เอกสารวิชาการ

เรื่อง

ข้อดีข้อเสียของพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 และร่างพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารสาธารณะ พ.ศ. ....

โดย

นายวิริยะ รามสมภพ

บทคัดย่อ

รายงานการศึกษาเอกสารวิชาการเรื่องข้อดีข้อเสียของพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 และร่างพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารสาธารณะ พ.ศ. .... มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบข้อดีข้อเสียของพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 กับร่างพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารสาธารณะ พ.ศ. .... ที่สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศได้ยกร่างเพื่อใช้เป็นแนวทางในการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการต่อไป โดยกำหนดวิธีการศึกษาโดยใช้วิธีการศึกษาเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ด้วยวิธีการวิจัยเอกสารที่เกี่ยวข้องกับสิทธิในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของราชการ

ผลการศึกษา สรุปได้ว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มีบทบัญญัติรองรับสิทธิในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารสาธารณะที่อยู่ในความครอบครองของหน่วยงานของรัฐแล้ว ยังกำหนดให้เป็นหน้าที่ของรัฐที่ต้องเปิดเผยข้อมูลหรือข่าวสารสาธารณะในครอบครองและต้องจัดให้ประชาชน**เข้าถึงข้อมูลข่าวสารดังกล่าวได้โดยสะดวก**ด้วย ซึ่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ใช้บังคับมาแล้วประมาณ 21 ปี ประกอบกับร่างพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ (ฉบับที่..) พ.ศ. .... ที่สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี เสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา มีเนื้อหาสาระที่ไม่สอดคล้องกับสภาพของสังคม เศรษฐกิจ และเทคโนโลยีสารสนเทศที่เปลี่ยนแปลงไป ข้อมูลข่าวสารที่ให้เปิดเผยได้เป็นการทั่วไปยังไม่ตอบสนองความต้องการของประชาชนเท่าที่ควร ประชาชนไม่สามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้โดยสะดวกรวดเร็ว ตามระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่เปลี่ยนแปลงไป และยังขึ้นอยู่กับการตัดสินใจของเจ้าหน้าที่และหน่วยงานของรัฐเป็นหลัก ไม่รองรับกับบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยที่ต้องการให้ประชาชน**เข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้โดยสะดวก** ซึ่งจะเป็นปัญหาและอุปสรรคต่อการดำเนินการให้เป็นไปตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561 – 2580 ในด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ที่มุ่งเน้นการยกระดับศักยภาพของประเทศในหลายมิติเพื่อให้เกิดการพัฒนาเศรษฐกิจที่ต่อเนื่องและยั่งยืน โดยเฉพาะการสร้างโอกาสเข้าถึงข้อมูลของรัฐบาลได้ โดยที่ร่างพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารสาธารณะ พ.ศ. .... ที่สภาปฏิรูปประเทศได้ยกร่างไว้ บัญญัติให้มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศในยุคปัจจุบันมาใช้กับการรวบรวม จัดทำ จัดพิมพ์ จัดเก็บ การเปิดเผยเผยแพร่ซึ่งข้อมูลข่าวสารสาธารณะ โดยให้หน่วยงานต้องมีฐานข้อมูลกลางระบบสารสนเทศสำหรับการสืบค้นข้อมูลที่มีการจัดเก็บด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ และระบบเครือข่ายสารสนเทศ หรือเว็บไซต์ของหน่วยงาน ที่ประชาชนสามารถเข้าถึงได้ผ่านระบบสารสนเทศและระบบสื่อสารโทรคมนาคมอื่นไว้อย่างชัดเจน อันจะทำให้ประชาชนมีความสะดวกในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของภาครัฐ อีกทั้ง ข้อมูลข่าวสารที่ให้เปิดเผยตามร่างพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารสาธารณะ พ.ศ. .... นอกจากเป็นไปตามแนวทางเดียวกับข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 แล้วยังให้มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่มีลักษณะเป็นการปกป้อง และรักษาสิทธิประโยชน์ ของประชาชน โดยเฉพาะเรื่องการติดต่อขอรับบริการต่าง ๆ

กับหน่วยงานของรัฐอีกด้วย ซึ่งเป็นข้อมูลข่าวสารที่ประชาชนให้ความสนใจ และสอดรับกับพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. 2558 ร่างพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารสาธารณะดังกล่าว จึงมีเนื้อหาที่รองรับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยต้องการให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้โดยสะดวก สอดคล้องกับสภาพของสังคม เศรษฐกิจ และเทคโนโลยีสารสนเทศที่เปลี่ยนแปลงไป อีกทั้งจะช่วยส่งเสริมให้รัฐบาลสามารถดำเนินการให้เป็นไปตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561 – 2580 เรื่องการสร้างโอกาสเข้าถึงข้อมูลได้จึงสมควรที่จะแก้ไขปรับปรุงพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 โดยนำร่างพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารสาธารณะ พ.ศ. .... ที่สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศได้ยกร่างไว้มาเป็นแนวทางในการแก้ไขปรับปรุง หรือยกร่างกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการให้มีความเหมาะสมต่อไป

กิตติกรรมประกาศ

รายงานการศึกษาเอกสารวิชาการเรื่องข้อดีข้อเสียของพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 และร่างพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารสาธารณะ พ.ศ. .... สืบเนื่องจากการที่ท่านปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี (นางพัชราภรณ์ อินทรียงค์) ได้เห็นชอบให้นำเรื่องนี้มาศึกษา เพราะเห็นว่าจะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานของรัฐ โดยเฉพาะสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ในฐานะที่มีหน้าที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับงานวิชาการและธุรการให้แก่คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ที่จะได้นำไปใช้เป็นแนวทางในการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการให้มีความเหมาะสม สอดคล้องกับสภาพของสังคม เศรษฐกิจ และเทคโนโลยีสารสนเทศที่เปลี่ยนแปลงไป และรองรับยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561 – 2580 ต่อไป

ผู้ศึกษาขอขอบพระคุณท่านปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี (นางพัชราภรณ์ อินทรียงค์) ที่ได้ให้โอกาสกระผมทำเอกสารวิชาการในเรื่องนี้ และขอขอบคุณสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการที่เอื้อเฟื้อข้อมูลทางวิชาการ ทำให้เอกสารวิชาการนี้ได้สำเร็จเป็นรูปเล่มอย่างสมบูรณ์ หากมีข้อบกพร่องประการใด ขอน้อมรับแต่พียงผู้เดียว

นายวิริยะ รามสมภพ
ผู้อำนวยการสำนักกฎหมายและระเบียบกลาง

สารบัญ

บทคัดย่อ ก

กิตติกรรมประกาศ ค

สารบัญ ง

บทที่ 1 บทนำ 1

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา 1

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา 5

1.3 ขอบเขตของการศึกษา 5

1.4 ประโยชน์ที่จะได้รับจากการศึกษา 5

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ 6

บทที่ 2 แนวคิดและความเป็นมาของกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการ 7

2.1 แนวคิดในการรับรองสิทธิของบุคคลในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของราชการของประชาชน 7

2.2 กฎหมายข้อมูลข่าวสารในต่างประเทศ 7

2.3 กฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการของไทย 12

2.4 ร่างพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารสาธารณะ พ.ศ. 44

บทที่ 3 วิธีดำเนินการศึกษา 51

3.1 ขอบเขตการศึกษา 51

3.2 ระเบียบวิธีการศึกษา 51

บทที่ 4 ผลการศึกษา 53

4.1 กฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการกับบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย 54

4.2 ข้อมูลข่าวสารสาธารณะตามรัฐธรรมนูญ 56

4.3 ผลการเปรียบเทียบพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 กับร่างพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารสาธารณะ พ.ศ. 57

4.4 วิเคราะห์ผลการเปรียบเทียบหลักการการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาธารณะตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 กับร่างพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารสาธารณะ พ.ศ. 135

บทที่ 5 สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ 158

5.1 สรุปผลการศึกษา 158

5.2 ข้อเสนอแนะ 160

บรรณานุกรม 162

ภาคผนวก 163

พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540

ร่างพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

ร่างพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารสาธารณะ พ.ศ. ....

บทที่ 1
บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สิทธิในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของราชการเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชนในรัฐเสรีนิยมประชาธิปไตยซึ่งมีหลักการพื้นฐานว่าประชาชนต้องมีส่วนร่วมในการปกครองประเทศ (Public Participation) ให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ แต่ต้องไม่เป็นอุปสรรคต่อการปกครองประเทศ เนื่องจากในการปกครองประเทศย่อมมีผลกระทบต่อประชาชนโดยตรง การใช้อำนาจรัฐและกระบวนการบริหารราชการทุกขั้นตอนจึงต้องโปร่งใสเพื่อประชาชนจะได้ใช้สิทธิในการตรวจสอบและควบคุมการทำงานของรัฐตลอดจนคุ้มครองสิทธิของตนเองได้ ประชาชนจึงต้องได้รู้ว่ารัฐใช้อำนาจในการปกครองประเทศอย่างไร ประชาชนได้หรือเสียสิทธิ ประโยชน์ คุ้มค่ากับผลที่ได้รับจากการดำเนินการตามนโยบายของรัฐหรือไม่ อย่างไร อันจะทำให้รัฐมีความรับผิดชอบ และเอาใจใส่ต่อการบริหารจัดการและแก้ไขปัญหาให้กับประชาชนได้อย่างถูกต้องแท้จริง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ต่างก็มีบทบัญญัติที่รองรับสิทธิในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารสาธารณะที่อยู่ในความครอบครอง หรือควบคุมดูแลของหน่วยงานของรัฐ ซึ่งเป็นหลักประกันให้แก่ประชาชนได้ว่า ประชาชนมีสิทธิขั้นพื้นฐานที่จะรับรู้ข้อมูลข่าวสารสาธารณะที่อยู่ในความครอบครองหรือควบคุมดูแลของหน่วยงานของรัฐด้วย ประกอบกับปัจจุบันนี้มีพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 เป็นกฎหมายกลางที่ออกมารองรับสิทธิในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานของรัฐของประชาชน โดยมีหลักการและเหตุผลสำคัญที่อาจแบ่งออกได้เป็น 4 ประการ คือ

(1) เพื่อกระตุ้นและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการบ้านเมืองในระดับต่าง ๆ

(2) เพื่อเป็นกลไกที่ประชาชนสามารถใช้เป็นเครื่องมือสำหรับการตรวจสอบการดำเนินงานของรัฐและหน่วยงานของรัฐด้วยตนเอง

(3) เพื่อคุ้มครองข้อมูลข่าวสารที่จำเป็นต่อการบริหารราชการแผ่นดินและที่จำเป็นต่อการเก็บรักษาไว้เนื่องจากมีคุณค่าทางประวัติศาสตร์

(4) เพื่อคุ้มครองข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่อยู่ในความครอบครองดูแลของหน่วยงานของรัฐ

พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 กำหนดให้หน่วยงานของรัฐ ได้แก่ ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ ส่วนราชการสังกัดรัฐสภา ศาลเฉพาะในส่วนที่ไม่เกี่ยวกับการพิจารณาพิพากษาคดี องค์กรควบคุมการประกอบอาชีพ

หน่วยงานอิสระของรัฐและหน่วยงานอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ต้องเปิดเผยข้อมูลข่าวสารในความครอบครองหรือควบคุมดูแลแก่ประชาชน โดยกำหนดวิธีการในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของราชการไว้ 3 ช่องทาง คือ การลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา (มาตรา 7) การจัดไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดู (มาตรา 9) และการจัดหาให้เป็นการเฉพาะรายเมื่อได้รับคำร้องขอ (มาตรา 11) โดยสามารถแบ่งประเภทของข้อมูลข่าวสารในความครอบครอง หรือควบคุมดูแลของหน่วยงานของรัฐได้ 5 ประเภท ดังนี้

(1) ข้อมูลข่าวสารที่เปิดเผยเป็นการทั่วไป (ข้อมูลข่าวสารตามมาตรา 7 และมาตรา 9)

(2) ข้อมูลข่าวสารที่เปิดเผยให้แก่ประชาชนได้เป็นการเฉพาะรายเมื่อได้รับคำร้องขอ (มาตรา 11)

(3) ข้อมูลข่าวสารที่เป็นความลับของราชการหรือที่เปิดเผยไม่ได้ (ตามมาตรา 14 หรือ มาตรา 15)

(4) ข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล (มาตรา 21 ถึง มาตรา 25)

(5) เอกสารประวัติศาสตร์ (มาตรา 26)

ข้อมูลข่าวสารตามมาตรา 7 และข้อมูลข่าวสารตามมาตรา 9 กฎหมายบัญญัติให้เป็นหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐที่ต้องนำข้อมูลข่าวสารดังกล่าวไปเปิดเผยให้ประชาชนได้รับทราบเป็นการทั่วไป โดยการลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา หรือจัดไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้โดยไม่ต้องร้องขอ จึงมีลักษณะเป็นข้อมูลข่าวสารสาธารณะที่ประชาชนคนหนึ่งคนใดสามารถเข้าถึงได้โดยที่ไม่ต้องร้องขอ สำหรับข้อมูลข่าวสารตามมาตรา 11 เป็นกรณีของข้อมูลข่าวสารของราชการนอกจากที่ลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา ตามมาตรา 7 หรือจัดไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้ ตามมาตรา 9 แล้ว ถ้าบุคคลใดขอข้อมูลข่าวสารอื่นใดของราชการ และคำขอนั้นระบุข้อมูลข่าวสารในลักษณะที่อาจเข้าใจได้ตามสมควรให้หน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบจัดหาข้อมูลข่าวสารนั้นให้แก่ผู้ขอภายในเวลาอันสมควร เว้นแต่ ผู้นั้นจะขอจำนวนมากหรือบ่อยครั้งโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร และถ้าข้อมูลข่าวสารของราชการนั้นมีสภาพอาจบุบสลายได้ง่าย หน่วยงานของรัฐจะขอขยายเวลาในการจัดหาให้หรือจะจัดทำสำเนาอย่างหนึ่งอย่างใด เพื่อมิให้เกิดความเสียหายแก่ข้อมูลข่าวสารนั้น ถ้าหน่วยงานของรัฐผู้รับคำขอเห็นว่าข้อมูลข่าวสารที่มีคำขอเป็นข้อมูลข่าวสารที่จัดทำโดยหน่วยงานของรัฐแห่งอื่นและได้ระบุการห้ามเปิดเผยไว้ให้ส่งคำขอให้หน่วยงานของรัฐผู้ทำข้อมูลข่าวสารนั้นพิจารณาเพื่อมีคำสั่งต่อไป อย่างไรก็ดี หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐต้องมีคำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่มีเนื้อหาที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ ตามมาตรา 14 และอาจมีคำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการที่มีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้ก็ได้ โดยคำนึงถึงการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายของหน่วยงานของรัฐประโยชน์สาธารณะและประโยชน์ของเอกชนที่เกี่ยวข้องประกอบกัน ได้แก่ ข้อมูลข่าวสารของราชการที่หากเปิดเผยอาจจะก่อให้เกิดความเสียหายต่อความมั่นคงของประเทศ ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ หรือความมั่นคงในทางเศรษฐกิจหรือการคลังของประเทศ การเปิดเผยจะทำให้การบังคับใช้กฎหมายเสื่อมประสิทธิภาพ หรือไม่อาจสำเร็จตาม

วัตถุประสงค์ได้ไม่ว่าจะเกี่ยวกับการฟ้องคดี การป้องกัน การปราบปราม การทดสอบ การตรวจสอบ หรือการรู้แหล่งที่มาของข้อมูลข่าวสารหรือไม่ก็ตาม เป็นความเห็นหรือคำแนะนำภายในหน่วยงานของรัฐในการดำเนินการเรื่องหนึ่งเรื่องใด การเปิดเผยจะก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิตหรือความปลอดภัยของบุคคลหนึ่งบุคคลใด รายงานการแพทย์หรือข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลซึ่งการเปิดเผยจะเป็นการรุกล้ำสิทธิส่วนบุคคลโดยไม่สมควร ข้อมูลข่าวสารของราชการที่มีกฎหมายคุ้มครองมิให้เปิดเผย หรือผู้ให้ข้อมูลข่าวสารนั้นมาไม่ประสงค์ให้ทางราชการนำไปเปิดเผยต่อผู้อื่น โดยคำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการจะกำหนดเงื่อนไขอย่างใดก็ได้ แต่ต้องระบุไว้ด้วยว่าที่เปิดเผยไม่ได้เพราะเป็นข้อมูลข่าวสารประเภทใด และเพราะเหตุใด และให้ถือว่าการมีคำสั่งเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการเป็นดุลพินิจโดยเฉพาะของเจ้าหน้าที่ของรัฐตามลำดับสายการบังคับบัญชา แต่ผู้ขออาจอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารได้ โดยยื่นคำอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการตามมาตรา 18 และเมื่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารมีคำวินิจฉัยเป็นประการใดแล้ว หน่วยงานของรัฐต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามคำวินิจฉัยนั้น จะไม่ปฏิบัติตามคำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยและไปใช้สิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครองมิได้ จึงกล่าวได้ว่าหลักการของพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ข้อมูลข่าวสารของราชการสามารถเปิดเผยได้หากหน่วยงานของรัฐจะไม่เปิดเผยต้องมีเหตุผลตามที่กฎหมายบัญญัติไว้เท่านั้น คือ ตามมาตรา 14 และมาตรา 15 เท่านั้น ภายใต้หลักการที่ว่า “เปิดเผยเป็นหลัก ปกปิดเป็นข้อยกเว้น” สำหรับข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่อยู่ในความครอบครองของหน่วยงานของรัฐ พระราชบัญญัติดังกล่าวให้ความคุ้มครองเฉพาะข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลของบุคคลธรรมดาที่มีสัญชาติไทย ไม่ว่าจะมีถิ่นที่อยู่ในประเทศไทยหรือไม่ และบุคคลธรรมดาที่ไม่มีสัญชาติไทยแต่มีถิ่นที่อยู่ในประเทศไทย รวมถึงบุคคลที่ถึงแก่กรรมแล้วด้วย แต่ไม่รวมถึงข้อมูลของนิติบุคคล ซึ่งกำหนดให้หน่วยงานของรัฐต้องจัดให้มีระบบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลเพียงเท่าที่เกี่ยวข้องและจำเป็นต่อการปฏิบัติงานเท่านั้น และให้ยกเลิกเมื่อหมดความจำเป็น โดยการจัดเก็บข้อมูลส่วนบุคคลให้จัดเก็บจากเจ้าของข้อมูลโดยตรง ต้องประกาศในราชกิจจานุเบกษาเกี่ยวกับรายการที่สำคัญและจำเป็นในการจัดเก็บข้อมูลส่วนบุคคล และให้หน่วยงานของรัฐที่จัดเก็บข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลต้องจัดให้มีระบบรักษาความปลอดภัยของข้อมูลและตรวจสอบให้ถูกต้องอยู่เสมอ ซึ่งบัญญัติไว้ในมาตรา 23 และการที่หน่วยงานของรัฐจะเปิดเผยข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลของบุคคลหนึ่งบุคคลใดให้กับบุคคลอื่น จะเปิดเผยโดยปราศจากความยินยอมเป็นหนังสือของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลที่ให้ไว้ล่วงหน้าหรือในขณะนั้นมิได้ เว้นแต่เป็นการเปิดเผยตามที่พระราชบัญญัติดังกล่าวกำหนดไว้เท่านั้น ซึ่งบัญญัติไว้ในมาตรา 24 ข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลของบุคคลที่อยู่ในความครอบครองของรัฐจึงได้รับความคุ้มครองเพื่อป้องกันมิให้มีการล่วงละเมิดความเป็นส่วนตัวของเจ้าของข้อมูลภายใต้หลักการที่ว่า “ปกปิดเป็นหลัก เปิดเผยเป็นข้อยกเว้น” ซึ่งหลักการตามพระราชบัญญัติดังกล่าวสอดรับกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 และรัฐธรรมนูญแห่ง-

ราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ที่มีบทบัญญัติรองรับสิทธิที่จะได้รับทราบและเข้าถึงข้อมูลข่าวสารสาธารณะในความครอบครองของหน่วยงานของรัฐไว้แล้ว

แต่เนื่องจาก สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประพฤติมิชอบ ได้เสนอรายงานเรื่องการบริหารงานภาครัฐที่เปิดเผยข้อมูล และร่าง-พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารสาธารณะ พ.ศ. .... โดยมีเหตุผลและความจำเป็นในการเสนอร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวว่า กฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการ ซึ่งบังคับใช้มาตั้งแต่ปี 2540 เพื่อให้สอดคล้องกับการพัฒนาด้านเศรษฐกิจดิจิทัลที่มีการเชื่อมโยงเทคโนโลยีทำให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลสาธารณะได้โดยสะดวกและมีประสิทธิภาพ เป็นการลดความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารสาธารณะ อันเป็นการเปิดโอกาสให้ภาคประชาชนมีส่วนร่วมในการรับทราบและตรวจสอบการดำเนินงานของภาครัฐซึ่งจะทำให้การป้องกันปัญหาการทุจริตและประพฤติมิชอบในภาครัฐมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ เพื่อเป็นการสอดคล้องกับพันธกรณีระหว่างประเทศในด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และสอดรับกับรัฐธรรมนูญที่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม รวมทั้งกำหนดให้รัฐมีหน้าที่ต้องให้บริการข้อมูลภาครัฐต่อประชาชนอย่างทั่วถึง และเพื่อให้การปฏิบัติราชการมีธรรมาภิบาลมีการกำกับดูแลตรวจสอบการดำเนินงานภาครัฐที่อาจมีผลกระทบต่อสิทธิหรือกำหนดหน้าที่อย่างใด ๆ แก่ประชาชนอันเป็นการพิทักษ์สิทธิประโยชน์เนื่องด้วยคำสั่งทางปกครองหรือการกระทำทางปกครองต่าง ๆ ของเจ้าหน้าที่รัฐโดยมีการใช้ระบบปฏิบัติการที่มีเทคโนโลยีทันสมัยมาเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการจึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ต่อมาได้มีการนำร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวเข้าสู่การพิจารณาของคณะกรรมการประสานงานรวม 3 ฝ่าย (คณะรัฐมนตรี สภานิติบัญญัติแห่งชาติ และสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ) ในการประชุมครั้งที่ 24/2559 เมื่อวันที่ 27 กรกฎาคม 2559 ซึ่งคณะกรรมการประสานงานรวม 3 ฝ่าย ได้มีมติ ดังนี้

(1) เห็นควรนำแผนปฏิรูปพร้อมความเห็นและข้อสังเกตของคณะกรรมการประสานงานรวม 3 ฝ่าย กราบเรียนนายกรัฐมนตรีได้รับทราบ เรียนรองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) ในฐานะรองประธานกรรมการขับเคลื่อนและปฏิรูปด้านกฎหมายฯ (คณะที่ 3) เพื่อพิจารณาอีกครั้งหนึ่งก่อนให้ความเห็นชอบนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา

(2) ส่งเรื่องให้คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักงานปลัดสำนักนายก-รัฐมนตรีรับไปพิจารณาศึกษาเปรียบเทียบข้อดีข้อเสียของกฎหมายเดิมและกฎหมายใหม่ รวมทั้งกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องให้รอบคอบ และสอดคล้องกันต่อไป

หากร่างพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารสาธารณะ พ.ศ. .... ดังกล่าวมีผลใช้บังคับแล้วย่อมมีผลเป็นการยกเลิกพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ที่มีผลใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน ประกอบกับสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรียังมิได้มีการศึกษาเปรียบเทียบข้อดีข้อเสียของพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 และร่างพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารสาธารณะ พ.ศ. .... จึงมีความสนใจที่จะศึกษาข้อดีข้อเสีย

เฉพาะในส่วนของพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 และร่างพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารสาธารณะ พ.ศ. .... ตามมติของคณะกรรมการประสานงานรวม 3 ฝ่าย ที่มีมติไว้เมื่อวันที่ 27 กรกฎาคม 2559 ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในทางวิชาการกับคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักงานลัดสำนักนายกรัฐมนตรี เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน และผู้ที่เกี่ยวข้อง และสามารถใช้เป็นแนวทางประกอบการพิจารณาตัดสินใจในการยกเลิก หรือแก้ไขปรับปรุงพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้นต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1.2.1 เพื่อศึกษาเปรียบเทียบบทบัญญัติของร่างพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารสาธารณะ พ.ศ. .... และพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ให้ทราบข้อดีและข้อเสียของร่างพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารสาธารณะ พ.ศ. .... และพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540

1.2.2 เพื่อพัฒนาความรู้ทางวิชาการเกี่ยวกับกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการ ในทางนิติศาสตร์ และการบริหารราชการแผ่นดิน

1.2.3 เพื่อพัฒนาจัดทำข้อสังเกตและข้อเสนอแนะเพื่อเสนอรัฐบาล ผ่านหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการแก้ไขปรับปรุงพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 หรือบัญญัติกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการขึ้นใหม่ ที่มีความเหมาะสมต่อไป

1.2.4 เป็นแนวทางให้ประชาชนได้รู้ถึงสิทธิรับรู้ของตน และให้หน่วยงานของรัฐถือปฏิบัติในการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่อยู่ในความครอบครองของหน่วยงานของรัฐ

1.3 ขอบเขตการศึกษา

รายงานการศึกษา มุ่งเน้น ทำการศึกษา วิเคราะห์ ข้อดีข้อเสียของร่างพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารสาธารณะ พ.ศ. .... และพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ซึ่งจะสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการพิจารณาแก้ไขปรับปรุง หรือบัญญัติกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการขึ้นใหม่ที่มีความเหมาะสม ต่อไป

1.4 ประโยชน์ที่จะได้รับจากการศึกษา

1.4.1 ทราบถึงแนวความคิด และวิวัฒนาการของสิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสาร

1.4.2 ทำให้ทราบถึงสภาพปัญหาสิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสารของราชการที่มีผลกระทบต่อประชาชน

1.4.3 ทำให้ทราบถึงข้อดีข้อเสียของพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 และร่างพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารสาธารณะ พ.ศ. ....

1.4.4 ทำให้ได้ข้อเสนอที่สามารถนำไปปรับปรุงแก้ไขกฎหมายข้อมูลข่าวสารที่มีความเหมาะสมสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาประเทศ

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ

1.5.1 “ข้อมูลข่าวสาร” หมายถึง สิ่งที่สื่อความหมายให้รู้เรื่องราว ข้อเท็จจริง หรือสิ่งใด ๆ ไม่ว่าการสื่อความหมายนั้นจะทำได้โดยสภาพของสิ่งนั้นเองหรือผ่านวิธีการใด ๆ และไม่ว่าจะได้จัดทำไว้ในรูปเอกสาร แฟ้ม รายงาน หนังสือ แผนผัง แผนที่ ภาพวาด ภาพถ่าย ฟิล์ม การบันทึกภาพหรือเสียง การบันทึกด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ หรือวิธีการอื่นใดที่ทำให้สิ่งที่บันทึกไว้ปรากฏได้

1.5.2 “ข้อมูลข่าวสารของราชการ” หมายถึง ข้อมูลข่าวสารที่อยู่ในความครอบครองหรือควบคุมดูแลของหน่วยงานของรัฐ ไม่ว่าจะเป็นข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินงานของรัฐหรือข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเอกชน

1.5.3 “ข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล” หมายถึง ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิ่งเฉพาะตัวของบุคคล เช่น การศึกษา ฐานะการเงิน ประวัติสุขภาพ ประวัติอาชญากรรม หรือประวัติการทำงาน บรรดาที่มีชื่อของผู้นั้นหรือมีเลขหมาย รหัส หรือสิ่งบอกลักษณะอื่นที่ทำให้รู้ตัวผู้นั้นได้ เช่น ลายพิมพ์นิ้วมือ แผ่นบันทึกลักษณะเสียงของคน หรือรูปถ่าย และให้หมายความรวมถึงข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิ่งเฉพาะตัวของผู้ที่ถึงแก่กรรมแล้วด้วย

1.5.4 “กขร.” หมายถึง คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

1.5.5 “กวฉ.” หมายถึง คณะกรรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

1.5.6 “ข้อมูลข่าวสารสาธารณะ” หมายถึง ข้อมูลข่าวสารทุกประเภท รวมถึงข้อมูลข่าวสารของราชการ ข้อมูลส่วนบุคคล ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งเกี่ยวข้องกับบุคคล องค์กร หรือหน่วยงานที่ดำเนินการใด ๆ โดยใช้ทรัพยากรธรรมชาติ สาธารณสมบัติ งบประมาณแผ่นดิน อำนาจของหน่วยงานรัฐ สิทธิหรือหน้าที่ของหน่วยงานรัฐที่มอบหมายให้เอกชนเป็นผู้ดำเนินการแทน เพื่อประโยชน์สาธารณะ

1.5.7 “คณะกรรมการ ขสธ.” หมายถึง คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารสาธารณะ

บทที่ 2

แนวคิดและความเป็นมาของกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการ

2.1 แนวคิดในการรับรองสิทธิในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของราชการของประชาชน

สิทธิที่จะรู้หรือเสรีภาพในข้อมูลข่าวสาร (Freedom of Information) มีที่มาจากเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น (Freedom of Expression) กล่าวคือ เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นนี้ครอบคลุมถึงการถ่ายทอดความคิดเห็นทุกรูปแบบ ทุกวิธีการ ซึ่งมีวิวัฒนาการและขยายตัวออกไปเรื่อย ๆ เช่น เสรีภาพในการพูด เสรีภาพในการเขียน เสรีภาพในการพิมพ์ ฯลฯ รวมถึงการแสวงหาข่าวสารด้วย[1] (วัชรา ไชยสาร. (2544). สิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสาร. กรุงเทพ ฯ : นิติธรรม) “สิทธิที่จะรู้” เป็นส่วนหนึ่งของสิทธิที่จะพูด สิทธิที่จะพิมพ์โฆษณา ซึ่งตามปฏิญาณสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ข้อ 19 บัญญัติว่า “บุคคลมีสิทธิในอิสรภาพแห่งความคิดเห็นและการแสดงออก รวมถึงอิสรภาพที่จะยึดมั่นในความคิดโดยปราศจากการแทรกสอดและที่จะแสวงหารับและให้ข่าวสาร รวมทั้งความคิดเห็นโดยผ่านสื่อใดๆ...”

การให้ประชาชนเข้าถึงข่าวสารของทางราชการได้นั้น เป็นมาตรการที่จะรองรับสิทธิที่จะรู้ของประชาชน เนื่องจากการปกครองในระบอบประชาธิปไตยเป็นระบบการปกครองของประชาชน โดยประชาชน และเพื่อประชาชน อำนาจอธิปไตยมาจากปวงชน ประชาชนต้องมีบทบาทในการเข้ามามีส่วนร่วมในการปกครอง จึงสมควรที่จะต้องให้ประชาชนได้เข้าถึงข้อมูลข่าวสารสารของราชการเพื่อประชาชนจะได้รับรู้และนำข้อมูลไปใช้ในบทบาทของตนได้อย่างถูกต้อง เพื่อที่จะได้ติดตามตรวจสอบ และใช้สิทธิใช้เสียงของตนในการปกครองได้อย่างถูกต้อง ไม่ว่าจะเป็นการแสดงความคิดเห็น การวิพากษ์วิจารณ์ การใช้สิทธิในการออกเสียงเลือกตั้ง และการติดตามตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ของฝ่ายปกครอง อันจะเป็นการควบคุมการใช้อำนาจของฝ่ายปกครอง และจะมีผลทำให้การใช้อำนาจในทางที่มิชอบของเจ้าหน้าที่ของรัฐลดน้อยลง อีกทั้งปกป้องสิทธิเสรีภาพของตนได้ในกรณีที่มีการติดต่อสัมพันธ์กับหน่วยงานของรัฐและเจ้าหน้าที่ของรัฐในการพิจารณาทางปกครองอีกด้วย

2.2 กฎหมายข้อมูลข่าวสารในต่างประเทศ

---

[1] The Special Committee on Radio. Television and the Administration of Justice of the Association of the Bar of the City of New York. Freedom of the Press and Fair Trial : final report with recommendation. New York and London, 1967, p. 11, อ้างในวัชรา ไชยสาร, สิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสาร, (กรุงเทพ ฯ : นิติธรรม, 2544), หน้า 4.

สิทธิการรับรู้และเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร (Right to information) ที่อยู่ในความควบคุมดูแลของหน่วยงานภาครัฐ หรือเสรีภาพในข้อมูลข่าวสาร (Freedom of information) หรือสิทธิในเสรีภาพของการมีความคิดเห็นและการแสดงออก (Right to freedom of opinion and expression) เป็นถ้อยคำที่พบอยู่ในกฎหมายของประเทศต่าง ๆ ที่ให้ความสำคัญกับการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนในทางการเมืองการปกครองประเทศ ถ้อยคำดังกล่าวมีนัยเดียวกัน คือมีเจตนารมณ์ในการสื่อสารข้อมูลเป็นไปโดยอิสระ และในหลายประเทศถือเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานที่สำคัญอย่างหนึ่งของบรรดาสิทธิทั้งหลายของมนุษยชน และเห็นว่ารัฐมีความจำเป็นต้องตรากฎหมายในเรื่องการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารภาครัฐขึ้นใช้บังคับเพื่อให้เกิดผลในทางปฏิบัติอย่างจริงจัง

2.2.1 องค์การสหประชาชาติ (United Nations Organization)

ในสมัยประชุมแรกของสมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติ เมื่อวันที่ 14 ธันวาคม 1946 ที่ประชุมได้มีมติให้ความเห็นชอบข้อมติที่ 59 (1) ซึ่งกำหนดให้ความสำคัญแก่เสรีภาพในข้อมูลข่าวสารโดยถือว่าเป็น “สิทธิขึ้นพื้นฐานของสิทธิมนุษยชน และ ใช้เป็นมาตรฐานในการวัดความสำเร็จโดยทั่วไปของเสรีภาพอื่น ๆ ทั้งหมดที่องค์การสหประชาชาติได้ให้การรับรอง” ตามข้อมติดังกล่าวใช้คำว่า “เสรีภาพในข้อมูลข่าวสาร” เพื่อชี้ให้เห็นถึงความมีอิสระในการสื่อสารข้อมูลและการแสดงความคิดเห็นในสังคม โดยไม่ได้เน้นสิทธิการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารภาครัฐ อย่างไรก็ตาม ในบรรดากฎหมายที่ตราขึ้นแม้จะใช้ชื่อว่า “กฎหมายว่าด้วยเสรีภาพในข้อมูลข่าวสาร” แต่ในเนื้อหาก็ยังคงมีนัยรวมถึงสิทธิในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารภาครัฐอยู่ด้วย เสรีภาพในข้อมูลข่าวสารได้รับการรับรองและกลายมาเป็นหลักสากลโดยบทบัญญัติในมาตรา 19 แห่งปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (Universal Declaration of Human Rights ค.ศ. 1948) บัญญัติให้ทุกคนมีสิทธิในเสรีภาพของการแสดงความคิดเห็นและการแสดงออก สิทธิดังกล่าวรวมถึงเสรีภาพที่จะยึดมั่นในความคิดเห็นของตนเองโดยปราศจากการแทรกแซงใด ๆ และเสรีภาพในการแสวงหา ได้รับ และในการกระจายข้อมูลข่าวสารและความคิดเห็นทุกชนิดผ่านทางสื่อต่าง ๆ โดยไม่จำเป็นต้องคำนึงถึงเขตแดนประเทศ[2] แม้ว่าในระยะเริ่มแรกของการประกาศในข้อกฎหมายระหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิมนุษยชนข้างต้นเมื่อกล่าวถึงสิทธิในข้อมูลข่าวสารและการรับรองเสรีภาพในการแสดงออก กฎหมายไม่ได้บัญญัติชัดเจนว่าให้ตีความรวมถึงสิทธิในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารภาครัฐด้วยหรือไม่ แต่อย่างไรก็ตาม ศาลสิทธิมนุษยชนยุโรป (European Court of Human Rights) ได้ตัดสินโดยวางหลักกฎหมายไว้ว่า

---

[2] ตามมาตรา 19 นี้ ไม่ได้บัญญัติถึงเงื่อนไขข้อจำกัดของเสรีภาพในการแสดงออกไว้ แต่ข้อจำกัดดังกล่าวจะพบอยู่ใน มาตรา 19 (3) แห่งกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (International Covenant on Civil and Political Rights)

การตีความอนุสัญญายุโรปว่าด้วยสิทธิมนุษยชนจะต้องตีความโดยคำนึงถึงลักษณะเฉพาะของการให้ความคุ้มครองสิทธิมนุษยชนและตีความให้สามารถปฏิบัติและมีผลบังคับได้จริง[3]

หลักสิทธิในเสรีภาพของการแสดงออกตามมาตรา 19 นี้ได้รับการยืนยันปฏิบัติตามโดยศาลยุติธรรมระหว่างประเทศหรือศาลโลกและองค์กรระหว่างประเทศโดยถือเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของมนุษยชน เช่น กรณี**คณะมนตรีสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ** (Unite Nations Human Rights Council : UNHRC) ได้พิจารณาข้อร้องเรียนของนายปาร์คแทฮุนที่กล่าวหารัฐบาลสาธารณรัฐเกาหลี (ประเทศเกาหลีใต้) ว่าได้ล่วงละเมิดสิทธิทางการเมือง ซึ่งคณะมนตรีฯ แถลงยืนยันว่า สิทธิในเสรีภาพของการแสดงออกเป็นสิ่งสำคัญสูงสุดของทุกสังคมประชาธิปไตย และการจำกัดการแสดงออกใด ๆ ซึ่งสิทธิดังกล่าวจะต้องพิสูจน์ให้เห็นว่า การกำหนดข้อจำกัดนั้น ต้องมีเหตุผลอันสมควร (The right to freedom of expression is of paramount importance in any democratic society, and any restrictions to the exercise of this right must meet a strict test of justification)[4] หลักการสำคัญของมาตรา 19 ได้วางแนวทางการบัญญัติกฎหมายเกี่ยวกับการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารภาครัฐไว้ค่อนข้างชัดเจนเพื่อให้รัฐบาลของประเทศต่าง ๆ บริหารประเทศด้วยความโปร่งใสให้มาก ซึ่งจำเป็นสำหรับการดำรงอยู่ของสังคมประชาธิปไตย โดยมีประเทศต่าง ๆ นำไปใช้เป็นแนวทางในการบัญญัติกฎหมายขึ้นใช้ภายในประเทศ หรือใช้เป็นบรรทัดฐานเพื่อชี้ให้เห็นว่าประเทศของตนได้ให้สิทธิแก่ประชาชนในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารภาครัฐ หลักการตามมาตรา 19 ไม่ได้มุ่งจะนำไปใช้แต่เฉพาะกับประเทศสมาชิกเท่านั้น แต่ยังมีการนำไปใช้กับองค์การระหว่างประเทศอื่นๆอีกด้วย เช่น สหภาพยุโรป เป็นต้น หลักการดังกล่าวได้รับการยืนยันอย่างเป็นทางการในรายงานฉบับพิเศษขององค์การสหประชาชาติเกี่ยวกับเสรีภาพในการมีความคิดเห็นและการแสดงออก[5] และในรายงานฉบับ

---

[3] Cruz Varas and Others v. Sweden, 20 mars 1991, Series A no. 201, § 94 อ้างใน Frederic Sudre, « Misere et Convention europeenne des Droits de l'homme ». Revue Quart Mode, Annee 1994, No 151 – Droits Humains, affaire de citoyens.

[4] รายละเอียดสืบค้นได้จากhttp://www1.umn.edu/humanrts/undocs/session64/view628.htm

[5] รายงานประจำปี 2000, E/CN.4/2000/63, par.43 and Article 19 (1999), "The Public's Right to Know: Principles of Freedom of information Legislation" สืบค้นใน www.article 19.org/pdfs/standards/righttoknow.pdf

พิเศษขององค์การแห่งบรรดารัฐ (ในทวีป) อเมริกัน (Organization of American States : OAS)[6] สรุปได้ดังนี้

หลักการที่หนึ่ง จะต้องเปิดเผยข้อมูลข่าวสารให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้

หลักการที่สอง จะต้องมีการจัดพิมพ์ข้อมูลข่าวสาร

หลักการที่สาม ส่งเสริมให้มีการบริหารงานที่โปร่งใส

หลักการที่สี่ ข้อจำกัดการกำหนดข้อยกเว้น

หลักการที่ห้า ขั้นตอนการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร

หลักการที่หก ค่าใช้จ่าย

หลักการที่เจ็ด การประชุมสำคัญต้องเปิดเผยต่อสาธารณะ

หลักการที่แปด การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารถือเป็นหลักพื้นฐานของการตรากฎหมายอื่น ๆ

หลักการที่เก้า การให้ความคุ้มครองแก่บุคคลที่เปิดเผยการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารภาครัฐ

2.2.2 สภายุโรป (Council of Europe)

อนุสัญญายุโรปด้านสิทธิมนุษยชนได้บัญญัติให้ความคุ้มครองเสรีภาพในการแสดงออกและเสรีภาพในข้อมูลข่าวสาร โดยถือเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของมนุษย์ ตามมาตรา 10 เรื่องเสรีภาพในการแสดงออก บัญญัติว่า (1) ทุกคนมีสิทธิเสรีภาพในการแสดงออก สิทธินี้รวมถึงเสรีภาพที่จะยึดถือความคิดเห็นและเสรีภาพในการรับและกระจายข่าวสารและความคิด โดยปราศจากการแทรกแซงจากผู้มีอำนาจของรัฐและไม่ต้องคำนึงถึงพรมแดน มาตรานี้ไม่ได้ห้ามบรรดารัฐ (สมาชิก) ที่จะกำหนดให้การประกอบกิจการกระจายเสียง โทรทัศน์หรือภาพยนตร์จะต้องได้รับใบอนุญาตก่อน (2) การใช้สิทธิเสรีภาพเหล่านี้ มาพร้อมกับหน้าที่และความรับผิดชอบ และอาจจะต้องตกอยู่ภายใต้รูปแบบ เงื่อนไข หรือข้อจำกัด หรือการลงโทษ ตามที่กฎหมายกำหนดและตามความจำเป็นในสังคมประชาธิปไตย เพื่อความมั่นคงของชาติ บูรณภาพแห่งดินแดน หรือความปลอดภัยของประชาชน หรือเพื่อการป้องกันความสงบและการป้องกันอาชญากรรม การคุ้มครองสุขภาพหรือศีลธรรม หรือเพื่อการปกป้องชื่อเสียงหรือสิทธิของผู้อื่น หรือเพื่อป้องกันการเปิดเผยข้อมูลลับ หรือเพื่อรักษาอำนาจ

---

[6] รายงานประปี 1999,OEA/Ser.L/V.II.106, บทที่ II(B)(3)

องค์การแห่งบรรดารัฐในทวีปอเมริกา (Organization of American States หรือ OAS หรือสหภาพแห่งสาธารณรัฐอเมริกัน (Union of American Republics)) มีสมาชิกทั้งหมด 35 ประเทศในทวีปอเมริกาเหนือ ทวีปอเมริกากลาง และทวีปอเมริกาใต้ ก่อตั้งขึ้นในปี ค.ศ. 1948 มีวัตถุประสงค์เพื่อความร่วมมือทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และการศาล รวมถึงการให้ความช่วยเหลือทางด้านการทหารกรณีรัฐสมาชิกถูกรุกราน

การพิจารณาคดีของศาลและความเที่ยงธรรมของกระบวนการยุติธรรม จากบทบัญญัติในมาตรา 10 จะเห็นได้ว่า คำว่า “เสรีภาพในการแสดงออก” ไม่ได้นำมาใช้กับเฉพาะข้อมูลข่าวสารและความคิดเห็นที่ไม่ละเมิดบุคคลอื่นหรือไม่ได้ส่งผลกระทบทำให้บุคคลอื่นเสียหายเท่านั้น แต่ยังใช้กับข้อมูลข่าวสารและความคิดเห็นที่อาจเป็นการล่วงละเมิดสิทธิบุคคลอื่นด้วย หรือกระทบต่อรัฐหรือต่อประชาชน[7]

ในการประชุมครั้งที่ 340 ที่ประชุมรัฐมนตรีของบรรดาประเทศสมาชิกสภายุโรป[8] ได้มีข้อมติเห็นชอบเกี่ยวกับหลักการการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่อยู่ในความครอบครองดูแลของหน่วยงานภาครัฐของประเทศสมาชิก (Recommendation No. R (81) 19)[9] โดยประกาศให้ความสำคัญกับสาธารณชนในสังคมประชาธิปไตยที่จะได้ รับรู้ รับทราบ ข้อมูลข่าวสารภาครัฐ เพื่อเป็นการเพิ่มความเชื่อมั่นของสาธารณชนต่อรัฐบาล ด้วยเหตุนี้ บรรดารัฐสมาชิกจึงต้องใช้ความพยายามอย่างยิ่งยวดที่จะให้หลักประกันแก่สาธารณชนในสังคมประชาธิปไตยที่จะได้ รับรู้ รับทราบ ข้อมูลข่าวสาร ตามความเหมาะสมที่เกี่ยวกับความเป็นไปในสังคมของตน ซึ่งการเปิดโอกาสให้สาธารณชนได้เข้าถึงข้อมูลข่าวสารภาครัฐจะเป็นการเพิ่มความเชื่อมั่นของสาธารณชนต่อรัฐบาล ด้วยเหตุนี้บรรดารัฐสมาชิกจึงต้องใช้ความพยายามอย่างยิ่ง ที่จะให้หลักประกันแก่สาธารณชนในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่อยู่ในความครอบครองดูแลของหน่วยงานภาครัฐให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้

เมื่อวันที่ 27 พฤศจิกายน 2551 ในการประชุมของสภายุโรป ที่ประชุมได้มีมติเห็นชอบให้ตราอนุสัญญาว่าด้วยการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของทางราชการ (Convention on Access to Official Documents)[10] เพื่อใช้กับบรรดารัฐสมาชิกและเพื่อเป็นแนวทางในการบัญญัติกฎหมายภายในต่อไป

---

[7] European Court of Human Rights, 7 December 1976, 5493/72, Handyside v./ UK สืบค้นใน http://en.sikipedia.org/Gabdtsude_ v _ United _ Kingdom

[8] Committee of Ministers ของบรรดาประเทศสมาชิกสภายุโรป เป็นองค์กรหลักที่กำหนดนโยบายทางการเมือง ประกอบด้วยรัฐมนตรีต่างประเทศหรือผู้แทนทางการทูตถาวรของบรรดาประเทศสมาชิกของสภายุโรป

[9] https://wcd.coe.int/com.instranet.InstraServlet?command=com.instranet.CmdBlobGet&instranetImage=600643&SecMode=1&Docld=673734&Usage=2
หรือ http://www.coe..int/t/dghl/standardsetting/media/doc/cm/rec(1981)019_EN.asp

[10] https://wcd.coe.int/ViewDoc.jsp?id=1377737

โดยมีสาระสำคัญในย่อหน้าที่ 6 และที่ 7 ของอารัมภบทได้กล่าวถึงการใช้สิทธิเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของทางการไว้ว่า หน่วยงานภาครัฐมีหน้าที่จัดหาข้อมูลข่าวสารไว้ให้ประชาชน ช่วยประชาชน ในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพสังคมที่เกี่ยวกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ ส่งเสริมคุณธรรม ประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ของรัฐ โดยถือหลักว่าเอกสารของทางการทุกชิ้นถือเป็นเอกสารสาธารณะ แต่อาจปกปิดไว้ได้เฉพาะในกรณีเพื่อปกป้องสิทธิอื่น ๆ และผลประโยชน์อันชอบด้วยกฎหมายเท่านั้น คำว่า “ข้อมูลข่าวสารของทางการ” ซึ่งต้องเปิดเผยตามอนุสัญญาฯ นั้น หมายความรวมถึงข้อมูลข่าวสารทุกชนิดที่ถูกบันทึกไว้ไม่ว่าจะอยู่ในรูปแบบใด ที่ได้จัดทำขึ้น หรือได้รับมา และอยู่ในความครอบครองดูแลของหน่วยงานภาครัฐ[11]

2.3 กฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการของไทย

เดิมก่อนที่จะมีการประกาศใช้พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 สิทธิในการที่จะรับรู้ข้อมูลข่าวสารในภาครัฐของประชาชนเป็นไปได้ยากลำบาก เนื่องจากระบบราชการของไทยในขณะนั้นถือว่าการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐและเจ้าหน้าที่รัฐ เป็นเรื่องภายในของหน่วยงานไม่เกี่ยวข้องกับประชาชน ไม่มีความจำเป็นที่ประชาชนจะต้องรับทราบในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการของราชการ การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารให้แก่บุคคลใดเป็นเรื่องดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้รับผิดชอบและจะต้องได้รับอนุญาตจากหัวหน้าส่วนราชการระดับสูงก่อน ซึ่งพิจารณาได้จากระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยงานสารบรรณ พ.ศ. 2526 ข้อ 65 กำหนดว่า “การให้บุคคลภายนอกยืมหนังสือจะกระทำมิได้ เว้นแต่ จะให้ดูหรือคัดลอกหนังสือ ทั้งนี้ จะต้องได้รับอนุญาตจากหัวหน้าส่วนราชการระดับกองขึ้นไป หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายก่อน” เจ้าหน้าที่ของรัฐจึงยึดหลักการในการปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับเอกสารของราชการว่า ต้องปกปิด จะเปิดเผยแก่บุคคลภายนอกที่มิใช่เจ้าหน้าที่ของรัฐมิได้ การจัดเก็บและการจำแนกหมวดหมู่ข้อมูลข่าวสารของภาครัฐไม่เป็นระบบ และไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ แม้ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยงานสารบรรณ พ.ศ. 2526 จะได้มีการกล่าวถึงขั้นตอนการเก็บรักษา การยืมหนังสือราชการไว้แล้วก็ตาม แต่เจ้าหน้าที่ของรัฐก็มิได้ให้ความสำคัญที่จะดำเนินการให้เป็นไปตามระเบียบฯดังกล่าว ทำให้หนังสือราชการเกิดการสูญหาย การค้นหาเป็นไปด้วยความลำบาก ทำให้การบริหารราชการแผ่นดิน และการให้บริการแก่ประชาชนในเรื่องต่าง ๆ ขาดข้อมูล ไม่มีมาตรฐาน ขาดประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นปัญหาในการปฏิบัติราชการมาโดยตลอด จนกระทั่งเมื่อมีเหตุการณ์พฤษภาทมิฬเกิดขึ้นเมื่อวันที่ 17 พฤษภาคม 2535 มีการปิดกั้นการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร และมีการบิดเบือนข้อมูลข่าวสารที่มีการเผยแพร่ต่อสาธารณชน ทำให้ประชาชนเกิดความสับสนในข้อเท็จจริง เกิดความไม่ไว้วางใจต่อการใช้อำนาจรัฐของรัฐบาล มีการชุมนุมประท้วงรัฐบาลเป็นวงกว้างออกไป เป็นเหตุให้นักวิชาการ

---

[11] มาตรา 1 (2) (b) แห่งอนุสัญญาว่าด้วยการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของทางการ

และสื่อมวลชนเรียกร้องให้มีกฎหมายที่รองรับสิทธิของประชาชนในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของราชการ เพื่อให้ประชาชนสามารถตรวจสอบการดำเนินการของรัฐ มีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย และรับทราบการดำเนินงานต่าง ๆ ของราชการ

ในสมัยที่นายอานันท์ ปันยารชุน เป็นนายกรัฐมนตรี ได้มีนโยบายที่เน้นในเรื่องของความโปร่งใสในการบริหารราชการ และการปฏิบัติงานราชการ ได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการยกร่างพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการขึ้น และมีการเสนอร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวในสมัยรัฐบาลนายชวน หลีกภัย ต่อสภาผู้แทนราษฎร แต่มีการยุบสภาก่อน ซึ่งร่างพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. .... ได้ถูกพิจารณาอย่างต่อเนื่องมาถึงสมัยนายบรรหาร ศิลปอาชา เป็นนายกรัฐมนตรี และได้รับความเห็นชอบจากสภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภา ในสมัยรัฐบาลพลเอกชวลิต ยงใจยุทธ โดยประกาศใช้เป็นกฎหมายในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 10 กันยายน 2540 และให้มีผลบังคับใช้เมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป ซึ่งมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 9 ธันวาคม 2540 เป็นกฎหมายที่รองรับ “สิทธิได้รู้” ของประชาชน โดยให้สิทธิกับประชาชนทุกคนสามารถที่จะเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของราชการได้โดยไม่จำเป็นต้องเป็นผู้มีส่วนได้เสีย เว้นแต่เป็นข้อมูลข่าวสารนั้นหากเปิดเผยแล้วจะเกิดความเสียหายต่อประเทศชาติหรือกระทบต่อประโยชน์ที่สำคัญของเอกชน ตามหลักการที่ว่า “เปิดเผยเป็นหลัก ปกปิดเป็นข้อยกเว้น” และเมื่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ประกาศใช้เมื่อวันที่ 11 ตุลาคม 2540 ก็มีบทบัญญัติรองรับ “สิทธิได้รู้” ของประชาชนไว้อีกชั้นหนึ่งในมาตรา 58 ซึ่งบัญญัติว่า “บุคคลยอมมีสิทธิได้รับทราบข้อมูลหรือขาวสารสาธารณะในครอบครองของหนวยราชการ หนวยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการสวนทองถิ่น เวนแต่ การเปดเผยขอมูลนั้นจะกระทบตอความมั่นคงของรัฐ ความปลอดภัยของประชาชน หรือสวนไดเสียอันพึงไดรับความคุมครองของบุคคลอื่น ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ” ซึ่งสอดคล้องกับหลักการของพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ที่ประกาศใช้ไปก่อนแล้ว และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยที่ประกาศใช้ฉบับต่อมา คือ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ก็ดี ต่างก็มีบทบัญญัติที่รองรับ “สิทธิได้รู้” ของประชาชนเรื่องนี้ไว้เช่นเดียวกัน บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ทั้ง 3 ฉบับดังกล่าว มุ่งเน้นให้ความคุ้มครอง “สิทธิได้รู้” ไปที่ข้อมูลข่าวสารสาธารณะเท่านั้น แต่ตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ให้ความคุ้มครอง “สิทธิได้รู้” ของประชาชนรวมไปถึงข้อมูลข่าวสารในความครอบครองหรือในความดูแลของหน่วยงานของรัฐทั้งหมด โดยไม่จำกัดว่าข้อมูลข่าวสารนั้นจะเป็นข้อมูลข่าวสารสาธารณะหรือไม่

2.3.1 ข้อมูลข่าวสารที่อยู่ในบังคับกฎหมาย

ข้อมูลข่าวสารที่อยู่ในบังคับของพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 คือ ข้อมูลข่าวสารของราชการ โดยมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540

ได้ให้นิยามคำว่า “ข้อมูลข่าวสาร” หมายถึง “สิ่งที่สื่อความหมายให้รู้เรื่องราวข้อเท็จจริง ข้อมูล หรือสิ่งใด ๆ ไม่ว่าการสื่อความหมายนั้นจะทำได้โดยสภาพของสิ่งนั้นเองหรือโดยผ่านวิธีการใด ๆ และไม่ว่าจะได้จัดทำไว้ในรูปของเอกสาร แฟ้ม รายงาน หนังสือ แผนผัง แผนที่ ภาพวาด ภาพถ่าย ฟิล์ม การบันทึกภาพหรือเสียง การบันทึกโดยเครื่องคอมพิวเตอร์ หรือวิธีอื่นใดที่ทำให้สิ่งที่บันทึกไว้ปรากฏได้” ข้อมูลข่าวสารของราชการ หมายถึง “ข้อมูลข่าวสารที่อยู่ในความครอบครองหรือควบคุมดูแลของหน่วยงานของรัฐไม่ว่าจะเป็นข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินงานของรัฐหรือข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเอกชน” และข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล หมายถึง “ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิ่งเฉพาะตัวของบุคคล เช่น การศึกษา ฐานะการเงิน ประวัติสุขภาพ ประวัติอาชญากรรม หรือประวัติการทำงาน บรรดาที่มีชื่อของผู้นั้นหรือเลขหมาย รหัส หรือสิ่งบอกลักษณะอื่นที่ทำให้รู้ตัวผู้นั้นได้ เช่น ลายพิมพ์นิ้วมือ แผ่นบันทึกลักษณะเสียงของคนหรือรูปถ่าย และให้หมายรวมถึงข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิ่งเฉพาะตัวของผู้ที่ถึงแก่กรรมแล้วด้วย”

ข้อมูลข่าวสารที่อยู่ใต้บังคับของพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ที่ต้องเปิดเผยให้ประชาชนทราบได้ เมื่อเทียบกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแล้วมีขอบเขตกว้างขวางมากกว่าที่มีการรับรองไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย จะเห็นได้จากนิยามคำว่า “ข้อมูลข่าวสารของราชการ” หมายถึง ข้อมูลข่าวสารที่อยู่ในความครอบครองหรือควบคุมดูแลของหน่วยงานของรัฐไม่ว่าจะเป็นข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินงานของรัฐหรือข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเอกชน” ซึ่งข้อมูลข่าวสารที่อยู่ในความควบคุมดูแลของหน่วยงานของรัฐมีทั้งข้อมูลข่าวสารที่เป็นข้อมูลข่าวสารสาธารณะ (ข้อมูลข่าวสารที่สามารถเปิดเผยหรือเผยแพร่ให้บุคคลทั่วไปทราบได้) และข้อมูลข่าวสารที่มิใช่เป็นข้อมูลข่าวสารสาธารณะรวมอยู่ด้วย เช่น ข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล ข้อมูลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐและมีผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศ หรือความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ เป็นต้น จึงกล่าวได้ว่าพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 เป็นกฎหมายที่ให้ความคุ้มครอง “สิทธิได้รู้” ของประชาชนไว้กว้างขวางมากกว่าที่มีการรับรองไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 รวมทั้งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน โดยมาตรา 59 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 บัญญัติว่า “รัฐต้องเปิดเผยข้อมูลหรือข่าวสารสาธารณะในครอบครองของหน่วยงานของรัฐที่มิใช่ข้อมูลเกี่ยวกับความมั่นคงของรัฐหรือเป็นความลับของทางราชการตามที่กฎหมายบัญญัติ และต้องจัดให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลหรือข่าวสารดังกล่าวได้โดยสะดวก” แต่ทั้งนี้ข้อมูลข่าวสารที่อยู่ในความครอบครองหรือควบคุมดูแลของหน่วยงานของรัฐหมายความเฉพาะข้อมูลข่าวสารที่หน่วยงานของรัฐครอบครอง หรือควบคุมดูแลไว้ตามอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานนั้น ๆ เท่านั้น ไม่หมายความรวมถึงข้อมูลข่าวสารที่เจ้าหน้าที่ของรัฐจัดทำขึ้นหรือครอบครองเป็นการส่วนตัวด้วย ดังนั้น หากข้อมูลข่าวสารใดเป็นข้อมูลข่าวสารที่เจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นผู้รวบรวมหรือจัดทำขึ้นเพื่อใช้ประโยชน์เป็นการส่วนตัว หรือเพื่ออำนวยความสะดวกในการปฏิบัติหน้าที่

เป็นการส่วนตัว นอกเหนือจากอำนาจหน้าที่แล้ว ข้อมูลข่าวสารนั้นไม่ถือว่าเป็นข้อมูลข่าวสารของราชการที่อยู่ในบังคับของพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 เช่น เทปบันทึกเสียงที่เจ้าหน้าที่ของรัฐได้มีการบันทึกไว้ในการประชุมของหน่วยงานเพื่อใช้ประโยชน์ในการจดรายงานการประชุมตามที่ตนได้รับมอบหมาย เมื่อใช้จดรายงานการประชุมเสร็จเรียบร้อยแล้วก็ลบทิ้งไม่ได้มีการเก็บไว้เป็นหลักฐานของหน่วยงานของรัฐนั้นต่อไป บันทึกนัดหมาย หรือการบันทึกเรื่องราวต่าง ๆ ในระหว่างการปฏิบัติหน้าที่ โดยมีเจตนาเพื่อใช้ประโยชน์เป็นการส่วนตัวของเจ้าหน้าที่ผู้นั้นเท่านั้น ย่อมไม่ถือว่าเป็นข้อมูลข่าวสารของราชการ

2.3.2 ข้อมูลข่าวสารของราชการที่ต้องเปิดเผย

พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ได้กำหนดให้มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการไว้ 4 วิธี ตามลักษณะของข้อมูลข่าวสารของราชการ คือ

2.3.2.1 การส่งไปลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา (มาตรา 7)

เป็นข้อมูลข่าวสารสำคัญที่ต้องลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษาเพื่อโฆษณาให้ประชาชนได้รับรู้ มาตรา 7 จึงบัญญัติให้หน่วยงานของรัฐต้องส่งข้อมูลข่าวสารของราชการ อย่างน้อยดังต่อไปนี้ลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา

(1) โครงสร้างและการจัดองค์กรในการดำเนินงาน

(2) สรุปอำนาจหน้าที่ที่สำคัญและวิธีการดำเนินงาน

(3) สถานที่ติดต่อเพื่อขอรับข้อมูลข่าวสารหรือคำแนะนำในการติดต่อกับหน่วยงานของรัฐ

(4) กฎ มติคณะรัฐมนตรี ข้อบังคับ คำสั่ง หนังสือเวียน ระเบียบแบบแผน นโยบาย หรือการตีความ ทั้งนี้ เฉพาะที่จัดให้มีขึ้นโดยมีสภาพอย่างกฎ เพื่อให้มีผลเป็นการทั่วไปต่อเอกชนที่เกี่ยวข้อง

(5) ข้อมูลข่าวสารอื่นตามที่คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการกำหนด (ปัจจุบัน กขร. ยังไม่มีการกำหนดข้อมูลข่าวสารของราชการที่ต้องประกาศราชกิจจานุเบกษาเพิ่มเติม)

สำหรับกฎ มติ ข้อบังคับ คำสั่ง หนังสือเวียน ระเบียบแบบแผน นโยบายหรือการตีความที่มีสภาพอย่างกฎเพื่อให้มีผลเป็นการทั่วไปต่อเอกชนที่เกี่ยวข้องตามมาตรา 7 (4) นั้น เนื่องจากพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 มิได้กำหนดนิยามคำว่า “กฎ” ไว้ จึงต้องนำนิยามคำว่า “กฎ” ตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 มาใช้ ซึ่งหมายถึง บรรดากฎหมายลำดับรองหรือกฎเกณฑ์ที่มีลักษณะทางเนื้อหาเป็นกฎหมายของฝ่ายบริหาร องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือองค์กรควบคุมการประกอบวิชาชีพ โดยอาศัยอำนาจกรอบของกฎหมายของฝ่ายนิติบัญญัติตราเป็นกฎขึ้นเพื่อใช้บังคับเป็นการทั่วไป แก่บุคคลไม่จำกัดจำนวนแน่นอน กฎ ต่างจาก คำสั่งทางปกครอง ตรงที่ กฎ มีลักษณะเป็น

กฎเกณฑ์ที่มีผลบังคับเป็นการทั่วไปไม่จำกัดบุคคลที่แน่นอน ส่วนคำสั่งทางปกครองมีผลเฉพาะรายแก่ผู้รับคำสั่งนั้นเท่านั้น หลักเกณฑ์การปฏิบัติภายในของฝ่ายปกครองที่มีเนื้อหาเป็นเพียงแนวทางปฏิบัติเพื่อประโยชน์ในการบริหารราชการภายในของฝ่ายปกครองไม่มีผลต่อเอกชนไม่อยู่ในบังคับที่ต้องลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา และมาตรา 8 ยังกำหนดว่า กฎ ที่ยังไม่ได้ลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษาจะนำมาใช้บังคับในทางที่ไม่เป็นคุณแก่บุคคลใดมิได้ เว้นแต่ผู้นั้นจะได้รู้ถึงข้อมูลข่าวสารที่เป็น กฎ นั้นตามความเป็นจริงมาก่อนแล้วเป็นเวลาพอสมควร

2.3.2.2 การจัดไว้ให้ประชาชนตรวจดู (มาตรา 9)

เป็นข้อมูลข่าวสารสำคัญที่ประชาชนผู้สนใจควรได้รู้ จึงต้องมีการจัดระบบให้ตรวจค้นได้โดยสะดวก มาตรา 9 จึงบัญญัติให้หน่วยงานของรัฐต้องจัดให้มีข้อมูลข่าวสารของราชการอย่างน้อยดังต่อไปนี้ไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการกำหนด

(1) ผลการพิจารณาหรือคำวินิจฉัยที่มีผลโดยตรงต่อเอกชน รวมทั้งความเห็นแย้งและคำสั่งที่เกี่ยวข้องในการพิจารณาวินิจฉัยดังกล่าว

(2) นโยบายหรือการตีความที่ไม่เข้าข่ายต้องลงพิมพ์ในราชกิจจา-นุเบกษา ตามมาตรา 7 (4)

(3) แผนงาน โครงการ และงบประมาณรายจ่ายประจำปี ของปีงบประมาณที่กำลังดำเนินการ

(4) คู่มือหรือคำสั่งเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีผลกระทบถึง สิทธิ หน้าที่ ของประชาชน

(5) สิ่งพิมพ์ที่ได้มีการอ้างอิงถึงตามมาตรา 7 วรรคสอง

(6) สัญญาสัมปทาน สัญญาที่มีลักษณะเป็นการผูกขาดตัดตอนหรือสัญญาร่วมทุนกับเอกชนในการจัดทำบริการสาธารณะ

(7) มติคณะรัฐมนตรี หรือมติคณะกรรมการที่แต่งตั้งโดยกฎหมายหรือโดยมติคณะรัฐมนตรี ทั้งนี้ ให้ระบุชื่อรายงานทางวิชาการ รายงานข้อเท็จจริง หรือข้อมูลข่าวสารที่นำมาใช้ ในการพิจารณาด้วย

(8) ข้อมูลข่าวสารอื่นตามที่คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการกำหนด

สำหรับข้อมูลข่าวสารอื่นตามที่คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการกำหนด ตามมาตรา 9 (8) มี ดังนี้

- ประกาศ กขร. ลงวันที่ 21 ตุลาคม 2542 กำหนดให้ประกาศประกวดราคา และ ประกาศสอบราคา ของหน่วยงานของรัฐ ที่หัวหน้าส่วนราชการลงนามแล้วเป็นข้อมูลข่าวสารที่หน่วยงานของรัฐต้องจัดไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้ มีกำหนดระยะเวลาไม่น้อยกว่า

1 ปี นับแต่วันประกาศ (**ต่อมา กขร. ได้มีประกาศลงวันที่ 24 พฤษภาคม 2561 ยกเลิกประกาศลงวันที่ 21 ตุลาคม 2542** และกำหนดให้ การจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีประกาศเชิญชวนทั่วไป ประกาศผลผู้ชนะการจัดซื้อจัดจ้าง และสัญญาที่ได้มีการอนุมัติสั่งซื้อหรือสั่งจ้าง เป็นข้อมูลข่าวสารที่ต้องจัดไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้ ตามมาตรา 9 วรรคหนึ่ง (8) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 มีกำหนดระยะเวลาไม่น้อยกว่า 1 ปี นับแต่วันประกาศ)

- ประกาศ กขร. ลงวันที่ 1 ธันวาคม 2543 กำหนดให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับ ผลการพิจารณาการจัดซื้อจัดจ้างของหน่วยงานของรัฐ เป็นเอกสารที่หน่วยงานของรัฐต้องจัดให้มีไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้ตามมาตรา 9 วรรคหนึ่ง (8) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่ กขร. กำหนด โดย กขร. ได้กำหนดให้หน่วยงานของรัฐจัดทำสรุปผลการพิจารณาการจัดซื้อจัดจ้างของหน่วยงานของรัฐเป็นรายเดือนทุก ๆ เดือน โดยให้มีรายละเอียดเกี่ยวกับงานที่จัดซื้อจัดจ้าง วงเงินงบประมาณ วิธีซื้อหรือจ้าง รายชื่อผู้เข้าเสนอราคาและราคาที่เสนอ ผู้ได้รับการคัดเลือกและราคา และเหตุผลที่คัดเลือกผู้เสนอราคารายนั้นโดยสรุป เพื่อเป็นดรรชนีสำหรับการตรวจดูของประชาชน โดยให้จัดทำตามแบบ สขร. 1 แนบท้ายประกาศ (**ต่อมา กขร. ได้มีประกาศลงวันที่ 16 มกราคม 2558 ยกเลิกประกาศลงวันที่ 1 ธันวาคม 2543** และให้หน่วยงานของรัฐ จัดทำสรุปผลการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างของหน่วยงานของรัฐ เป็นรายเดือนทุก ๆ เดือน โดยให้มีรายละเอียดเกี่ยวกับงานที่ จัดซื้อหรือจัดจ้าง วงเงินที่จะซื้อหรือจ้าง ราคากลาง วิธีซื้อหรือจ้าง รายชื่อผู้เสนอราคาและราคาที่เสนอผู้ได้รับการคัดเลือกและราคาที่ตกลงซื้อหรือจ้าง เหตุผลที่คัดเลือกโดยสรุป และ**เลขที่และวันที่ของสัญญาหรือข้อตกลงในการซื้อหรือการจ้าง** เพื่อให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้ ในกรณีเดือนใดไม่มีการจัดซื้อหรือจัดจ้าง หรือมีการยกเลิกโครงการหรือสัญญาหรือข้อตกลงในการซื้อหรือจ้าง ให้รายงานไว้ด้วยโดยให้จัดทำตามแบบ สขร. 1 แนบท้ายประกาศ)

- ประกาศ กขร. ลงวันที่ 7 มิถุนายน 2553 การกำหนดให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ ดังต่อไปนี้ เป็นข้อมูลข่าวสารที่ต้องจัดไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้ ตามมาตรา 9 (8) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540

1) รายงานและข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม สุขภาพ และสังคม ในแต่ละขั้นตอนการดำเนินการ รวมทั้งรายงานการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในส่วนที่เกี่ยวข้อง และข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำรายงานดังกล่าวด้วย

2) รายงานผลการปฏิบัติการตามมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม สุขภาพและสังคม รวมทั้งรายงานที่เกี่ยวข้องกับมาตรการติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อม และข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้อง

3) รายงานที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลและปริมาณการปล่อยสารพิษสู่สิ่งแวดล้อม และรายงานผลกระทบที่เกิดหรืออาจจะเกิดขึ้นต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ รวมทั้งข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำรายงานหรือรายงานผลกระทบ แล้วแต่กรณี

4) รายงานสถานการณ์หรือข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการตรวจวัดหรือตรวจสอบมลพิษ สารพิษ วัตถุอันตราย และหรือคุณภาพสิ่งแวดล้อม รวมทั้งข้อมูลหรือรายงานที่เกี่ยวข้องกับสภาวะสุขภาพหรือผลกระทบต่อสุขภาพที่เกิดจากมลพิษ สารพิษ วัตถุอันตราย และหรือคุณภาพสิ่งแวดล้อม

5) รายงานการศึกษาวิจัยหรือการวิเคราะห์เกี่ยวกับระดับการปนเปื้อนของสารพิษในพืชและหรืออาหารที่ผลิตจากพืช และผลกระทบที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งรายงานการตรวจสอบหรือรายงานผลกระทบของการใช้สารเคมีในการเกษตรที่มีต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ

6) รายงานการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับระดับการปนเปื้อนของสารพิษในสภาพแวดล้อมต่าง ๆ โดยเฉพาะที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ รวมทั้งข้อมูลข่าวสารอื่นที่เกี่ยวข้อง

7) รายงานผลกระทบและหรือรายงานผลการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับข้อมูลการเฝ้าระวังและหรือข้อมูลข่าวสารอื่น โดยเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับสภาวะสุขภาพ อาชีวอนามัยและอนามัยสิ่งแวดล้อม

8) รายงานการศึกษาหรือการวิเคราะห์ความเสี่ยงจากอันตรายที่เกิดหรืออาจจะเกิดขึ้นจากการประกอบกิจการภาคอุตสาหกรรม โดยเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ รวมทั้งรายงานผลการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐานการคุ้มครองความปลอดภัยในการประกอบกิจการภาคอุตสาหกรรมด้วย

9) รายงานการตรวจสอบผลการดำเนินงานที่มี หรืออาจมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ รวมทั้งผลการดำเนินการตามมาตรฐานการรักษาความปลอดภัยซึ่งต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องตามกฎหมายหรือเงื่อนไขที่กำหนดไว้สำหรับการอนุญาต หรือการอนุมัติ เช่น รายงานผลการตรวจสอบการบำบัดน้ำเสียของโรงงานอุตสาหกรรม หรือรายงานการตรวจสอบอื่นที่มีลักษณะเป็นทำนองเดียวกัน

10) รายงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดวางหรือจัดทำผังเมืองรวม และผังเมืองเฉพาะในแต่ละระดับ รวมทั้งข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำรายงานดังกล่าว โดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม สุขภาพและสังคม

11) สัญญาสัมปทาน ใบอนุญาต ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกิจการหรือการดำเนินการที่มีผล หรืออาจมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม สุขภาพหรือสังคม รวมทั้งสัญญาสัมปทานและหรือใบอนุญาตที่เกี่ยวข้องกับการใช้ หรือแสวงหาประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติด้วย

12) กรอบการเจรจา ร่างความตกลง และหรือข้อตกลงระหว่างประเทศ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ รวมทั้งกรอบการเจรจา ร่างความตกลงและหรือข้อตกลงระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการใช้ หรือแสวงหาประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและรวมตลอดถึงผลการดำเนินการตามพันธกรณีที่เกี่ยวข้องด้วย

13) นโยบาย แผนงาน โครงการ และงบประมาณที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ

14) รายงานการประชุม และมติที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ รวมทั้ง ผลกระทบต่อสังคมของคณะกรรมการที่แต่งตั้งหรือจัดให้มีขึ้นตามกฎหมาย หรือโดยมติคณะรัฐมนตรี

15) ข้อมูลข่าวสารและหรือรายงานที่เกี่ยวข้องกับผลกระทบที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ

16) ข้อมูลข่าวสารอื่นที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งข้อมูลในเชิงสถิติ แผนที่ และอื่น ๆ

- ประกาศ กขร. ลงวันที่ 27 มกราคม 2559 การกำหนดให้ข้อมูลข่าวสารตามเกณฑ์มาตรฐานความโปร่งใส และตัวชี้วัดความโปร่งใสของหน่วยงานของรัฐเป็นข้อมูลข่าวสารที่ต้องจัดไว้ให้ประชาชนตรวจดูได้ตามมาตรา 9 (8) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ตามหลักเกณฑ์ ดังนี้

1) ให้หน่วยงานของรัฐ ที่มีหน้าที่ในการจัดหาพัสดุ ต้องเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดหาพัสดุ ดังนี้

1.1) กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการจัดหาพัสดุ เช่น ระเบียบพัสดุ มติคณะรัฐมนตรี และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง (เช่น กฎหมายว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคา)

1.2) แผนการจัดหาพัสดุ

1.3) รายงานขอซื้อขอจ้าง เอกสารสอบราคา และเอกสารประกวดราคา ตามมาตรา 9 (8) และหลักเกณฑ์ในการพิจารณาตัดสินผลในแต่ละโครงการหรือรายการ

1.4) ผลการจัดหาพัสดุในแต่ละโครงการหรือรายการ

1.5) สรุปผลการจัดหาพัสดุในแต่ละรอบเดือน ตามมาตรา 9 (8)

1.6) รายงานผลการจัดหาพัสดุในรอบปีงบประมาณ และรายงานการประเมินผลการจัดหาพัสดุตามแผนการจัดหาพัสดุในแต่ละปีงบประมาณ

1.7) รายงานของผู้ควบคุมหรือตรวจสอบภายใน ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจัดหาพัสดุของหน่วยงาน

1.8) รายงานอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น รายงานหรือผลการตรวจสอบของสำนักงานคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน

2) ให้หน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่ในการให้บริการประชาชน ต้องเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการประชาชน ดังนี้

2.1) หลักเกณฑ์และขั้นตอนในการให้บริการประชาชนของหน่วยงาน รวมทั้งระเบียบหรือข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง

2.2) เอกสารและคู่มือการปฏิบัติงานของบุคลากรภายใต้หลักเกณฑ์และขั้นตอนการให้บริการประชาชน รวมทั้งระเบียบหรือข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง

2.3) ข้อมูลพื้นฐานหรือข้อมูลเชิงสถิติเกี่ยวกับการให้บริการประชาชนของหน่วยงาน

2.4) รายงานผลการประเมินความพึงพอใจในการให้/รับบริการของประชาชน ที่จัดทำโดยหน่วยงานหรือหน่วยงานภายนอก

2.5) หลักเกณฑ์หรือขั้นตอนการแก้ไขปัญหาในกรณีที่มีการร้องเรียนเกี่ยวกับการให้บริการ

2.6) รายงานผลการดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องร้องเรียน รวมทั้งรายงานเชิงสถิติที่เกี่ยวข้อง

2.7) รายงานการประเมินผลการให้บริการภายใต้ระบบควบคุมภายในที่จัดทำโดยผู้ควบคุมหรือตรวจสอบภายใน

3) ให้หน่วยงานของรัฐต้องเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงาน ดังนี้

3.1) โครงสร้างและอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานตามกฎหมายจัดตั้งหรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

3.2) วิสัยทัศน์และพันธกิจของหน่วยงาน

3.3) แผนปฏิบัติงานประจำปีของหน่วยงาน รวมทั้งงบประมาณที่ใช้ในการดำเนินงานตามแผนงานและโครงการที่เกี่ยวข้องกับแผนปฏิบัติงานประจำปี

3.4) ระเบียบ ข้อบังคับ หลักเกณฑ์ และขั้นตอนการปฏิบัติงานที่บุคลากรของหน่วยงานต้องใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงาน

3.5) คู่มือเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามระเบียบ ข้อบังคับ หลักเกณฑ์และขั้นตอนการปฏิบัติงานสำหรับบุคลากร ที่จะต้องใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงาน

3.6) รายงานการประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติงานประจำปีของหน่วยงาน เช่น รายงานประจำปีของหน่วยงาน รายงานของผู้ควบคุมหรือผู้ตรวจสอบภายใน รวมทั้งรายงานหรือผลการตรวจสอบของสำนักงานคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน

4) ให้หน่วยงานของรัฐต้องเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงบประมาณของหน่วยงาน ดังนี้

4.1) แผนงาน โครงการ และงบประมาณประจำปีของหน่วยงาน

4.2) หลักเกณฑ์และตัวชี้วัดผลสัมฤทธิ์ของการใช้จ่ายงบประมาณในแต่ละแผนงาน หรือโครงการ

4.3) รายงานผลการใช้จ่ายงบประมาณ รวมทั้งผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินการ จำแนกตามแผนงานและโครงการของผู้ควบคุมหรือผู้ตรวจสอบภายใน

4.4) รายงานการวิเคราะห์หรือรายงานการประเมินผลการใช้จ่ายงบประมาณประจำปีในภาพรวมของหน่วยงาน รวมทั้งผลการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ และความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับการใช้จ่ายงบประมาณตามแผนงานและโครงการต่าง ๆ ที่จัดทำโดยผู้ควบคุมหรือผู้ตรวจสอบภายในของหน่วยงาน

4.5) รายงานผลการตรวจสอบการใช้จ่ายเงินงบประมาณของสำนักงานคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน

5) ให้หน่วยงานของรัฐต้องเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานบุคคลของหน่วยงาน ดังนี้

5.1) หลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับการคัดเลือกหรือสรรหาบุคลากร เอกสารหรือประกาศที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งหลักเกณฑ์การพิจารณาคัดเลือกหรือสรรหาในแต่ละคราว

5.2) รายงานผลการดำเนินการคัดเลือกหรือสรรหาบุคลากร

5.3) มาตรฐานทางจริยธรรมและจรรยาบรรณทางวิชาชีพของบุคลากรในหน่วยงาน และผลการประเมินมาตรฐานทางจริยธรรม และจรรยาบรรณทางวิชาชีพของบุคลากรในแต่ละรอบปีงบประมาณ

5.4) หลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องการพิจารณาให้คุณหรือให้โทษต่อบุคลากรในหน่วยงาน

5.5) หลักเกณฑ์การประเมินผลการปฏิบัติงานประจำปีของบุคลากรในหน่วยงาน

5.6) รายงานการประเมินผลเกี่ยวกับการดำเนินการตามหลักเกณฑ์การให้คุณให้โทษต่อบุคลากร และรายงานการประเมินผลเกี่ยวกับการประเมินผลการปฏิบัติงานประจำปีของบุคลากรในหน่วยงาน

6) ให้หน่วยงานของรัฐต้องเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานของหน่วยงาน ดังนี้

6.1) หลักเกณฑ์และตัวชี้วัดที่ใช้ในการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติงานประจำปีของหน่วยงาน

6.2) รายงานของผู้ควบคุมหรือตรวจสอบภายใน จำแนกตามแผนงาน และโครงการภายใต้แผนปฏิบัติงานประจำปีของหน่วยงาน

6.3) รายงานการประเมินผลการปฏิบัติงานของหน่วยงานตามแผนปฏิบัติงานประจำปีของหน่วยงาน

6.4) รายงานการประเมินผลการปฏิบัติงานประจำปีของหน่วยงานที่จัดทำโดยผู้ควบคุมหรือผู้ตรวจสอบภายใน รวมทั้งรายงานหรือผลการตรวจสอบของสำนักงานคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน หรือหน่วยงานภายนอกอื่นที่มีหน้าที่ในการติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานของหน่วยงาน ตามกฎหมายหรือตามมติคณะรัฐมนตรี

7) การดำเนินการตามข้อ 1) – ข้อ 6) ให้จัดให้มีข้อมูลข่าวสารและดรรชนีสำหรับสืบค้นทั้งในรูปแบบหนังสือ เอกสาร หรือข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่ประชาชนสามารถเข้าตรวจดูได้ ณ สถานที่ที่หน่วยงานของรัฐจัดให้ ตามประกาศคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ เรื่องหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการจัดให้ข้อมูลข่าวสารของราชการไว้ให้ประชาชนตรวจดู ลงวันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2541 และมีช่องทางการเผยแพร่ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ของแต่ละหน่วยงานตามความเหมาะสม ทั้งนี้ ให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน 90 วัน นับแต่วันที่มีประกาศฉบับนี้

- ประกาศ กขร. ลงวันที่ 18 มกราคม 2560 เรื่องกำหนดให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับงานวิจัยที่ใช้เงินงบประมาณเป็นข้อมูลข่าวสารที่ต้องจัดไว้ให้ประชาชนตรวจดูได้ ตามมาตรา 9 วรรคหนึ่ง (8) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ตามหลักเกณฑ์ ดังนี้

1) ในประกาศนี้

“งานวิจัย” หมายความว่า การค้นคว้าและพัฒนาความรู้ตามแนวทางของแต่ละศาสตร์ โดยมีจุดมุ่งหมายของการดำเนินงานอย่างเป็นระบบที่ชัดเจนเพื่อให้ได้ผลลัพธ์ที่คาดหวังในระยะเวลาที่กำหนด และมีการบริหารจัดการผ่านกิจกรรมที่ทำให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุดในการสร้างองค์ความรู้ใหม่ทั้งระดับพื้นฐานและประยุกต์ใช้ ซึ่งนำไปสู่ความก้าวหน้าทางวิชาการ หรือเกิดประโยชน์เพื่อการพัฒนาประเทศในทุกด้าน ทั้งนี้ การจ้างที่ปรึกษาของส่วนราชการต่าง ๆ เพื่อปฏิบัติงานที่มีลักษณะดังกล่าว ให้ถือเป็นงานวิจัยตามประกาศฉบับนี้ด้วยความสามารถ

“เงินงบประมาณ” หมายความว่า เงินงบประมาณตามกฎหมายว่าด้วยงบประมาณรายจ่าย กฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ กฎหมายเกี่ยวด้วยการโอนงบประมาณ หรือกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลัง เงินซึ่งหน่วยงานของรัฐได้รับไว้โดยไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดินตามกฎหมายและให้หมายความรวมถึงเงินกู้ และเงินช่วยเหลือด้วย

2) ให้หน่วยงานของรัฐ ดำเนินการจัดให้มีข้อมูลข่าวสารสำหรับการสืบค้น เกี่ยวกับงานวิจัยที่ใช้เงินงบประมาณที่หน่วยงานของรัฐได้ทำการวิจัย หรือมีอยู่ในความครอบครองดูแล ตามอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐ ไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้โดยอย่างน้อยต้องมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

ก. ชื่อหรือหัวข้อเรื่องงานวิจัย

ข. รายชื่อผู้ทำงานวิจัย ซึ่งรวมถึงที่ปรึกษาและผู้ช่วยทำงานวิจัยด้วย

ค. วิธีการจ้างทำงานวิจัย

ง. จำนวนเงินตามสัญญารับงานวิจัย

จ. ระยะเวลาดำเนินงานวิจัย

3) การดำเนินการตามข้อ 2) ให้จัดทำในรูปแบบหนังสือ เอกสาร หรือข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งประชาชนสามารถเข้าตรวจดูได้ ณ สถานที่ที่หน่วยงานของรัฐจัดให้ ตามประกาศคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ เรื่องหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการจัดให้มีข้อมูลข่าวสารของราชการไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดู ลงวันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2541 และโดยช่องทางเผยแพร่ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ของแต่ละหน่วยงาน ตามความเหมาะสม ทั้งนี้ ให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน 90 วัน นับแต่วันที่มีประกาศฉบับนี้

- ประกาศ กขร. ลงวันที่ 29 มีนาคม 2560 เรื่องกำหนดให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับที่สาธารณประโยชน์เป็นข้อมูลข่าวสารที่ต้องจัดไว้ให้ประชาชนตรวจดูได้ ตามมาตรา 9 วรรคหนึ่ง (8) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ตามหลักเกณฑ์ ดังนี้

1) ให้หน่วยงานของรัฐ ซึ่งจัดทำ จัดให้มี หรือครอบครองดูแล ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับที่สาธารณประโยชน์ ประเภทที่ดินสาธารณประโยชน์ จัดให้มีข้อมูลข่าวสารสำหรับการสืบค้น อย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้

1.1) ทะเบียนที่ดินสาธารณประโยชน์

1.2) หนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง

1.3) เอกสารแสดงพิกัดและตำแหน่งที่ตั้งของที่ดินสาธารณประโยชน์

1.4) เอกสารอื่นตามที่คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการกำหนด

2) ให้หน่วยงานของรัฐ ซึ่งจัดทำ จัดให้มี หรือครอบครองดูแล ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับที่สาธารณประโยชน์ ประเภทเขตควบคุมทางน้ำ ตามกฎหมายว่าด้วยการเดินเรือในน่านน้ำไทย จัดให้มีข้อมูลข่าวสารสำหรับการสืบค้น อย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

2.1) แบบบันทึกรายละเอียดการปักหมุดเขตควบคุมทางน้ำ

2.2) แผนที่แสดงขอบเขตการปักหลักเขตควบคุมทางน้ำ

2.3) เอกสารอื่นตามที่คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการกำหนด

3) การดำเนินการตามข้อ 1) และข้อ 2) ให้จัดทำในรูปแบบของหนังสือ เอกสาร หรือข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งประชาชนสามารถเข้าตรวจดูได้ ณ สถานที่ที่หน่วยงานของรัฐจัดให้ ตามประกาศคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ เรื่องหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการจัดให้มีข้อมูลข่าวสารของราชการไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดู ลงวันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2541 และโดยช่องทางการเผยแพร่ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ของแต่ละหน่วยงาน ตามความเหมาะสม ทั้งนี้ ให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน 180 วัน นับแต่วันที่มีประกาศฉบับนี้

- ประกาศ กขร. ลงวันที่ 21 พฤศจิกายน 2560 เรื่องกำหนดให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับรายชื่อผู้เข้ารับการฝึกอบรมของหน่วยงานต่าง ๆ เป็นข้อมูลข่าวสารที่ต้องจัดไว้ให้ประชาชนตรวจดูได้ ตามมาตรา 9 วรรคหนึ่ง (8) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540

1) ในประกาศนี้

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ ส่วนราชการสังกัดรัฐสภา ศาลเฉพาะในส่วนที่ไม่เกี่ยวกับการพิจารณาพิพากษาคดี องค์กรควบคุมการประกอบวิชาชีพ หน่วยงานอิสระของรัฐและหน่วยงานอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

2) ให้รายชื่อผู้เข้ารับการอบรมในหลักสูตร หรือการฝึกอบรมที่หน่วยงานของรัฐเป็นเจ้าของ หรือเป็นผู้จัดให้มีขึ้นเป็นข้อมูลข่าวสารที่หน่วยงานของรัฐต้องจัดไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้ตามมาตรา 9 วรรคหนึ่ง (8) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540

3) หลักสูตรหรือการฝึกอบรมที่หน่วยงานของรัฐเป็นเจ้าของ หรือเป็นผู้จัดให้มีขึ้นมีลักษณะดังต่อไปนี้

3.1) เป็นหลักสูตรหรือการฝึกอบรมที่ใช้เงินงบประมาณของรัฐทั้งหมดหรือบางส่วนในการจัด และให้หมายความรวมถึงกรณีที่ผู้เข้าเรียนหลักสูตรหรือการฝึกอบรมต้องใช้งบประมาณของหน่วยงานต้นสังกัดมาลงทะเบียนหรือชำระค่าธรรมเนียมด้วย

3.2) หลักสูตรหรือการฝึกอบรมที่จัดขึ้นเป็นประจำต่อเนื่องเป็นรุ่น ๆ กำหนดจำนวนและคุณสมบัติผู้เข้าเรียนหลักสูตรหรือการฝึกอบรม มีเนื้อหารายวิชาและผู้บรรยายที่ชัดเจน และกำหนดจำนวนครั้งที่ต้องเข้าเรียน

3.3) เป็นหลักสูตรหรือการฝึกอบรมที่อาจมีการวัดผล ดูงาน เสนอรายงาน หรือมีการแจกวุฒิบัตรก็ได้

หลักสูตรหรือการฝึกอบรมตามวรรคหนึ่ง ไม่หมายความรวมถึงหลักสูตรหรือการฝึกอบรมที่จัดเป็นเฉพาะกิจแก่ผู้เกี่ยวข้องเป็นครั้งคราว เช่น การฝึกอบรมวิธีปฏิบัติงานหรือฝึกอบรมเพื่อเพิ่มทักษะและซักซ้อมความเข้าใจภายในหน่วยงานของรัฐ เป็นต้น

4) ข้อมูลข่าวสารตามข้อ 2) ที่ต้องจัดไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้ ให้จัดในรูปแบบหนังสือเอกสารหรือข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ ณ สถานที่ที่หน่วยงานของรัฐจัดให้ตามประกาศคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ เรื่องหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการจัดให้มีข้อมูลข่าวสารของราชการไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้ ลงวันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2541 และมีช่องทางการเผยแพร่ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ของแต่ละหน่วยงานตามความเหมาะสม

5) ประกาศนี้ให้ใช้บังคับกับหลักสูตรหรือการฝึกอบรมของหน่วยงานของรัฐจัดให้มีขึ้น ตั้งแต่วันที่ 7 มีนาคมา 2560 เป็นต้นไป

6) ในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามประกาศนี้ ให้ประธานกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ เป็นผู้มีอำนาจวินิจฉัยชี้ขาด และคำวินิจฉัยนั้นให้เป็นที่สุด

- ประกาศ กขร. ลงวันที่ 24 พฤษภาคม 2561 ยกเลิกประกาศลงวันที่ 21 ตุลาคม 2542 และกำหนดให้ประกาศเชิญชวนทั่วไป ประกาศผลผู้ชนะการจัดซื้อจัดจ้าง

และสัญญาที่ได้มีการอนุมัติสั่งซื้อหรือสั่งจ้าง เป็นข้อมูลข่าวสารที่ต้องจัดไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้ตามมาตรา 9 วรรคหนึ่ง (8) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540

1) ให้ยกเลิกประกาศคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ เรื่อง กำหนดให้ประกาศประกวดราคา และประกาศสอบราคาของหน่วยงานของรัฐที่หัวหน้าส่วนราชการลงนามแล้วเป็นข้อมูลข่าวสารที่ต้องจัดไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้ตามมาตรา 9 (8) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540

2) ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุโดยวิธีประกาศเชิญชวนทั่วไป ประกาศผลผู้ชนะการจัดซื้อจัดจ้าง และสัญญาที่ได้มีการอนุมัติสั่งซื้อหรือสั่งจ้างแล้ว ตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 เป็นข้อมูลข่าวสารที่หน่วยงานของรัฐต้องจัดไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้ตามมาตรา 9 ทั้งนี้ มีกำหนดระยะเวลาไม่น้อยกว่า 1 ปี นับแต่วันประกาศ

ให้นำความในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับกับข้อมูลเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีประกาศเชิญชวนทั่วไป ประกาศผลผู้ชนะการจัดซื้อจัดจ้าง และสัญญาที่ได้มีการอนุมัติสั่งซื้อหรือสั่งจ้างแล้ว ตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 ซึ่งได้จัดทำขึ้นก่อนวันที่ประกาศนี้ใช้บังคับด้วย

3) ให้ประกาศประกวดราคาและประกาศสอบราคาของหน่วยงานของรัฐที่หัวหน้าส่วนราชการลงนามแล้ว ซึ่งหน่วยงานของรัฐได้จัดไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้อยู่ในวันก่อนวันที่ประกาศนี้ใช้บังคับ ยังคงเป็นข้อมูลข่าวสารที่หน่วยงานของรัฐต้องจัดไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้ จนกว่าจะครบกำหนดเวลาตามประกาศคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ เรื่องกำหนดให้ประกาศประกวดราคาและประกาศสอบราคาของหน่วยงานของรัฐที่หัวหน้าส่วน-ราชการลงนามแล้วเป็นข้อมูลข่าวสารที่ต้องจัดไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้ตามมาตรา 9 (8) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ลงวันที่ 21 ตุลาคม พ.ศ. 2542

2.3.2.3 การจัดหาให้กับประชาชนผู้ร้องขอเป็นการเฉพาะรายเมื่อได้รับคำร้องขอ (มาตรา 11)

เป็นข้อมูลข่าวสารอื่น ๆ นอกจากข้อมูลข่าวสารตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 7 และมาตรา 9 ซึ่งไม่มีระบบการจัดเก็บ และเพื่อการเผยแพร่ แต่เพื่อให้เป็นไปตามหลักการปกครองที่โปร่งใส จึงต้องพร้อมที่จะเปิดเผยให้แก่ประชาชนที่สนใจได้เมื่อมีคำร้องขอเป็นการเฉพาะราย เว้นแต่กรณีที่มีคำสั่งไม่ให้เปิดเผยเนื่องจากเป็นข้อมูลข่าวสารที่มีลักษณะตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 14 และมาตรา 15 เพื่อเก็บไว้เป็นความลับเท่านั้น

2.3.2.4 การเก็บไว้ให้ประชาชนได้ศึกษาค้นคว้า (เอกสารประวัติศาสตร์ มาตรา 26)

ข้อมูลข่าวสารที่หน่วยงานของรัฐไม่ประสงค์จะเก็บรักษาหรือมีอายุการจัดเก็บครบกำหนดเวลา ดังนี้

1) ข้อมูลข่าวสารที่หน่วยงานของรัฐมีคำสั่งไม่เปิดเผย เนื่องจากจะเสียหายต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ ตามมาตรา 14 มีกำหนดอายุการเก็บรักษา 75 ปี

2) ข้อมูลข่าวสารที่หน่วยงานของรัฐมีคำสั่งไม่เปิดเผยตามมาตรา 15 มีกำหนดอายุการเก็บรักษา 20 ปี

ให้หน่วยงานของรัฐจัดส่งให้แก่หอจดหมายเหตุแห่งชาติ กรมศิลปากร เพื่อคัดเลือกไว้ให้ประชาชนได้ศึกษาค้นคว้า

2.3.3 ข้อมูลข่าวสารที่ไม่ต้องเปิดเผย ได้แก่

1) ข้อมูลข่าวสารที่อาจเกิดความเสียหายแก่สถาบันพระมหากษัตริย์ตามมาตรา 14

2) ข้อมูลข่าวสารที่หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่อาจมีคำสั่งมิให้เปิดเผยได้ตามกฎหมายตามมาตรา 15 ซึ่งได้แก่กรณีต่อไปนี้

(1) การเปิดเผยจะก่อให้เกิดความเสียหายต่อความมั่นคงของประเทศ ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ หรือความมั่นคงในทางเศรษฐกิจหรือการคลังของประเทศ

(2) การเปิดเผยจะทำให้การบังคับใช้กฎหมายเสื่อมประสิทธิภาพหรือไม่อาจสำเร็จตามวัตถุประสงค์ได้ ไม่ว่าจะเกี่ยวกับการฟ้องคดี การป้องกัน การปราบปราม การทดสอบ การตรวจสอบ หรือการรู้แหล่งที่มาของข้อมูลข่าวสารหรือไม่ก็ตาม

(3) ความเห็นหรือคำแนะนำภายในหน่วยงานของรัฐในการดำเนินการเรื่องหนึ่งเรื่องใดแต่ทั้งนี้ไม่รวมถึงรายงานทางวิชาการ รายงานข้อเท็จจริง หรือข้อมูลข่าวสารที่นำมาใช้ในการทำความเห็นหรือคำแนะนำภายในดังกล่าว

(4) การเปิดเผยจะก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิตหรือความปลอดภัยของบุคคลหนึ่งบุคคลใด

(5) รายงานการแพทย์หรือข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลซึ่งการเปิดเผยจะเป็นการรุกล้ำสิทธิส่วนบุคคลโดยไม่สมควร

(6) ข้อมูลข่าวสารของราชการที่มีกฎหมายคุ้มครองมิให้เปิดเผยหรือข้อมูลข่าวสารที่มีผู้ให้มาโดยไม่ประสงค์ให้ทางราชการนำไปเปิดเผยต่อผู้อื่น

(7) กรณีอื่นตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

2.3.4 ข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล ตามมาตรา 24

ข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล ตามนิยามในมาตรา 4 หมายความว่า ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิ่งเฉพาะตัวของบุคคล เช่น การศึกษา ฐานะการเงิน ประวัติสุขภาพ ประวัติอาชญากรรม หรือประวัติการทำงาน บรรดาที่มีชื่อของผู้นั้น หรือมีเลขหมาย รหัส หรือสิ่งบอกลักษณะอื่นที่ทำให้รู้ตัวผู้นั้นได้ เช่น ลายพิมพ์นิ้วมือ แผ่นบันทึกลักษณะเสียงของคน หรือรูปถ่าย และให้หมายความรวมถึงข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิ่งเฉพาะตัวของผู้ที่ถึงแก่กรรมแล้วด้วย จากบทนิยามดังกล่าว ข้อมูล

ข่าวสารส่วนบุคคลจึงประกอบด้วยข้อมูลที่เป็นสิ่งเฉพาะตัวของบุคคลรวมกับสิ่งที่สามารถบ่งชี้หรือยืนยันตัวบุคคลได้ด้วยว่าข้อมูลข่าวสารนั้นเป็นของบุคคลใด เนื่องจากบุคคลย่อมมีความเป็นส่วนตัวในการดำรงชีวิต และไม่มีความประสงค์ที่จะให้ผู้อื่นนำเรื่องส่วนตัวของตนไปเปิดเผยต่อสาธารณะ เพราะอาจทำให้เกิดความอึดอัดใจ ไม่สบายใจ หรือความรำคาญได้ ซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ได้บัญญัติรับรองไว้ในมาตรา 34 และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ได้บัญญัติรับรองไว้ในมาตรา 35 ในทำนองเดียวกันว่าบุคคลมีสิทธิในความเป็นอยู่ส่วนตัว โดยผู้ใดจะกล่าวหรือไขข่าวแพร่หลายไปยังสาธารณชนอันเป็นการกระทบสิทธิในความเป็นอยู่ส่วนตัวมิได้ เว้นแต่จะเป็นประโยชน์ต่อสาธารณชน และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ก็บัญญัติรับรองสิทธิดังกล่าวไว้ในมาตรา 35 ว่า บุคคลมีสิทธิในความเป็นอยู่ส่วนตัว ผู้ใดจะกระทำการใดเป็นการละเมิดหรือกระทบต่อสิทธิของบุคคลดังกล่าว หรือการนำข้อมูลส่วนบุคคลไปใช้ประโยชน์ไม่ว่าทางใด ๆ จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ตราขึ้นเพียงเท่าที่จำเป็นเพื่อประโยชน์สาธารณะ พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ก็ได้วางหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลในภาครัฐเพื่อป้องกันมิให้เกิดการกระทบสิทธิในเรื่องความเป็นอยู่ส่วนตัวของบุคคล ดังนี้

2.3.4.1 ผู้ที่ได้รับความคุ้มครอง (มาตรา 21)

ให้ความคุ้มครองกับบุคคลธรรมดาที่มีสัญชาติไทยและบุคคลธรรมดาที่ไม่มีสัญชาติไทยแต่มีถิ่นที่อยู่ในประเทศไทยเท่านั้น รวมทั้งผู้ที่ถึงแก่กรรมไปแล้วด้วย แต่ทั้งนี้ไม่รวมถึงนิติบุคคล

2.3.4.2 การจัดเก็บข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล (มาตรา 23)

(1) จัดเก็บข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องและจำเป็นต่อการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐแห่งนั้น ๆ เท่านั้น และต้องยกเลิกการจัดเก็บเมื่อหมดความจำเป็น (มาตรา 23 (1))

(2) การจัดเก็บข้อมูลให้พยายามจัดเก็บจากเจ้าของข้อมูลโดยตรง ทั้งนี้ เพื่อมิให้เกิดความผิดพลาดในการจัดเก็บข้อมูล (มาตรา 23 (2)) โดยในการจัดเก็บข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลจะต้องแจ้งวัตถุประสงค์ให้ผู้นั้นทราบด้วยว่าจะนำข้อมูลนั้นมาใช้เพื่อการใด และลักษณะการใช้ข้อมูลตามปกติ (มาตรา 23 วรรคสอง)

(3) ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เพื่อให้บุคคลทั่วไปทราบ และสามารถตรวจสอบได้ว่าข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่เกี่ยวกับตนอาจถูกจัดเก็บไว้โดยหน่วยงานของรัฐแห่งใด โดยมีรายการที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ดังนี้ มาตรา 23 (3))

(ก) ประเภทของบุคคลที่มีการเก็บข้อมูลไว้

(ข) ประเภทของข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล

(ค) ลักษณะการใช้ข้อมูลตามปกติ

(ง) วิธีการขอตรวจดูข้อมูลข่าวสารของเจ้าของข้อมูล

(จ) วิธีการขอแก้ไขเปลี่ยนแปลงข้อมูล

(ฉ) แหล่งที่มาของข้อมูล

การลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษาดังกล่าว มีการยกเว้นสำหรับสำนักข่าวกรองแห่งชาติ สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ และหน่วยงานอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง เพราะกรณีนี้จะเป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติงานของหน่วยงานดังกล่าว (มาตรา 22)

(4) ตรวจสอบให้ถูกต้องอยู่เสมอ การนำข้อมูลส่วนบุคคลไปใช้หน่วยงานของรัฐต้องตรวจสอบแก้ไขข้อมูลให้ถูกต้อง เป็นปัจจุบัน อยู่เสมอ

(5) จัดระบบการรักษาความปลอดภัยให้แก่ระบบข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อป้องกันมิให้มีการนำข้อมูลไปใช้โดยไม่เหมาะสมหรือเป็นผลร้ายกับเจ้าของข้อมูล (มาตรา 23 (5))

2.3.4.3 การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล

ในหลักการข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่อยู่ในความควบคุมดูแลของหน่วยงานของรัฐแห่งใด หน่วยงานของรัฐแห่งนั้นจะนำไปเปิดเผยต่อหน่วยงานของรัฐแห่งอื่นหรือผู้อื่น โดยปราศจากความยินยอมเป็นหนังสือของเจ้าของข้อมูลที่ให้ไว้ล่วงหน้า หรือในขณะนั้นไม่ได้ เว้นแต่กรณีดังต่อไปนี้ สามารถเปิดเผยได้โดยไม่ต้องได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูล (มาตรา 24)

(1) เปิดเผยต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐในหน่วยงานตนเพื่อการนำไปใช้ตามอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐแห่งนั้น

เพราะการทำงานในหน่วยงานรัฐต่าง ๆ มีเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องหลายคนช่วยในการปฏิบัติหน้าที่ให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ของหน่วยงาน และกรณีนี้ก็เป็นการใช้ข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลตามวัตถุประสงค์ของการจัดเก็บข้อมูลตามปกติอยู่แล้วด้วย

(2) เป็นการใช้ข้อมูลตามปกติภายในวัตถุประสงค์ของการจัดให้มีระบบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลนั้น

เนื่องจากขอบเขตการใช้ข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลนั้นเป็นเรื่องที่หน่วยงานของรัฐที่ทำการเก็บข้อมูลได้แจ้งให้เจ้าของข้อมูลทราบล่วงหน้า หรือพร้อมกับการขอข้อมูลถึงวัตถุประสงค์ที่จะนำข้อมูลไปใช้ ลักษณะการใช้ข้อมูลตามปกติแล้ว (ตามมาตรา 23 วรรคสอง) และข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลบางประเภท อาจมีไว้เพื่อให้บริการหรือใช้ร่วมกับหน่วยงานอื่นก็ได้ถ้าลักษณะการใช้ตามปกติเป็นเช่นนั้นก็เข้าข้อยกเว้นให้เปิดเผยได้ เช่น ข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลของประชาชนที่เก็บไว้ที่ฐานข้อมูลทะเบียนราษฎร์ สำนักทะเบียนราษฎร์ กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทยจัดเก็บไว้ไม่ว่าจะเป็นข้อมูลที่ปรากฏในทะเบียนบ้าน ทะเบียนคนเกิด และทะเบียนคนตาย หน่วยงานของรัฐบางแห่งอาจมีความจำเป็นต้องใช้เพื่อให้บริการกับประชาชนด้วย

(3) ต่อหน่วยงานของรัฐที่ทำงานด้านการวางแผนหรือการสถิติหรือการสำมะโนต่าง ๆ ซึ่งมีหน้าที่ต้องรักษาข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลไว้ไม่ให้เปิดเผยต่อไปยังผู้อื่น

ข้อยกเว้นนี้เป็นเรื่องที่มีความจำเป็นของราชการที่ต้องการนำข้อมูลนั้นไปเป็นพื้นฐานในการวิเคราะห์แต่หน่วยงานของรัฐที่ได้ข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าวไปมีหน้าที่ต้องรักษาไว้เป็นความลับ

(4) เป็นการให้เพื่อประโยชน์นำการศึกษาวิจัย โดยไม่ระบุชื่อหรือส่วนที่ทำให้รู้ว่าเป็นข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่เกี่ยวกับบุคคลใด

กรณีการเปิดเผยโดยไม่ระบุชื่อหรือส่วนที่ทำให้รู้ว่าเป็นข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่เกี่ยวกับบุคคลใดนั้น ทำให้ขาดองค์ประกอบของการเป็นข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลตามที่กำหนดไว้ในคำนิยามของมาตรา 4 และเมื่อไม่ทราบว่าข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าวเป็นข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลของบุคคลใดแล้ว ก็ไม่สามารถที่จะนำไปใช้เป็นผลร้ายแก่เจ้าของข้อมูลนั้นได้

(5) ต่อหอจดหมายเหตุแห่งชาติ กรมศิลปากร หรือหน่วยงานอื่นของรัฐตามมาตรา 26 วรรคหนึ่ง เพื่อการตรวจดูคุณค่าในการเก็บรักษา

ขั้นตอนนี้เป็นเพียงการส่งให้หอจดหมายเหตุแห่งชาติตรวจสอบว่ามีคุณค่าทางประวัติศาสตร์ก่อนที่จะนำไปเผยแพร่ให้ประชาชนไว้ศึกษาค้นคว้าหรือไม่เท่านั้น สำหรับการจะเปิดเผยหรือไม่เป็นปัญหาที่จะต้องพิจารณาต่อไปว่าสมควรที่จะกระทำหรือไม่ อย่างไร

(6) ต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐ เพื่อป้องกันการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย การสืบสวน การสอบสวน หรือการฟ้องคดี ไม่ว่าเป็นคดีประเภทใดก็ตาม

ทั้งนี้ เพราะการรักษากฎหมายเป็นภารกิจหลักและสำคัญของรัฐ

(7) เป็นการให้ซึ่งจำเป็น เพื่อการป้องกันหรือระงับอันตรายต่อชีวิตหรือสุขภาพของบุคคล

กรณีความปลอดภัยต่อชีวิตหรือสุขภาพของบุคคลย่อมมีความสำคัญมากกว่าความเป็นอยู่ส่วนตัวของบุคคล

(8) ต่อศาล และเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือหน่วยงานของรัฐหรือบุคคลที่มีอำนาจตามกฎหมายที่จะขอข้อเท็จจริงดังกล่าว

กรณีนี้เป็นกรณีของผู้ที่มีอำนาจตามกฎหมาย หน่วยงานของรัฐผู้ครอบครองข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลต้องเปิดเผยไม่อาจปฏิเสธที่จะไม่ให้ได้

(9) กรณีอื่นตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

จนถึงปัจจุบันนี้ยังไม่มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเพิ่มเติมนอกเหนือจากที่กำหนดไว้ใน (1) – (8)

ทั้งนี้ การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล ตาม (3) (4) (5) (6) (7) (8) และ (9) หน่วยงานของรัฐที่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลดังกล่าว ต้องมีการจัดทำบัญชีแสดงการเปิดเผยกำกับไว้ด้วย เพื่อใช้ช่วยในการตรวจสอบได้หากมีการรั่วไหล (ตามมาตรา 24 วรรคสอง) กรณีนี้นายกรัฐมนตรีโดยคำเสนอแนะของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ได้อาศัยอำนาจตามมาตรา 5 และมาตรา 24 วรรคสอง ออกกฎกระทรวง (พ.ศ. 2540) ลงวันที่ 25 มิถุนายน 2541 ให้มีการจัดทำบัญชีแสดงการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล ตามมาตรา 24 (3) (4) (5) (6) (7)

(8) และ (9) และให้หน่วยงานของรัฐจัดเก็บรวบรวมบัญชีหรือสำเนาบัญชีแสดงการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลให้เป็นระบบกำกับไว้กับข้อมูลข่าวสารนั้น เพื่อความสะดวกในการเก็บรักษาของหน่วยงานของรัฐ และตรวจสอบของบุคคลที่ขอตรวจดูข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่เกี่ยวกับตนตามมาตรา 25

2.3.4.4 สิทธิของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลที่จะขอตรวจสอบข้อมูลข่าวสาร

เพื่อเป็นการป้องกันมิให้มีการนำข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่ไม่ถูกต้องไปใช้ให้เกิดผลร้ายแก่เจ้าของข้อมูล พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 มาตรา 25 วรรคหนึ่ง บัญญัติให้เจ้าของข้อมูลมีสิทธิที่จะขอตรวจดูข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวกับตนได้ และสามารถขอสำเนาข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่เกี่ยวกับตนนั้นได้ด้วย แต่ถ้าข้อมูลข่าวสารนั้นเป็นความลับหน่วยงานของรัฐก็อาจปฏิเสธไม่ให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารดังกล่าวได้

ในกรณีที่พบว่าข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่เกี่ยวกับตนไม่ถูกต้องผู้นั้นมีสิทธิที่จะทำคำขอเป็นหนังสือให้หน่วยงานของรัฐแก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือลบข้อมูลข่าวสารนั้นได้ ซึ่งหน่วยงานของรัฐที่ควบคุมดูแลจะต้องพิจารณาดำเนินการและแจ้งผลให้ผู้นั้นทราบโดยไม่ชักช้าตามมาตรา 25 วรรคสาม และหากหน่วยงานของรัฐดังกล่าวไม่ยอมปฏิบัติตามคำร้องขอให้แก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือลบข้อมูลข่าวสารนั้น ผู้นั้นมีสิทธิอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารได้ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่งไม่ยินยอมแก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือลบข้อมูลข่าวสารนั้นได้

2.3.5 การตรวจสอบการปฏิบัติตามกฎหมาย

2.3.5.1 กรณีที่เห็นว่าหน่วยงานของรัฐไม่จัดพิมพ์ข้อมูลข่าวสารในราชกิจจา-นุเบกษาตามมาตรา 7 หรือไม่จัดข้อมูลข่าวสารไว้ให้ประชาชนตรวจดูตามมาตรา 9 หรือไม่จัดหาข้อมูลข่าวสารให้แก่ตนตามมาตรา 11 หรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ หรือปฏิบัติหน้าที่ล่าช้าหรือไม่ให้ความสะดวกโดยไม่มีเหตุอันสมควร ผู้นั้นสามารถร้องเรียนต่อ กขร. ได้ตามมาตรา 13 ซึ่ง กขร. จะต้องพิจารณาเรื่องร้องเรียนดังกล่าวให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำร้องเรียนและถ้ามีเหตุจำเป็นสามารถขยายเวลาออกไปได้ แต่รวมเวลาทั้งหมดแล้วต้องไม่เกินหกสิบวัน

2.3.5.2 กรณีที่หน่วยงานของรัฐอ้างว่าไม่มีข้อมูลข่าวสารตามที่มีคำขอตามมาตรา 11 พระราชบัญญัตินี้ให้อำนาจ กขร. เข้าไปตรวจสอบความมีอยู่ของข้อมูลข่าวสารดังกล่าวที่หน่วยงานของรัฐนั้นได้ ซึ่งหน่วยงานของรัฐต้องยินยอมให้ กขร. เข้าตรวจสอบข้อมูลข่าวสารในความครอบครองได้ ไม่ว่าข้อมูลข่าวสารนั้นจะเป็นความลับหรือไม่ก็ตาม

2.3.5.3 กรณีที่หน่วยงานของรัฐมีคำสั่งไม่ให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามที่มีการร้องขอ ผู้ประสงค์ที่จะได้ข้อมูลข่าวสารนั้นสามารถยื่นอุทธรณ์ต่อ กขร. ได้ ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่งตามมาตรา 18 ซึ่ง กขร. จะต้องส่งเรื่องให้ กวฉ. พิจารณาวินิจฉัยชี้ขาด

โดยคำนึงถึงความเชี่ยวชาญของ กวฉ. แต่ละสาขาภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ กขร. ได้รับคำอุทธรณ์ และ กวฉ. จะต้องพิจารณาอุทธรณ์ให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำอุทธรณ์ และถ้ามีเหตุจำเป็นสามารถขยายเวลาออกไปได้ แต่รวมเวลาทั้งหมดแล้วต้องไม่เกินหกสิบวัน ตามมาตรา 37 ประกอบมาตรา 13

2.3.5.4 กรณีที่หน่วยงานของรัฐมีคำสั่งไม่รับฟังคำคัดค้าน เป็นกรณีที่มีเอกชน ซึ่งเป็นบุคคลที่สามไปขอข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานของรัฐแห่งหนึ่งแห่งใดแล้ว แต่หน่วยงานของรัฐแห่งนั้นเห็นว่าข้อมูลข่าวสารตามที่ร้องขอหากเปิดเผยไปอาจกระทบถึงประโยชน์ได้เสียของบุคคลอื่นอีกผู้หนึ่ง พระราชบัญญัตินี้ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐแจ้งให้ผู้นั้นเสนอคำคัดค้านภายในเวลาที่กำหนดซึ่งต้องไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน เมื่อผู้นั้นได้แจ้งคำคัดค้านให้กับหน่วยงานของรัฐทราบภายในกำหนดเวลา แต่หน่วยงานของรัฐดังกล่าวไม่รับฟังคำคัดค้านและจะเปิดเผยข้อมูลข่าวสารนั้นแล้ว บุคคลผู้นั้นมีสิทธิอุทธรณ์กรณีที่หน่วยงานของรัฐไม่รับฟังคำคัดค้านต่อ กวฉ. ได้ ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่งไม่รับฟังคำคัดค้านของหน่วยงานของรัฐ โดยยื่นคำอุทธรณ์ ตามมาตรา 17

2.3.5.5 คำสั่งไม่แก้ไขข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่เกี่ยวกับตน เป็นกรณีที่เจ้าของข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลขอให้แก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือลบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่เกี่ยวกับตน ซึ่งหากหน่วยงานของรัฐไม่ดำเนินการแก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือลบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลดังกล่าวตามคำขอ เจ้าของข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลสามารถยื่นคำอุทธรณ์ต่อ กขร.

2.3.6 หน่วยงานที่อยู่ใต้บังคับของกฎหมาย

พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 กำหนดหน่วยงานของรัฐอยู่ภายใต้ของกฎหมายนี้ ซึ่งตามคำนิยามของมาตรา 4 หมายถึง “ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ ส่วนราชการสังกัดรัฐสภา **ศาลเฉพาะในส่วนที่ไม่เกี่ยวกับการพิจารณาพิพากษาคดี** องค์กรควบคุมการประกอบวิชาชีพ หน่วยงานอิสระ และหน่วยงานอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง” และสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้น พระราชบัญญัตินี้ได้นิยามไว้ว่า หมายถึง “ผู้ซึ่งปฏิบัติงานให้แก่หน่วยงานของรัฐ” จากคำนิยามข้างต้น ผู้ที่อยู่ใต้บังคับของกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการ คือ ทุกส่วนราชการ เว้นแต่ศาลก็เฉพาะแต่ในส่วนที่เกี่ยวกับการพิจารณาพิพากษาคดีเท่านั้นที่ได้รับการยกเว้น รัฐวิสาหกิจ องค์กรควบคุมการประกอบวิชาชีพ รวมทั้งหน่วยงานอิสระของรัฐไม่ว่าจะเป็นสำนักงาน ป.ป.ช. สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน สำนักงาน ก.ก.ต. และสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน ก็อยู่ใต้บังคับพระราชบัญญัตินี้ด้วย ทั้งนี้ตามคำพิพากษาของศาลปกครองสูงสุด คดีหมายเลขดำที่ อ. 372/2549 คดีหมายเลขแดงที่ อ.472/2551 ระหว่างนายพิเชษฐ์ ไร่ขาว ผู้ฟ้องคดี กับ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต-แห่งชาติ ที่ 1 และเลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ที่.2 ผู้ถูกฟ้องคดี ตลอดทั้งเจ้าหน้าที่ของรัฐตามพระราชบัญญัตินี้ ได้นิยามไว้ว่า หมายถึง ผู้ซึ่งปฏิบัติงานให้แก่หน่วยงานของรัฐก็อยู่ใต้บังคับของพระราชบัญญัตินี้ด้วย

นอกจากนี้ พระราชบัญญัตินี้ยังให้รวมถึงหน่วยงานอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวงด้วย ซึ่งหมายถึงหน่วยงานอื่นที่ไม่ได้ระบุไว้ในคำนิยามด้วย กล่าวคือ ไม่เป็นทั้งราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค ส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ ส่วนราชการสังกัดรัฐสภา ศาลส่วนที่ไม่เกี่ยวกับการพิจารณาพิพากษาคดี องค์กรควบคุมการประกอบวิชาชีพหน่วยงานอิสระ แต่เป็นหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับกิจการสาธารณะ หรือเกี่ยวข้องกับประโยชน์สาธารณะอย่างหนึ่งอย่างใด อันเป็นภารกิจของรัฐไม่ใช่กิจการที่มีลักษณะเป็นเอกชนโดยแท้ เช่น มหาวิทยาลัยเอกชนที่จัดการเรียนการสอนแทนรัฐ องค์การมหาชนต่าง ๆ สหกรณ์การเกษตร สหกรณ์ออมทรัพย์ เป็นต้น แต่หน่วยงานดังกล่าวจะอยู่ใต้บังคับของพระราชบัญญัตินี้ต่อเมื่อได้มีการกำหนดไว้ในกฎกระทรวงแล้วเท่านั้น ซึ่งปัจจุบันยังไม่มีการออกกฎกระทรวงเพื่อกำหนดหน่วยงานของรัฐเพิ่มเติมแต่อย่างใด

2.3.7 หน้าที่ของหน่วยงานรัฐตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540

พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ได้กำหนดหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐไว้ ดังนี้

2.3.7.1 ต้องมีความพร้อมที่จะเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

ในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ หน่วยงานของรัฐและเจ้าหน้าที่ของรัฐ มีหน้าที่ในการแยกประเภทของข้อมูลข่าวสารที่อยู่ในความครอบครอง เป็นข้อมูลข่าวสารที่ต้องประกาศราชกิจจานุเบกษา ตามมาตรา 7 ข้อมูลที่ต้องจัดให้ประชาชนตรวจดู ตามมาตรา 9 ข้อมูลที่อาจต้องจัดหาให้ประชาชนเมื่อได้รับคำร้องขอ ตามมาตรา 11 ข้อมูลประวัติศาสตร์ ตามมาตรา 26 และข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล วางระบบการจัดเก็บข้อมูลข่าวสารให้เป็นหมวดหมู่ออกระเบียบการใช้บริการข้อมูลข่าวสารของประชาชนพร้อมทั้งวางหลักเกณฑ์และกำหนดตัวเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้รับผิดชอบในการให้บริการข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชน

2.3.7.2 หน้าที่เปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

1) นำข้อมูลข่าวสารตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 7 ไปลงพิมพ์เผยแพร่ในราชกิจจานุเบกษา

2) นำข้อมูลข่าวสารตามมาตรา 9 จัดไว้ให้ประชาชนตรวจดูได้ เว้นแต่ข้อมูลข่าวสารที่มีลักษณะตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 14 หรือมาตรา 15 สามารถลบหรือตัดทอนข้อความข้อมูลข่าวสารที่มีลักษณะดังกล่าวออกได้ ในการนี้ กขร. ได้ใช้อำนาจตามมาตรา 9 ออกประกาศ กขร. ลงวันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2541 กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการจัดให้มีข้อมูลข่าวสารของราชการไว้ให้ประชาชนตรวจดูโดยกำหนดให้หน่วยงานของรัฐจัดสถานที่สำหรับค้นหาและตรวจดูข้อมูลข่าวสารของราชการ และจัดให้มีดัชนีข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนสารมารถค้นหาด้วยตนเองได้

นอกจากนี้ คณะรัฐมนตรีได้มีมติแจ้งตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร 0505/ว 57 ลงวันที่ 29 เมษายน 2554 ให้หน่วยงานของรัฐนำข้อมูลข่าวสาร ตามมาตรา 7 และมาตรา 9 แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 เผยแพร่ผ่านทางเว็บไซต์ของหน่วยงานของรัฐทุกหน่วยงานด้วย

3) จัดหาข้อมูลข่าวสารของราชการอื่นนอกจากข้อมูลข่าวสารตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 7 และมาตรา 9 ซึ่งไม่ใช่ข้อมูลข่าวสารที่เป็นความลับ ตามมาตรา 14 และมาตรา 15 ให้แก่ผู้ขอภายในเวลาอันควรตามมาตรา 11 โดยผู้ขอข้อมูลข่าวสารจะต้องระบุถึงข้อมูลข่าวสารที่ต้องการในลักษณะที่หน่วยงานของรัฐที่รับคำขอสามารถเข้าใจได้ตามควร และต้องไม่เป็นการขอจำนวนมากหรือบ่อยครั้งโดยไม่มีเหตุผลสมควร สำหรับระยะเวลาที่ใช้ในการจัดหาให้แก่ผู้ร้องขอนั้น พระราชบัญญัตินี้มิได้กำหนดระยะเวลาไว้เป็นการเฉพาะ ในหลักการจึงต้องพิจารณาตามชนิดประเภท และจำนวนของข้อมูลข่าวสารที่ร้องขอประกอบด้วย โดยหน่วยงานของรัฐที่รับคำขอจะต้องพิจารณาดำเนินการด้วยความรวดเร็ว ซึ่งเรื่องระยะเวลาที่ใช้ในการจัดหาข้อมูลข่าวสารให้แก่ผู้ร้องขอนี้ คณะรัฐมนตรีได้มีมติแจ้งตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร 0504/ว 271 ลงวันที่ 30 ธันวาคม 2547 เห็นชอบตามที่ประธานกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการเสนอ ที่ให้ทุกหน่วยงานของรัฐให้บริการข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ แก่ประชาชนด้วยความรวดเร็ว โดยถือปฏิบัติ ดังนี้

3.1) กรณีที่ประชาชนขอข้อมูลข่าวสารจากหน่วยงานของรัฐและข้อมูลข่าวสารนั้น หน่วยงานของรัฐมีข้อมูลข่าวสารพร้อมที่จะจัดหาให้ได้ จะต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จโดยเร็วหรือภายในวันที่รับคำขอ

3.2) ในกรณีที่ข้อมูลข่าวสารที่ขอมีเป็นจำนวนมาก หรือไม่สามารถดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน 15 วัน จะต้องแจ้งให้ผู้ขอทราบภายใน 15 รวมทั้งแจ้งกำหนดวันที่จะดำเนินการแล้วเสร็จให้ผู้ขอข้อมูลทราบด้วย

4) หน้าที่จัดทำสำเนาและรับรองสำเนาถูกต้องแก่ผู้ขอข้อมูลข่าวสารของราชการ (มาตรา 9 วรรคสาม) โดยหน่วยงานของรัฐอาจวางหลักเกณฑ์เรียกเก็บค่าธรรมเนียมในการดำเนินการจัดทำสำเนา และรับรองสำเนาถูกต้อง จากผู้ร้องขอข้อมูลข่าวสารดังกล่าวได้ โดยคำนึงถึงการช่วยเหลือผู้มีรายได้น้อย และต้องได้รับความเห็นชอบจาก กขร. ก่อน อย่างไรก็ดี ในเรื่องการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมการขอสำเนา หรือขอสำเนาที่มีคำรับรองถูกต้องของข้อมูลข่าวสารของราชการ กขร. ได้มีประกาศลงวันที่ 7 พฤษภาคม 2542 ให้ความเห็นชอบการกำหนดค่าธรรมเนียมการขอสำเนา หรือขอสำเนาที่มีคำรับรองถูกต้องของข้อมูลข่าวสารของราชการบางรายการไว้แล้ว ซึ่งหากมีการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมนอกเหนือจากรายการที่ กขร. ได้มีประกาศดังกล่าวไว้ หน่วยงานจะเรียกเก็บค่าธรรมเนียมรายการอื่น ๆ ได้จะต้องได้รับความเห็นชอบจาก กขร. ก่อน

5) ให้คำแนะนำแก่ผู้ขอข้อมูลข่าวสารของราชการที่มิได้อยู่ในความควบคุมดูแลของตน ให้หน่วยงานของรัฐที่รับคำร้องขอแนะนำผู้ร้องขอให้ไปติดต่อหน่วยงานของรัฐที่เป็นผู้ควบคุมดูแลข้อมูลข่าวสารนั้น ๆ ตามมาตรา 12 วรรคหนึ่ง

และถ้าเห็นว่าข้อมูลข่าวสารที่มีคำขอเป็นข้อมูลข่าวสารที่ได้จัดทำโดยหน่วยงานของรัฐแห่งอื่น และได้ระบุห้ามการเปิดเผยไว้หน่วยงานของรัฐที่รับคำขอมีหน้าที่ต้องส่งคำขอนั้นไปให้หน่วยงานของรัฐผู้จัดทำข้อมูลข่าวสารนั้นเพื่อพิจารณามีคำสั่งต่อไป ตามมาตรา 12 วรรคสอง

2.3.7.3 หน้าที่พิจารณาการสั่งเปิดเผยหรือไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

หน่วยงานของรัฐเมื่อได้รับคำขอให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารแล้ว จะต้องพิจารณาว่าข้อมูลข่าวสารที่มีผู้ร้องขอมานั้นเป็นข้อมูลข่าวสารที่มีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 14 หรือมาตรา 15 หรือไม่ อย่างไร ถ้าไม่มีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 14 หรือมาตรา 15 แล้ว ก็ต้องเปิดเผยข้อมูลข่าวสารดังกล่าวให้ผู้ร้องขอได้ทราบ แต่หากข้อมูลข่าวสารนั้นมีลักษณะตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 14 (อาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อสถาบันพระมหากษัตริย์) หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐจะเปิดเผยข้อมูลข่าวสารนั้นให้แก่ผู้ร้องขอมิได้ และหากข้อมูลข่าวสารนั้นมีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 15 อยู่ในเหตุที่หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐอาจมีคำสั่งไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารดังกล่าวก็ได้ แต่ทั้งนี้ จะต้องคำนึงถึงการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายของหน่วยงานของรัฐ ประโยชน์สาธารณะ และประโยชน์ของเอกชนที่เกี่ยวข้องประกอบกัน ในการพิจารณาสั่งให้เปิดเผย หรือไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารนั้น

2.3.7.4 หน้าที่แจ้งผู้มีประโยชน์ได้เสียคัดค้านการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

กรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐเห็นว่าการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารใดอาจกระทบถึงประโยชน์ได้เสียของบุคคลใด เจ้าหน้าที่ของรัฐต้องแจ้งให้บุคคลนั้นเสนอคำคัดค้านภายในเวลาที่กำหนดแต่ต้องให้เวลาที่จะทำการคัดค้านพอสมควร ซึ่งต้องไม่น้อยกว่าสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง ตามมาตรา 17

2.3.7.5 หน้าที่จัดระบบและรักษาความปลอดภัยเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล

หน้าที่ไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารบุคคล และหน้าที่แก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือลบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลเพื่อให้ถูกต้องตามที่เป็นจริงของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล

2.3.7.6 หน้าที่ส่งมอบข้อมูลข่าวสารให้หอจดหมายเหตุแห่งชาติเพื่อคัดเลือกไว้ให้ประชาชนได้ศึกษาค้นคว้า

เป็นข้อมูลข่าวสารที่หน่วยงานของรัฐไม่ประสงค์จะจัดเก็บรักษา หรือเป็นข้อมูลข่าวสารของราชการที่มีผลกระทบต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ ตามมาตรา 14 เมื่อมีอายุครบเจ็ดสิบห้าปี หรือเป็นข้อมูลข่าวสารที่เป็นความลับของราชการ ตามมาตรา 15 เมื่อมีอายุครบยี่สิบปี ให้ส่งมอบให้แก่หอจดหมายเหตุแห่งชาติ กรมศิลปากร เพื่อคัดเลือกไว้ให้ประชาชนได้ศึกษาค้นคว้า

2.3.8 คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ (กขร.)

องค์ประกอบของ กขร. ประกอบด้วยรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นประธาน ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ปลัดกระทรวงกลาโหม ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปลัดกระทรวงการคลัง ปลัดกระทรวงการต่างประเทศ ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงพาณิชย์ เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา เลขาธิการคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ผู้อำนวยการสำนักข่าวกรองแห่งชาติ ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ และผู้ทรงคุณวุฒิอื่นจากภาครัฐและเอกชน ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งอีกเก้าคนเป็นกรรมการ และปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีแต่งตั้งข้าราชการของสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีอีกคนหนึ่งเป็นเลขานุการ และอีกสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการ (มาตรา 27)

กขร. มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้ (มาตรา 28)

1) สอดส่อง ดูแล และให้คำแนะนำปรึกษาเกี่ยวกับการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐและหน่วยงานของรัฐ ในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

2) ให้คำปรึกษาแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือหน่วยงานของรัฐเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ตามที่ได้รับคำขอ

3) เสนอแนะในการตราพระราชกฤษฎีกา การออกกฎกระทรวง หรือระเบียบของคณะรัฐมนตรีตามพระราชบัญญัตินี้

4) พิจารณาและให้ความเห็นเรื่องร้องเรียนตามมาตรา 13

5) จัดทำรายงานเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้เสนอต่อคณะรัฐมนตรีเป็นครั้งคราวตามความเหมาะสม แต่อย่างน้อยปีละครั้ง

6) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้

7) ดำเนินการเรื่องอื่นตามที่คณะรัฐมนตรีหรือนายกรัฐมนตรีมอบหมาย

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งตามมาตรา 27 มีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสามปีนับแต่วันที่ได้รับแต่งตั้ง ผู้ที่พ้นจากตำแหน่งแล้วอาจได้รับแต่งตั้งใหม่ได้ (มาตรา 29)

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒินอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ ยังพ้นจากตำแหน่งเมื่อตาย ลาออก คณะรัฐมนตรีให้ออกเพราะมีความประพฤติเสื่อมเสียบกพร่องหรือไม่สุจริตต่อหน้าที่ หรือหย่อนความสามารถ เป็นบุคคลล้มละลาย เป็นคนไร้ความสามารถ หรือเสมือนไร้

ความสามารถ และได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่จะเป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ (มาตรา 30)

การประชุมของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม และให้ประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม (มาตรา 31)

ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการที่มาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกหนึ่งเสียงเป็นเสียงชี้ขาด คณะกรรมการฯ มีอำนาจเรียกให้บุคคลใดมาให้ถ้อยคำ หรือให้ส่งวัตถุ เอกสาร หรือพยานหลักฐานมาประกอบการพิจารณาได้ (มาตรา 32)

กขร. สามารถแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติงานอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่คณะกรรมการมอบหมายก็ได้ และควรนำความในมาตรา 31 มาใช้บังคับโดยอนุโลม (มาตรา 34)

2.3.9 คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร (กวฉ.)

องค์ประกอบของ กวฉ. พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 บัญญัติให้มี กวฉ. สาขาต่าง ๆ ตามความเหมาะสม ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งตามข้อเสนอของ กขร. มีอำนาจหน้าที่พิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์คำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามมาตรา 14 หรือมาตรา 15 หรือคำสั่งไม่รับฟังคำคัดค้านตามมาตรา 17 และคำสั่งไม่แก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือลบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลตามมาตรา 25 โดยในการแต่งตั้ง กวฉ. ให้แต่งตั้งตามสาขาความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านของข้อมูลข่าวสารของราชการ เช่น ความมั่นคงของประเทศ เศรษฐกิจ และการคลังของประเทศ หรือการบังคับใช้กฎหมาย (มาตรา 35)

กวฉ. คณะหนึ่ง ๆ ประกอบด้วยบุคคลตามความจำเป็นแต่ต้องไม่น้อยกว่าสามคน และให้ข้าราชการที่ กขร. แต่งตั้งปฏิบัติหน้าที่เป็นเลขานุการและผู้ช่วยเลขานุการ กวฉ. จะเป็นเลขานุการหรือผู้ช่วยเลขานุการไม่ได้ ในกรณีพิจารณาเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานของรัฐแห่งใด กวฉ. ซึ่งมาจากหน่วยงานของรัฐแห่งนั้นจะเข้าร่วมพิจารณาด้วยไม่ได้ (มาตรา 36)

ให้ กขร. พิจารณาส่งคำอุทธรณ์ให้ กวฉ. โดยคำนึงถึงความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านของ กวฉ. แต่ละสาขา ภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ กขร. ได้รับคำอุทธรณ์ และคำวินิจฉัยของ กวฉ. เป็นที่สุด (มาตรา 37)

อำนาจหน้าที่ของ กวฉ. วิธีพิจารณาและวินิจฉัย และองค์คณะในการพิจารณาและวินิจฉัย เป็นไปตามระเบียบที่ กขร. กำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา (มาตรา 38) ซึ่ง **กขร. ได้ออกระเบียบ กขร. ว่าด้วย อำนาจหน้าที่ วิธีพิจารณาและองค์คณะในการพิจารณาและวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร พ.ศ. 2542** โดยมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

1) พิจารณาและวินิจฉัยอุทธรณ์ตามที่ กขร. มอบหมาย

2) ในกรณีที่เห็นสมควร หากเป็นข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับความชำนาญเฉพาะด้านหลายสาขา กขร. จะแต่งตั้ง กวฉ. สาขาเป็นองค์คณะพิเศษพิจารณาเป็นรายกรณีก็ได้

3) ให้ประธาน กวฉ. จัดให้มีองค์คณะในการพิจารณาคำอุทธรณ์ขึ้นมาคณะหนึ่งหรือหลายคณะ เพื่อพิจารณาคำอุทธรณ์ เมื่อได้รับคำอุทธรณ์ไว้พิจารณาแล้ว ให้ประธาน กวฉ. สาขาที่รับพิจารณาคำอุทธรณ์มอบหมายให้องค์คณะใดคณะหนึ่งเป็นผู้พิจารณาเรื่องนั้น และแจ้งให้ผู้อุทธรณ์ทราบด้วยว่ามอบหมายให้องค์คณะใด ประกอบด้วยบุคคลใดบ้างเป็นผู้พิจารณา องค์คณะในการพิจารณาคำอุทธรณ์ประกอบด้วย กวฉ. ในสาขานั้นไม่น้อยกว่าสามคนและให้ กขร. แต่งตั้งเจ้าหน้าที่ไม่น้อยกว่าสองคน เพื่อปฏิบัติหน้าที่ฝ่ายเลขานุการให้แก่องค์คณะที่พิจารณาอุทธรณ์นั้น การพิจารณาและวินิจฉัยอุทธรณ์ขององค์คณะ กวฉ. สาขาใดให้ถือว่าเป็นการพิจารณาและวินิจฉัยในนามขององค์คณะ กวฉ. สาขานั้น ปัจจุบันคณะรัฐมนตรีได้มีการแต่งตั้ง กวฉ. ตามข้อเสนอของ กขร. ขึ้น จำนวน 5 สาขา ดังนี้

3.1) สาขาต่างประเทศและความมั่นคงของประเทศ

3.2) สาขาเศรษฐกิจ และการคลังของประเทศ

3.3) สาขาการแพทย์และสาธารณสุข

3.4) สาขาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อุตสาหกรรม และการเกษตร

3.5) สาขาสังคมการบริหารราชการแผ่นดิน และการบังคับใช้กฎหมาย

เนื่องจาก กวฉ. สาขาสังคม ฯ มีปริมาณเรื่องอุทธรณ์เข้ามาเป็นจำนวนมาก จึงแต่งตั้งเป็น 4 องค์คณะในการพิจารณาเรื่องอุทธรณ์

คำวินิจฉัยของ กวฉ. ให้เป็นที่สุดและในการมีคำวินิจฉัยจะมีข้อสังเกตเสนอต่อ กขร. เพื่อให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องปฏิบัติเกี่ยวกับกรณีใดตามที่เห็นสมควรก็ได้ (มาตรา 37 วรรคสอง) และให้นำความในมาตรา 13 วรรคสอง มาใช้บังคับแก่การพิจารณาคำอุทธรณ์ของ กวฉ. โดยอนุโลม (มาตรา 37 วรรคสาม) (กรณีที่มีการร้องเรียนต่อ กขร. ให้พิจารณาให้เสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำร้องเรียน ในกรณีมีเหตุจำเป็นให้ขยายเวลาออกไปได้ แต่ต้องแสดงเหตุผล และรวมเวลาทั้งหมดแล้วต้องไม่เกินหกสิบวัน)

2.3.10 สิทธิร้องเรียนกรณีที่หน่วยงานของรัฐไม่ปฏิบัติให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540

กรณีที่ประชาชนใช้สิทธิตามกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการแล้วหากพบว่าหน่วยงานของรัฐไม่ปฏิบัติให้เป็นไปตามที่พระราชบัญญัตินี้กำหนดไว้ ประชาชนสามารถใช้สิทธิร้องเรียนต่อ กขร. ได้ ดังนี้ (ตามมาตรา 13)

2.3.10.1 กรณีที่หน่วยงานของรัฐไม่นำข้อมูลข่าวสารตามมาตรา 7 ลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา

2.3.10.2 กรณีหน่วยงานของรัฐไม่นำข้อมูลข่าวสารตามมาตรา 9 จัดไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดู

2.3.10.3 กรณีที่หน่วยงานของรัฐไม่จัดหาข้อมูลข่าวสารให้ตามคำขอตามมาตรา 11

2.3.10.4 กรณีที่หน่วยงานของรัฐไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ไม่ว่าเรื่องหนึ่งเรื่องใด หรือปฏิบัติหน้าที่ล่าช้า หรือว่าไม่ได้รับความสะดวกจากหน่วยงานในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

2.3.10.5 กรณีที่หน่วยงานของรัฐปฏิเสธว่าไม่มีข้อมูลข่าวสารตามที่ร้องขออยู่ในความครอบครอง แต่ผู้ร้องขอไม่เชื่อว่าเป็นความจริง ตามมาตรา 33

ขั้นตอนการดำเนินการเรื่องร้องเรียนของ กขร.

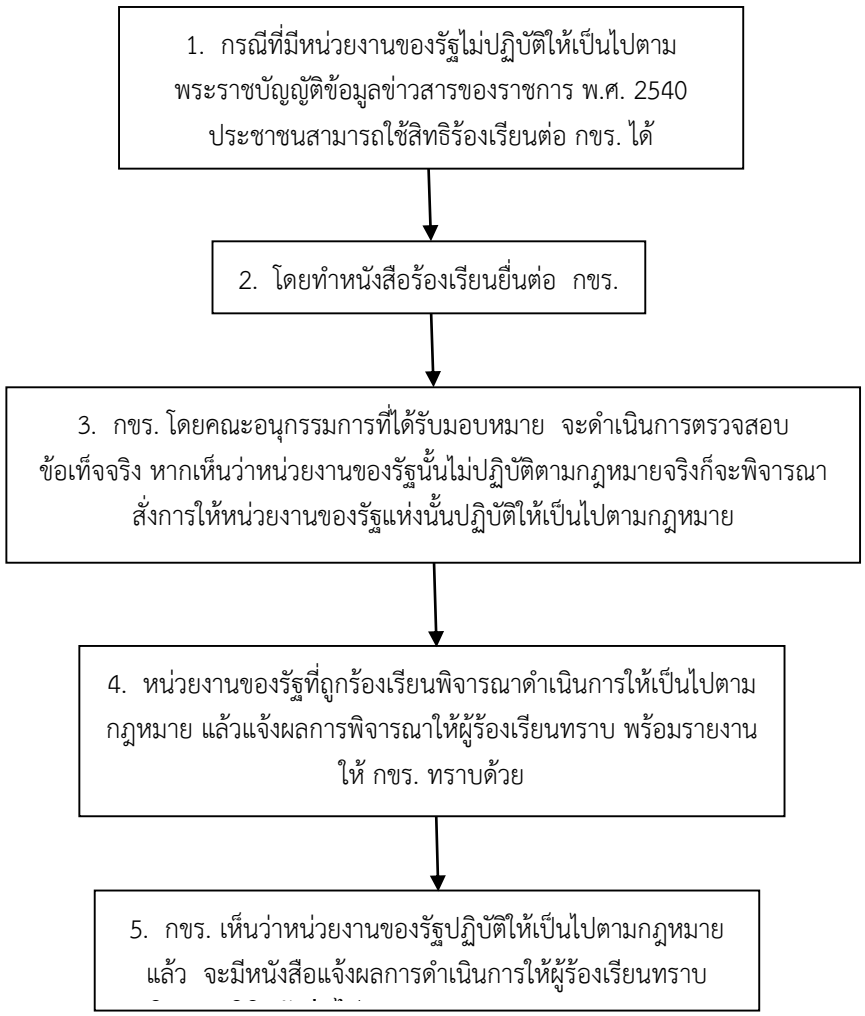

ผังกระบวนการทำงานเรื่องร้องเรียนตามมาตรา 13 (ใช้เวลาดำเนินการ 30 วัน)
ของคณะอนุกรรมการพิจารณาและให้ความเห็นเรื่องร้องเรียน <u>ของ สขร.</u>

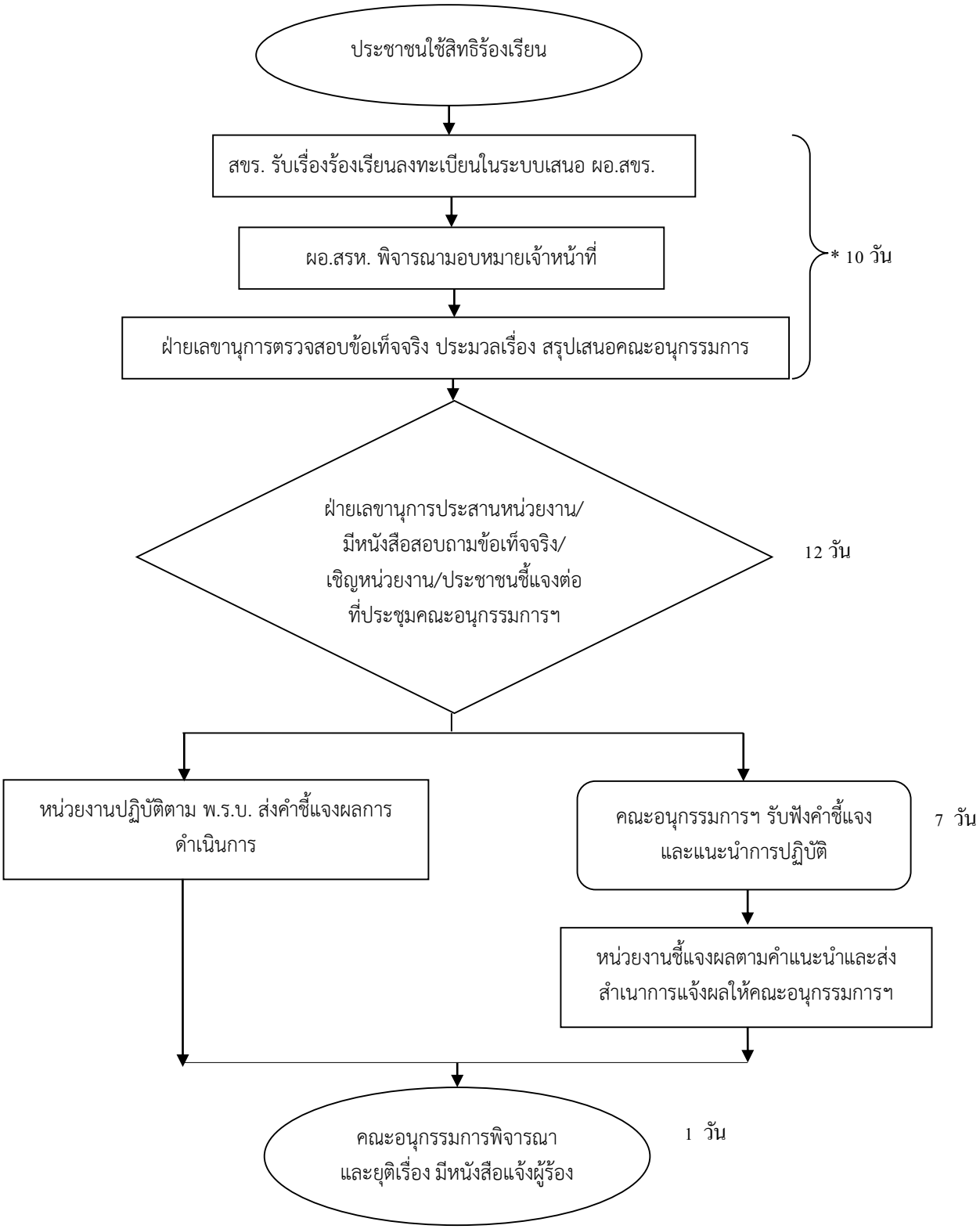

ผังกระบวนการทำงานเรื่องร้องเรียนตามมาตรา 33 (เวลาดำเนินการ 44 วัน)
ของคณะอนุกรรมการดำเนินการตรวจสอบข้อมูลข่าวสาร <u>ของ สขร.</u>
(สรห. = ส่วนร้องเรียนและตอบข้อหารือ)

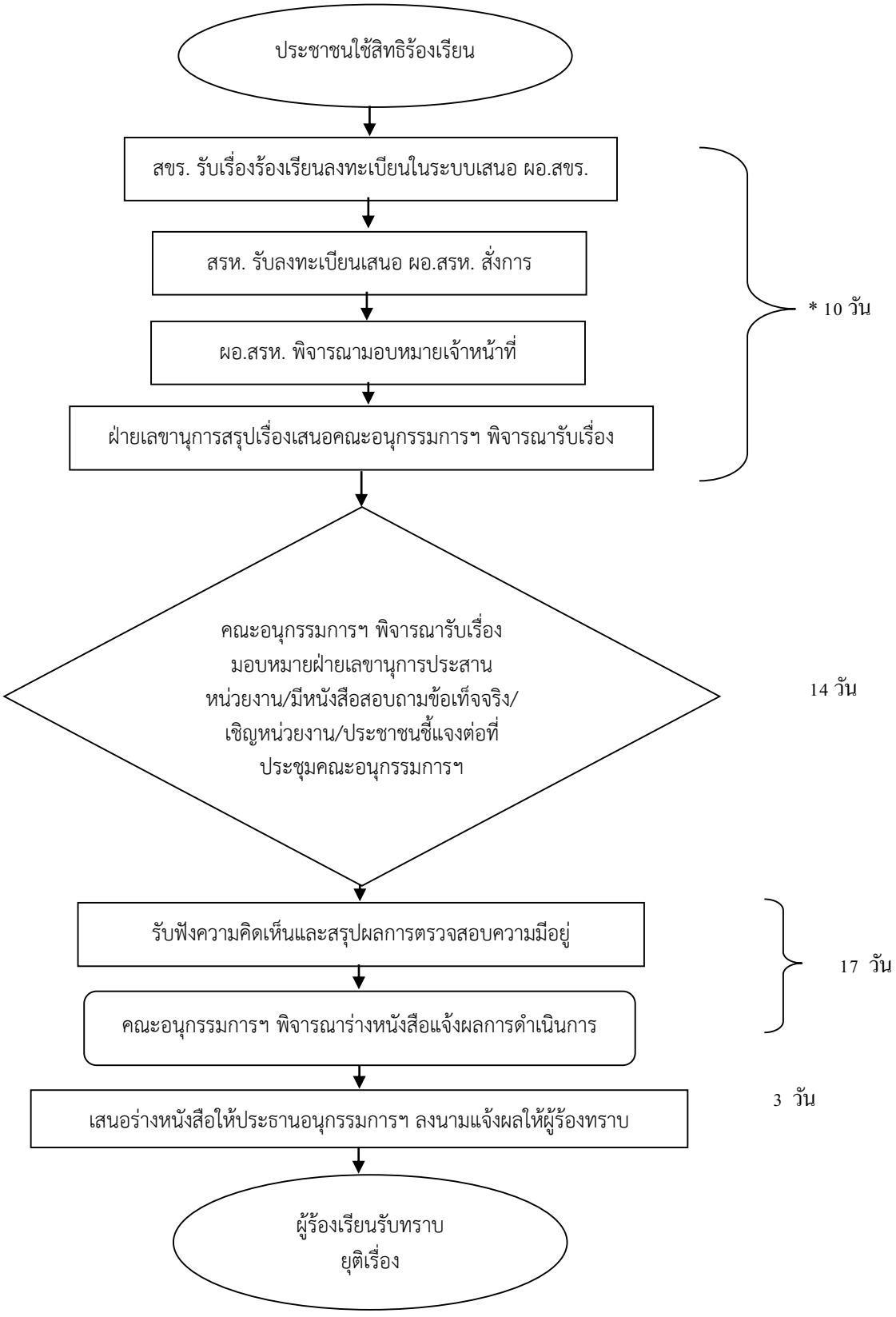

2.3.11 สิทธิในการอุทธรณ์คำสั่งของหน่วยงานของรัฐ

กฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการนอกจากจะให้สิทธิประชาชนในการร้องเรียนหน่วยงานของรัฐ ตามที่กล่าวมาในข้อ 2.3.10 แล้ว ยังให้สิทธิแก่ประชาชนในการที่จะอุทธรณ์คำสั่งของหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวเนื่องกับการใช้สิทธิตามกฎหมายดังกล่าวอีกด้วย โดยให้ กวฉ. เป็นผู้มีอำนาจหน้าที่พิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ ซึ่งสิทธิอุทธรณ์ตามกฎหมายของประชาชนมี ดังนี้ (ตามมาตรา 18 และมาตรา 25)

2.3.11.1 สิทธิอุทธรณ์กรณีที่หน่วยงานของรัฐมีคำสั่งไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามมาตรา 14 และมาตรา 15

2.3.11.2 สิทธิอุทธรณ์กรณีที่หน่วยงานของรัฐไม่รับฟังคำคัดค้านมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ตามมาตรา 17

2.3.11.3 สิทธิอุทธรณ์กรณีที่หน่วยงานของรัฐไม่แก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือลบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่ไม่ถูกต้องของเจ้าของข้อมูล ตามมาตรา 25

ขั้นตอนการดำเนินการเรื่องอุทธรณ์คำสั่งต่อ กวฉ.

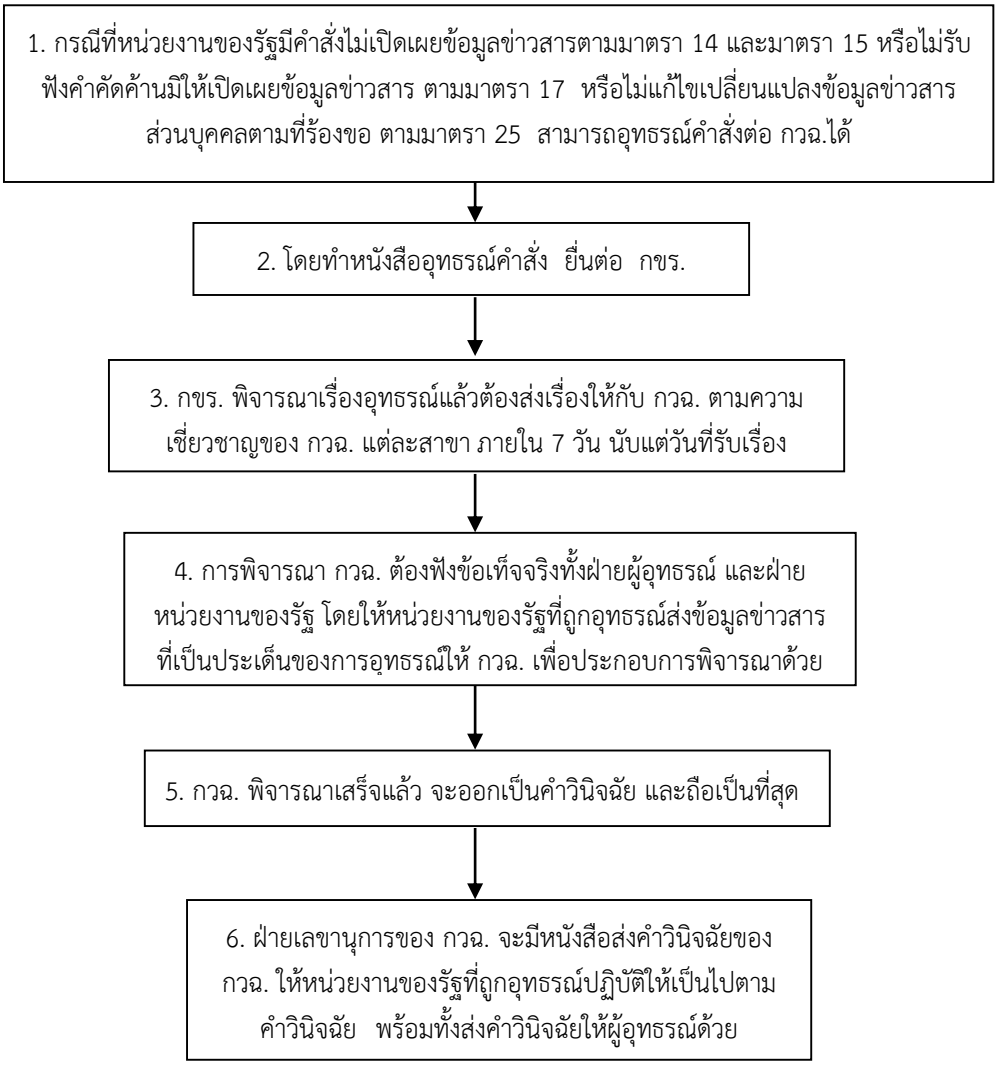

ผังกระบวนทำงานเรื่องอุทธรณ์ของ กวฉ. (ระยะเวลาดำเนินการ 40.5 วัน

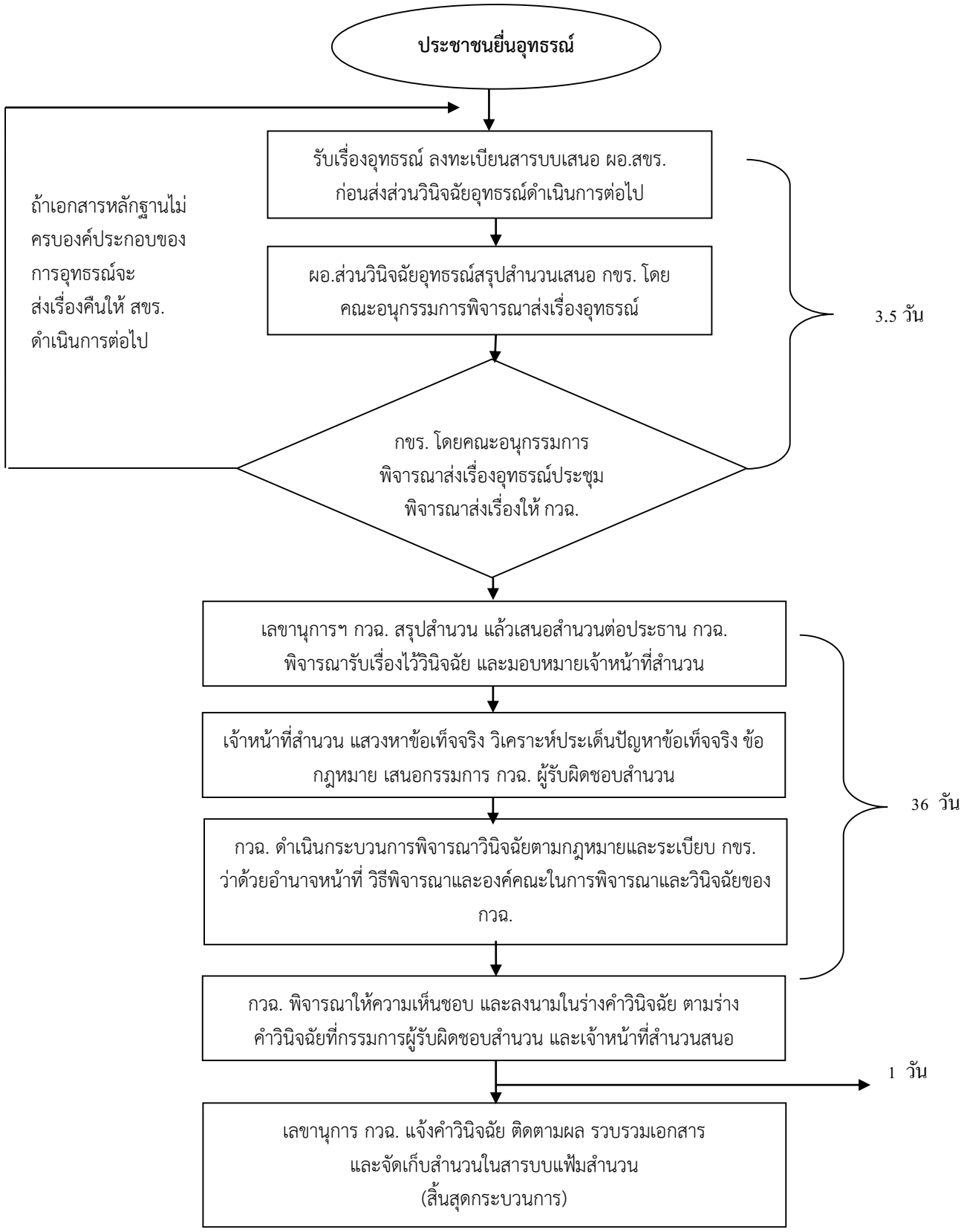

2.4 ร่างพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารสาธารณะ พ.ศ. ....

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ได้บัญญัติในเรื่องของสิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย ไว้ในหมวด 3 มาตรา 41 ว่า “บุคคลและชุมชนย่อมมีสิทธิ (1) ได้รับทราบและเข้าถึงข้อมูลหรือข่าวสารสาธารณะในครอบครองของหน่วยงานของรัฐตามที่กฎหมายบัญญัติ” และหมวด 5 ว่าด้วยหน้าที่ของรัฐ มาตรา 59 ว่า “รัฐต้องเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาธารณะในครอบครองของหน่วยงานของรัฐที่มิใช่ข้อมูลเกี่ยวกับความมั่นคงของรัฐหรือเป็นความลับของทางราชการตามที่กฎหมายบัญญัติ และต้องจัดให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลหรือข่าวสารดังกล่าวได้โดยสะดวก” ซึ่งเป็นเรื่องที่บัญญัติไว้ในรัฐในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 58 และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 56 ที่ผ่านมาด้วยอยู่แล้ว ซึ่งรองรับสิทธิของประชาชนในการที่จะเข้าถึงข้อมูลข่าวสารสาธารณะในครอบครองของหน่วยงานของรัฐ โดยมีกฎหมายที่ออกมาบังคับใช้ในเรื่องนี้อยู่ก่อนแล้ว คือ พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 **แต่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560** มีความแตกต่างจากรัฐธรรมนูญฉบับเดิมที่ผ่านมา กล่าวคือ **นอกจากกำหนดให้เป็น “สิทธิของประชาชน”** เช่นเดียวกับรัฐธรรมนูญทั้งสองฉบับที่ผ่านมาแล้ว **ยังบัญญัติให้เป็น “หน้าที่ของรัฐ” ที่มีหน้าที่ต้องเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาธารณะในครอบครองของหน่วยงานของรัฐ**อีกด้วย นั่นก็คือรัฐมีหน้าที่ต้องเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็นข้อมูลข่าวสารสาธารณะโดยมิต้องให้ประชาชนร้องขอ ซึ่งก่อนหน้าที่จะมีพระราชพิธีประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ (สปท.) ได้มีการยกร่าง**พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารสาธารณะ พ.ศ. .... ขึ้น** และได้มีการนำเสนอเข้าสู่การพิจารณาของคณะกรรมการประสานงาน รวม 3 ฝ่าย (คณะรัฐมนตรี สภานิติบัญญัติแห่งชาติ และสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ) ที่มีนายสุวพันธุ์ ตันยุวรรธนะ รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรีในขณะนั้น เป็นประธาน ซึ่ง**ที่ประชุมคณะกรรมการประสานงาน รวม 3 ฝ่าย ได้พิจารณาแล้วมีมติให้ส่งร่างกฎหมายนี้ให้กับสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีรับไปพิจารณาศึกษาเปรียบเทียบข้อดีข้อเสียของกฎหมายเดิมและกฎหมายใหม่ รวมถึงกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องให้รอบคอบและสอดคล้องกันต่อไป** เหตุผลที่ สปท. ได้มีการเสนอร่างพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารสาธารณะ พ.ศ. .... เนื่องจากเห็นว่าพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ใช้มากว่า 20 ปีแล้วไม่มีประสิทธิภาพโดยพิจารณาจากการที่ประชาชนยังต้องมาร้องเรียนต่อ กขร. สำนักงาน-คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการหรืออุทธรณ์ต่อ กวฉ. ให้ช่วยสั่งให้หน่วยงานของรัฐเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

โดยร่างพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารสาธารณะ พ.ศ. .... มีสาระสำคัญ ดังนี้

1) บทยกเลิกกฎหมาย ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 (ร่างมาตรา 3)

2) บทนิยาม ในพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา 4)

“ข้อมูลข่าวสารสาธารณะ” หมายความรวมถึง ข้อมูลข่าวสารทุกประเภท รวมถึงข้อมูลข่าวสารของราชการ ข้อมูลส่วนบุคคล ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งเกี่ยวข้องกับบุคคล องค์กร หรือหน่วยงานที่ดำเนินการใด ๆ โดยใช้ทรัพยากรธรรมชาติ สาธารณสมบัติ งบประมาณแผ่นดิน อำนาจของหน่วยงานของรัฐ สิทธิหรือหน้าที่ของหน่วยงานรัฐที่มอบหมายให้เอกชนเป็นผู้ดำเนินการแทนเพื่อประโยชน์สาธารณะ

“ข้อมูลข่าวสารของราชการ” หมายความว่า ข้อมูลข่าวสารที่อยู่ในความครอบครองหรือควบคุมดูแลของหน่วยงานของรัฐไม่ว่าจะเป็นข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินงานของรัฐหรือข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเอกชน

“ข้อมูลส่วนบุคคล” หมายความว่า ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิ่งเฉพาะตัวของบุคคล เช่น การศึกษา ฐานะการเงิน ประวัติสุขภาพ ประวัติอาชญากรรม หรือประวัติการทำงานบรรดาที่มีชื่อของผู้นั้น หรือมีเลขหมายรหัส หรือสิ่งบอกลักษณะอื่นที่ทำให้รู้ตัวผู้นั้นได้ เช่น ลายพิมพ์นิ้วมือ แผ่นบันทึกลักษณะเสียงของคนหรือรูปถ่าย และให้หมายความรวมถึงข้อมูลส่วนบุคคลที่มีกฎหมายบัญญัติไว้เป็นการเฉพาะ

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า หน่วยงานในราชการบริหารส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค ส่วนท้องถิ่น ส่วนราชการสังกัดรัฐสภา สำนักงานอัยการสูงสุด ศาลเฉพาะในส่วนที่ไม่เกี่ยวกับการพิจารณาคดี องค์การมหาชน หน่วยงานที่เป็นองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญหรือจัดตั้งขึ้นตามกฎหมายอื่น รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานหรือนิติบุคคลอื่นใดที่ตั้งขึ้นโดยกฎหมาย หรือการอนุมัติอนุญาตโดยหน่วยงานของรัฐ หรือองค์กรควบคุมการประกอบวิชาชีพตามกฎหมาย สถานประกอบกิจการและหน่วยงานอื่นตามที่กฎหมายกำหนด รวมถึงหน่วยงานเอกชนที่ได้รับสัมปทานหรือดำเนินกิจการสาธารณะหรือบริการสาธารณะแทนรัฐ และให้หมายความรวมถึงองค์กรหรือหน่วยงานที่ได้รับมอบหมายให้ใช้อำนาจทางปกครองหรือให้ดำเนินกิจการทางปกครอง ทั้งนี้ ไม่ว่าองค์กรหรือหน่วยงานดังกล่าวจะได้รับงบประมาณแผ่นดินหรือไม่ก็ตาม

“คณะกรรมการ ขสธ.” หมายความว่า คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารสาธารณะ

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารสาธารณะ

“เลขาธิการ ขสธ.” หมายความว่า เลขาธิการคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารสาธารณะ

3) การรักษาการตามกฎหมาย ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา 5)

4) วัตถุประสงค์ในการบังคับใช้กฎหมาย

กำหนดวัตถุประสงค์ในการบังคับใช้กฎหมาย (ร่างมาตรา 6)

4.1) เพื่อให้บุคคลและชุมชนได้รับทราบและเข้าถึงข้อมูลหรือข่าวสารสาธารณะในครอบครองของหน่วยงานของรัฐ รวมทั้งการเสนอเรื่องราวร้องทุกข์ต่อหน่วยงานของรัฐและได้รับแจ้งผลการพิจารณาโดยไม่ชักช้า

4.2) เพื่อให้หน่วยงานของรัฐต้องเปิดเผยข้อมูลหรือข่าวสารสาธารณะในครอบครองของหน่วยงานของรัฐที่มิใช่ข้อมูลเกี่ยวกับความมั่นคงของรัฐหรือเป็นความลับของทางราชการตามที่กฎหมายบัญญัติและต้องจัดให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลหรือข่าวสารดังกล่าวได้อย่างเหมาะสม โดยสะดวก ทันต่อเวลา และไม่เสียค่าใช้จ่ายที่สูงเกินสมควร

4.3) เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สภาท้องถิ่น และผู้บริหารท้องถิ่นเปิดเผยข้อมูลและรายงานผลการดำเนินงานให้ประชาชนทราบ

4.4) เพื่อส่งเสริมการใช้สิทธิของประชาชนตามการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข โดยเฉพาะสิทธิในการรับทราบและเข้าถึงข้อมูลข่าวสารสาธารณะที่เป็นกลไกสำคัญในการเรียนรู้และการมีส่วนร่วมของประชาชนในการติดตามและตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐให้มีความโปร่งใส เพื่อเป็นการพิทักษ์สิทธิประโยชน์สาธารณะและคุ้มครองสิทธิในข้อมูลส่วนบุคคลอย่างสมดุล รวมทั้งเป็นกลไกสำคัญในการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ

5) กำหนดหน้าที่หน่วยงานของรัฐและเจ้าหน้าที่ในการเปิดเผย และการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารสาธารณะ (ร่างมาตรา 7)

5.1) รวบรวม จัดทำ จัดพิมพ์ จัดเก็บ ประมวลผลข้อมูลข่าวสารสาธารณะและให้เปิดเผย เผยแพร่ ซึ่งข้อมูลข่าวสารสาธารณะตามที่กฎหมายกำหนด หรือเมื่อมีบุคคลใดร้องขอและต้องให้ข้อมูลชี้แจงให้ถ้อยคำต่อบุคคล องค์กร หรือหน่วยงานตามที่กฎหมายกำหนด

5.2) กำหนดให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐจัดให้มีช่องทาง และรูปแบบของการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารสาธารณะ อย่างน้อยประกอบด้วย จุดติดต่อเจ้าหน้าที่ให้บริการข้อมูลข่าวสารสาธารณะ สำหรับการเปิดให้บริการประชาชนในวันทำการ ฐานข้อมูลกลางของหน่วยงานของรัฐ ลำดับรายการเอกสารหรือข้อมูลที่ต้องเปิดเผยอันเนื่องมาจากการปฏิบัติราชการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน ทั้งที่เป็นข้อมูลข่าวสารสาธารณะและข้อมูลข่าวสารของราชการและระบบสารสนเทศสำหรับการสืบค้นข้อมูลที่มีการจัดเก็บด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ ณ จุดให้บริการและระบบเครือข่ายสารสนเทศ หรือเว็บไซต์ของหน่วยงานของรัฐ ซึ่งประชาชนสามารถเข้าถึงได้ผ่านระบบสารสนเทศและระบบสื่อสารโทรคมนาคมอื่นใด

6) กำหนดให้เป็นกฎหมายกลาง หรือกฎหมายหลักในการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาธารณะ (ร่างมาตรา 8)

บทบัญญัติในพระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับกรณีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาธารณะอันเป็นหน้าที่หน่วยงานของรัฐที่จะต้องปฏิบัติเพื่อให้เป็นไปตามบทบัญญัติของกฎหมาย ทั้งนี้

ในกรณีที่มีกฎหมายว่าด้วยการใดได้บัญญัติเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาธารณะเรื่องใดไว้โดยเฉพาะแล้ว ให้บังคับตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยการนั้น เว้นแต่

6.1) ในกรณีที่มีความจำเป็นเพื่อคุ้มครองประโยชน์สาธารณะ หากปรากฏว่าหน่วยงานของรัฐดังกล่าวยังมิได้ดำเนินการ หรือดำเนินการยังไม่ครบขั้นตอนตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น ให้คณะกรรมการ ขสธ. ออกคำสั่งให้หน่วยงานของรัฐดังกล่าวปฏิบัติให้เป็นไปตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ภายในเก้าสิบวันนับตั้งแต่วันที่ได้รับแจ้ง

6.2) ในกรณีตามข้อ 6.1) ถ้ามีความจำเป็นเร่งด่วนอันมิอาจปล่อยให้เนิ่นช้าต่อไปได้และเกี่ยวข้องกับประโยชน์สาธารณะ ให้คณะกรรมการ ขสธ. อาจออกคำสั่งให้เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจตามกฎหมายปฏิบัติให้เป็นไปตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ได้โดยพลัน

บทบัญญัติของกฎหมาย หรือกฎใดที่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้แทน

7) กำหนดแนวทางในการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาธารณะ

7.1) กำหนดหน้าที่หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการใช้จ่ายเงินงบประมาณ หรือการได้รับอนุญาต สัญญา สัมปทาน หรือสิทธิในการดำเนินการซึ่งอาศัยอำนาจทางกฎหมายหรืออำนาจของหน่วยงานรัฐ หรือใช้ประโยชน์จากทรัพยากรสาธารณะ หรือสาธารณะสมบัติของแผ่นดิน หรือการถือครองที่ดินของบุคคล องค์กร หรือหน่วยงาน มีหน้าที่ต้องเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาธารณะตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อให้ประชาชนรับรู้ ติดตาม ตรวจสอบ หรือขอข้อมูลข่าวสารสาธารณะจากหน่วยงานเช่นว่านั้นได้ เว้นแต่ข้อมูลข่าวสารสาธารณะนั้น อาจมีผลกระทบต่อความมั่นคงของรัฐ ความปลอดภัยของประชาชน หรือส่วนได้เสียอันพึงได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายของบุคคลอื่น (ร่างมาตรา 9)

7.2) กำหนดให้หน่วยงานของรัฐ หรือเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจตามกฎหมาย ซึ่งเป็นผู้มีอำนาจในการให้ความเห็นชอบ การอนุมัติ การอนุญาต การจดทะเบียน การขึ้นทะเบียน การลงทะเบียน หรือการแจ้งที่มีกฎหมาย หรือกฎกำหนดให้ต้องขอความเห็นชอบ ขออนุมัติ ขออนุญาต ขอจดทะเบียน ขอขึ้นทะเบียน ขอลงทะเบียน หรือแจ้งข้อมูลก่อนดำเนินการ ต้องเปิดเผยหลักเกณฑ์ วิธีการ กระบวนการ ขั้นตอน หรือการดำเนินการที่ต้องปฏิบัติในการยื่นคำขอความเห็นชอบ ขออนุมัติ ขอรับอนุญาต การจดทะเบียน การขึ้นทะเบียน การลงทะเบียน หรือการแจ้งข้อมูลที่มีกฎหมาย หรือกฎกำหนดให้ต้องขออนุญาต รวมทั้งจะต้องแจ้งขั้นตอนการพิจารณา และรายงานผลการพิจารณาให้ประชาชนทราบความคืบหน้าโดยสอดคล้องกับคู่มือสำหรับประชาชน ตามกฎหมายว่าด้วยการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ รวมทั้งหลักเกณฑ์หรือแนวทางการปฏิบัติอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนด (ร่างมาตรา 11)

8) กำหนดแนวทางในการเก็บ รวบรวม ใช้ เปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาธารณะ (ร่างมาตรา 10)

8.1) กำหนดแนวทางในการเก็บ รวบรวม ใช้ และเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาธารณะ โดยวิธีการอิเล็กทรอนิกส์ หรือวิธีการอื่นใด เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา

8.2) การเก็บ รวบรวม ใช้ และเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาธารณะ หน่วยงานของรัฐมีหน้าที่ตรวจสอบความถูกต้อง และปรับปรุงข้อมูลข่าวสารสาธารณะให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ รวมทั้งต้องจัดให้มีช่องทางการรับแจ้งจากประชาชนที่ตรวจสอบพบว่าข้อมูลข่าวสารสาธารณะใดเปลี่ยนแปลง หรือไม่ ถูกต้องตรงตามข้อเท็จจริงในขณะนั้น เพื่อนำข้อมูลที่ได้รับแจ้งไปตรวจสอบและแก้ไขให้ถูกต้องสมบูรณ์โดยไม่ชักช้า

9) กำหนดหน้าที่หน่วยงานของรัฐในการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาธารณะ

9.1) กำหนดให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐ (ก) ต้องจัดทำช่องทางในการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาธารณะ อย่างน้อยประกอบด้วย จุดติดต่อ ฐานข้อมูลกลาง และระบบเครือข่ายสารสนเทศหรือเว็บไซต์ (ข) ต้องจัดให้มีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบในการรวบรวม จัดทำ จัดพิมพ์ ประมวลผล เปิดเผย เผยแพร่ ให้ข้อมูล หรือชี้แจงให้ถ้อยคำต่อบุคคล องค์กร หรือหน่วยงาน (ร่างมาตรา 7)

9.2) กำหนดให้หน่วยงานต้องเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาธารณะให้ประชาชนรับรู้ ติดตาม ตรวจสอบ หรือเข้าถึงข้อมูลโดยสะดวก (ร่างมาตรา 9)

9.3) กำหนดให้หน่วยงานของรัฐจัดเก็บข้อมูลด้วยวิธีการอิเล็กทรอนิกส์ หรือวิธีการอื่นใด โดยจะต้องตรวจสอบความถูกต้อง ปรับปรุงข้อมูลให้เป็นปัจจุบัน (ร่างมาตรา 10)

9.4) กำหนดให้หน่วยงานของรัฐต้องมีระบบข้อมูล ฐานข้อมูล และการประมวลผลข้อมูล (ร่างมาตรา 11)

9.5) กำหนดให้หน่วยงานของรัฐมีหน้าที่อำนวยความสะดวกประชาชนในการขอข้อมูลข่าวสารสาธารณะ (ร่างมาตรา 12)

9.6) กำหนดหน้าที่หน่วยงานรัฐในการให้ประชาชนตรวจดู ขอสำเนา หรือรับรองสำเนาข้อมูลข่าวสารสาธารณะ (ร่างมาตรา 13)

9.7) กำหนดหน้าที่หน่วยงานรัฐในการให้คนต่างด้าวตรวจดู ขอสำเนา หรือรับรองสำเนาข้อมูลข่าวสารสาธารณะ (ร่างมาตรา 14)

9.8) กำหนดหน้าที่หน่วยงานรัฐในการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการอื่นใดเมื่อประชาชนร้องขอ (ร่างมาตรา 15 – 17)

9.9) กำหนดแนวปฏิบัติเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารสาธารณะที่ไม่ต้องเปิดเผย (ร่างมาตรา 18 -23)

9.10) กำหนดแนวปฏิบัติเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล (ร่างมาตรา 24 – 26)

9.11) กำหนดแนวปฏิบัติเกี่ยวกับข้อมูลประวัติศาสตร์ (ร่างมาตรา 27)

10) องค์ประกอบของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารสาธารณะ (ร่างมาตรา 28)

10.1) ประธานกรรมการ (มาจากคณะกรรมการเลือกผู้ทรงคุณวุฒิคนหนึ่งทำหน้าที่ประธานกรรมการ)

10.2) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิไม่เกิน 5 คน (รวมทั้งประธานกรรมการตาม 10.1))

10.3) ปลัดกระทรวงกลาโหม

10.4) เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ

10.5) เลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

10.6) เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ

11) อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารสาธารณะ (ร่างมาตรา 40 และ 41)

11.1) กำหนดนโยบาย มาตรการ แผนยุทธศาสตร์ แนวทางดำเนินการเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาธารณะ

11.2) ส่งเสริม สนับสนุน และกำกับการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาธารณะให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

11.3) ออกระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ คำสั่ง หรือปฏิบัติการอื่นใด เพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

11.4) เสนอความเห็นต่อนายกรัฐมนตรี คณะรัฐมนตรี รัฐสภา เพื่อกำหนดนโยบาย ปรับปรุงกฎหมาย หรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

11.5) ให้คำแนะนำ และคำปรึกษาเกี่ยวกับการดำเนินการใด ๆ ในการคุ้มครองสิทธิของประชาชนในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารสาธารณะ

11.6) กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการจัดทำฐานข้อมูล การจัดเก็บ การประมวลผล การปรับปรุงและแก้ไขข้อมูลข่าวสารสาธารณะเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชนในการรับรู้หรือการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารสาธารณะ

11.7) ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินการของหน่วยงานผู้ครอบครองข้อมูลข่าวสารเพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

11.8) พิจารณาดำเนินการแสวงหาข้อเท็จจริงและวินิจฉัยเรื่องร้องเรียนตามพระราชบัญญัตินี้

11.9) แต่งตั้งคณะกรรมการเฉพาะเรื่อง คณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานเพื่อดำเนินการใด ๆ ตามพระราชบัญญัตินี้ตามความจำเป็นและเหมาะสม

11.10) ส่งเสริมและสนับสนุนหน่วยงานของรัฐผ่านการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดตั้งศูนย์ให้บริการข้อมูลข่าวสารสาธารณะระบบอิเล็กทรอนิกส์ โดยพัฒนาระบบการให้บริการและดำเนินการให้มีระบบการเชื่อมต่อฐานข้อมูลกับเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อความสะดวกรวดเร็วในการสืบค้นและการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารสาธารณะ รวมทั้งการจัดให้มีระบบการให้คำปรึกษา สอบถาม หรือการให้ข้อมูลผ่านศูนย์บริการทางโทรศัพท์แก่ประชาชนโดยไม่คิดค่าบริการ

11.11) จัดทำบัญชีรายชื่อหน่วยงานผู้ให้บริการข้อมูลข่าวสารสาธารณะ และวางระเบียบในการจัดทำมาตรฐานของฐานข้อมูลกลาง

11.12) การจัดทำประมวลจริยธรรม ค่านิยม หรือแนวปฏิบัติงานของคณะกรรมการ เลขานุการ และเจ้าหน้าที่

11.13) จัดทำรายงานเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้เสนอคณะรัฐมนตรี รัฐสภาหรือสาธารณชนเป็นครั้งคราวตามความเหมาะสมอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

11.14) ปฏิบัติการอื่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้

12) สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารสาธารณะ (ร่างมาตรา ๔๔ และ ๔๕)

12.1) เป็นส่วนราชการมีฐานะเป็นกรม โดยมีเลขาธิการ ขสธ. เป็นหัวหน้ารับผิดชอบสูงสุดในการปฏิบัติงานขึ้นตรงกับนายกรัฐมนตรี

12.2) สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารสาธารณะ เป็นหน่วยธุรการของคณะกรรมการ ขสธ. โดยมีคณะกรรมการ ขสธ. เป็นผู้บังคับบัญชาเลขาธิการ

12.3) เลขาธิการ ขสธ. เป็นข้าราชการพลเรือนสามัญ มาจากการคัดเลือกของคณะกรรมการ ขสธ. โดยความเห็นชอบของวุฒิสภา

13) การรับคำอุทธรณ์ และวินิจฉัยอุทธรณ์ (ร่างมาตรา ๔๖) กำหนดแนวทางในการรับคำอุทธรณ์ วินิจฉัยคำอุทธรณ์ โดยให้คณะกรรมการ ขสธ. มีอำนาจในการรับคำอุทธรณ์และวินิจฉัยการเปิดเผย หรือไม่จัดหาข้อมูลข่าวสารสาธารณะให้แก่ผู้ขอ หรือการอุทธรณ์คำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาธารณะ หรือคำสั่งไม่รับฟังคำคัดค้าน หรือคำสั่งไม่แก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือลบข้อมูลส่วนบุคคล

14) การคุ้มครอง การบังคับทางปกครอง และบทลงโทษ (ร่างมาตรา 47 – ร่างมาตรา 50)

14.1) คุ้มครองการปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยงาน หรือเจ้าหน้าที่ (ร่างมาตรา ๔๗) หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ หรือตามอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานตามบทบัญญัติของกฎหมาย หรือตามความจำเป็นเพื่อประโยชน์สาธารณะหรือการปฏิบัติราชการ ย่อมได้รับการคุ้มครองมิให้ผู้ใดฟ้องร้อง หรือกล่าวหาว่าได้กระทำความผิดทางอาญาหรือทางแพ่ง เว้นแต่จะได้กระทำโดยประมาทเลินเล่อ หรือกระทำโดยไม่สุจริต หรือโดยเจตนาในการแสวงผลประโยชน์ที่มิควรได้หรือมิชอบด้วยกฎหมาย หรือเจตนาก่อให้เกิดความเสียหายแก่บุคคลหนึ่งบุคคลใด

14.2) ฝ่าฝืนคำสั่งคณะกรรมการ ขสธ. มีโทษปรับ จำคุก และทั้งจำและปรับ (ร่างมาตรา 48)

14.3) ใช้สิทธิโดยไม่สุจริต หรือมิชอบด้วยกฎหมาย (ร่างมาตรา 49) ผู้ใดกระทำการขอข้อมูลข่าวสารสาธารณะตามพระราชบัญญัติ โดยเจตนาไม่สุจริต หรือเพื่อแสวงผลประโยชน์ที่มิชอบด้วยกฎหมายเพื่อตนเองหรือผู้อื่น ต้องรับโทษปรับทางปกครองไม่เกินห้าหมื่นบาท

14.4) อำนาจปรับทางปกครอง (ร่างมาตรา 50) คณะกรรมการ ขสธ. มีอำนาจปรับทางปกครอง กับหน่วยงานของรัฐ และเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจตามกฎหมาย โดยคำนึงถึงความร้ายแรงในการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย หรือคำสั่งของคณะกรรมการ ขสธ. และผลประโยชน์ที่ได้รับจากการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามที่กฎหมายกำหนด

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

3.1 ขอบเขตการศึกษา

3.1.1 การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเปรียบเทียบเฉพาะกรณีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาธารณะ ตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ และร่างพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารสาธารณะ พ.ศ. .... ซึ่งมีแนวคิดในเรื่องการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่สอดรับกับ มาตรา 59 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ว่ามีความเหมือนกันหรือแตกต่างกันอย่างไร

3.1.2 เป็นการศึกษาเชิงประจักษ์โดยกรณีนี้ผู้ศึกษาดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ซึ่งรับผิดชอบในการเสนอความเห็นต่อ กขร. ในการพิจารณาแก้ไขปรับปรุงพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 และเป็นผู้แทนสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีไปร่วมประชุมชี้แจงให้ความเห็นร่างพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารสาธารณะ พ.ศ. .... ต่อคณะกรรมาธิการวิสามัญขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ และคณะกรรมการประสานงานรวม 3 ฝ่าย (คณะรัฐมนตรี สภานิติบัญญัติแห่งชาติ และสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ)

3.1.3 ศึกษาโดยการวิเคราะห์ถึงแนวคิด หลักการสำคัญ และบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญและกฎหมาย ที่นำมาใช้บังคับในการคุ้มครองสิทธิรับรู้ของประชาชน

3.2 ระเบียบวิธีการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้ใช้รูปแบบพรรณนาเชิงวิเคราะห์ โดยอาศัยแหล่งข้อมูล ดังนี้

3.2.1 ศึกษาจากกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
- พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540

- ร่างพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารสาธารณะ พ.ศ. ....
- พระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘
- พระราชบัญญัติจดหมายเหตุแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๖
- ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยงานสารบรรณ พ.ศ. ๒๕๒๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
- กฎหมายมหาชนที่เกี่ยวข้อง
- กฎกระทรวง / ประกาศ กขร. ที่เกี่ยวข้อง

3.2.2 ศึกษาจากแนวคิด และหลักการที่สำคัญที่เกี่ยวข้อง

- สิทธิรับรู้ หลักการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการ
- การคุ้มครองสิทธิรับรู้

3.2.3 การศึกษาเรื่องนี้เป็นการศึกษาด้วยวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยใช้วิธีวิจัยเอกสาร (Documentary) ทำการศึกษาค้นคว้า และรวบรวมจากหลักรัฐธรรมนูญ พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องตลอดจนระเบียบ ข้อบังคับของทางราชการ รายงานการวิจัย หลักสิทธิมนุษยชน วิทยานิพนธ์ และตำราทางวิชาการต่าง ๆ จากห้องสมุดมหาวิทยาลัยรามคำแหง มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ข้อมูลสารสนเทศ และจากประสบการณ์ในการปฏิบัติราชการ เพื่อวิเคราะห์และสรุปผลการศึกษาหาข้อเสนอแนะต่อไป

บทที่ 4

ผลการศึกษา

พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 เป็นกฎหมายที่มีขึ้นเพื่อรองรับ “สิทธิได้รู้” ของประชาชน อันเป็นการให้ “สิทธิ” แก่ประชาชนในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารในความครอบครองของหน่วยงานของรัฐ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการปกครอง ซึ่งการที่ประชาชนจะใช้บทบาทของตนในการแสดงความคิดเห็น และสะท้อนความต้องการต่อการปฏิบัติตามนโยบายของรัฐอย่างมีประสิทธิภาพได้นั้น จำเป็นต้องรู้ข้อมูลข่าวสาร อีกทั้งยังเป็นประโยชน์ในการปกป้องสิทธิของตน พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 จึงเป็นกลไกสำคัญในการสร้างความโปร่งใสของรัฐ เพื่อให้หน่วยงานของรัฐอยู่ในสภาวะที่สามารถตรวจสอบได้อันนำไปสู่ “ธรรมรัฐ” หรือ “การบริหารจัดการที่ดี” (Good Governance)

เนื่องจาก สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ได้ยกร่างพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารสาธารณะ พ.ศ. .... โดยระบุเหตุผลและความจำเป็นในการเสนอร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวว่า “โดยที่เห็นเป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการ ซึ่งบังคับใช้มาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2540 เพื่อให้สอดคล้องกับการพัฒนาด้านเศรษฐกิจดิจิทัลที่มีการเชื่อมโยงเทคโนโลยีทำให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารสาธารณะได้โดยสะดวก และมีประสิทธิภาพ เป็นการลดการเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารสาธารณะ อันเป็นการเปิดโอกาสให้ภาคประชาชนมีส่วนร่วมในการรับทราบและตรวจสอบการดำเนินงานของภาครัฐซึ่งจะทำให้การป้องกันปัญหาการทุจริตและประพฤติมิชอบในภาครัฐมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ เพื่อการสอดคล้องกับพันธกรณีระหว่างประเทศในด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และสอดรับกับรัฐธรรมนูญที่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม รวมทั้งกำหนดให้รัฐมีหน้าที่ต้องให้บริการข้อมูลภาครัฐต่อประชาชนอย่างทั่วถึง และเพื่อให้การปฏิบัติราชการที่มีธรรมาภิบาล มีการกำกับ ดูแล ตรวจสอบ การดำเนินงานภาครัฐที่อาจมีผลกระทบต่อสิทธิหรือกำหนดหน้าที่อย่างใด ๆ แก่ประชาชนอันเป็นการพิทักษ์สิทธิประโยชน์เนื่องด้วยคำสั่งทางปกครอง หรือการกระทำทางปกครองต่าง ๆ ของเจ้าหน้าที่รัฐโดยมีการใช้ระบบปฏิบัติการที่มีเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยมาเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติ-

ราชการจึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้” และต่อมาได้มีการนำร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวเสนอเข้าสู่การพิจารณาของคณะกรรมการประสานงานรวม 3 ฝ่าย (คณะรัฐมนตรี สภานิติบัญญัติแห่งชาติ และสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ) ในการประชุมครั้งที่ 24/2559 เมื่อวันที่ 27 กรกฎาคม 2559 ซึ่งคณะกรรมการประสานงานรวม 3 ฝ่าย ได้มีมติ ดังนี้

(1) เห็นควรนำแผนปฏิรูปพร้อมความเห็นและข้อสังเกตของคณะกรรมการประสานงานรวม 3 ฝ่าย กราบเรียนนายกรัฐมนตรีได้รับทราบ เรียนรองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) ในฐานะรองประธานกรรมการขับเคลื่อนและปฏิรูปด้านกฎหมายฯ (คณะที่ 3) เพื่อพิจารณาอีกครั้งหนึ่งก่อนให้ความเห็นชอบนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา

(2) ส่งเรื่องให้ กขร. สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีรับไปพิจารณาศึกษาเปรียบเทียบข้อดีข้อเสียของกฎหมายเดิมและกฎหมายใหม่ รวมทั้งกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องให้รอบคอบ และสอดคล้องกันต่อไป

ซึ่งหากร่างพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารสาธารณะ พ.ศ. .... ดังกล่าวมีผลใช้บังคับแล้วย่อมมีผลเป็นการยกเลิกพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ที่มีผลใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน ประกอบกับสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรียังมิได้มีการศึกษาเปรียบเทียบข้อดีข้อเสียของพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 และร่างพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารสาธารณะ พ.ศ. .... ตามมติของคณะกรรมการประสานงานรวม 3 ฝ่าย ที่กล่าวมาในข้อ (2)

ผู้ศึกษาได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้จากเอกสารต่าง ๆ แล้ว ในบทนี้จะได้นำเอกสารดังกล่าวมาวิเคราะห์ศึกษาเปรียบเทียบข้อดีข้อเสียของพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 และร่างพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารสาธารณะ พ.ศ. .... ซึ่งเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในรายงานฉบับนี้

4.1 กฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการกับบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

สิทธิของประชาชนที่จะรับรู้ข้อมูลข่าวสารในการปกครองระบอบประชาธิปไตย เป็นสิทธิพื้นฐาน รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ได้บัญญัติไว้ในหมวด 3 สิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย มาตรา 58 ว่า “บุคคลย่อมมีสิทธิได้รับทราบข้อมูลหรือข่าวสารสาธารณะในครอบครองของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น เว้นแต่การเปิดเผยข้อมูลนั้นจะกระทบต่อความมั่นคงของรัฐ ความปลอดภัยของประชาชนหรือส่วนได้เสียอันพึงได้รับความคุ้มครองของบุคคลอื่น ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ” และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ได้บัญญัติไว้ในหมวด 3 สิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย มาตรา 56 ว่า “บุคคลย่อมมีสิทธิได้รับทราบและเข้าถึงข้อมูลหรือข่าวสารสาธารณะในครอบครองของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น เว้นแต่การเปิดเผยข้อมูลหรือข่าวสารนั้นจะกระทบต่อความมั่นคงของรัฐ ความปลอดภัยของประชาชน หรือส่วนได้เสียอันพึงได้รับ

ความคุ้มครองของบุคคลอื่น หรือเป็นข้อมูลส่วนบุคคล ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ" ซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยทั้งสองฉบับดังกล่าว เป็นบทบัญญัติที่รับรองสิทธิของบุคคลในการได้รับทราบและเข้าถึงข้อมูลหรือข่าวสารสาธารณะในความครอบครองของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น โดยมีเจตนารมณ์เพื่อคุ้มครองสิทธิการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารสาธารณะในภาครัฐของประชาชน

สำหรับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ได้บัญญัติไว้ในหมวด 3 สิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย มาตรา 41 (1) ว่า "บุคคลและชุมชนย่อมมีสิทธิ (1) ได้รับทราบและเข้าถึงข้อมูลหรือข่าวสารสาธารณะในครอบครองของหน่วยงานของรัฐตามที่กฎหมายบัญญัติ ... ฯลฯ ..." และในหมวด 5 หน้าที่ของรัฐ มาตรา 59 ว่า "รัฐต้องเปิดเผยข้อมูลหรือข่าวสารสาธารณะในครอบครองของหน่วยงานของรัฐที่มิใช่ข้อมูลเกี่ยวกับความมั่นคงของรัฐหรือเป็นความลับของทางราชการตามที่กฎหมายบัญญัติ และต้องจัดให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลหรือข่าวสารดังกล่าวได้โดยสะดวก" **นอกจากจะเป็นการรับรองสิทธิของบุคคลในการได้รับทราบและเข้าถึงข้อมูลหรือข่าวสารสาธารณะในความครอบครองของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น ที่มีเจตนารมณ์เพื่อคุ้มครองสิทธิการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารสาธารณะของประชาชนแล้ว ยังกำหนดให้เป็นหน้าที่ของรัฐที่จะต้องเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาธารณะในครอบครองของหน่วยงานของรัฐอีกด้วย** ซึ่งแตกต่างจากบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่ง-ราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ที่กำหนดรับรองสิทธิของประชาชนในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารสาธารณะในความครอบครองของหน่วยงานของรัฐไว้เท่านั้น โดยไม่มีบทบัญญัติให้เป็นหน้าที่ของรัฐที่ต้องเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาธารณะไว้ อย่างไรก็ดี พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ซึ่งเป็นกฎหมายกลางในการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการ **กำหนดให้เป็นหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐซึ่งเป็นผู้ครอบครองหรือควบคุม ดูแล ข้อมูลข่าวสารของราชการที่จะต้องนำข้อมูลข่าวสารตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 7 ไปลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา นำข้อมูลข่าวสารตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 9 ไปจัดให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้และมีหน้าที่จัดหาข้อมูลข่าวสารให้ตามที่มีผู้ร้องขอ ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 11 อยู่แล้ว** แม้**รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักไทย พุทธศักราช 2540 และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักไทย พุทธศักราช 2550 จะไม่มีบทบัญญัติที่กำหนดให้เป็นหน้าที่ของรัฐที่ต้องเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาธารณะในครอบครองของหน่วยงานของรัฐเหมือน มาตรา 59 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560** ก็ตาม

จากการศึกษาที่ผ่านมาพบว่าสิทธิต่าง ๆ ที่ประชาชนมีตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการพ.ศ. 2540 สามารถจำแนกได้ ดังนี้

1) การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของราชการ
2) การขอสำเนา หรือขอสำเนาที่มีคำรับรอง
3) ได้รับคำแนะนำจากหน่วยงานของรัฐ

4) เรื่องความเป็นอยู่ส่วนตัว

5) ที่จะรับรู้และขอแก้ไขข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่เกี่ยวกับตน

6) คัดค้านการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่อาจกระทบประโยชน์ได้เสียของตน

7) การศึกษาค้นคว้าเอกสารทางประวัติศาสตร์

8) การอุทธรณ์คำสั่งไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสาร คำสั่งไม่รับฟังคำคัดค้าน และคำสั่งไม่แก้ไขหรือลบข้อมูลต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

9) สิทธิร้องเรียนต่อคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

สิทธิของประชาชนทั้งเก้าประการนี้มีไว้เพื่อให้ประชาชนสามารถแสดงความคิดเห็นและใช้สิทธิทางการเมืองได้อย่างถูกต้องกับความเป็นจริง และปกป้องสิทธิของตน

4.2 ข้อมูลข่าวสารสาธารณะตามรัฐธรรมนูญ

ข้อมูลข่าวสารสาธารณะ โดยทั่วไป หมายถึง ข้อมูลข่าวสารซึ่งโดยสภาพมุ่งจะให้เป็นที่รับรู้แก่บุคคลทั่วไปได้ โดยไม่จำกัด และเมื่อพิจารณาถึงสิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสารตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ที่กล่าวมา ตามข้อ 4.1 พบว่ามีองค์ประกอบสำคัญ 2 ประการ คือ

1) ข้อมูลข่าวสารนั้นต้องเป็นข้อมูลข่าวสารสาธารณะ และ

2) ข้อมูลข่าวสารสาธารณะนั้นอยู่ในความครอบครองของหน่วยงานของรัฐ

ดังนั้น ข้อมูลข่าวสารที่ประชาชนจะมีสิทธิรับรู้ได้ตามรัฐธรรมนูญ จึงมีความหมายกว้าง เพราะข้อมูลข่าวสาร หมายถึง สิ่งสื่อความหมายให้รู้เรื่องราวข้อเท็จจริง ไม่ว่าจะสื่อโดยสภาพของสิ่งนั้นเองโดยไม่ต้องคำนึงถึงว่าจะอาศัยสื่อ การบันทึกอย่างใด ๆ หรือการทำให้ปรากฏรับรู้โดยวิธีอื่นใดหรือไม่ หรือจะสื่อความหมายโดยอาศัยสื่อหรือวิธีการอื่นใดไม่ว่าจะเป็นสื่อสิ่งพิมพ์ แถบแม่เหล็กหรือวิธีการบันทึกหรือทำให้ปรากฏอย่างใด ๆ อย่างไรก็ดี ข้อมูลข่าวสารที่บุคคลมีสิทธิรับรู้ตามรัฐธรรมนูญดังกล่าว จำกัดเฉพาะข้อมูลข่าวสารสาธารณะเท่านั้น ไม่รวมถึงข้อมูลข่าวสารที่ไม่ใช่สาธารณะ จึงมีประเด็นที่ต้องพิจารณาว่า ข้อมูลข่าวสารสาธารณะมีความหมายเพียงใด

สำหรับข้อมูลข่าวสารที่มิได้มีขึ้นเพื่อให้เป็นที่รับรู้แก่บุคคลทั่วไป เช่น ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวกับความมั่นคงของประเทศ ซึ่งทางราชการเก็บรักษาเป็นความลับของราชการ ข้อมูลที่เป็นความเห็นหรือคำแนะนำภายในหน่วยงาน ข้อมูลที่จะก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิตหรือความปลอดภัยของบุคคล ข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลซึ่งการเปิดเผยจะเป็นการรุกล้ำสิทธิส่วนบุคคลเกินสมควร ย่อมไม่เป็นข้อมูลข่าวสารสาธารณะ และย่อมไม่อยู่ภายใต้บังคับแห่งสิทธิรับรู้ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และเป็นดุลพินิจของหน่วยงานของรัฐที่เป็นผู้ครอบครองข้อมูลข่าวสารนั้น ๆ ที่จะเป็นผู้พิจารณาว่าจะเปิดเผยหรือไม่ก็ได้ บุคคลไม่อาจอ้างสิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสารสาธารณะตามรัฐธรรมนูญดังกล่าวเพื่อเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของราชการดังกล่าวซึ่งมิได้มีไว้เพื่อการเปิดเผยแก่สาธารณชนได้ เว้นแต่จะมีกฎหมายอื่นบัญญัติไว้ เช่น พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ที่ให้สิทธิไว้โดยเฉพาะ ซึ่งไม่ใช่การใช้สิทธิตามรัฐธรรมนูญ อย่างไรก็ดี หากมี

การนำข้อมูลข่าวสารดังกล่าวเผยแพร่แก่สาธารณชนแล้ว ไม่ว่าการเปิดเผยนั้นจะได้กระทำโดยชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ หรือได้มีการนำข้อมูลข่าวสารเก็บไว้ที่หอจดหมายเหตุหรือสถานที่ที่จัดข้อมูลข่าวสารไว้ให้ประชาชนศึกษาค้นคว้าเมื่อใด ข้อมูลข่าวสารนั้นย่อมเป็นข้อมูลข่าวสารสาธารณะที่ประชาชนสามารถเข้าถึงได้ทันที สิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสารตามรัฐธรรมนูญดังกล่าวจึงจำกัดเฉพาะสิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสารสาธารณะในความครอบครองของหน่วยงานของรัฐเท่านั้น ซึ่งหน่วยงานของรัฐอาจครอบครองข้อมูลข่าวสารสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ หรือโดยข้อเท็จจริงการครอบครองนั้นอาจครอบครองโดยผู้แทนของหน่วยงานของรัฐที่มีฐานะเป็นนิติบุคคล หรือโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐตามที่ได้รับมอบหมายตามกฎหมายหรือตามข้อเท็จจริงก็ได้ ดังนั้น จึงเห็นได้ว่ารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มุ่งรับรองสิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสารสาธารณะไว้เฉพาะส่วนที่อยู่ในความครอบครองของหน่วยงานของรัฐเท่านั้น ในขณะเดียวกันจำกัดสิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสารสาธารณะได้ในกรณีที่การเปิดเผยนั้นจะกระทบต่อความมั่นคงของรัฐ ความปลอดภัยของประชาชน หรือส่วนได้เสียอันพึงได้รับความคุ้มครองของบุคคลอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติก็ตาม แต่การจำกัดการเปิดเผยนี้ย่อมกระทำได้เฉพาะส่วนที่เป็นข้อมูลข่าวสารสาธารณะในครอบครองของหน่วยงานของรัฐเท่านั้น หากข้อมูลข่าวสารสาธารณะนั้นมิได้อยู่ในความครอบครองของรัฐ รัฐย่อมไม่อาจออกกฎหมายห้ามการรับรู้ของประชาชนได้ รัฐได้แต่ออกกฎหมายห้ามบุคคลเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่กระทบต่อความมั่นคงของรัฐ ความปลอดภัยของประชาชน หรือส่วนได้เสียอันพึงคุ้มครองของบุคคลอื่นเท่านั้น แต่จะห้ามการรับรู้ข้อมูลข่าวสารสาธารณะหรือห้ามบุคคลครอบครองข้อมูลข่าวสารสาธารณะไม่ได้

4.3 ผลการเปรียบเทียบ พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 กับร่างพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารสาธารณะ พ.ศ.

จากการศึกษาร่างพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารสาธารณะ พ.ศ. .... พบว่า ตามร่างพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารสาธารณะ พ.ศ. .... มาตรา 4 ได้นิยามคำว่า “ข้อมูลข่าวสารสาธารณะ” หมายความรวมถึง ข้อมูลข่าวสารทุกประเภท ที่เป็นข้อมูลข่าวสารของราชการ ข้อมูลส่วนบุคคล ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งเกี่ยวข้องกับบุคคล องค์กร หรือหน่วยงานที่ดำเนินการใด ๆ โดยใช้ทรัพยากรธรรมชาติ สาธารณสมบัติ งบประมาณแผ่นดิน อำนาจของหน่วยงานรัฐ สิทธิหรือหน้าที่ของหน่วยงานรัฐ ที่มอบหมายให้เอกชนเป็นผู้ดำเนินการแทน เพื่อประโยชน์สาธารณะ และได้นิยามคำว่า “ข้อมูลข่าวสารของราชการ” หมายความว่า ข้อมูลข่าวสารที่อยู่ในความครอบครองหรือควบคุมดูแลของหน่วยงานของรัฐ ไม่ว่าจะเป็นข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินงานของรัฐ หรือข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเอกชน โดยมีบทบัญญัติที่กำหนดให้หน่วยงานของรัฐเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาธารณะไว้ในมาตรา 11 และมาตรา 12 ดังนี้

“มาตรา 11 หน่วยงานของรัฐมีหน้าที่ต้องจัดให้มีระบบข้อมูล ฐานข้อมูล และการประมวลผลข้อมูล ข่าวสารสาธารณะที่เป็นปัจจุบัน รวดเร็ว ถูกต้อง เพื่อให้ประชาชนได้รับรู้

เข้าถึง หรือขอข้อมูลข่าวสารสาธารณะได้อย่างสะดวก ง่าย รวดเร็ว ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการ ขสธ. ประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา

หน่วยงานของรัฐต้องเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาธารณะอย่างน้อย ดังต่อไปนี้

(1) โครงสร้างการบริหาร และรายนามผู้บริหารหน่วยงาน สถานที่ปฏิบัติงาน หมายเลขโทรศัพท์ ที่อยู่สำหรับการติดต่อทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (E-mail address) พร้อมข้อมูลสำหรับการติดต่อ

(2) วิสัยทัศน์ พันธกิจ ยุทธศาสตร์ แผนการดำเนินงาน หรือกิจกรรมการดำเนินงาน

(3) อำนาจและหน้าที่ตามกฎหมายกำหนด พร้อมกับวิธีการดำเนินงาน

(4) ช่องทาง หรือสถานที่ในการติดต่อเพื่อขอรับข้อมูลข่าวสาร หรือคำแนะนำในการติดต่อกับหน่วยงานของรัฐ

(5) ข้อมูลข่าวสารของราชการที่เกี่ยวข้องกับหลักเกณฑ์ วิธีการ กระบวนการ ขั้นตอนที่เกี่ยวเนื่องหรือเกี่ยวข้องกับการจัดหาพัสดุ การประกอบกิจการ การให้บริการแก่ประชาชน การบริหารงบประมาณของหน่วยงาน การบริหารงานบุคคล การติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานของหน่วยงาน

(6) ข้อมูลข่าวสารของราชการอื่นตามที่คณะกรรมการ ขสธ. กำหนด

หน่วยงานของรัฐ หรือเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจตามกฎหมาย ซึ่งเป็นผู้มีอำนาจในการให้ความเห็นชอบ การอนุมัติ การอนุญาต การจดทะเบียน การขึ้นทะเบียน การลงทะเบียน หรือการแจ้งที่มีกฎหมาย หรือกฎกำหนดให้ต้องขอความเห็นชอบ ขออนุมัติ ขออนุญาต ขอจดทะเบียน ขอขึ้นทะเบียน ขอลงทะเบียนหรือแจ้งข้อมูลก่อนดำเนินการ ต้องเปิดเผยหลักเกณฑ์ วิธีการ กระบวนการ ขั้นตอน หรือการดำเนินการที่ต้องปฏิบัติในการยื่นคำขอความเห็นชอบ ขออนุมัติ ขอรับอนุญาต การจดทะเบียน การขึ้นทะเบียน การลงทะเบียนหรือการแจ้งข้อมูลที่มีกฎหมายหรือกฎกำหนดให้ต้องขออนุญาต รวมทั้งจะต้องแจ้งขั้นตอนการพิจารณาและรายงานผลการพิจารณาให้ประชาชนทราบความคืบหน้าโดยสอดคล้องกับคู่มือสำหรับประชาชนตามกฎหมายว่าด้วยการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ รวมถึงหลักเกณฑ์หรือแนวทางการปฏิบัติอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนด”

“มาตรา 12 ให้หน่วยงานของรัฐมีหน้าที่อำนวยความสะดวกแก่ประชาชนในการขอตรวจสอบหรือขอข้อมูลข่าวสารสาธารณะ ดังต่อไปนี้

(1) ผลการพิจารณา คำวินิจฉัย หรือคำสั่งที่มีผลโดยตรงต่อเอกชน ความเห็นแย้งและคำสั่งในทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาวินิจฉัยดังกล่าว รวมถึงคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลด้วย

(2) นโยบาย หรือการตีความที่ไม่เข้าข่ายต้องประกาศในราชกิจจานุเบกษา

(3) แผนงาน โครงการ และงบประมาณรายจ่ายประจำปีของปีที่กำลังดำเนินการ

(4) คู่มือ หรือคำสั่งเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งมีผลกระทบถึงสิทธิและหน้าที่ของเอกชน

(5) สิ่งพิมพ์ที่มีการอ้างอิงถึง

(6) ใบอนุญาตและเงื่อนไขของการอนุญาตประกอบกิจการ สัญญาอนุญาต สัญญาร่วมงานในโครงการของรัฐ สัญญาสัมปทาน หรือสัญญาที่มีลักษณะเป็นการผูกขาดตัดตอน หรือการให้บริการสาธารณะหรือการจัดทำบริการสาธารณะ หรือการใช้ทรัพยากรสาธารณะหรือสาธารณสมบัติของแผ่นดินในการประกอบกิจการหรือการดำเนินการ รวมทั้งข้อมูลการครอบครอง หรือการถือครองที่ดินของบุคคลหรือนิติบุคคล หรือการอนุญาตให้ถือครองที่ดินหรือใช้ประโยชน์ในที่ดิน ซึ่งไม่อาจออกเอกสารสิทธิหรือออกหลักฐานการถือกรรมสิทธิ์ได้

(7) บันทึกการประชุม รายงานการประชุม เอกสารประกอบการนำเสนอต่อที่ประชุมคณะรัฐมนตรี และมติคณะรัฐมนตรี รวมทั้งองค์กรกำกับดูแลการประกอบกิจการตามกฎหมายอื่นใด

(8) บันทึกการประชุม รายงานการประชุม เอกสารประกอบการนำเสนอต่อที่ประชุมของคณะกรรมการที่แต่งตั้งโดยกฎหมาย หรือโดยมติคณะรัฐมนตรี

(9) รายงานงบการเงินประจำปี และผลการดำเนินงานของหน่วยงานรัฐ

(10) ข้อมูลการประกอบกิจการ หรือการให้บริการทางธุรกิจอันเกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐ รวมถึงข้อมูลข่าวสารอื่นตามที่คณะกรรมการ ขสธ. กำหนด

ข้อมูลข่าวสารสาธารณะที่จัดให้ประชาชนเข้าตรวจสอบตามวรรคหนึ่ง ถ้ามีส่วนที่ต้องห้ามมิให้เปิดเผยตามพระราชบัญญัตินี้ ให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการปกปิด ลบ ตัดทอนข้อความหรือกระทำโดยการอื่นใด เพื่อมิให้มีการเปิดเผยซึ่งข้อมูลข่าวสารสาธารณะเช่นว่านั้นได้”

มีบทบัญญัติเรื่องการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารอื่นใดที่มิใช่ข้อมูลข่าวสารสาธารณะตามมาตรา 11 และมาตรา 12 ไว้ในมาตรา 15 ว่า “มาตรา 15 ถ้าบุคคลใดขอข้อมูลข่าวสารของราชการอื่นใด และคำขอของบุคคลผู้นั้นระบุข้อมูลข่าวสารที่ต้องการลักษณะที่อาจจัดให้ได้ตามสมควร ให้หน่วยงานของรัฐจัดหาข้อมูลข่าวสารของราชการนั้นให้แก่ผู้ขอภายในกำหนดเวลาสิบห้าวันนับจากวันรับคำขอ เว้นแต่กรณีมีเหตุขัดข้องเจ้าหน้าที่อาจขอเลื่อนระยะการส่งมอบข้อมูลข่าวสารของราชการดังกล่าวได้คราวละไม่เกินเจ็ดวัน ทั้งนี้ รวมกันแล้วจะต้องไม่เกินสามสิบวันนับตั้งแต่วันยื่นคำขอ

เจ้าหน้าที่อาจปฏิเสธคำขอตามวรรคหนึ่งได้ หากบุคคลผู้ขอนั้นขอข้อมูลข่าวสารของราชการซึ่งต้องจัดทำเป็นเอกสารจำนวนมาก หรือบ่อยครั้ง โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร

ข้อมูลข่าวสารของราชการที่หน่วยงานจัดหาให้ตามวรรคหนึ่ง ต้องเป็นข้อมูลข่าวสารของราชการที่มีอยู่แล้วในสภาพที่พร้อมจะให้ได้ มิใช่เป็นการต้องไปจัดทำ วิเคราะห์ จำแนก รวบรวม หรือจัดให้มีขึ้นใหม่ เว้นแต่เป็นการแปรสภาพเป็นเอกสารจากข้อมูลข่าวสารของราชการที่บันทึกไว้ในระบบการบันทึกภาพหรือเสียง ระบบอิเล็กทรอนิกส์หรือระบบอื่นใด แต่ถ้าหน่วยงาน

ของรัฐว่ากรณีที่ขอนั้น มิใช่การแสวงหาประโยชน์ทางการค้า และเป็นเรื่องที่จำเป็นเพื่อปกป้องสิทธิเสรีภาพสำหรับผู้นั้น หรือเป็นเรื่องที่จะเป็นประโยชน์แก่สาธารณะ หน่วยงานของรัฐนั้น จะอำนวยความสะดวกในการจัดหาข้อมูลข่าวสารของราชการให้ก็ได้

บทบัญญัติตามวรรคสามไม่เป็นการห้ามหน่วยงานของรัฐที่จะจัดให้มีข้อมูลข่าวสารของราชการใดขึ้นใหม่ ให้แก่ผู้ขอข้อมูลข่าวสารของราชการ หากเป็นการสอดคล้องด้วยอำนาจหน้าที่ตามปกติของหน่วยงานของรัฐนั้นอยู่แล้ว”

และมีบทบัญญัติข้อมูลข่าวสารที่เป็นความลับของราชการ หรือที่เปิดเผยไม่ได้ตามมาตรา 18 และมาตรา 19 ดังนี้

“มาตรา 18 ข้อมูลข่าวสารสาธารณะที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อสถาบันพระมหากษัตริย์จะเปิดเผยมิได้”

“มาตรา 19 ข้อมูลข่าวสารสาธารณะที่มีลักษณะหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ อาจมีคำสั่งมิให้เปิดเผยก็ได้โดยคำนึงถึงการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายของหน่วยงาน ประโยชน์สาธารณะ และประโยชน์ของเอกชนที่เกี่ยวข้องประกอบกัน

(1) การเปิดเผยจะก่อให้เกิดความเสียหายต่อความมั่นคงของประเทศ ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศหรือความมั่นคงในทางเศรษฐกิจหรือการคลังของประเทศ

(2) การเปิดเผยจะทำให้การบังคับใช้กฎหมายเสื่อมประสิทธิภาพหรือไม่อาจสำเร็จตามวัตถุประสงค์ได้ไม่ว่าจะเกี่ยวกับการฟ้องคดี การป้องกัน การปราบปราม การทดสอบ การตรวจสอบ หรือการรู้แหล่งที่มาของข้อมูลข่าวสารหรือไม่ก็ตาม

(3) ความเห็นหรือคำแนะนำภายในหน่วยงานของรัฐในการดำเนินการเรื่องหนึ่งเรื่องใด แต่ทั้งนี้ไม่ร่วมถึงรายงานทางวิชาการ รายงานข้อเท็จจริง หรือข้อมูลข่าวสารที่นำมาใช้ในการทำความเห็น หรือคำแนะนำภายในดังกล่าว

(4) การเปิดเผยจะก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิตหรือความปลอดภัยของบุคคลหนึ่งบุคคลใด

(5) รายงานการแพทย์หรือข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล ซึ่งการเปิดเผยจะเป็นการรุกล้ำสิทธิส่วนบุคคลโดยไม่สมควร

(6) ข้อมูลข่าวสารสาธารณะที่มีกฎหมายคุ้มครองมิให้เปิดเผยหรือข้อมูลข่าวสารที่มีผู้ให้มาโดยไม่ประสงค์ให้หน่วยงานนำไปเปิดเผยต่อบุคคลที่ไม่เกี่ยวข้อง

(7) กรณีอื่นตามที่คณะกรรมการ ขสธ. กำหนด

คำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาธารณะจะกำหนดเงื่อนไขอย่างใดก็ได้ แต่ต้องระบุไว้ด้วยว่าที่เปิดเผยไม่ได้เพราะเป็นข้อมูลข่าวสารสาธารณะประเภทใดและเพราะเหตุใด และให้ถือว่าการมีคำสั่งเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาธารณะเป็นดุลพินิจโดยเฉพาะของเจ้าหน้าที่ตามลำดับสายการบังคับบัญชาแต่ผู้ขอข้อมูลข่าวสารสาธารณะอาจอุทธรณ์ต่อคณะกรรม การ ขสธ. ได้ตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้

ตารางเปรียบเทียบพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540
กับร่างพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารสาธารณะพ.ศ. .... ของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540	ร่าง พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารสาธารณะ พ.ศ. .... ของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	ความเห็น
มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540	มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารสาธารณะ พ.ศ.	
มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป	มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป	
	มาตรา 3 ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐	
มาตรา 3 บรรดากฎหมาย กฎ ระเบียบ และข้อบังคับอื่น ในส่วนที่บัญญัติไว้แล้วในพระราชบัญญัตินี้หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้แทน	**มาตรา 54** ให้บรรดาระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ หรือคำสั่งที่ออกตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ซึ่งชอบด้วยกฎหมายและมีผลบังคับได้อยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับยังคงใช้บังคับได้ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้จนกว่าจะมีระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ หรือคำสั่งที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ	
มาตรา 4 ในพระราชบัญญัตินี้ **“ข้อมูลข่าวสาร”** หมายความว่า สิ่งที่สื่อความหมายให้รู้เรื่องราวข้อเท็จจริง	**มาตรา 4** ในพระราชบัญญัตินี้ **ไม่ได้บัญญัตินิยามคำว่า “ข้อมูลข่าวสาร” ไว้**	- ร่าง พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารสาธารณะฯ ไม่ได้บัญญัตินิยามคำว่า **“ข้อมูลข่าวสาร”** ไว้ แต่เมื่อพิจารณาจาก

พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540	ร่าง พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารสาธารณะ พ.ศ. .... ของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	ความเห็น
ข้อมูล หรือสิ่งใด ๆ ไม่ว่าการสื่อความหมายนั้นจะทำโดยสภาพของสิ่งนั้นเอง หรือโดยผ่านวิธีการใด ๆ และไม่ว่าจะได้จัดทำไว้ในรูปของเอกสาร แฟ้ม รายงาน หนังสือ แผนผัง แผนที่ ภาพวาด ภาพถ่าย ฟิล์ม การบันทึกภาพหรือเสียง การบันทึกโดยเครื่องคอมพิวเตอร์ หรือวิธีอื่นใดที่ทำให้สิ่งที่บันทึกไว้ปรากฏได้		พจนานุกรม คำว่า “ข้อมูลข่าวสาร” หมายถึง ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ดังนั้น แม้ร่าง พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารสาธารณะฯ จะมิได้บัญญัตินิยามคำว่า **“ข้อมูลข่าวสาร”** ไว้ก็ไม่มีผลอย่างใดกับร่าง พ.ร.บ. นี้
“ข้อมูลข่าวสารของราชการ” หมายความว่า ข้อมูลข่าวสารที่อยู่ในความครอบครองหรือควบคุมดูแลของหน่วยงานของรัฐ ไม่ว่าจะเป็นข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินงานของรัฐ หรือข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเอกชน	**“ข้อมูลข่าวสารของราชการ”** หมายความว่า ข้อมูลข่าวสารที่อยู่ในความครอบครองหรือควบคุมดูแลของหน่วยงานของรัฐ ไม่ว่าจะเป็นข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินงานของรัฐ หรือข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเอกชน	
ไม่ได้บัญญัตินิยามคำว่า “ข้อมูลข่าวสารสาธารณะ” ไว้	**“ข้อมูลข่าวสารสาธารณะ”** หมายความรวมถึงข้อมูลข่าวสารทุกประเภท รวมถึงข้อมูลข่าวสารของราชการ ข้อมูลส่วนบุคคล ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งเกี่ยวข้องกับบุคคล องค์กร หรือหน่วยงานที่ดำเนินการใด ๆ โดยใช้ทรัพยากรธรรมชาติ สาธารณสมบัติ งบประมาณแผ่นดิน อำนาจของหน่วยงานรัฐ สิทธิหรือหน้าที่ของหน่วยงานรัฐที่มอบหมายให้เอกชนเป็นผู้ดำเนินการแทนเพื่อประโยชน์สาธารณะ	- นิยามคำว่า “ข้อมูลข่าวสารสาธารณะ” ตามร่าง พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารสาธารณะฯ มีความหมายที่กว้างมิได้หมายเฉพาะข้อมูลข่าวสารที่อยู่ในความครอบครองของหน่วยงานของรัฐโดยแท้จริงเท่านั้น แต่หมายความรวมไปถึงข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับบุคคล องค์กร หรือหน่วยงานที่ดำเนินการ โดยใช้ทรัพยากรธรรมชาติ สาธารณสมบัติ งบประมาณแผ่นดิน อำนาจของหน่วยงานรัฐ สิทธิหรือหน้าที่ของหน่วยงานรัฐที่มอบหมายให้เอกชนเป็นผู้ดำเนินการแทนเพื่อประโยชน์สาธารณะด้วย ซึ่งเป็นผลดีที่จะทำให้ประชาชนสามารถมีส่วนร่วมในการ

พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540	ร่าง พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารสาธารณะ พ.ศ. .... ของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	ความเห็น
		รับทราบ และตรวจสอบการดำเนินการต่าง ๆ ของภาครัฐให้มีความโปร่งใสได้กว้างขวางมากยิ่งขึ้นกว่า พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการฯ อย่างไรก็ดี ““ข้อมูลข่าวสารสาธารณะ” หมายความรวมถึง ข้อมูลข่าวสารทุกประเภท รวมถึงข้อมูลข่าวสารของราชการ **ข้อมูลส่วนบุคคล ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งเกี่ยวข้องกับบุคคล** องค์กร ...” จากนิยามดังกล่าวเป็นที่เข้าใจโดยทั่วไปว่า เมื่อเป็นข้อมูลข่าวสารสาธารณะแล้วย่อมเป็นข้อมูลข่าวสารที่มีขึ้นเพื่อให้เป็นที่รับรู้แก่บุคคลทั่วไปสามารถเปิดเผยต่อสาธารณชนเป็นการทั่วไปได้ การที่กำหนดนิยาม “ข้อมูลข่าวสารสาธารณะ” ให้รวมถึงข้อมูลส่วนบุคคลด้วย น่าจะขัดกับหลักการสากลที่ให้ความคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของเจ้าของข้อมูลโดยหลักการว่า “ปกปิดเป็นหลักเปิดเผยเป็นข้อยกเว้น” และจะขัดกับหลักการในหมวด 5 ข้อมูลส่วนบุคคลของร่างพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารสาธารณะ พ.ศ. .... เองอีกด้วย
“**ข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล**” หมายความว่า ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิ่งเฉพาะตัวของบุคคล เช่น การศึกษา ฐานะการเงิน ประวัติสุขภาพ ประวัติ	**“ข้อมูลส่วนบุคคล”** หมายความว่า ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิ่งเฉพาะตัวของบุคคล เช่น การศึกษา ฐานะการเงิน ประวัติสุขภาพ ประวัติอาชญากรรม	- บทนิยามคำว่า“ข้อมูลส่วนบุคคล” คล้ายกัน **แต่ตามร่าง พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารสาธารณะฯ ไม่ได้หมายความรวมถึงข้อมูลของผู้ที่ถึงแก่กรรมแล้ว**

พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540	ร่าง พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารสาธารณะ พ.ศ. .... ของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	ความเห็น
อาชญากรรม หรือประวัติการทำงานบรรดาที่มีชื่อของผู้นั้นหรือมีเลขหมายรหัส หรือสิ่งบอกลักษณะอื่นที่ทำให้รู้ตัวผู้นั้นได้ เช่น ลายพิมพ์นิ้วมือ แผ่นบันทึกลักษณะเสียงของคนหรือรูปถ่าย และให้หมายความรวมถึงข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิ่งเฉพาะตัวของผู้ที่ถึงแก่กรรมแล้วด้วย	หรือประวัติการทำงานบรรดาที่มีชื่อของผู้นั้น หรือมีเลขหมายรหัสหรือสิ่งบอกลักษณะอื่นที่ทำให้รู้ตัวผู้นั้นได้ เช่น ลายพิมพ์นิ้วมือ แผ่นบันทึกลักษณะเสียงของคนหรือรูปถ่าย และให้หมายความรวมถึงข้อมูลส่วนบุคคลที่มีกฎหมายบัญญัติไว้เป็นการเฉพาะ	**ด้วย จะมีผลทำให้ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ที่ถึงแก่กรรมไปแล้วจะไม่ได้รับการคุ้มครองตามร่างกฎหมายนี้ ซึ่งอาจจะส่งผลกระทบต่อทายาทของเจ้าของข้อมูลที่ถึงแก่กรรมแล้วได้**
“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ ส่วนราชการสังกัดรัฐสภา ศาลเฉพาะในส่วนที่ไม่เกี่ยวกับการพิจารณาพิพากษาคดี องค์กรควบคุมการประกอบวิชาชีพ หน่วยงานอิสระของรัฐและหน่วยงานอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง	**“หน่วยงานของรัฐ”** หมายความว่า หน่วยงานในราชการ บริหารส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค ส่วนท้องถิ่น ส่วนราชการสังกัดรัฐสภา สำนักงานอัยการสูงสุด ศาลเฉพาะในส่วนที่ไม่เกี่ยวกับการพิจารณาพิพากษาคดี องค์การมหาชน หน่วยงานที่เป็นองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญหรือจัดตั้งขึ้นตามกฎหมาย อื่นรัฐวิสาหกิจ หน่วยงาน หรือนิติบุคคลอื่นใดที่จัดตั้งขึ้นโดยกฎหมายหรือการอนุมัติ อนุญาตโดยหน่วยงานของรัฐ หรือองค์กรควบคุมการประกอบวิชาชีพตามกฎหมาย สถานประกอบกิจการและหน่วยงานอื่นตามที่กฎหมายกำหนด รวมถึงหน่วยงานเอกชนที่ได้รับสัมปทานหรือดำเนินกิจการสาธารณะหรือบริการสาธารณะแทนรัฐ และให้หมายความรวมถึงองค์กรหรือหน่วยงานที่ได้รับมอบหมายให้ใช้อำนาจทางปกครองหรือให้ดำเนินกิจการทางปกครอง ทั้งนี้ ไม่ว่าองค์กร	- บทนิยามคำว่า “หน่วยงานของรัฐ” ตามร่าง พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารสาธารณะฯ บรรยายลักษณะหน่วยงานของรัฐในลักษณะขยายความมากกว่าบทนิยามของ พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารฯ ทำให้เกิดความชัดเจนในเรื่องความหมายของคำว่าหน่วยงานของรัฐ ทำให้ไม่เกิดปัญหาการตีความว่าหน่วยงานใดเป็นหน่วยงานของรัฐหรือไม่ อีกทั้งไม่มีการบัญญัติให้มีการออกกฎกระทรวงเพื่อกำหนดหน่วยงานของรัฐเพิ่มเติมได้เหมือนเช่น พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารฯ - อย่างไรก็ดี การที่ร่าง พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารสาธารณะฯ กำหนดให้หน่วยงานของรัฐรวมถึงหน่วยงานเอกชนที่ได้รับสัมปทานหรือดำเนินกิจการสาธารณะหรือบริการสาธารณะแทนรัฐหรือที่ได้รับมอบหมายให้ใช้อำนาจทางปกครองหรือให้ดำเนินกิจการทางปกครอง ย่อมเป็นการแสดงให้เห็นชัดเจนว่าร่างกฎหมายฉบับนี้ใช้บังคับรวมไปถึง

พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540	ร่าง พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารสาธารณะ พ.ศ. .... ของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	ความเห็น
	หรือหน่วยงานดังกล่าวจะได้รับงบประมาณแผ่นดินหรือไม่ก็ตาม	ข้อมูลข่าวสารที่อยู่ในความครอบครองของภาคเอกชนซึ่งได้รับมอบหมายให้ใช้อำนาจทางปกครองหรือให้ดำเนินกิจการทางปกครอง ทำให้ประชาชนสามารถมีส่วนร่วมในการรับทราบ และตรวจสอบการดำเนินการต่าง ๆ ของภาครัฐให้มีความโปร่งใสได้กว้างขวางมากยิ่งขึ้น
“**เจ้าหน้าที่ของรัฐ**”หมายความว่า ผู้ซึ่งปฏิบัติงานให้แก่หน่วยงานของรัฐ	**ไม่ได้บัญญัติไว้**	- **ร่าง พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารสาธารณะฯ ไม่ได้นิยามคำว่า “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” ไว้** เหมือน พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารฯ อาจเกิดปัญหาในทางปฏิบัติว่า บุคคลใดบ้างที่ถือว่าเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามร่าง พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารสาธารณะฯ อย่างไรก็ดี แม้มิได้กำหนดไว้ก็สามารถนำความหมายของเจ้าหน้าที่ของรัฐโดยทั่วไป ที่หมายถึงผู้ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ปฏิบัติงานให้แก่รัฐหรือในหน่วยงานของรัฐมาใช้ได้
“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ	**“คณะกรรมการ ขสธ.”** หมายความว่า คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารสาธารณะ	
ไม่ได้บัญญัตินิยามคำว่า “สำนักงาน” ไว้ ไม่ได้บัญญัติไว้	**“สำนักงาน”** หมายความว่า สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารสาธารณะ **“เลขาธิการ ขสธ.”** หมายความว่าเลขาธิการคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารสาธารณะ	
“คนต่างด้าว” หมายความว่า บุคคลธรรมดาที่ไม่มีสัญชาติไทยและไม่มีถิ่น	**“ไม่ได้บัญญัตินิยามคำว่า “คนต่างด้าว” ไว้”**	- ร่าง พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารสาธารณะฯ ไม่ได้กำหนดนิยามคำว่า “คนต่างด้าว”

พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540	ร่าง พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารสาธารณะ พ.ศ. .... ของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	ความเห็น
ที่อยู่ในประเทศไทยและนิติบุคคลดังต่อไปนี้ (1) บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนที่มีทุนเกินกึ่งหนึ่งเป็นของคนต่างด้าว ใบหุ้นชนิดออกให้แก่ผู้ถือให้ถือว่าใบหุ้นนั้นคนต่างด้าวเป็นผู้ถือ (2) สมาคมที่มีสมาชิกเกินกึ่งหนึ่งเป็นคนต่างด้าว (3) สมาคมหรือมูลนิธิที่มีวัตถุประสงค์เพื่อประโยชน์ของคนต่างด้าว (4) นิติบุคคลตาม (1) (2) (3) หรือนิติบุคคลอื่นใดที่มีผู้จัดการหรือกรรมการเกินกึ่งหนึ่งเป็นคนต่างด้าว นิติบุคคลตามวรรคหนึ่ง ถ้าเข้าไปเป็นผู้จัดการหรือกรรมการ สมาชิก หรือมีทุนในนิติบุคคลอื่น ให้ถือว่าผู้จัดการหรือกรรมการ หรือสมาชิกหรือเจ้าของทุนดังกล่าวเป็นคนต่างด้าว	แต่กำหนดความหมายพร้อมกำหนดให้สิทธิคนต่างด้าวไว้ในร่าง **มาตรา ๑๔** ว่า “บุคคลต่างด้าวที่เดินทางเข้าประเทศโดยชอบด้วยกฎหมาย หรือได้รับอนุญาตให้ทำงาน หรือประกอบกิจการทางธุรกิจ หรือมีถิ่นพำนักในราชอาณาจักร มีสิทธิเข้าตรวจดูขอสำเนา หรือขอสำเนาที่มีคำรับรองของข้อมูลข่าวสารสาธารณะจากหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ได้ ทั้งนี้ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการ ขสธ. ประกาศกำหนดในราชกิจจา-นุเบกษา”	ไว้ จึงอาจเกิดปัญหาการตีความว่าบุคคลลักษณะใดที่ถือว่าเป็นคนต่างด้าวโดยเฉพาะในส่วนของนิติบุคคลลักษณะใดที่จะถือว่าเป็นคนต่างด้าว ซึ่งต่างจาก พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารฯ ที่ให้นิยามคำว่า “คนต่างด้าว” ไว้อย่างชัดเจนทั้งในฐานะที่เป็นบุคคลธรรมดา และนิติบุคคล แต่เนื่องจากพ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารสาธารณะฯ มีเจตนารมณ์ที่จะสนับสนุนด้านเศรษฐกิจที่เกี่ยวโยงกับระบบข้อมูลข่าวสารที่เป็นดิจิทัล
มาตรา 5 ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และมีอำนาจออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวงนั้น เมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้	**มาตรา 5** ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้	
มาตรา 6 ให้จัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการขึ้นในสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี มีหน้าที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับงานวิชาการและธุรการให้แก่คณะกรรมการและ	**มาตรา 44** ให้มีสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารสาธารณะเป็นส่วนราชการที่มีฐานะเป็นกรมไม่สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวง หรือทบวง โดยมีเลขาธิการ ขสธ. เป็น	- ร่าง พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารสาธารณะฯ บัญญัติให้สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารสาธารณะ เป็นส่วนราชการที่มีฐานะเป็นกรมไม่สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวง หรือ

พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540	ร่าง พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารสาธารณะ พ.ศ. .... ของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	ความเห็น
คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ประสานงานกับหน่วยงานของรัฐ และให้คำปรึกษาแก่เอกชนเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้	หัวหน้าผู้รับผิดชอบสูงสุดในการปฏิบัติงานขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรีมีหน้าที่ควบคุมดูแล และรับผิดชอบการปฏิบัติราชการของสำนักงานต่อคณะกรรมการ ขสธ. และเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการ และเจ้าหน้าที่ในสำนักงาน โดยมีรองเลขาธิการ ขสธ. เป็นผู้ช่วยสั่งและปฏิบัติราชการ สำนักงาน มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้ (1) รับผิดชอบในงานธุรการของคณะกรรมการ ขสธ. รวมตลอดทั้งสนับสนุนและอำนวยความสะดวกให้การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ ขสธ. เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ (2) ออกระเบียบ และบริหารงานบุคคล (3) ประสานงานและให้ความร่วมมือกับส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐอื่นที่เกี่ยวข้องกับการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาธารณะ และการปฏิบัติเพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ (4) ประสานงานและให้ความร่วมมือระหว่างประเทศเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาธารณะ (5) รวบรวมและเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาธารณะ (6) ดำเนินการจัดหรือจัดให้มีการศึกษา อบรม เพื่อเพิ่มประสิทธิ	ทบวง **เป็นการตั้งส่วนราชการขึ้นใหม่ ซึ่งจะต้องมีการเพิ่มกรอบอัตรากำลังสำหรับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติหน้าที่จำนวนมาก อันจะเป็นเพิ่มภาระด้านงบประมาณภาครัฐเป็นจำนวนมาก** ในเบื้องแรกอาจให้ สขร. ปฏิบัติหน้าที่ไปก่อน และพิจารณาการจัดตั้งเป็นกรมขึ้นภายหลัง จนกว่าจะแน่ใจว่าจะสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย และมีปริมาณงานที่สามารถจัดตั้งเป็นกรมต่อไปได้ - นอกจากนี้ ยังมีการเพิ่มอำนาจหน้าที่ให้กับ ขสธ. โดยเฉพาะการออกระเบียบ และบริหารงานบุคคล (2) นั้น เนื่องจากตามร่างกฎหมายนี้ยกฐานะเป็นหน่วยงานระดับกรมที่ขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรี จึงต้องมีอำนาจหน้าที่ในส่วนนี้ด้วย นอกจากเรื่องตาม (2) แล้ว อำนาจหน้าที่ในเรื่องอื่น ๆ มีอำนาจหน้าที่ในลักษณะเดียวกันกับ สขร. เพียงแต่ ขสธ. จำแนกอำนาจหน้าที่ออกให้เห็นชัดเจนยิ่งขึ้นเท่านั้น - ที่ผ่านมา สขร. สามารถปฏิบัติหน้าที่ตาม พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารฯ ได้ดีเป็นที่พึงพอใจของประชาชน แต่เนื่องจากเทคโนโลยี และการสื่อสารได้พัฒนาขึ้นอย่างรวดเร็ว เข้าสู่ยุคไทยแลนด์ 4.0 สขร. ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับงานวิชาการและธุรการให้แก่

พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540	ร่าง พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารสาธารณะ พ.ศ. .... ของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	ความเห็น
	ภาพ ทักษะ ความรู้ตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ รวมทั้งการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการบริหารและการให้ บริการประชาชน (7) ปฏิบัติการอื่นตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้และกฎหมายอื่นหรือตามที่คณะกรรมการ ขสธ. มอบหมาย **มาตรา 45** ให้เลขาธิการ ขสธ. เป็นข้าราชการพลเรือนสามัญ ซึ่งคณะรัฐมนตรีนำความกราบบังคมทูลเพื่อโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งตามผลการคัดเลือกของคณะกรรมการ ขสธ. โดยความเห็นชอบของวุฒิสภา ให้คณะกรรมการ ขสธ. เป็นผู้คัดเลือกบุคคลเพื่อดำรงตำแหน่งเลขาธิการ ขสธ. แล้วเสนอคณะรัฐมนตรีดำเนินการต่อไป ทั้งนี้ คุณสมบัติและวิธีการคัดเลือกให้เป็นไปตามระเบียบที่ประธานกรรมการ ขสธ. ประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนในส่วนที่เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของสำนักงาน ให้สำนักงานมีคณะอนุกรรมการสามัญประจำกระทรวง ให้ถือว่าประธานกรรมการ ขสธ. มีฐานะเป็นประธานอนุกรรมการสามัญประจำกระทรวง และเลขาธิการ ขสธ.	กขร. และ กวฉ. พัฒนาหน่วยงานไม่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมและเทคโนโลยีสารสนเทศ ทำให้การดำเนินการตามกฎหมายมีความล่าช้า ไม่มีความสะดวก และรวดเร็วทันต่อความต้องการของประชาชนในปัจจุบันที่จะก้าวสู่ยุคไทยแลนด์ 4.0

พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540	ร่าง พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารสาธารณะ พ.ศ. .... ของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	ความเห็น
	มีฐานะเป็นรองประธานอนุกรรมการสามัญประจำกระทรวง	
	หมวด 1 **บททั่วไป**	
พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารของราชการฯ ไม่ได้บัญญัติวัตถุประสงค์การประกาศใช้กฎหมายไว้โดยตรง แต่หมายเหตุเจตนารมณ์ไว้ท้าย พ.ร.บ. ว่า <u>หมายเหตุ</u> เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ ในระบอบประชาธิปไตยการให้ประชาชนมีโอกาสกว้างขวางในการได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินการต่างๆ ของรัฐเป็นสิ่งจำเป็นเพื่อที่ประชาชนจะสามารถแสดงความคิดเห็นและใช้สิทธิทางการเมืองได้โดยถูกต้องกับความเป็นจริงอันเป็นการส่งเสริมให้มีความเป็นรัฐบาลโดยประชาชนมากยิ่งขึ้น สมควรกำหนดให้ประชาชนมีสิทธิได้รู้ข้อมูลข่าวสารของราชการโดยมีข้อยกเว้นอันไม่ต้องเปิดเผยที่แจ้งชัดและจำกัดเฉพาะข้อมูลข่าวสารที่หากเปิดเผยแล้วจะเกิดความเสียหายต่อประเทศชาติหรือต่อประโยชน์ที่สำคัญของเอกชน ทั้งนี้ เพื่อพัฒนาระบอบประชาธิปไตยให้มั่นคงและจะยังผลให้ประชาชนมีโอกาสรู้ถึงสิทธิ	**มาตรา 6** พระราชบัญญัติฉบับนี้มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อให้บุคคลและชุมชนได้รับทราบและเข้าถึงข้อมูลหรือข่าวสารสาธารณะในครอบครองของหน่วยงานของรัฐ รวมทั้งการเสนอเรื่องราวร้องทุกข์ต่อหน่วยงานของรัฐและได้รับแจ้งผลการพิจารณาโดยไม่ชักช้า (2) เพื่อให้หน่วยงานรัฐต้องเปิดเผยข้อมูลหรือข่าวสารสาธารณะในครอบครองของหน่วยงานของรัฐที่มิใช่ข้อมูลเกี่ยวกับความมั่นคงของรัฐหรือเป็นความลับของทางราชการตามที่กฎหมายบัญญัติและต้องจัดให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลหรือข่าวสารดังกล่าวได้อย่างเหมาะสม โดยสะดวก ทันต่อเวลา และไม่เสียค่าใช้จ่ายที่สูงเกินสมควร (3) เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สภาท้องถิ่น และผู้บริหารท้องถิ่นเปิดเผยข้อมูล และรายงานผลการดำเนินงานให้ประชาชนทราบ (4) เพื่อส่งเสริมการใช้สิทธิของประชาชนตามการปกครองระบอบ	- พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารฯ ได้ระบุเหตุผลในการประกาศใช้กฎหมาย เพื่อให้ประชาชนได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินการต่าง ๆ ของรัฐ เพื่อที่จะสามารถแสดงความคิดเห็นและใช้สิทธิทางการเมืองได้โดยถูกต้อง และปกป้องประโยชน์ของตน จึงกำหนดให้ประชาชนมีสิทธิได้รู้ข้อมูลข่าวสารของราชการและคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคลในส่วนที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลข่าวสารของราชการไปพร้อมกัน สำหรับ ร่าง พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารสาธารณะฯ นอกจากมีหลักการเดียวกันกับ พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารฯ ตามที่กล่าวมาแล้ว ยังมีวัตถุประสงค์ที่จะให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้อย่างเหมาะสม สะดวก รวดเร็ว ทันต่อเวลา และไม่เสียค่าใช้จ่ายที่สูง โดยมีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศในยุคปัจจุบันมาใช้กับการจัดเก็บ การใช้ การเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ดังกล่าว ซึ่ง พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารฯ ไม่มีการกล่าวถึง เพราะเป็นระบบการจัดเก็บที่ทำในรูปแบบเดิมที่เป็นเอกสารเป็นหลักการเข้าถึงข้อมูล

พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540	ร่าง พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารสาธารณะ พ.ศ. .... ของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	ความเห็น
หน้าที่ของตนอย่างเต็มที่เพื่อที่จะปกปักรักษาประโยชน์ของตนได้อีกประการหนึ่งด้วย ประกอบกับสมควรคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคลในส่วนที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลข่าวสารของราชการไปพร้อมกัน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้	ประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข โดยเฉพาะสิทธิในการรับทราบและเข้าถึงข้อมูลข่าวสารสาธารณะที่เป็นกลไกสำคัญในการเรียนรู้และการมีส่วนร่วมของประชาชนในการติดตามและตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐให้มีความโปร่งใส เพื่อเป็นการพิทักษ์สิทธิประโยชน์สาธารณะและคุ้มครองสิทธิในข้อมูลส่วนบุคคลของประชาชนอย่างสมดุล รวมทั้งเป็นกลไกสำคัญในการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ	ข่าวสารของประชาชนเป็นไปได้ยาก เพราะการจัดเก็บเอกสารของราชการไม่เป็นระบบ ในขณะที่ข้อมูลข่าวสารตามร่าง พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารสาธารณะฯถูกกำหนดให้มีรูปแบบที่เป็นดิจิทัล โดยมีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศในยุคปัจจุบันมาใช้กับการจัดเก็บ การใช้ การเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร เพื่อการบูรณาการของข้อมูล ที่จะนำไปใช้ประโยชน์ด้านเศรษฐกิจที่อาศัยเทคโนโลยีระบบสารสนเทศเป็นตัวขับเคลื่อน ตามยุทธศาสตร์ 20 ปี ที่จะมุ่งเน้นให้เป็นระบบ ไทยแลนด์ 4.0 เป็นการเพิ่มความสะดวกในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของรัฐ ทั้งทางตรงและทางอ้อม ในลักษณะที่เป็นประชาธิปไตย ประชาชนมีส่วนร่วม มีความโปร่งใส ประชาชนสามารถติดตาม ตรวจสอบได้ทุกขั้นตอน ตามที่กฎหมายกำหนด เพื่อประโยชน์สาธารณะ และยังอำนวยความสะดวกในการนำข้อมูลข่าวสารมาดำเนินการที่เกี่ยวข้องในทางเศรษฐกิจได้อย่างถูกต้อง รวดเร็ว มีประสิทธิภาพด้วยเทคโนโลยีที่ทันสมัย - วัตถุประสงค์ของร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ มาตรา 6 (2) ที่ว่า “เพื่อให้หน่วยงานของรัฐต้องเปิดเผยข้อมูลหรือข่าวสารสาธารณะในความครอบครองของหน่วยงานของรัฐที่มิใช่

พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540	ร่าง พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารสาธารณะ พ.ศ. .... ของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	ความเห็น
		ข้อมูลเกี่ยวกับความมั่นคงของรัฐหรือเป็นความลับของทางราชการตามที่กฎหมายบัญญัติ และต้องจัดให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลหรือข่าวสารดังกล่าวได้อย่างเหมาะสม โดยสะดวก ทันต่อเวลา และไม่เสียค่าใช้จ่ายที่สูงเกินสมควร” แต่ไม่มีบทบัญญัติเรื่องการรักษาความลับของทางราชการ ในกรณีที่เป็นข้อมูลข่าวสารที่ต้องไม่เปิดเผย เช่น ข้อมูลข่าวสารที่กระทบต่อความมั่นคงของรัฐ แตกต่างจากพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ที่มีบทบัญญัติไว้ในมาตรา 16 ว่า “เพื่อให้เกิดความชัดเจนในทางปฏิบัติว่าข้อมูลข่าวสารของราชการจะเปิดเผยต่อบุคคลใดได้หรือไม่ ภายใต้เงื่อนไขเช่นใด และสมควรมีวิธีรักษามิให้รั่วไหล ให้หน่วยงานของรัฐกำหนดวิธีการคุ้มครองข้อมูลข่าวสารนั้น ทั้งนี้ ตามระเบียบที่คณะรัฐมนตรีกำหนดว่าด้วยการรักษาความลับของทางราชการ” ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้อาศัยอำนาจตามมาตรา 16 ของพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ออกระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการรักษาความลับของทางราชการ พ.ศ. 2544 กำหนดแนวทางปฏิบัติของการรักษาความลับของข้อมูลข่าวสารของราชการที่ไม่

พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540	ร่าง พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารสาธารณะ พ.ศ. .... ของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	ความเห็น
		สมควรเปิดเผยไว้อย่างชัดเจนให้หน่วยงานของรัฐถือปฏิบัติ ทำให้เกิดความชัดเจนในเรื่องของข้อมูลข่าวสารของราชการที่ไม่สมควรเปิดเผย และเป็นการแยกข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวกับความมั่นคงของรัฐออกจากข้อมูลข่าวสารของราชการที่สามารถเปิดเผยได้โดยทั่วไป แต่ร่างพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารสาธารณะ พ.ศ. .... ไม่มีบทบัญญัติในลักษณะนี้กำหนดไว้ ซึ่งจะทำให้หน่วยงานของรัฐไม่สามารถที่จะแยกข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวกับความมั่นคงออกจากข้อมูลข่าวสารของราชการที่สามารถเปิดเผยโดยทั่วไปได้ หากร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวมีผลบังคับใช้จะเป็นปัญหาในทางปฏิบัติของหน่วยงานของรัฐต่อไป
หมวด 1 **การเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร**	**หมวด 2** **การเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร**	
ไม่ได้บัญญัติไว้ - แต่ กขร. ได้อาศัยอำนาจตามมาตรา 9 วรรคหนึ่ง ออกประกาศ กขร. ลงวันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2541 เรื่องหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการจัดให้มีข้อมูลข่าวสารของราชการไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดู โดยมีหลักเกณฑ์ ดังนี้ 1. ให้หน่วยงานของรัฐจัดให้มีสถานที่สำหรับประชาชนสามารถใช้ในการค้นหาและศึกษาข้อมูลข่าวสารของ	**มาตรา 7** ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐจัดทำช่องทางในการดำเนินการเปิดเผยหรือการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารสาธารณะและจัดให้มีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบดำเนินการ ดังนี้ (1) รวบรวม จัดทำ จัดพิมพ์ จัดเก็บ ประมวลผลข้อมูลข่าวสารสาธารณะเพื่อการปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ (2) ให้เปิดเผย เผยแพร่ ซึ่งข้อมูลสาธารณะตามพระราชบัญญัตินี้ หรือ	**- ร่าง พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารสาธารณะฯ มาตรา 7 เป็นการเตรียมการในการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่มุ่งเน้นถึงความสะดวกของประชาชน โดยหน่วยงานต้องจัดให้มีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบ ตั้งแต่ขั้นตอนการรวบรวม จัดทำ จัดพิมพ์ จัดเก็บ ประมวลผลข้อมูล เปิดเผย เผยแพร่ หรือเมื่อมีผู้ร้องขอ** แต่ พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการฯ มีผลใช้บังคับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2540 ระบบในการ

พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540	ร่าง พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารสาธารณะ พ.ศ. .... ของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	ความเห็น
ราชการตามมาตรา 9 แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ได้สะดวกตามสมควรตามกำลังบุคลากรและงบประมาณที่มี 2. ให้หน่วยงานของรัฐจัดทำดัชนีที่มีรายละเอียดเพียงพอสำหรับประชาชนสามารถค้นหาข้อมูลข่าวสารตามข้อ 1 ได้เอง 3. ให้หน่วยงานของรัฐจัดให้มีข้อมูลข่าวสารตามข้อ 1 ไว้ให้ประชาชนสามารถตรวจดูได้โดยสะดวก กรณีมีความจำเป็นเรื่องสถานที่ จะแยกข้อมูลข่าวสารบางส่วนไปเก็บไว้ต่างหาก หรือให้บริการ ณ สถานที่แห่งอื่นก็ได้ ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงความสะดวกของประชาชนผู้ขอตรวจดูข้อมูลข่าวสารประกอบด้วย 4. การให้ประชาชนเข้าตรวจดูข้อมูลข่าวสาร หน่วยงานของรัฐจะกำหนดระเบียบปฏิบัติเพื่อรักษาความเป็นระเบียบเรียบร้อยหรือความปลอดภัยก็ได้โดยคำนึงถึงความสะดวกของประชาชนผู้ขอตรวจดูข้อมูลข่าวสารด้วย 5. การดำเนินการตามข้อ 1 ข้อ 2 ข้อ 3 ข้างต้น หน่วยงานของรัฐจะจัดข้อมูลข่าวสารไว้ที่ห้องสมุดของหน่วยงานอื่นหรือของเอกชนที่ตั้งอยู่บริเวณใกล้เคียงกับสถานที่ตั้งของหน่วยงาน	เมื่อมีบุคคลใดร้องขอตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการ ขสธ. ประกาศกำหนด (3) ให้ข้อมูล ชี้แจง ให้ถ้อยคำต่อบุคคล องค์กร หรือหน่วยงานตามที่กฎหมายกำหนด การดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐต้องจัดให้มีช่องทาง และรูปแบบของการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารสาธารณะ อย่างน้อยประกอบด้วย (1) จุดติดต่อเจ้าหน้าที่ให้บริการข้อมูลข่าวสารสาธารณะสำหรับการเปิดให้บริการประชาชนในวันทำการ (2) ฐานข้อมูลกลางของหน่วยงานของรัฐ และระบบสารสนเทศสำหรับการสืบค้นข้อมูลที่มีการจัดเก็บด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ ณ จุดให้บริการ (3) ลำดับรายการเอกสารหรือข้อมูลที่ต้องเปิดเผยอันเนื่องมาจากการปฏิบัติราชการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน ทั้งที่เป็นข้อมูลข่าวสารสาธารณะและข้อมูลข่าวสารของราชการ (๔) ระบบเครือข่ายสารสนเทศหรือเว็บไซต์ของหน่วยงานของรัฐซึ่งประชาชนสามารถเข้าถึงได้ผ่านระบบสารสนเทศ และระบบสื่อสารโทรคมนาคมอื่นใด	จัดเก็บข้อมูลข่าวสารของราชการยังไม่ทันสมัย ไม่มีเครื่องมือ และเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยอย่างปัจจุบันที่จะใช้ในการรวบรวม จัดทำ จัดเก็บ ประมวลผล การเปิดเผย และการเผยแพร่ อย่างปัจจุบัน ประกอบกับกฎหมายนี้ไม่ได้รับการแก้ไขปรับปรุงให้ทันสมัยสอดคล้องกับสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปจนถึงปัจจุบันนี้ โดยเฉพาะการจัดเก็บและการเผยแพร่ ต้องอาศัยเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบในการจัดเก็บให้เป็นระเบียบเรียบร้อยจึงจะสามารถสืบค้นได้ง่าย ซึ่ง กขร. ได้อาศัยอำนาจตามมาตรา 9 วรรคหนึ่ง ออกประกาศ กขร. ลงวันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2541 เรื่องหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการจัดให้มีข้อมูลข่าวสารของราชการไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดู โดยให้หน่วยงานของรัฐจัดทำดัชนีที่มีรายละเอียดเพียงพอสำหรับประชาชนสามารถค้นหาข้อมูลข่าวสารได้ นอกจากนี้ เมื่อผ่านมาระยะหนึ่งระบบการจัดเก็บและเผยแพร่ทำได้สะดวกขึ้นแล้ว **กขร. จึงได้เสนอคณะรัฐมนตรีมีมติแจ้งตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร 0505/ว 57 ลงวันที่ 29 เมษายน 2554 เห็นชอบให้หน่วยงานของรัฐถือปฏิบัติในเรื่องการนำข้อมูลข่าวสารตามมาตรา 7 และมาตรา 9 แห่งพระราชบัญญัติ**

พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540	ร่าง พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารสาธารณะ พ.ศ. .... ของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	ความเห็น
ของรัฐ ซึ่งประชาชนทั่วไปสามารถเข้าไปใช้แทนก็ได้ - นอกจากนี้ กขร. ได้เสนอคณะรัฐมนตรีมีมติแจ้งตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร 0505/ว 57 ลงวันที่ 29 เมษายน 2554 เห็นชอบให้หน่วยงานของรัฐถือปฏิบัติในเรื่องการนำข้อมูลข่าวสารตามมาตรา 7 และมาตรา 9 แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 เผยแพร่ผ่านทางเว็บไซต์ของหน่วยงานของรัฐทุกหน่วยงาน		**ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 เผยแพร่ผ่านทางเว็บไซต์ของหน่วยงานของรัฐทุกหน่วยงาน** ซึ่ง พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารฯ มิได้มีบทบัญญัติที่ให้อำนาจคณะรัฐมนตรีที่จะออกหลักเกณฑ์ในเรื่องนี้ได้
ไม่ได้บัญญัติไว้	**มาตรา 8** บทบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับกับกรณีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาธารณะอันเป็นหน้าที่หน่วยงานของรัฐที่จะต้องปฏิบัติเพื่อให้เป็นไปตามบทบัญญัติของกฎหมาย ทั้งนี้ ในกรณีที่มีกฎหมายว่าด้วยการใดได้บัญญัติเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาธารณะเรื่องใดไว้โดยเฉพาะแล้ว ให้บังคับตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยการนั้น เว้นแต่ (1) ในกรณีที่มีความจำเป็นเพื่อคุ้มครองประโยชน์สาธารณะ หากปรากฏว่าหน่วยงานของรัฐดังกล่าวยังมิได้ดำเนินการ หรือดำเนินการยังไม่ครบขั้นตอนตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น ให้คณะกรรมการ ขสธ. ออกคำสั่งให้หน่วยงานของรัฐดังกล่าวปฏิบัติให้เป็นไปตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ภายในเก้าสิบวันนับตั้งแต่	- ร่าง พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารสาธารณะฯ ต้องการให้เป็นกฎหมายที่มีสถานะเป็นกฎหมายกลางหรือกฎหมายหลักในการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาธารณะ จึงกำหนดให้ชัดเจนไว้ในมาตรานี้ ซึ่ง พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารฯ ไม่มีบทบัญญัตินี้กำหนดไว้แต่ก็สามารถเข้าใจได้ว่า พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการฯ เป็นกฎหมายกลางเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารในภาครัฐ

พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540	ร่าง พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารสาธารณะ พ.ศ. .... ของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	ความเห็น
	วันที่ได้รับแจ้ง (2) ในกรณีตาม (1) ถ้ามีความจำเป็นเร่งด่วนอันมิอาจปล่อยให้เนิ่นช้าต่อไปได้ และเกี่ยวข้องกับประโยชน์สาธารณะ ให้คณะกรรมการ ขสธ. ออกคำสั่งให้เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจตามกฎหมายปฏิบัติให้เป็นไปตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ได้โดยพลัน บทบัญญัติของกฎหมาย หรือกฎใดที่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้แทน	
ไม่ได้บัญญัติไว้	**มาตรา 9** หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการจ่ายเงินงบประมาณ หรือการได้รับอนุญาต สัญญาสัมปทาน หรือสิทธิในการดำเนินการ ซึ่งอาศัยอำนาจทางกฎหมาย หรืออำนาจของหน่วยงานรัฐ หรือใช้ประโยชน์จากทรัพยากรสาธารณะ หรือสาธารณสมบัติของแผ่นดิน หรือการถือครองที่ดินของบุคคล องค์กรหรือหน่วยงาน<u>มีหน้าที่ต้องเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาธารณะตามพระราชบัญญัตินี้</u> เพื่อให้ประชาชนรับรู้ ติดตาม ตรวจสอบ หรือขอข้อมูลข่าวสารสาธารณะจากหน่วยงานเช่นว่านั้นได้ เว้นแต่ ข้อมูลข่าวสารสาธารณะนั้นอาจมีผลการะทบต่อความมั่นคงของรัฐ ความปลอดภัยของประชาชน หรือส่วนได้เสียอันพึงได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายของบุคคล	- ร่าง พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารสาธารณะฯ มาตรา 9 บัญญัติให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการจ่ายเงินงบประมาณ หรือการได้รับอนุญาตสัญญาสัมปทาน หรือสิทธิในการดำเนินการ ซึ่งอาศัยอำนาจทางกฎหมาย หรืออำนาจของหน่วยงานรัฐ หรือใช้ประโยชน์จากทรัพยากรสาธารณะ หรือสาธารณสมบัติของแผ่นดิน หรือการถือครองที่ดินของบุคคล องค์กรหรือหน่วยงานมีหน้าที่ต้องเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาธารณะ ซึ่งกำหนดให้เป็นหน้าที่โดยเฉพาะของหน่วยงานที่มีหน้าที่เกี่ยวกับเรื่องนี้โดยตรง มิได้กำหนดลักษณะเป็นการทั่วไปเหมือน พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารฯ โดยเป็นหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่ตามที่กล่าวไว้มีหน้าที่ต้องจัดให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูล

พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540	ร่าง พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารสาธารณะ พ.ศ. .... ของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	ความเห็น
	อื่น การดำเนินการตามวรรคหนึ่ง หน่วยงานของรัฐต้องจัดให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสารสาธารณะดังกล่าวได้โดยสะดวก ทั้งนี้ คณะกรรมการ ขสธ. อาจประกาศกำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีการในการจัดให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสารสาธารณะ หรือรายงานผลการดำเนินการให้ประชาชนรับรู้และแสดงความคิดเห็นเพื่อประกอบการจัดทำและตัดสินใจเกี่ยวกับนโยบายสาธารณะทั้งในระดับชาติ ระดับภูมิภาค และระดับท้องถิ่น รวมทั้งการพิจารณาร่างกฎหมาย กฎ และโครงการหรือกิจกรรมที่อาจมีผลกระทบต่อวิถีชีวิต ความเป็นอยู่โดยปกติสุข คุณภาพสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติ สุขภาพ หรือการอื่นใด	ข่าวสารดังกล่าวได้โดยสะดวกอีกด้วย ซึ่งเป็นแนวทางในการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาธารณะในเรื่องนี้ - พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการฯ มาตรา 9 บัญญัติให้หน่วยงานของรัฐต้องจัดให้มีข้อมูลข่าวสารของราชการอย่างน้อยดังต่อไปนี้ไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้ ซึ่งเป็นการกำหนดไว้อย่างกว้างเท่านั้น จึงไม่ชัดเจน และสับสนในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ และการใช้สิทธิของประชาชนเกี่ยวกับเรื่องนี้
ไม่ได้บัญญัติไว้	**มาตรา 10** ภายใต้บทบัญญัติมาตรา 9 หน่วยงานของรัฐมีหน้าที่ในการเก็บ รวบรวม ใช้ และเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาธารณะตามพระราชบัญญัตินี้ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการ ขสธ. ประกาศกำหนดในราชกิจจา-นุเบกษา การเก็บ รวบรวม และการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาธารณะตามวรรคหนึ่ง ให้จัดเก็บรวบรวมและเปิดเผยโดยวิธีการอิเล็กทรอนิกส์ หรือวิธีการ	- ร่าง พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารสาธารณะฯ มาตรา 10 เป็นการกำหนดแนวทางในการเก็บ รวบรวม ใช้ และเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาธารณะ ซึ่งการจัดเก็บรวบรวม และเปิดเผย ให้ทำโดยวิธีการอิเล็กทรอนิกส์ โดยหน่วยงานมีหน้าที่ตรวจสอบความถูกต้อง และปรับปรุงข้อมูลข่าวสารสาธารณะให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ รวมทั้งต้องมีช่องทางรับแจ้งจากประชาชนที่พบความไม่ถูกต้อง เพื่อนำข้อมูลไปตรวจสอบและแก้ไขให้

พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540	ร่าง พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารสาธารณะ พ.ศ. .... ของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	ความเห็น
	อื่นใด เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการ ขสธ. ประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา การเก็บ รวบรวม ใช้ และเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาธารณะตามวรรคหนึ่ง และวรรคสองหน่วยงานของรัฐมีหน้าที่ตรวจสอบความถูกต้อง และปรับปรุงข้อมูลข่าวสารสาธารณะให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ รวมทั้งต้องจัดให้มีช่องทางการรับแจ้งจากประชาชนที่ตรวจสอบพบว่าข้อมูลข่าวสารสาธารณะใดเปลี่ยนแปลงหรือไม่ถูกต้องตรงตามข้อเท็จจริงในขณะนั้น เพื่อนำข้อมูลที่ได้รับแจ้งไปตรวจสอบ และแก้ไขให้ถูกต้องสมบูรณ์โดยไม่ชักช้า	ถูกต้องต่อไปด้วย จึงเป็นการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศปัจจุบันมาใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการข้อมูลข่าวสารสาธารณะ และเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลได้อย่างต่อเนื่อง ซึ่ง พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารฯ มิได้มีการกำหนดเรื่องนี้ไว้แต่อย่างใด เว้นแต่ในเรื่องของข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลเท่านั้น ที่ พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารฯ มาตรา 25 ให้เจ้าของข้อมูลมีสิทธิได้รู้ข้อมูลส่วนบุคคลที่เกี่ยวกับตน หากไม่ถูกต้องสามารถขอแก้ไขได้ โดยเป็นหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐต้องตรวจสอบแก้ไขข้อมูลส่วนบุคคลในความรับผิดชอบให้ถูกต้องอยู่เสมอ
มาตรา 7 หน่วยงานของรัฐต้องส่งข้อมูลข่าวสารของราชการอย่างน้อยดังต่อไปนี้ลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา (1) โครงสร้างและการจัดองค์กรในการดำเนินงาน	**มาตรา 11** หน่วยงานของรัฐมีหน้าที่ต้องจัดให้มีระบบข้อมูล ฐานข้อมูล และการประมวลผลข้อมูลข่าวสารสาธารณะที่เป็นปัจจุบันรวดเร็ว ถูกต้อง เพื่อให้ประชาชนได้รับรู้ เข้าถึง หรือขอข้อมูลข่าวสารสาธารณะได้อย่างสะดวก ง่าย รวดเร็ว ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการ ขสธ. ประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา หน่วยงานของรัฐต้องเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาธารณะอย่างน้อย ดังต่อไปนี้ (1) โครงสร้างการบริหาร และรายนามผู้บริหารหน่วยงาน สถานที่	- พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารฯ ให้นำข้อมูลข่าวสาร ตามมาตรา 7 (1) – (4) ไปประกาศในราชกิจจานุเบกษา แต่ร่าง พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารสาธารณะฯ มาตรานี้กำหนดให้หน่วยงานของรัฐมีหน้าที่ต้องจัดให้มีระบบข้อมูล ฐานข้อมูล และการประมวลผลข้อมูลข่าวสารสาธารณะที่เป็นปัจจุบันรวดเร็ว ถูกต้อง เพื่อให้ประชาชนได้รับรู้ เข้าถึง หรือขอข้อมูลข่าวสารสาธารณะได้อย่างสะดวก ง่าย รวดเร็ว ซึ่งเป็นข้อมูลที่มีลักษณะคล้ายข้อมูลตามมาตรา 7 (1) – (4) ของ พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารฯ เป็นการนำ

พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540	ร่าง พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารสาธารณะ พ.ศ. .... ของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	ความเห็น
	ปฏิบัติงาน หมายเลขโทรศัพท์ ที่อยู่สำหรับการติดต่อทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (E-mail address) พร้อมข้อมูลสำหรับการติดต่อ (2) วิสัยทัศน์ พันธกิจ ยุทธศาสตร์ แผนการดำเนินงาน หรือกิจกรรมการดำเนินงาน	ระบบเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารจัดการข้อมูลข่าวสารสาธารณะ โดยไม่มีการใช้วิธีการไปลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษาอีกต่อไป **ซึ่งการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามร่าง พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารสาธารณะฯ มาตรานี้ ประชาชนสามารถที่จะเข้าถึงได้ง่าย สะดวกและรวดเร็วกว่าการนำไปลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา**
(2) สรุปอำนาจหน้าที่ที่สำคัญและวิธีการดำเนินงาน	(3) อำนาจและหน้าที่ตามกฎหมายกำหนด พร้อมกับวิธีการดำเนินงาน	
(3) สถานที่ติดต่อเพื่อขอรับข้อมูลข่าวสารหรือคำแนะนำในการติดต่อกับหน่วยงานของรัฐ	(4) ช่องทาง หรือสถานที่ในการติดต่อเพื่อขอรับข้อมูลข่าวสาร หรือคำแนะนำในการติดต่อกับหน่วยงานของรัฐ	
(4) กฎ มติคณะรัฐมนตรี ข้อบังคับ คำสั่ง หนังสือเวียน ระเบียบ แบบแผน นโยบาย หรือการตีความ ทั้งนี้ เฉพาะที่จัดให้มีขึ้นโดยมีสภาพอย่างกฎ เพื่อให้มีผลเป็นการทั่วไปต่อเอกชนที่เกี่ยวข้อง	(5) ข้อมูลข่าวสารของราชการที่เกี่ยวข้องกับหลักเกณฑ์ วิธีการ กระบวนการ ขั้นตอนที่เกี่ยวเนื่องหรือเกี่ยวข้องกับการจัดหาพัสดุ การประกอบกิจการ การให้บริการแก่ประชาชน การบริหารงบประมาณของหน่วยงาน การบริหารงานบุคคล การติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานของหน่วยงาน	
(6) ข้อมูลข่าวสารอื่นตามที่คณะกรรมการกำหนด	(6) ข้อมูลข่าวสารของราชการอื่นตามที่คณะกรรมการ ขสธ. กำหนด	
ข้อมูลข่าวสารใดที่ได้มีการจัดพิมพ์เพื่อให้แพร่หลายตามจำนวนพอสมควรแล้ว ถ้ามีการลงพิมพ์ในราช	หน่วยงานของรัฐ หรือเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจตามกฎหมายซึ่งเป็นผู้มีอำนาจในการให้ความเห็นชอบ การอนุมัติ	

พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540	ร่าง พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารสาธารณะ พ.ศ. .... ของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	ความเห็น
กิจจานุเบกษาโดยอ้างอิงถึงสิ่งพิมพ์นั้นก็ให้ถือว่าเป็นการปฏิบัติตามบทบัญญัติวรรคหนึ่งแล้ว ให้หน่วยงานของรัฐรวบรวมและจัดให้มีข้อมูลข่าวสารตามวรรคหนึ่งไว้เผยแพร่เพื่อขายหรือจำหน่ายจ่ายแจก ณ ที่ทำการของหน่วยงานของรัฐแห่งนั้นตามที่เห็นสมควร	การอนุญาต การจดทะเบียน การขึ้นทะเบียน การลงทะเบียน หรือการแจ้งที่มีกฎหมาย หรือกฎกำหนดให้ต้องขอความเห็นชอบ ขออนุมัติ ขออนุญาต ขอจดทะเบียน ขอขึ้นทะเบียน ขอลงทะเบียนหรือแจ้งข้อมูลก่อนดำเนินการ ต้องเปิดเผยหลักเกณฑ์ วิธีการ กระบวนการ ขั้นตอน หรือการดำเนินการที่ต้องปฏิบัติในการยื่นคำขอความเห็นชอบ ขออนุมัติ ขอรับอนุญาต การจดทะเบียน การขึ้นทะเบียน การลงทะเบียนหรือการแจ้งข้อมูลที่มีกฎหมายหรือกฎกำหนดให้ต้องขออนุญาต รวมทั้งจะต้องแจ้งขั้นตอนการพิจารณาและรายงานผลการพิจารณาให้ประชาชนทราบความคืบหน้าโดยสอดคล้องกับคู่มือสำหรับประชาชนตามกฎหมายว่าด้วยการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ รวมถึงหลักเกณฑ์หรือแนวทางการปฏิบัติอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนด	
มาตรา 8 ข้อมูลข่าวสารที่ต้องลงพิมพ์ตามมาตรา 7 (4) ถ้ายังไม่ได้ลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา จะนำมาใช้บังคับในทางที่ไม่เป็นคุณแก่ผู้ใดไม่ได้ เว้นแต่ผู้นั้นจะได้รู้ถึงข้อมูลข่าวสารนั้นตามความเป็นจริงมาก่อนแล้วเป็นเวลาพอสมควร	**ไม่ได้บัญญัติไว้**	- ร่าง พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารสาธารณะฯ ไม่มีบทบัญญัติที่ให้นำข้อมูลข่าวสารที่มีลักษณะเป็นกฎไปลงพิมพ์ในราชกิจจานุกเบกษา เหมือนเช่นกรณีตามมาตรา 7 (4) แห่ง พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารฯ จึงไม่จำเป็นต้องบัญญัติไว้เหมือนเช่นมาตรา 8

พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540	ร่าง พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารสาธารณะ พ.ศ. .... ของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	ความเห็น
มาตรา 9 ภายใต้บังคับมาตรา 14 และมาตรา 15 หน่วยงานของรัฐต้องจัดให้มีข้อมูลข่าวสารของราชการอย่างน้อยดังต่อไปนี้ไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด (1) ผลการพิจารณาหรือคำวินิจฉัยที่มีผลโดยตรงต่อเอกชน รวมทั้งความเห็นแย้งและคำสั่งที่เกี่ยวข้องในการพิจารณาวินิจฉัยดังกล่าว (2) นโยบายหรือการตีความที่ไม่เข้าข่ายต้องลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษาตามมาตรา 7 (4) (3) แผนงาน โครงการ และงบประมาณรายจ่ายประจำปีของปีที่กำลังดำเนินการ (4) คู่มือหรือคำสั่งเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีผลกระทบถึงสิทธิหน้าที่ของเอกชน (5) สิ่งพิมพ์ที่ได้มีการอ้างอิงถึงตามมาตรา ๗ วรรคสอง (6) สัญญาสัมปทาน สัญญาที่มีลักษณะเป็นการผูกขาดตัดตอนหรือสัญญาร่วมทุนกับเอกชนในการจัดทำบริการสาธารณะ	**มาตรา 12** ให้หน่วยงานของรัฐมีหน้าที่อำนวยความสะดวกแก่ประชาชนในการขอตรวจสอบหรือขอข้อมูลข่าวสารสาธารณะ ดังต่อไปนี้ (1) ผลการพิจารณา คำวินิจฉัย หรือคำสั่งที่มีผลโดยตรงต่อเอกชน ความเห็นแย้งและคำสั่งในทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาวินิจฉัยดังกล่าว รวมถึงคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลด้วย (2) นโยบาย หรือการตีความที่ไม่เข้าข่ายต้องประกาศในราชกิจจานุเบกษา (3) แผนงาน โครงการ และงบประมาณรายจ่ายประจำปีของปีที่กำลังดำเนินการ (4) คู่มือ หรือคำสั่งเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งมีผลกระทบถึงสิทธิและหน้าที่ของเอกชน (5) สิ่งพิมพ์ที่มีการอ้างอิงถึง (6) ใบอนุญาตและเงื่อนไขของการอนุญาตประกอบกิจการ สัญญาอนุญาต สัญญาร่วมงานในโครงการของรัฐ สัญญาสัมปทาน หรือสัญญาที่มีลักษณะเป็นการผูกขาดตัดตอน หรือการให้บริการสาธารณะหรือการจัดทำบริการสาธารณะ	- พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการฯ มาตรา 9 กำหนดให้เป็นหน้าที่ของหน่วยงานรัฐต้องจัดให้มีข้อมูลข่าวสารตาม (1) – (8) ที่อยู่ในความรับผิดชอบไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดู สำหรับมาตรา 12 ของร่าง พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารสาธารณะฯ กำหนดให้หน่วยงานรัฐมีหน้าที่อำนวยความสะดวกแก่ประชาชนที่จะขอตรวจสอบหรือขอข้อมูลตาม (1) – (10) ซึ่งมีลักษณะที่ต้องให้ประชาชนสามารถขอตรวจสอบหรือขอข้อมูลข่าวสารดังกล่าวได้ทำนองเดียวกันกับ พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารฯ - สำหรับกรณีร่าง พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารสาธารณะฯ **มาตรา 12 (1) ตอนท้ายที่ให้รวมถึงคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลด้วย นั้น น่าจะเป็นการกำหนดที่ไม่สอดคล้องกับประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 54** ที่ให้บุคคลที่เป็นคู่ความ หรือพยาน หรือบุคคลภายนอกผู้มีส่วนได้เสียโดยชอบหรือมีเหตุผลอันสมควรอ้างในการตรวจเอกสารทั้งหมดหรือแต่บางฉบับในสำนวนของศาล หรือขอคัดสำเนาหรือขอให้จ่าศาลคัดสำเนาและรับรองจะต้องได้รับอนุญาตจากศาลก่อน เพราะถือว่าคำพิพากษาหรือคำสั่งศาลเป็นเอกสารที่อยู่ในสำนวนของศาลเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับกระบวนการพิจารณา

พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540	ร่าง พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารสาธารณะ พ.ศ. .... ของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	ความเห็น
	หรือการใช้ทรัพยากรสาธารณะ หรือสาธารณสมบัติของแผ่นดินในการประกอบกิจการหรือการดำเนินการ รวมทั้งข้อมูลการครอบครอง หรือการถือครองที่ดินของบุคคลหรือนิติบุคคล หรือการอนุญาตให้ถือครองที่ดินหรือใช้ประโยชน์ในที่ดิน ซึ่งไม่อาจออกเอกสารสิทธิหรือออกหลักฐานการถือกรรมสิทธิ์ได้	พิพากษาคดีของศาล ในหลักการที่ผ่านมาอยู่ในข้อยกเว้นในนิยามคำว่า “หน่วยงานของรัฐ” ที่ว่า ศาลเฉพาะในส่วนที่ไม่เกี่ยวกับการพิจารณาพิพากษาคดี - ร่าง พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารสาธารณะฯ มาตรา 12 (10) ที่กำหนดว่า ข้อมูลการประกอบกิจการ หรือการให้บริการทางธุรกิจอันเกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐ นั้น ไม่ชัดเจนว่าเป็นข้อมูลของหน่วยงานของรัฐประเภทใด เพราะถ้าเป็นส่วนราชการ องค์การมหาชน องค์กรอิสระ หน่วยงานอิสระของรัฐแล้ว มิใช่เป็นหน่วยงานที่มุ่งดำเนินการในทางธุรกิจ หรือแสวงหาผลกำไร เว้นแต่หน่วยงานของรัฐที่เป็นรัฐวิสาหกิจเท่านั้น
(7) มติคณะรัฐมนตรี หรือมติคณะกรรมการที่แต่งตั้งโดยกฎหมาย หรือโดยมติคณะรัฐมนตรี ทั้งนี้ ให้ระบุรายชื่อรายงานทางวิชาการ รายงานข้อเท็จจริง หรือข้อมูลข่าวสารที่นำมาใช้ในการพิจารณาไว้ด้วย	(7) บันทึกการประชุม รายงานการประชุม เอกสารประกอบการนำเสนอต่อที่ประชุมคณะรัฐมนตรี และมติคณะรัฐมนตรี รวมทั้งองค์กรกำกับดูแลการประกอบกิจการตามกฎหมายอื่นใด	
	(8) บันทึกการประชุม รายงานการประชุม เอกสารประกอบการนำเสนอต่อที่ประชุมของคณะกรรมการที่แต่งตั้งโดยกฎหมาย หรือโดยมติคณะรัฐมนตรี	
	(9) รายงานงบการเงินประจำปี และผลการดำเนินงานของหน่วยงานรัฐ	
	(10) ข้อมูลการประกอบกิจการ หรือการให้บริการทางธุรกิจอันเกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐ รวมถึงข้อมูลข่าวสารอื่นตามที่คณะกรรมการ ขสธ. กำหนด	
(8) ข้อมูลข่าวสารอื่นตามที่คณะกรรมการกำหนด		
ข้อมูลข่าวสารที่จัดให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้ตามวรรคหนึ่ง ถ้ามีส่วนที่	ข้อมูลข่าวสารสาธารณะที่จัดให้ประชาชนเข้าตรวจสอบตามวรรคหนึ่ง	

พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540	ร่าง พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารสาธารณะ พ.ศ. .... ของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	ความเห็น
ต้องห้ามมิให้เปิดเผยตามมาตรา 14 หรือมาตรา 15 อยู่ด้วย ให้ลบหรือตัดทอนหรือทำโดยประการอื่นใดที่ไม่เป็นการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารส่วนนั้น	ถ้ามีส่วนที่ต้องห้ามมิให้เปิดเผยตามพระราชบัญญัตินี้ ให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการปกปิด ลบ ตัดทอนข้อความหรือกระทำโดยการอื่นใด เพื่อมิให้มีการเปิดเผยซึ่งข้อมูลข่าวสารสาธารณะเช่นว่านั้นได้	
มาตรา 9 วรรคสาม บุคคลไม่ว่าจะมีส่วนได้เสียเกี่ยวข้องหรือไม่ก็ตาม ย่อมมีสิทธิเข้าตรวจดู ขอสำเนาหรือขอสำเนาที่มีคำรับรองถูกต้องของข้อมูลข่าวสารตามวรรคหนึ่งได้ ในกรณีที่สมควรหน่วยงานของรัฐโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการจะวางหลักเกณฑ์เรียกค่าธรรมเนียมในการนั้นก็ได้ ในการนี้ให้คำนึงถึงการช่วยเหลือผู้มีรายได้น้อยประกอบด้วย ทั้งนี้ เว้นแต่จะมีกฎหมายเฉพาะบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น	**มาตรา 13** บุคคลไม่ว่าจะมีส่วนได้เสียหรือไม่ ย่อมมีสิทธิเข้าตรวจดู ขอสำเนา หรือขอสำเนาที่มีคำรับรองของข้อมูลข่าวสารสาธารณะจากหน่วยงานของรัฐหรือหน่วยงานผู้ครอบครองข้อมูลข่าวสารสาธารณะหรือเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายได้ ในกรณีที่การจัดทำสำเนาข้อมูลข่าวสารสาธารณะเป็นกระดาษ หรือบันทึกเป็นข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งการจัดทำมีค่าใช้จ่ายเกิดขึ้นจากการดำเนินการ ให้คณะกรรมการ ขสธ. พิจารณากำหนดอัตราค่าธรรมเนียมในอัตราที่เหมาะสม และไม่เกินต้นทุนวัสดุที่ใช้ในการดำเนินการ ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการ ขสธ. ประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา	**มีหลักการเดียวกัน**
มาตรา 9 วรรคสี่ คนต่างด้าวจะมีสิทธิตามมาตรานี้เพียงใดให้เป็นไปตามที่กำหนดโดยกฎกระทรวง	**มาตรา 14** บุคคลต่างด้าวที่เดินทางเข้าประเทศโดยชอบด้วยกฎหมายหรือได้รับอนุญาตให้ทำงาน หรือประกอบกิจการทางธุรกิจหรือมีถิ่นพำนักในราชอาณาจักร มีสิทธิเข้า	- ร่าง พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารสาธารณะฯ ไม่ได้กำหนดนิยามคำว่า “คนต่างด้าว” ไว้เหมือน พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการฯ จึงอาจเกิดปัญหาการตีความว่า บุคคลลักษณะใดที่จะถือว่าเป็นคน

พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540	ร่าง พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารสาธารณะ พ.ศ. .... ของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	ความเห็น
	ตรวจดู ขอสำเนา หรือขอสำเนาที่มีคำรับรองของข้อมูลข่าว สารสาธารณะจากหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ได้ ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการ ขสธ. ประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา	ต่างด้าว โดยเฉพาะในส่วนของนิติบุคคลลักษณะใดที่จะถือว่าเป็นคนต่างด้าว ซึ่งต่างจาก พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารฯ ที่ได้กำหนดนิยามคำว่า “คนต่างด้าว” ไว้อย่างชัดเจนทั้งในฐานะที่เป็นบุคคลธรรมดาและในฐานะเป็นนิติบุคคล
มาตรา 10 บทบัญญัติมาตรา 7 และมาตรา 9 ไม่กระทบถึงข้อมูลข่าวสารของราชการที่มีกฎหมายเฉพาะกำหนดให้มีการเผยแพร่หรือเปิดเผยด้วยวิธีการอย่างอื่น	**ไม่ได้บัญญัติไว้**	- พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการฯ มาตรา 10 เป็นข้อยกเว้นไว้ว่า ข้อมูลข่าวสารของราชการบางเรื่องที่มีลักษณะตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 7 และมาตรา 9 ถ้ากฎหมายเฉพาะของเรื่องนั้นได้กำหนดวิธีการเผยแพร่หรือเปิดเผยไว้แล้ว ก็ให้เป็นไปตามกฎหมายนั้น ซึ่งตามร่าง พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารสาธารณะฯ ได้มีการกำหนดเป็นข้อยกเว้นในเรื่องนี้ไว้เหมือนกันในมาตรา 8 วรรคหนึ่ง
	หมวด ๓ **การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการอื่นใดของหน่วยงานของรัฐ**	
มาตรา 11 นอกจากข้อมูลข่าวสารของราชการที่ลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษาแล้วหรือที่จัดไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้แล้วหรือที่มีการจัดให้ประชาชนได้ค้นคว้าตามมาตรา 26 แล้ว ถ้าบุคคลใดขอข้อมูลข่าวสารอื่นใดของราชการและคำขอของผู้นั้นระบุข้อมูลข่าวสารที่ต้องการในลักษณะที่อาจเข้าใจได้ตามควร **ให้หน่วยงานของรัฐผู้รับผิดชอบจัดหาข้อมูล**	**มาตรา 15** ถ้าบุคคลใดขอข้อมูลข่าวสารของราชการอื่นใด และคำขอของบุคคลผู้นั้นระบุข้อมูลข่าวสารที่ต้องการลักษณะที่อาจจัดให้ได้ตามสมควร ให้หน่วยงานของรัฐจัดหาข้อมูลข่าวสารของราชการนั้นให้แก่ผู้ขอภายในกำหนดเวลาสิบห้าวันนับจากวันรับคำขอ เว้นแต่กรณีมีเหตุขัดข้องเจ้าหน้าที่อาจขอเลื่อนระยะการส่งมอบข้อมูลข่าวสารของราชการดังกล่าวได้	- มาตรา 11 ของ พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการฯ กับร่าง พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารสาธารณะฯ มาตรา 15 มีหลักการเป็นไปในแนวทางเดียวกัน **อย่างไรก็ดี** ตามร่าง พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารสาธารณะฯ มีบทบัญญัติที่กล่าวถึงเรื่องการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาธารณะไว้ในหมวด 2 มาตรา 7 – มาตรา 14 และกล่าวถึงการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการอื่นใดของ

พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540	ร่าง พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารสาธารณะ พ.ศ. .... ของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	ความเห็น
ข่าวสารนั้นให้แก่ผู้ขอภายในเวลาอันสมควร เว้นแต่ผู้นั้นขอจำนวนมากหรือบ่อยครั้งโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร *(กขร. ได้เสนอคณะรัฐมนตรีมีมติแจ้งตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร 0504/ว271 ลว 30 ธ.ค. 2547 ดังนี้ 1) กรณีที่มีผู้ขอข้อมูลข่าวสารจากหน่วยงานของรัฐ และหน่วยงานของรัฐมีพร้อมที่จะจัดหาให้ได้ หน่วยงานของรัฐต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จโดยเร็วหรือภายในวันที่รับคำขอ 2) กรณีข้อมูลข่าวสารนั้นมีเป็นจำนวนมาก หรือไม่สามารถดำเนินการให้แล้วเสร็จได้ภายใน 15 วัน จะต้องแจ้งผู้ขอภายใน 15 วัน รวมทั้งแจ้งกำหนดวันที่จะดำเนินการแล้วเสร็จให้ผู้ขอทราบด้วย)* ข้อมูลข่าวสารของราชการใดมีสภาพที่อาจบุบสลายง่าย หน่วยงานของรัฐจะขอขยายเวลาในการจัดหาให้หรือจะจัดทำสำเนาให้ในสภาพอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อมิให้เกิดความเสียหายแก่ข้อมูลข่าวสารนั้นก็ได้ ข้อมูลข่าวสารของราชการที่หน่วยงานของรัฐจัดหาให้ตามวรรคหนึ่ง ต้องเป็นข้อมูลข่าวสารที่มีอยู่แล้วในสภาพที่พร้อมจะให้ได้ มิใช่เป็นการต้องไปจัดทำ วิเคราะห์ จำแนก รวบรวม หรือจัดให้มีขึ้นใหม่ เว้นแต่	คราวละไม่เกินเจ็ดวัน ทั้งนี้ รวมกันแล้วจะต้องไม่เกินสามสิบวันนับตั้งแต่วันยื่นคำขอ เจ้าหน้าที่อาจปฏิเสธคำขอตามวรรคหนึ่งได้ หากบุคคลผู้ขอนั้นขอข้อมูลข่าวสารของราชการซึ่งต้องจัดทำเป็นเอกสารจำนวนมาก หรือบ่อยครั้ง โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร ข้อมูลข่าวสารของราชการที่หน่วยงานจัดหาให้ตามวรรคหนึ่ง ต้องเป็นข้อมูลข่าวสารของราชการที่มีอยู่แล้วในสภาพที่พร้อมจะให้ได้ มิใช่เป็นการต้องไปจัดทำ วิเคราะห์ จำแนก รวบรวม หรือจัดให้มีขึ้นใหม่ เว้นแต่เป็นการแปร	หน่วยงานของรัฐ ไว้ในหมวด 3 มาตรา 15 – มาตรา 17 และในหมวด 4 กล่าวถึงข้อมูลข่าวสารสาธารณะที่ไม่ต้องเปิดเผย มาตรา 18 – มาตรา 23 ทำให้เกิดความไม่ชัดเจนในถ้อยคำที่ใช้ระหว่างข้อมูลข่าวสารสาธารณะและข้อมูลข่าวสารของราชการว่าจะใช้ในกรณีใด อย่างไร ซึ่งยากต่อการทำความเข้าใจของเจ้าหน้าที่และประชาชนผู้ใช้สิทธิได้เนื่องจากตามนิยามคำว่า ข้อมูลข่าวสารสาธารณะรวมถึงข้อมูลข่าวสารของราชการไว้ด้วยแล้ว **อย่างไรก็ดี ร่างกฎหมายนี้กำหนดระยะเวลาการจัดหาข้อมูลให้แก่ผู้ขอภายในกำหนดเวลาสิบห้าวันนับจากวันรับคำขอ เว้นแต่กรณีมีเหตุขัดข้องอาจเลื่อนได้คราวละไม่เกินเจ็ดวัน เมื่อรวมแล้วจะต้องไม่เกินสามสิบวันนับตั้งแต่วันยื่นคำขอ** สำหรับ **พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารฯ มาตรา 11 วรรคแรก กำหนดเพียงว่าให้จัดหาข้อมูลข่าวสารให้แก่ผู้ขอภายในเวลาอันสมควร มิได้กำหนดระยะเวลาไว้ว่าเป็นเวลากี่วันที่จะถือว่าเป็นเวลาอันสมควร** จึงมีการเสนอคณะรัฐมนตรีมีมติแจ้งตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร 0504/ว271 ลว 30 ธ.ค. 2547 ซึ่ง**การเสนอคณะรัฐมนตรีให้มีมติกำหนดแนวทางปฏิบัติในลักษณะดังกล่าวน่าจะเป็นการไม่ชอบด้วย พ.ร.บ.ข้อมูล**

พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540	ร่าง พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารสาธารณะ พ.ศ. .... ของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	ความเห็น
เป็นการแปรสภาพเป็นเอกสารจากข้อมูลข่าวสารที่บันทึกไว้ในระบบการบันทึกภาพหรือเสียง ระบบคอมพิวเตอร์ หรือระบบอื่นใด ทั้งนี้ ตามที่คณะกรรมการกำหนด แต่ถ้าหน่วยงานของรัฐเห็นว่ากรณีที่ขอนั้นมิใช่การแสวงหาผลประโยชน์ทางการค้า และเป็นเรื่องที่จำเป็นเพื่อปกป้องสิทธิเสรีภาพสำหรับผู้นั้นหรือเป็นเรื่องที่จะเป็นประโยชน์แก่สาธารณะ หน่วยงานของรัฐจะจัดหาข้อมูลข่าวสารนั้นให้ก็ได้ บทบัญญัติวรรคสามไม่เป็นการห้ามหน่วยงานของรัฐที่จะจัดให้มีข้อมูลข่าวสารของราชการใดขึ้นใหม่ให้แก่ผู้ร้องขอหากเป็นการสอดคล้องด้วยอำนาจหน้าที่ตามปกติของหน่วยงานของรัฐนั้นอยู่แล้ว ให้นำความในมาตรา ๙ วรรคสอง วรรคสาม และวรรคสี่ มาใช้บังคับแก่การจัดหาข้อมูลข่าวสารให้ตามมาตรานี้ โดยอนุโลม	สภาพเป็นเอกสารจากข้อมูลข่าวสารของราชการที่บันทึกไว้ในระบบการบันทึกภาพหรือเสียง ระบบอิเล็กทรอนิกส์ หรือระบบอื่นใด แต่ถ้าหน่วยงานของรัฐว่ากรณีที่ขอนั้น มิใช่การแสวงหาประโยชน์ทางการค้า และเป็นเรื่องที่จำเป็นเพื่อปกป้องสิทธิเสรีภาพสำหรับผู้นั้น หรือเป็นเรื่องที่จะเป็นประโยชน์แก่สาธารณะ หน่วยงานของรัฐนั้นจะอำนวยความสะดวกในการจัดหาข้อมูลข่าวสารของราชการให้ก็ได้ บทบัญญัติตามวรรคสามไม่เป็นการห้ามหน่วยงานของรัฐที่จะจัดให้มีข้อมูลข่าวสารของราชการใดขึ้นใหม่ ให้แก่ผู้ขอข้อมูลข่าวสารของราชการ หากเป็นการสอดคล้องด้วยอำนาจหน้าที่ตามปกติของหน่วยงานของรัฐนั้นอยู่แล้ว	**ข่าวสารฯ เนื่องจากกฎหมายนี้ไม่ได้บัญญัติให้อำนาจคณะรัฐมนตรีที่จะออกแนวทางปฏิบัติในเรื่องนี้ได้**
มาตรา 12 ในกรณีที่มีผู้ยื่นคำขอข้อมูลข่าวสารของราชการตามมาตรา 11 แม้ว่าข้อมูลข่าวสารที่ขอจะอยู่ในความควบคุมดูแลของหน่วยงานส่วนกลางหรือส่วนสาขาของหน่วยงานแห่งนั้น หรือจะอยู่ในความควบคุมดูแลของหน่วยงานของรัฐแห่งอื่นก็ตาม ให้หน่วยงานของรัฐที่รับคำขอให้คำแนะนำเพื่อ	**มาตรา 16** ในกรณีที่มีผู้ยื่นคำขอข้อมูลข่าวสารของราชการตามมาตรา 15 แม้ว่าข้อมูลข่าวสารของราชการที่ขอจะอยู่ในความควบคุมดูแลของหน่วยงานส่วนกลางหรือสาขาของหน่วยงานแห่งนั้น หรือจะอยู่ในความควบคุมดูแลของหน่วยงานของรัฐแห่งอื่นก็ตาม ให้หน่วยงานของรัฐที่รับคำ	- **พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารฯ มาตรา 12 และร่าง พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารสาธารณะ มาตรา 16 มีหลักการทำนองเดียวกัน** ต่างกันในส่วนของมาตรา 12 วรรคสอง ที่กำหนดให้หน่วยงานผู้รับคำขอข้อมูลข่าวสารส่งคำขอให้หน่วยงานที่จัดทำข้อมูลข่าวสารพิจารณาการเปิดเผยข้อมูล

พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540	ร่าง พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารสาธารณะ พ.ศ. .... ของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	ความเห็น
ไปยื่นคำขอต่อหน่วยงานของรัฐที่ควบ คุมดูแลข้อมูลข่าวสารนั้นโดยไม่ชักช้า ถ้าหน่วยงานของรัฐผู้รับคำขอเห็นว่าข้อมูลข่าวสารที่มีคำขอเป็นข้อมูลข่าวสารที่จัดทำโดยหน่วยงานของรัฐแห่งอื่น และได้ระบุห้ามการเปิดเผยไว้ตามระเบียบที่กำหนดตามมาตรา 16 ให้ส่งคำขอนั้นให้หน่วยงานของรัฐผู้จัดทำข้อมูลข่าวสารนั้นพิจารณาเพื่อมีคำสั่งต่อไป	ขอให้คำแนะนำเพื่อให้ยื่นคำขอต่อหน่วยงานของรัฐที่ควบคุมดูแลข้อมูลข่าวสารของราชการนั้นโดยไม่ชักช้า ถ้าหน่วยงานของรัฐผู้รับคำขอเห็นว่าข้อมูลข่าวสารของราชการที่มีคำขอเป็นข้อมูลข่าวสารของราชการที่จัดทำโดยหน่วยงานของรัฐแห่งอื่น ให้ส่งคำขอนั้นให้หน่วยงานของรัฐนั้นพิจารณาเพื่อมีคำสั่งต่อไป	ข่าวสารเฉพาะข้อมูลข่าวสารที่ระบุห้ามการเปิดเผยไว้เท่านั้น แต่ร่าง พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารสาธารณะฯ มาตรา 16 วรรคสอง กำหนดให้หน่วยงานผู้รับคำขอข้อมูลข่าวสารส่งคำขอให้หน่วยงานที่จัดทำข้อมูลข่าวสารพิจารณาการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารทุกกรณี ร่าง พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารสาธารณะฯ ดังกล่าว จึงไม่สอดคล้องกับหลักการที่กำหนดไว้กรณีที่ต้องการให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้โดยสะดวก รวดเร็ว และเสียค่าใช้จ่ายน้อย เพราะเมื่อหน่วยงานของรัฐผู้รับคำขอข้อมูลมีข้อมูลข่าวสารดังกล่าวอยู่ในความครอบครองแล้วก็สมควรที่จะเป็นผู้พิจารณาได้เลย โดยไม่ต้องส่งคำขอนั้นต่อให้กับหน่วยงานของรัฐที่จัดทำข้อมูลข่าวสารเป็นผู้พิจารณาอีก เว้นแต่จะเป็นข้อมูลข่าวสารที่ได้ระบุห้ามการเปิดเผยไว้ จึงสมควรส่งให้หน่วยงานของรัฐที่จัดทำข้อมูลข่าวสารนั้นเป็นผู้พิจารณา เพราะหน่วยงานของรัฐที่เป็นผู้จัดทำข้อมูลข่าวสารที่ห้ามการเปิดเผยนั้นย่อมทราบดีว่าการเปิดเผยไปจะมีผลกระทบทำให้มีความเสียหายอย่างใดเกิดขึ้นหรือไม่ อย่างไร
มาตรา 13 ผู้ใดเห็นว่าหน่วยงานของรัฐไม่จัดพิมพ์ข้อมูลข่าวสารตามมาตรา 7 หรือไม่จัดข้อมูลข่าวสารไว้ให้ประชาชน	**มาตรา 17** ผู้ใดเห็นว่าหน่วยงานของรัฐไม่จัดพิมพ์ข้อมูลข่าวสารของราชการหรือไม่จัดหาข้อมูลข่าวสารของราชการ	- บทบัญญัติในมาตรา 17 ของร่าง พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารสาธารณะฯ มีหลักการทำนองเดียวกันกับมาตรา 13

พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540	ร่าง พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารสาธารณะ พ.ศ. .... ของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	ความเห็น
ตรวจดูได้ตามมาตรา 9 หรือไม่จัดหาข้อมูลข่าวสารให้แก่ตนตามมาตรา 11 หรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ หรือปฏิบัติหน้าที่ล่าช้า หรือเห็นว่าตนไม่ได้รับความสะดวกโดยไม่มีเหตุอันสมควร ผู้นั้นมีสิทธิร้องเรียนต่อคณะกรรมการ เว้นแต่เป็นเรื่องเกี่ยวกับการมีคำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามมาตรา 15 หรือคำสั่งไม่รับฟังคำคัดค้านตามมาตรา 17 หรือคำสั่งไม่แก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือลบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลตามมาตรา 25 ในกรณีที่มีการร้องเรียนต่อคณะกรรมการตามวรรคหนึ่ง คณะกรรมการต้องพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในสาม สิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำร้องเรียน ในกรณีที่มีเหตุจำเป็นให้ขยายเวลาออกไปได้ แต่ต้องแสดงเหตุผลและรวมเวลาทั้งหมดแล้วต้องไม่เกินหกสิบวัน	ไว้ให้ประชาชนตรวจดูได้ หรือไม่จัดหาข้อมูลข่าวสารของราชการให้แก่ตน หรือฝ่าฝืน หรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ หรือปฏิบัติหน้าที่ล่าช้าหรือเห็นว่าตนไม่ได้รับความสะดวกโดยไม่มีเหตุอันสมควร ผู้นั้นมีสิทธิร้องเรียนต่อคณะกรรมการ ขสธ. ในกรณีที่มีการร้องเรียนต่อคณะกรรมการ ขสธ. ตามวรรคหนึ่ง คณะกรรมการ ขสธ. ต้องพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำร้องเรียน ในกรณีที่มีเหตุจำเป็นให้ขยายเวลาออกไปได้ แต่ต้องแสดงเหตุผลและรวมเวลาทั้งหมดแล้วต้องไม่เกินหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำร้องเรียน	แห่ง พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารฯ
หมวด 2 **ข้อมูลข่าวสารที่ไม่ต้องเปิดเผย**	**หมวด 4** **ข้อมูลข่าวสารสาธารณะที่ไม่ต้องเปิดเผย**	
มาตรา 14 ข้อมูลข่าวสารของราชการที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อสถาบันพระมหากษัตริย์จะเปิดเผยมิได้	**มาตรา 18** ข้อมูลข่าวสารสาธารณะที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อสถาบันพระมหากษัตริย์จะเปิดเผยมิได้	- บทบัญญัติในมาตรา 18 ของร่าง พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารสาธารณะฯ มีหลักการทำนองเดียวกันกับมาตรา 14 แห่ง พ.ร.บ.

พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540	ร่าง พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารสาธารณะ พ.ศ. .... ของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	ความเห็น
		ข้อมูลข่าวสารฯ ที่ไม่ให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อสถาบันพระมหากษัตริย์
มาตรา 15 ข้อมูลข่าวสารของราชการที่มีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้ หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐอาจมีคำสั่งมิให้เปิดเผยก็ได้ โดยคำนึงถึงการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายของหน่วยงานของรัฐ ประโยชน์สาธารณะ และประโยชน์ของเอกชนที่เกี่ยวข้องประกอบกัน (1) การเปิดเผยจะก่อให้เกิดความเสียหายต่อความมั่นคงของประเทศ ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ หรือความมั่นคงในทางเศรษฐกิจหรือการคลังของประเทศ (2) การเปิดเผยจะทำให้การบังคับใช้กฎหมายเสื่อมประสิทธิภาพ หรือไม่อาจสำเร็จตามวัตถุประสงค์ได้ ไม่ว่าจะเกี่ยวกับการฟ้องคดี การป้องกัน การปราบปราม การทดสอบ การตรวจสอบ หรือการรู้แหล่งที่มาของข้อมูลข่าวสารหรือไม่ก็ตาม (3) ความเห็นหรือคำแนะนำภายในหน่วยงานของรัฐในการดำเนินการเรื่องหนึ่งเรื่องใด แต่ทั้งนี้ไม่รวมถึงรายงานทางวิชาการ รายงานข้อเท็จจริง หรือข้อมูลข่าวสารที่นำมาใช้ในการทำความเห็น	**มาตรา 19** ข้อมูลข่าวสารสาธารณะที่มีลักษณะหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ อาจมีคำสั่งมิให้เปิดเผยก็ได้โดยคำนึงถึงการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายของหน่วยงาน ประโยชน์สาธารณะ และประโยชน์ของเอกชนที่เกี่ยวข้องประกอบกัน (1) การเปิดเผยจะก่อให้เกิดความเสียหายต่อความมั่นคงของประเทศ ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศหรือความมั่นคงในทางเศรษฐกิจหรือการคลังของประเทศ (2) การเปิดเผยจะทำให้การบังคับใช้กฎหมายเสื่อมประสิทธิภาพหรือไม่อาจสำเร็จตามวัตถุประสงค์ได้ ไม่ว่าจะเกี่ยวกับการฟ้องคดี การป้องกัน การปราบปราม การทดสอบ การตรวจสอบ หรือการรู้แหล่งที่มาของข้อมูลข่าวสารหรือไม่ก็ตาม (3) ความเห็นหรือคำแนะนำภายในหน่วยงานของรัฐในการดำเนินการเรื่องหนึ่งเรื่องใด แต่ทั้งนี้ไม่ร่วมถึงรายงานทางวิชาการ รายงานข้อเท็จจริง หรือข้อมูลข่าวสารที่นำมาใช้ในการทำความเห็น หรือคำแนะนำภายในดังกล่าว	บทบัญญัติในมาตรา 19 ของร่าง พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารสาธารณะฯ มีหลักการทำนองเดียวกันกับมาตรา 15 แห่ง พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารฯ อย่างไรก็ดี ร่าง พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารสาธารณะ มีนิยามคำว่า ข้อมูลข่าวสารสาธารณะ และข้อมูลข่าวสารของราชการ เมื่อนำมาใช้ในแต่ละมาตราต้องสอดคล้องกันมิฉะนั้นอาจทำให้เกิดความสับสนในการทำความเข้าใจ เพราะนิยามคำว่าข้อมูลข่าวสารสาธารณะ รวมข้อมูลข่าวสารของราชการไว้ด้วยแล้ว

พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540	ร่าง พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารสาธารณะ พ.ศ. .... ของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	ความเห็น
หรือคำแนะนำภายในดังกล่าว (4) การเปิดเผยจะก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิตหรือความปลอดภัยของบุคคลหนึ่งบุคคลใด (5) รายงานการแพทย์หรือข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล ซึ่งการเปิดเผยจะเป็นการรุกล้ำสิทธิส่วนบุคคลโดยไม่สมควร (6) ข้อมูลข่าวสารของราชการที่มีกฎหมายคุ้มครองมิให้เปิดเผย หรือข้อมูลข่าวสารที่มีผู้ให้มาโดยไม่ประสงค์ให้ทางราชการนำไปเปิดเผยต่อผู้อื่น (7) กรณีอื่นตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา คำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการจะกำหนดเงื่อนไขอย่างใดก็ได้ แต่ต้องระบุไว้ด้วยว่าที่เปิดเผยไม่ได้เพราะเป็นข้อมูลข่าวสารประเภทใดและเพราะเหตุใด และให้ถือว่าการมีคำสั่งเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการเป็นดุลพินิจโดยเฉพาะของเจ้าหน้าที่ของรัฐตามลำดับสายการบังคับบัญชา แต่ผู้ขออาจอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารได้ตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้	(4) การเปิดเผยจะก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิตหรือความปลอดภัยของบุคคลหนึ่งบุคคลใด (5) รายงานการแพทย์หรือข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล ซึ่งการเปิดเผยจะเป็นการรุกล้ำสิทธิส่วนบุคคลโดยไม่สมควร (6) ข้อมูลข่าวสารสาธารณะที่มีกฎหมายคุ้มครองมิให้เปิดเผยหรือข้อมูลข่าวสารที่มีผู้ให้มาโดยไม่ประสงค์ให้หน่วยงานนำไปเปิดเผยต่อ<u>บุคคลที่ไม่เกี่ยวข้อง</u> (7) กรณีอื่นตามที่คณะกรรมการ ขสธ. กำหนด คำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาธารณะจะกำหนดเงื่อนไขอย่างใดก็ได้แต่ต้องระบุไว้ด้วยว่าที่เปิดเผยไม่ได้เพราะเป็นข้อมูลข่าวสารสาธารณะประเภทใดและเพราะเหตุใดและให้ถือว่าการมีคำสั่งเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาธารณะเป็นดุลพินิจโดยเฉพาะของเจ้าหน้าที่ตามลำดับสายการบังคับบัญชาแต่ผู้ขอข้อมูลข่าวสารสาธารณะอาจอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการ ขสธ. ได้ตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้	- พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารฯ บัญญัติให้มีคณะกรรมการสองคณะ คือ กขร. มีหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 28 กล่าวคือ กำหนดนโยบาย พิจารณาเรื่องร้องเรียน และให้คำแนะนำปรึกษาแก่หน่วยงานของรัฐ และมี กวฉ. มีหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 35 กล่าวคือ พิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์คำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสาร สำหรับร่าง พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารสาธารณะฯ บัญญัติให้มีคณะกรรมการเพียงคณะเดียวคือ คณะกรรมการ ขสธ. มีหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 40 ทั้งกำหนดนโยบาย พิจารณาเรื่องร้องเรียน ให้คำแนะนำ

พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540	ร่าง พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารสาธารณะ พ.ศ. .... ของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	ความเห็น
		ปรึกษาแก่หน่วยงานของรัฐ และยังมีหน้าที่พิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์คำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ตามมาตรา 46 ด้วย
มาตรา 16 เพื่อให้เกิดความชัดเจนในทางปฏิบัติว่าข้อมูลข่าวสารของราชการจะเปิดเผยต่อบุคคลใดได้หรือไม่ภายใต้เงื่อนไขเช่นใด และสมควรมีวิธีรักษามิให้รั่วไหลให้หน่วยงานของรัฐกำหนดวิธีการคุ้มครองข้อมูลข่าวสารนั้น ทั้งนี้ ตามระเบียบที่คณะรัฐมนตรีกำหนดว่าด้วยการรักษาความลับของทางราชการ	**ไม่ได้บัญญัติไว้**	- พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารฯ ให้อำนาจคณะรัฐมนตรีที่จะออกว่าด้วยการรักษาความลับของทางราชการ เพื่อที่จะแยกข้อมูลข่าวสารที่หน่วยงานของรัฐมีเหตุที่จะไม่เปิดเผยตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 14 และมาตรา 15 ให้ออกจากข้อมูลข่าวสารของราชการที่สามารถเปิดเผยได้โดยทั่วไป เพื่อให้ความคุ้มครองรักษาข้อมูลข่าวสารที่มีเหตุที่จะไม่เปิดเผยดังกล่าวมิให้มีการรั่วไหลไปยังบุคคลอื่นอันจะก่อให้เกิดความเสียหายต่อรัฐ ซึ่งปัจจุบันคณะรัฐมนตรีได้อาศัยอำนาจตามมาตรา 16 ของกฎหมายนี้ออกระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับของทางราชการ พ.ศ. 2544 ซึ่งยังใช้บังคับอยู่จนถึงปัจจุบัน
มาตรา 17 ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐเห็นว่า การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการใดอาจกระทบถึงประโยชน์ได้เสียของผู้ใด ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐแจ้งให้ผู้นั้นเสนอคำคัดค้านภายในเวลาที่กำหนดแต่ต้องให้เวลาอันสมควรที่ผู้นั้นอาจเสนอคำคัดค้านได้ ซึ่งต้องไม่น้อยกว่าสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง	**มาตรา 20** ในกรณีที่เจ้าหน้าที่เห็นว่าการเปิดเผย**ข้อมูลข่าวสารสาธารณะ**ใดอาจกระทบถึงประโยชน์ได้เสียของผู้ใด ให้เจ้าหน้าที่แจ้งให้ผู้นั้นเสนอคำคัดค้านภายในเวลาที่กำหนดแต่ต้องให้เวลาอันสมควรที่ผู้นั้นอาจเสนอคำคัดค้านได้ ซึ่งต้องไม่น้อยกว่าสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง	- **หลักการเป็นไปในแนวทางเดียวกัน** ต่างกันตรงที่ว่า พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารฯ บัญญัติให้ กวฉ. มีอำนาจหน้าที่ในการพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์คำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามมาตรา 14 และมาตรา 15 คำสั่งไม่รับฟังคำคัดค้านตามมาตรา 17 และคำสั่งไม่แก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือลบข้อมูลส่วนบุคคลตาม

พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540	ร่าง พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารสาธารณะ พ.ศ. .... ของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	ความเห็น
ผู้ที่ได้รับแจ้งตามวรรคหนึ่ง หรือผู้ที่ทราบว่าการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการใดอาจกระทบถึงประโยชน์ได้เสียของตน มีสิทธิคัดค้านการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารนั้นได้โดยทำเป็นหนังสือถึงเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้รับผิดชอบ ในกรณีที่มีการคัดค้าน เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้รับผิดชอบต้องพิจารณาคำคัดค้านและแจ้งผลการพิจารณาให้ผู้คัดค้านทราบโดยไม่ชักช้า ในกรณีที่มีคำสั่งไม่รับฟังคำคัดค้าน เจ้าหน้าที่ของรัฐจะเปิดเผยข้อมูลข่าวสารนั้นมิได้จนกว่าจะล่วงพ้นกำหนดเวลาอุทธรณ์ตามมาตรา 18 หรือจนกว่าคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารได้มีคำวินิจฉัยให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารนั้นได้ แล้วแต่กรณี	ผู้ที่ได้รับแจ้งตามวรรคหนึ่ง หรือผู้ที่ทราบว่าการเปิดเผย**ข้อมูลข่าวสารสาธารณะ**ใด อาจกระทบถึงประโยชน์ได้เสียของตน มีสิทธิคัดค้านการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารนั้นได้ โดยทำเป็นหนังสือถึงหัวหน้าหน่วยงานนั้น ในกรณีที่มีการคัดค้านเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบต้องพิจารณาคำคัดค้านและแจ้งผลการพิจารณาให้ผู้คัดค้านทราบโดยไม่ชักช้าในกรณีที่มีคำสั่งไม่รับฟังคำคัดค้าน เจ้าหน้าที่จะเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาธารณะนั้นมิได้จนกว่าจะล่วงพ้นกำหนดเวลาอุทธรณ์ตามมาตรา ๓๗ หรือจนกว่าคณะกรรมการ ขสธ. ได้มีคำวินิจฉัยให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาธารณะนั้นได้แล้วแต่กรณี ในกรณีที่เจ้าหน้าที่มีคำสั่งมิให้เปิดเผย**ข้อมูลข่าวสารสาธารณะ**ตามวรรคหนึ่ง ผู้ขอ**ข้อมูลข่าวสารสาธารณะ**นั้นอาจอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการ ขสธ. ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่ง	มาตรา 25 ออกจาก กขร. ที่ทำหน้าที่ในการกำหนดนโยบายเรื่องข้อมูลข่าวสารภาครัฐ เพื่อให้ กวฉ. ซึ่งมีลักษณะเป็นกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาทมีความเป็นกลางและอิสระในการวินิจฉัยเรื่องอุทธรณ์ ไม่ให้ถูกแทรกแซงจากองค์กรหนึ่งองค์กรใดในการวินิจฉัย แต่ร่าง พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารสาธารณะฯ บัญญัติให้คณะกรรมการ ขสธ. ซึ่งเป็นคณะกรรมการที่ทำหน้าที่กำหนดนโยบายและพิจารณาเรื่องร้องเรียนมีอำนาจหน้าที่ในพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์คำสั่งหรือแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อทำหน้าที่วินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาธารณะได้ด้วย (มาตรา 46) ซึ่งอาจทำให้เป็นปัญหาเรื่องความเป็นกลางในการวินิจฉัยเรื่องอุทธรณ์ได้ อย่างไรก็ดี เมื่อพิจารณาที่มาของ กวฉ. ตามมาตรา 35 วรรคแรก ของ พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารฯ ก็บัญญัติให้คณะรัฐมนตรีเป็นผู้พิจารณาแต่งตั้ง กวฉ. ตามข้อเสนอของ กขร. จึงไม่ได้แตกต่างกันในเรื่องที่มาของผู้ที่ทำหน้าที่วินิจฉัยเรื่องอุทธรณ์มากนัก
มาตรา 18 ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐมีคำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารใดตามมาตรา 14 หรือมาตรา 15 หรือมีคำสั่งไม่รับฟังคำคัดค้านของผู้มีประโยชน์ได้เสียตามมาตรา 17 ผู้นั้นอาจอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการ	**มาตรา 20 วรรคสี่** ในกรณีที่เจ้าหน้าที่มีคำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาธารณะตามวรรคหนึ่งผู้ขอข้อมูลข่าวสารสาธารณะนั้น อาจอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการ ขสธ. ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่ง	- **หลักการเป็นไปในแนวทางเดียวกัน**

พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540	ร่าง พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารสาธารณะ พ.ศ. .... ของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	ความเห็น
เปิดเผยข้อมูลข่าวสารภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่งนั้น โดยยื่นคำอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการ		
มาตรา 19 การพิจารณาเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารที่มีคำสั่งมิให้เปิดเผยนั้น ไม่ว่าจะเป็นการพิจารณาของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารหรือศาลก็ตาม จะต้องดำเนินกระบวนการพิจารณาโดยมิให้ข้อมูลข่าวสารนั้นเปิดเผยแก่บุคคลอื่นใดที่ไม่จำเป็นแก่การพิจารณาและในกรณีที่จำเป็นจะพิจารณาลับหลังคู่กรณีหรือคู่ความฝ่ายใดก็ได้	**มาตรา 21** การพิจารณาเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารสาธารณะที่มีคำสั่งมิให้เปิดเผยนั้นไม่ว่าจะเป็นการพิจารณาของคณะกรรมการ ขสธ. คณะอนุกรรมการ หรือศาล ต้องดำเนินกระบวนการพิจารณาโดยมิให้ข้อมูลข่าวสารสาธารณะนั้นเปิดเผยแก่บุคคลอื่นใดที่ไม่จำเป็นแก่การพิจารณา และในกรณีที่จำเป็นจะพิจารณาลับหลังคู่กรณีหรือคู่ความฝ่ายใดก็ได้	**หลักการเป็นไปในแนวทางเดียวกัน**
มาตรา 20 การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารใดแม้จะเข้าข่ายต้องมีความรับผิดตามกฎหมายใด ให้ถือว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่ต้องรับผิดหากเป็นการกระทำโดยสุจริตในกรณีดังต่อไปนี้ (1) ข้อมูลข่าวสารตามมาตรา 15 ถ้าเจ้าหน้าที่ของรัฐได้ดำเนินการโดยถูกต้องตามระเบียบตามมาตรา 16 (2) ข้อมูลข่าวสารตามมาตรา 15 ถ้าเจ้าหน้าที่ของรัฐในระดับตามที่กำหนดในกฎกระทรวง มีคำสั่งให้เปิดเผยเป็นการทั่วไปหรือเฉพาะแก่บุคคลใดเพื่อประโยชน์อันสำคัญยิ่งกว่าที่เกี่ยวกับประโยชน์สาธารณะ หรือ	**มาตรา 22** การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาธารณะใด แม้จะเข้าข่ายต้องมีความรับผิดตามกฎหมาย ให้ถือว่าเจ้าหน้าที่หน่วยงานของรัฐไม่ต้องรับผิด หากเป็นการกระทำโดยสุจริต ในกรณีดังต่อไปนี้ (1) ข้อมูลข่าวสารสาธารณะตามมาตรา 12 ถ้าเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐได้ดำเนินการโดยถูกต้องตามระเบียบ (2) ข้อมูลข่าวสารสาธารณะตามมาตรา 12 ถ้าเจ้าหน้าที่มีคำสั่งให้เปิดเผยเป็นการทั่วไปหรือเฉพาะแก่บุคคลใดเพื่อประโยชน์ที่เกี่ยวกับประโยชน์สาธารณะ หรือชีวิต ร่างกาย สุขภาพ หรือประโยชน์อื่น ของบุคคล	- พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารฯ คุ้มครองเจ้าหน้า ที่ที่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารประเภทที่อาจมีคำสั่งไม่เปิดเผยได้ตามมาตรา 15 ที่หากเปิดเผยข้อมูลไปโดยสุจริตและดำเนินการถูกต้องตามระเบียบที่คณะรัฐมนตรีกำหนดว่าด้วยการรักษาความลับของทางราชการ (ปัจจุบันคือระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับของทางราชการ พ.ศ.2544) แต่**ร่าง พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารสาธารณะฯ บัญญัติคุ้มครองเจ้าหน้าที่ของรัฐเฉพาะกรณีที่เจ้าหน้าที่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาธารณะประเภทที่หน่วยงานของรัฐต้องอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนในการขอตรวจสอบหรือขอข้อมูลข่าวสารสาธารณะตามมาตรา 12**

พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540	ร่าง พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารสาธารณะ พ.ศ. .... ของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	ความเห็น
ชีวิต ร่างกาย สุขภาพ หรือประโยชน์อื่นของบุคคล และคำสั่งนั้นได้กระทำโดยสมควรแก่เหตุ ในการนี้จะมีการกำหนดข้อจำกัดหรือเงื่อนไขในการใช้ข้อมูลข่าวสารนั้นตามความเหมาะสมก็ได้ การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามวรรคหนึ่งไม่เป็นเหตุให้หน่วยงานของรัฐพ้นจากความรับผิดตามกฎหมายหากจะพึงมีในกรณีดังกล่าว	และคำสั่งนั้นได้กระทำโดยสมควรแก่เหตุ ในการนี้จะมีการกำหนดข้อจำกัดหรือเงื่อนไขในการใช้ข้อมูลข่าวสารสาธารณะนั้นตามความเหมาะสมก็ได้ การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาธารณะตามวรรคหนึ่งไม่เป็นเหตุให้หน่วยงานของรัฐพ้นจากความรับผิดชอบตามกฎหมายหากจะพึงมีในกรณีดังกล่าว	ซึ่งเป็นข้อมูลที่เปิดเผยแก่ประชาชนเป็นการทั่วไปได้อยู่แล้วเท่านั้น **แต่ไม่คุ้มครองเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารประเภทที่เจ้าหน้าที่ของรัฐหรือหน่วยงานของรัฐอาจมีคำสั่งมิเปิดเผยได้ ตามมาตรา 19** ทั้ง ๆ ที่ข้อมูลข่าวสารสาธารณะตามมาตรา 19 เป็นการให้ดุลพินิจแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐในการที่จะสั่งให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาธารณะที่มีเหตุต้องห้ามมิให้เปิดเผยได้ จึงเป็นบทบัญญัติที่น่าจะไม่สอดคล้องกับความเป็นจริงสมควรที่จะต้องพิจารณาปรับแก้ไขให้สอดคล้องกันก่อน
หมวด ๓ **ข้อมูลส่วนบุคคล**		
มาตรา 21 เพื่อประโยชน์แห่งหมวดนี้ “บุคคล” หมายความว่า บุคคลธรรมดาที่มีสัญชาติไทย และบุคคลธรรมดาที่ไม่มีสัญชาติไทยแต่มีถิ่นที่อยู่ในประเทศไทย	**ไม่ได้บัญญัติไว้**	
มาตรา 22 สำนักข่าวกรองแห่งชาติ สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ และหน่วยงานของรัฐแห่งอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวงอาจออกระเบียบโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่มิให้นำบทบัญญัติวรรคหนึ่ง (3) ของมาตรา 23 มาใช้บังคับกับข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่อยู่ในความควบคุมดูแลของ	**มาตรา 23** สำนักข่าวกรองแห่งชาติ สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ และหน่วยงานของรัฐแห่งอื่นตามที่กฎหมายกำหนดให้มีอำนาจหน้าที่อาจออกระเบียบโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ ขสธ. *<u>กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่มิให้นำบทบัญญัติแห่งกฎหมายนี้ มาใช้บังคับกับข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล</u>*ที่อยู่ในความควบคุม	- พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารฯ บัญญัติเรื่องนี้ไว้ใน**หมวด 3 ข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล** เนื่องจากมาตรา 22 เป็นเรื่องข้อยกเว้นให้หน่วยงานความมั่นคงออกระเบียบโดยความเห็นชอบของ กขร. มิให้นำบทบัญญัติที่ต้องปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดระบบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลเฉพาะมาตรา 23 (3) มาใช้บังคับ คือเป็นกรณีที่หน่วยงานของรัฐต้องจัดให้มี

พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540	ร่าง พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารสาธารณะ พ.ศ. .... ของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	ความเห็น
หน่วยงานดังกล่าวก็ได้ หน่วยงานของรัฐแห่งอื่นที่จะกำหนดในกฎกระทรวงตามวรรคหนึ่งนั้นต้องเป็นหน่วยงานของรัฐซึ่งการเปิดเผยประเภทข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล ตามมาตรา ๒๓ วรรคหนึ่ง (๓) จะเป็นอุปสรรคร้ายแรงต่อการดำเนินการของหน่วยงานดังกล่าว	ดูแลของหน่วยงานก็ได้ หน่วยงานของรัฐแห่งอื่นตามวรรคหนึ่งต้องเป็นหน่วยงานของรัฐ ซึ่งการเปิดเผยประเภทข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลดังกล่าวจะเป็นอุปสรรคร้ายแรงต่อการดำเนินการของหน่วยงานดังกล่าว	การพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษาและตรวจสอบแก้ไขให้ถูกต้องอยู่เสมอ เกี่ยวกับสิ่งดังต่อไปนี้ (ก) ประเภทของบุคคลที่มีการเก็บข้อมูลไว้ (ข) ประเภทของระบบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล (ค) ลักษณะการใช้ข้อมูลตามปกติ (ง) วิธีการขอตรวจดูข้อมูลข่าวสารของเจ้าของข้อมูล (จ) วิธีการขอให้แก้ไขเปลี่ยนแปลงข้อมูล (ฉ) แหล่งที่มาของข้อมูลเท่านั้น แต่ร่าง พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารสาธารณะฯ บัญญัติเรื่องนี้ไว้ใน**หมวด 4 การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการอื่นใดของหน่วยงานของรัฐ** ซึ่งเนื้อหาของมาตรา 23 เป็นเรื่องข้อยกเว้นให้สำหรับหน่วยงานความมั่นคงออกระเบียบโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ ขสธ. มิให้นำบทบัญญัติแห่งกฎหมายนี้ (คือ ร่าง พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารสาธารณะ) มาใช้บังคับกับข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่อยู่ในความควบคุมดูแลของหน่วยงานดังกล่าว ไม่ว่าในเรื่องของการจัดให้มีระบบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลเพียงเท่าที่เกี่ยวข้องและจำเป็นเพื่อการดำเนินงานของหน่วยงาน การจัดเก็บข้อมูลที่ให้เก็บโดยตรงจากเจ้าของข้อมูล จัดให้มีการประกาศในราชกิจจานุเบกษา **มาตรา 24 (3) การตรวจสอบแก้ไขข้อมูลให้ถูกต้องอยู่เสมอ การจัดระบบการรักษาความปลอดภัยของข้อมูล**

พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540	ร่าง พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารสาธารณะ พ.ศ. .... ของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	ความเห็น
		การใช้ข้อมูล การเปิดเผยข้อมูล ซึ่งย่อมมีผลทำให้ข้อมูลส่วนบุคคลของประชาชนที่อยู่กับหน่วยงานความมั่นคงของรัฐจะไม่ได้รับการคุ้มครองตามร่างกฎหมายนี้ ซึ่งเป็นการขัดกับหลักการสากล และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย นอกจากนี้ บทบัญญัติในมาตรา 23 เป็นเรื่องที่เกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลโดยตรง สมควรนำไปกำหนดไว้ใน**หมวด 5 ข้อมูลส่วนบุคคล** มิใช่ไปกำหนดไว้ใน**หมวด 4 การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการอื่นใดของหน่วยงานของรัฐ** จึง**เป็นบทบัญญัติที่มีเนื้อหาของกฎหมายไม่สอดคล้องกับชื่อหมวด** อาจทำให้เกิดความสับสนแก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานและประชาชน ในการทำความเข้าใจกฎหมายนี้ด้วย
	หมวด 5 **ข้อมูลส่วนบุคคล**	
มาตรา 21 เพื่อประโยชน์แห่งหมวดนี้ “บุคคล” หมายความว่า บุคคลธรรมดาที่มีสัญชาติไทยและบุคคลธรรมดาที่ไม่มีสัญชาติไทยแต่มีถิ่นที่อยู่ในประเทศไทย	**ไม่ได้บัญญัติไว้**	- ร่าง พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารสาธารณะฯ ไม่ได้กำหนดนิยามคำว่า “บุคคล” ไว้ว่าหมายถึงบุคคลใดบ้าง บุคคลธรรมดารวมถึงนิติบุคคล จะได้รับความคุ้มครองตามร่างกฎหมายนี้หรือไม่ อย่างไร จึงอาจทำให้เป็นปัญหาในการตีความได้ ซึ่งในหลักของการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ตามกฎหมายจะให้ความคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของบุคคลธรรมดาเท่านั้น ไม่รวมถึงนิติบุคคล

พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540	ร่าง พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารสาธารณะ พ.ศ. .... ของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	ความเห็น
มาตรา 23 หน่วยงานของรัฐต้องปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดระบบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลดังต่อไปนี้ (1) ต้องจัดให้มีระบบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลเพียงเท่าที่เกี่ยวข้องและจำเป็นเพื่อการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์เท่านั้น และยกเลิกการจัดให้มีระบบดังกล่าวเมื่อหมดความจำเป็น (2) พยายามเก็บข้อมูลข่าวสารโดยตรงจากเจ้าของข้อมูล โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีที่จะกระทบถึงประโยชน์ได้เสียโดยตรงของบุคคลนั้น (3) จัดให้มีการพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษาและตรวจสอบแก้ไขให้ถูกต้องอยู่เสมอเกี่ยวกับสิ่งดังต่อไปนี้ (ก) ประเภทของบุคคลที่มีการเก็บข้อมูลไว้ (ข) ประเภทของระบบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล (ค) ลักษณะการใช้ข้อมูลตามปกติ (ง) วิธีการขอตรวจดูข้อมูลข่าวสารของเจ้าของข้อมูล (จ) วิธีการขอให้แก้ไขเปลี่ยนแปลงข้อมูล	**มาตรา 24** ภายใต้บังคับกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลหรือกฎว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ให้หน่วยงานของรัฐต้องปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดระบบข้อมูลส่วนบุคคลดังต่อไปนี้ (1) ต้องจัดให้มีระบบข้อมูลส่วนบุคคลเพียงเท่าที่เกี่ยวข้องและจำเป็นเพื่อการดำเนินงานของหน่วยงานให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์เท่านั้น และยกเลิกการจัดให้มีระบบดังกล่าวเมื่อหมดความจำเป็น (2) พยายามเก็บข้อมูลส่วนบุคคลโดยตรงจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลโดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีที่จะกระทบถึงประโยชน์ได้เสียโดยตรงของบุคคลนั้น (3) จัดให้มีการประกาศในราชกิจจานุเบกษาและตรวจสอบแก้ไขให้ถูกต้องอยู่เสมอเกี่ยวกับสิ่งดังต่อไปนี้ (ก) ประเภทของบุคคลที่มีการเก็บข้อมูลส่วนบุคคลไว้ (ข) ประเภทของระบบข้อมูลส่วนบุคคล (ค) ลักษณะการใช้ข้อมูลส่วนบุคคลตามปกติ (ง) วิธีการขอตรวจดูข้อมูลส่วนบุคคลของเจ้าของข้อมูล (จ) วิธีการขอให้แก้ไขเปลี่ยนแปลงข้อมูลส่วนบุคคล	หลักการเป็นไปในแนวทางเดียวกัน

พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540	ร่าง พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารสาธารณะ พ.ศ. .... ของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	ความเห็น
(ฉ) แหล่งที่มาของข้อมูล (4) ตรวจสอบแก้ไขข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลในความรับผิดชอบให้ถูกต้องอยู่เสมอ (5) จัดระบบรักษาความปลอดภัยให้แก่ระบบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลตามความเหมาะสมเพื่อป้องกันมิให้มีการนำไปใช้โดยไม่เหมาะสมหรือเป็นผลร้ายต่อเจ้าของข้อมูล ในกรณีที่เก็บข้อมูลข่าวสารโดยตรงจากเจ้าของข้อมูล หน่วยงานของรัฐต้องแจ้งให้เจ้าของข้อมูลทราบล่วงหน้าหรือพร้อมกับการขอข้อมูลถึงวัตถุประสงค์ที่จะนำข้อมูลมาใช้ ลักษณะการใช้ข้อมูลตามปกติ และกรณีที่ขอข้อมูลนั้นเป็นกรณีที่อาจให้ข้อมูลได้โดยความสมัครใจหรือเป็นกรณีมีกฎหมายบังคับ หน่วยงานของรัฐต้องแจ้งให้เจ้าของข้อมูลทราบในกรณีมีการให้จัดส่งข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลไปยังที่ใดซึ่งจะเป็นผลให้บุคคลทั่วไปทราบข้อมูลข่าวสารนั้นได้ เว้นแต่เป็นไปตามลักษณะการใช้ข้อมูลตามปกติ	(ฉ) แหล่งที่มาของข้อมูลส่วนบุคคล (4) ตรวจสอบ แก้ไข ข้อมูลส่วนบุคคลในความรับผิดชอบให้ถูกต้องอยู่เสมอ (5) จัดระบบรักษาความปลอดภัยให้แก่ระบบข้อมูลส่วนบุคคลตามความเหมาะสมเพื่อป้องกันมิให้มีการนำไปใช้โดยไม่เหมาะสมหรือเป็นผลร้ายต่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ในกรณีที่เก็บข้อมูลส่วนบุคคลโดยตรงจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล หน่วยงานของรัฐต้องแจ้งให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลทราบล่วงหน้า หรือพร้อมกับการขอข้อมูลส่วนบุคคลถึงวัตถุประสงค์ที่จะนำข้อมูลส่วนบุคคลมาใช้ ลักษณะการใช้ข้อมูลส่วนบุคคลตามปกติ และกรณีที่ขอข้อมูลส่วนบุคคลนั้น เป็นกรณีที่อาจให้ข้อมูลส่วนบุคคลได้โดยความสมัครใจหรือเป็นกรณีมีกฎหมายบังคับ หน่วยงานผู้ครอบครองข้อมูลส่วนบุคคลต้องแจ้งให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลทราบในกรณีที่มีการให้จัดส่งข้อมูลส่วนบุคคลไปยังที่ใด ซึ่งจะเป็นผลให้บุคคลทั่วไปทราบข้อมูลส่วนบุคคลนั้นได้ เว้นแต่เป็นไปตามลักษณะการใช้ข้อมูลส่วนบุคคลตามปกติ	
มาตรา 24 หน่วยงานของรัฐจะเปิดเผย	**มาตรา 25** หน่วยงานของรัฐซึ่งเป็นผู้	หลักการเป็นไปในแนวทางเดียวกัน

พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540	ร่าง พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารสาธารณะ พ.ศ. .... ของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	ความเห็น
ข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่อยู่ในความควบคุมดูแลของตนต่อหน่วยงานของรัฐแห่งอื่นหรือผู้อื่น โดยปราศจากความยินยอมเป็นหนังสือของเจ้าของข้อมูลที่ให้ไว้ล่วงหน้าหรือในขณะนั้นมิได้ เว้นแต่เป็นการเปิดเผยดังต่อไปนี้ (1) ต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐในหน่วยงานของตนเพื่อการนำไปใช้ตามอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐแห่งนั้น (2) เป็นการใช้ข้อมูลตามปกติภายในวัตถุประสงค์ของการจัดให้มีระบบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลนั้น (3) ต่อหน่วยงานของรัฐที่ทำงานด้านการวางแผนหรือการสถิติหรือสำมะโนต่าง ๆ ซึ่งมีหน้าที่ต้องรักษาข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลไว้ไม่ให้เปิดเผยต่อไปยังผู้อื่น (4) เป็นการให้เพื่อประโยชน์ในการศึกษา วิจัยโดยไม่ระบุชื่อหรือส่วนที่ทำให้รู้ว่าเป็นข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่เกี่ยวกับบุคคลใด (5) ต่อหอจดหมายเหตุแห่งชาติ กรมศิลปากร หรือหน่วยงานอื่นของรัฐตามมาตรา 26 วรรคหนึ่ง เพื่อการตรวจดูคุณค่าในการเก็บรักษา (6) ต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐเพื่อการป้องกันการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย การสืบสวน การสอบสวน	ครอบครองข้อมูลส่วนบุคคลจะเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลที่อยู่ในความควบคุมดูแลของตนต่อหน่วยงานอื่นหรือผู้อื่นโดยปราศจากความยินยอมเป็นหนังสือของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลที่ให้ไว้ล่วงหน้าหรือในขณะนั้นมิได้ เว้นแต่เป็นการเปิดเผยดังต่อไปนี้ (1) ต่อเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานของตน เพื่อการนำไปใช้ตามอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานแห่งนั้น (2) เป็นการใช้ข้อมูลส่วนบุคคลตามปกติภายในวัตถุประสงค์ของการจัดให้มีระบบข้อมูลส่วนบุคคลนั้น (3) ต่อหน่วยงานที่ทำงานด้านการวางแผน หรือการสถิติ หรือสำมะโนต่าง ๆ ซึ่งมีหน้าที่ต้องรักษาข้อมูลส่วนบุคคลไว้ไม่ให้เปิดเผยต่อไปยังผู้อื่น (4) เป็นการให้เพื่อประโยชน์ในการศึกษาวิจัย โดยไม่ระบุชื่อหรือส่วนที่ทำให้รู้ว่าเป็นข้อมูลส่วนบุคคลที่เกี่ยวกับบุคคลใด (5) ต่อหอจดหมายเหตุแห่งชาติ กรมศิลปากร หรือหน่วยงานอื่นของรัฐเพื่อการตรวจดูคุณค่าในการเก็บรักษา (6) ต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐ เพื่อการป้องกันการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมายการสืบสวน การสอบสวน	

พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540	ร่าง พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารสาธารณะ พ.ศ. .... ของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	ความเห็น
หรือการฟ้องคดี ไม่ว่าเป็นคดีประเภทใดก็ตาม (7) เป็นการให้ซึ่งจำเป็นเพื่อการป้องกันหรือระงับอันตรายต่อชีวิตหรือสุขภาพของบุคคล (8) ต่อศาลและเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือหน่วยงานของรัฐหรือบุคคลที่มีอำนาจตามกฎหมายที่จะขอข้อเท็จจริงดังกล่าว (9) กรณีอื่นตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลตามวรรคหนึ่ง (3) (4) (5) (6) (7) (8) และ (9) ให้มีการจัดทำบัญชีแสดงการเปิดเผยกำกับไว้กับข้อมูลข่าวสารนั้น ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง	หรือการฟ้องคดี ไม่ว่าเป็นคดีประเภทใดก็ตาม (7) เป็นการให้ซึ่งจำเป็นเพื่อการป้องกันหรือระงับอันตรายต่อชีวิตหรือสุขภาพของบุคคล (8) ต่อศาล และเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือหน่วยงานของรัฐ หรือบุคคลที่มีอำนาจตามกฎหมายที่จะขอข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าว (9) กรณีอื่นตามที่กฎหมายกำหนด การเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลตามวรรคหนึ่ง (3) (4) (5) (6) (7) (8) และ (9) ให้มีการจัดทำบัญชีแสดงการเปิดเผยกำกับไว้กับข้อมูลส่วนบุคคลนั้นทั้งนี้ ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการ ขสธ. ประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา	
มาตรา 25 ภายใต้บังคับมาตรา 14 และมาตรา 15 บุคคลย่อมมีสิทธิที่จะได้รู้ถึงข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่เกี่ยวกับตน และเมื่อบุคคลนั้นมีคำขอเป็นหนังสือหน่วยงานของรัฐที่ควบคุมดูแลข้อมูลข่าวสารนั้นจะต้องให้บุคคลนั้นหรือผู้กระทำการแทนบุคคลนั้นได้ตรวจดูหรือได้รับสำเนาข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลส่วนที่เกี่ยวกับบุคคลนั้น และให้นำมาตรา ๙ วรรคสอง และวรรคสาม	**มาตรา 26** ภายใต้บังคับแห่งพระราชบัญญัตินี้ บุคคลย่อมมีสิทธิที่จะได้รู้ถึงข้อมูลส่วนบุคคลที่เกี่ยวกับตน และเมื่อบุคคลนั้นมีคำขอเป็นหนังสือ หน่วยงานของรัฐนั้นจะต้องให้บุคคลนั้นหรือผู้กระทำการแทนบุคคลนั้นได้ตรวจดูหรือได้รับสำเนาข้อมูลส่วนบุคคลที่เกี่ยวกับบุคคลนั้น	หลักการเป็นไปในแนวทางเดียวกัน

พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540	ร่าง พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารสาธารณะ พ.ศ. .... ของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	ความเห็น
มาใช้บังคับโดยอนุโลม การเปิดเผยรายงานการแพทย์ที่เกี่ยวกับบุคคลใด ถ้ากรณีมีเหตุอันควรเจ้าหน้าที่ของรัฐจะเปิดเผยต่อเฉพาะแพทย์ที่บุคคลนั้นมอบหมายก็ได้ ถ้าบุคคลใดเห็นว่าข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่เกี่ยวกับตนส่วนใดไม่ถูกต้องตามที่เป็นจริง ให้มีสิทธิยื่นคำขอเป็นหนังสือให้หน่วยงานของรัฐที่ควบคุมดูแลข้อมูลข่าวสาร แก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือลบข้อมูลข่าวสารส่วนนั้นได้ ซึ่งหน่วยงานของรัฐจะต้องพิจารณาคำขอดังกล่าวและแจ้งให้บุคคลนั้นทราบโดยไม่ชักช้า ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐไม่แก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือลบข้อมูลข่าวสารให้ตรงตามที่มีคำขอ ให้ผู้นั้นมีสิทธิอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารภายในสามสิบวันนับแต่วันได้รับแจ้งคำสั่งไม่ยินยอมแก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือลบข้อมูลข่าวสารโดยยื่นคำอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการ และไม่ว่ากรณีใด ๆ ให้เจ้าของข้อมูลมีสิทธิร้องขอให้หน่วยงานของรัฐหมายเหตุคำขอของตนแนบไว้กับข้อมูลข่าวสารส่วนที่เกี่ยวข้องได้ ให้บุคคลตามที่กำหนดในกฎกระทรวง	การเปิดเผยรายงานการแพทย์ที่เกี่ยวกับบุคคลใด ถ้ากรณีมีเหตุอันควรหน่วยงานของรัฐจะเปิดเผยต่อเฉพาะแพทย์ที่บุคคลนั้นมอบหมายก็ได้ ถ้าบุคคลใดเห็นว่าข้อมูลส่วนบุคคลที่เกี่ยวกับตนส่วนใดไม่ถูกต้องตามที่เป็นจริงให้มีสิทธิยื่นคำขอเป็นหนังสือให้หน่วยงานของรัฐที่ครอบครองข้อมูลส่วนบุคคลแก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือลบข้อมูลส่วนบุคคลส่วนนั้นได้ ทั้งนี้ หน่วยงานที่ครอบครองข้อมูลข่าวสารสาธารณะจะต้องพิจารณาคำขอดังกล่าวและแจ้งผลการพิจารณาให้บุคคลนั้นทราบโดยไม่ชักช้า ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐไม่แก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือลบข้อมูลส่วนบุคคลให้ตรงตามที่มีคำขอให้ผู้นั้นมีสิทธิอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการ ขสธ. ภายในสามสิบวันนับแต่วันได้รับแจ้งผลการพิจารณาที่ไม่แก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือลบข้อมูลส่วนบุคคลตามคำร้องขอ โดยยื่นคำอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการ ขสธ. และไม่ว่ากรณีใด ๆ ให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลมีสิทธิร้องขอให้หน่วยงานผู้ครอบครองข้อมูลส่วนบุคคลตามคำร้องขอหมายเหตุคำขอของตนแนบไว้กับข้อมูลส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องได้ บุคคลผู้มีส่วนได้เสีย หรือมีอำนาจ	

พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540	ร่าง พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารสาธารณะ พ.ศ. .... ของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	ความเห็น
มีสิทธิดำเนินการตามมาตรา 23 มาตรา 24 และมาตรานี้แทนผู้เยาว์ คนไร้-ความสามารถ คนเสมือนไร้ความสามารถ หรือเจ้าของข้อมูลที่ถึงแก่กรรมแล้วได้	กระทำการแทนผู้เยาว์ คนไร้ความสามารถ คนเสมือนไร้ความสามารถหรือเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลที่ถึงแก่กรรมมีสิทธิเช่นเดียวกับบุคคลผู้เป็นเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการ ขสธ. ประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา	
หมวด 4 **เอกสารประวัติศาสตร์**	**หมวด 6** **ข้อมูลประวัติศาสตร์**	
มาตรา 26 ขอมูลขาวสารของราชการที่หนวยงานของรัฐไมประสงคจะเก็บรักษาหรือมีอายุครบกำหนดตามวรรคสองนับแตวันที่เสร็จสิ้นการจัดใหมีขอมูลขาวสารนั้น ใหหนวยงานของรัฐสงมอบใหแกหอจดหมายเหตุแหงชาติกรมศิลปากรหรือหนวยงานอื่นของรัฐตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาเพื่อคัดเลือกไวใหประชาชนไดศึกษาคนควา กำหนดเวลาตองสงขอมูลขาวสารของราชการตามวรรคหนึ่งใหแยกประเภท ดังนี้ (1) ขอมูลขาวสารของราชการตามมาตรา 14 เมื่อครบเจ็ดสิบหาป (2) ขอมูลขาวสารของราชการตามมาตรา 15 เมื่อครบยี่สิบป	**มาตรา 27** เว้นแต่มีบทบัญญัติของกฎหมาย หรือระเบียบปฏิบัติอื่นใดอันเกี่ยวข้องกับการเก็บรักษาข้อมูลข่าวสารสาธารณะไว้เป็นการเฉพาะ ให้หน่วยงานของรัฐมีหน้าที่เก็บรักษาข้อมูลข่าวสารสาธารณะไว้ระหว่างการปฏิบัติงาน และเมื่อไม่ได้ใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงาน**จะต้องเก็บรักษาไว้ไม่น้อยกว่าสิบปี** และเมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาดังกล่าว หากหน่วยงานของรัฐไม่ได้ใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงาน ให้ส่งต้นฉบับให้แก่หอจดหมายเหตุแห่งชาติ กรมศิลปากร หรือหน่วยงานอื่นของรัฐตามที่คณะกรรมการ ขสธ. ประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา เพื่อประเมินคุณค่าเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ ขนบธรรมเนียมประเพณี สถิติ หลักฐาน หรือเรื่องที่ต้องใช้สำหรับการศึกษาค้นคว้า หรือคัดเลือก และเก็บรักษาไว้เป็นข้อมูลหลักฐานทาง	- เอกสารประวัติศาสตร์ ตามที่บัญญัติไว้ใน พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการฯ และข้อมูลประวัติศาสตร์ ตามที่บัญญัติไว้ในร่าง พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารสาธารณะฯ ก็ดี เป็นเรื่องเดียวกันกับ“เอกสารจดหมายเหตุ” ตาม พ.ร.บ. จดหมายเหตุแห่งชาติ พ.ศ. 2556 ซึ่งตามนิยามมาตรา 3 “เอกสารจดหมายเหตุ” หมายความว่า เอกสารที่สิ้นกระแสการใช้งานและได้รับการประเมินคุณค่าควรแก่การเก็บรักษาและอนุรักษ์ไว้เพื่อเป็นมรดกทางวัฒนธรรมด้านประวัติศาสตร์ของชาติ และเพื่อประโยชน์ในการศึกษา การค้นคว้าหรือการวิจัย ซึ่งกรมศิลปากรได้จัดทำทะเบียนไว้เป็นเอกสารจดหมายเหตุ โดยมาตรา ๗ ของกฎหมายนี้ บัญญัติว่า เพื่อประโยชน์ในการเก็บรักษาเอกสารจดหมายเหตุ ให้หน่วยงานของรัฐเก็บรักษาเอกสารราชการในการปฏิบัติงาน

พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540	ร่าง พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารสาธารณะ พ.ศ. .... ของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	ความเห็น
กำหนดเวลาตามวรรคสองอาจขยายออก ไปได้ในกรณีดังต่อไปนี้ (1) หน่วยงานของรัฐยังจำเป็นต้องเก็บรักษาข้อมูลข่าวสารของราชการไว้เองเพื่อประโยชน์ในการใช้สอย โดยต้องจัดเก็บและจัดให้ประชาชนได้ศึกษาค้นคว้าตามที่จะตกลงกับหอจดหมายเหตุแห่งชาติ กรมศิลปากร (2) หน่วยงานของรัฐเห็นว่าข้อมูลข่าวสารนั้นยังไม่ควรเปิดเผย โดยมีคำสั่งขยายเวลากำกับไว้เป็นการเฉพาะราย คำสั่งการขยายเวลานั้นให้กำหนดระยะเวลาไว้ด้วย แต่จะกำหนดเกินคราวละหาปีไม่ได้ การตรวจสอบหรือทบทวนมิให้มีการขยายเวลาไม่เปิดเผยจนเกินความจำเป็นให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง บทบัญญัติตามมาตรานี้มิให้ใช้บังคับกับข้อมูลข่าวสารของราชการตามที่คณะรัฐมนตรีออกระเบียบกำหนดให้หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐจะต้องทำลายหรืออาจทำลายได้โดยไม่ต้องเก็บรักษา	ราชการตลอดไป หรือตามที่กองจดหมายเหตุแห่งชาติ กรมศิลปากรกำหนด กรณีหน่วยงานของรัฐยังคงมีความจำเป็นต้องเก็บรักษาข้อมูลข่าวสารสาธารณะไว้เองเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติงาน หรือมีคำสั่งไม่ควรเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาธารณะนั้น ให้ขยายระยะเวลาในการเก็บรักษาไว้ได้ โดยระยะเวลาการขยายรวมกันแล้วจะเกินยี่สิบปีไม่ได้ ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการ ขสธ. ประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา	หรือที่อยู่ในความครอบครองของหน่วยงานของรัฐที่มีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้ เพื่อส่งมอบให้แก่กรมศิลปากรต่อไป (๑) มีคุณค่าตามวัตถุประสงค์ของหน่วยงานของรัฐนั้น (๒) มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์ (๓) มีคุณค่าเพื่อการศึกษา การค้นคว้า หรือการวิจัย การเก็บรักษาเอกสารราชการตามวรรคหนึ่ง ให้หน่วยงานของรัฐจัดทำรายการหรือตารางการเก็บรักษาเอกสารราชการซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วย ประเภทและหมวดหมู่ของเอกสาร **ระยะเวลาการเก็บรักษา**เอกสาร **วิธีการเก็บรักษา**เอกสาร และการส่งมอบรายการหรือตารางการเก็บรักษาเอกสารราชการ ทั้งนี้ **ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่อธิบดีกำหนด** เอกสารประวัติศาสตร์หรือข้อมูลประวัติศาสตร์ตาม พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการฯ และร่าง พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารสาธารณะฯ จึงเป็นเรื่องเดียวกันกับเอกสารจดหมายเหตุตาม พ.ร.บ. จดหมายเหตุแห่งชาติ พ.ศ. 2556 การจะแก้ไขปรับปรุง พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการฯ ก็ดี และจะพิจารณารับร่าง พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารสาธารณะฯ ก็ดี เป็นเรื่องที่จะต้องพิจารณาให้รอบคอบ และครอบคลุมถึงกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องด้วย

พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540	ร่าง พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารสาธารณะ พ.ศ. .... ของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	ความเห็น
		- สำหรับเรื่องระยะเวลาการจัดเก็บเอกสารประวัติศาสตร์ ตาม พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารฯ ข้อมูลกระทบต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ ตามมาตรา 14 เมื่อครบเจ็ดสิบหาป ขอมูลขาวสารตามมาตรา 15 เมื่อครบยี่สิบปี แต่การที่ร่าง พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารสาธารณะฯ มาตรา 27 กำหนดให้หน่วยงานของรัฐเก็บข้อมูลข่าวสารสาธารณะไว้ระหว่างการปฏิบัติงาน และเมื่อไม่ได้ใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงาน**จะต้องเก็บรักษาไว้ไม่น้อยกว่าสิบปี** และเมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาดังกล่าว หากหน่วยงานของรัฐไม่ได้ใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงานให้ส่งต้นฉบับให้แก่หอจดหมายเหตุ เป็นการมองว่าข้อมูลข่าวสารทุกชนิดของราชการเป็นข้อมูลข่าวสารสาธารณะ ให้เก็บไว้ไม่น้อยกว่า 10 ปี แล้วส่งหอจดหมายเหตุ และจะขยายระยะเวลาเก็บรักษาได้ไม่เกิน 20 ปีเท่านั้น อาจเป็นปัญหาได้ เนื่องจากเรื่องที่มีผลกระทบต่อสถาบันพระมหา-กษัตริย์ ความมั่นคงของชาติ และกระทบต่อเกียรติยศชื่อเสียงของผู้ที่เกี่ยวข้อง ต้องมีระยะเวลาพอเหมาะพอสมควรในการเก็บรักษาไว้จนกว่าจะไม่มีผลกระทบกับเรื่องดังกล่าวแล้ว พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสาร จึงกำหนดระยะเวลาของข้อมูลข่าวสารที่กระทบ

พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540	ร่าง พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารสาธารณะ พ.ศ. .... ของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	ความเห็น
		ต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ไว้เมื่อครบเจ็ดสิบหาป และขอมูลขาวสารที่จะกระทบต่อความมั่นคงของชาติ และเกียรติยศชื่อเสียงของบุคคลไว้เมื่อครบยี่สิบปี เพราะเมื่อส่งให้หอจดหมายเหตุตรวจดูคุณค่าแล้วต้องเก็บไว้ให้ประชาชนได้ศึกษาค้นคว้าต่อไป จึงสมควรที่จะได้ศึกษากำหนดระยะเวลาการจัดเก็บของข้อมูลข่าวสารดังกล่าวให้ชัดเจนเหมาะสมกับชนิดของข้อมูลข่าวสารนั้นๆ ด้วย มิฉะนั้น อาจเกิดความเสียหายกับสถาบันพระมหากษัตริย์ รัฐและบุคคลที่เกี่ยวข้องได้
หมวด 5 **คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ**	**หมวด 7** **คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารสาธารณะ**	
มาตรา 27 ให้มีคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ประกอบด้วยรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นประธาน ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ปลัดกระทรวงกลาโหม ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปลัดกระทรวงการคลัง ปลัดกระทรวงการต่างประเทศ ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงพาณิชย์ เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา เลขาธิการคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ผู้อำนวยการสำนักข่าว	**มาตรา 28** ให้มีคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารสาธารณะ เรียกโดยย่อว่า “คณะกรรมการ ขสธ.” จำนวนเก้าคน ประกอบด้วย กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนห้าคน ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งตามมาตรา 29 กรรมการโดยตำแหน่ง จำนวนสี่คน ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงกลาโหม เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ เลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา และเลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ	- องค์ประกอบของกรรมการแตกต่างกันทั้งกรรมการโดยตำแหน่งและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ โดย กขร. ประธานกรรมการ 1 คน กรรมการโดยตำแหน่ง 13 คน กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ 9 คน รวม 23 คน เป็นคณะกรรมการที่มีกรรมการมากเกินสมควรไม่คล่องตัวในการปฏิบัติหน้าที่ สมควรลดจำนวนกรรมการใน กขร. ลงให้มีเฉพาะกรรมการที่จำเป็นต่อการปฏิบัติหน้าที่ทั้งกรรมการโดยตำแหน่งและผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อความคล่องตัวในการกำหนดนโยบาย และขับเคลื่อนการ

พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540	ร่าง พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารสาธารณะ พ.ศ. .... ของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	ความเห็น
กรองแห่งชาติ ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ และผู้ทรงคุณวุฒิอื่นจากภาครัฐและภาคเอกชน ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งอีกเก้าคนเป็นกรรมการ ให้ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีแต่งตั้งข้าราชการของสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีคนหนึ่งเป็นเลขานุการและอีกสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการ	ให้คณะกรรมการเลือกกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิคนหนึ่ง ขึ้นเป็นประธานกรรมการ ให้เลขาธิการ ขสธ. ตามมาตรา 44 เป็นเลขานุการคณะกรรมการ ขสธ. และให้คณะกรรมการ ขสธ. แต่งตั้งข้าราชการในสำนักงานจำนวนไม่เกินสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการ มิให้นำบทบัญญัติในมาตรา 29 มาตรา 30 มาตรา 31 และมาตรา 32 มาใช้บังคับกับกรรมการโดยตำแหน่งตามวรรคสอง	ดำเนินการตาม พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารฯ โดยสมควรให้มีกรรมการจากหน่วยงานด้านความมั่นคง ด้านกฎหมาย และด้านเทคโนโลยี เป็นองค์ประกอบหลักของ กขร. สำหรับกรรมการ ขสธ. มีจำนวน 9 คน ประกอบด้วยกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ 5 คน และกรรมการโดยตำแหน่ง 4 คน นั้น มีจำนวนที่พอเหมาะทำให้คล่องตัวในการปฏิบัติหน้าที่
ไม่ได้บัญญัติวิธีการสรรหาไว้	**มาตรา 29** เมื่อมีกรณีที่ต้องสรรหาและคัดเลือกกรรมการ ขสธ. ให้ดำเนินการ ดังต่อไปนี้ (1) ในกรณีที่มีเหตุทำให้ต้องมีการสรรหา และคัดเลือกกรรมการ ขสธ. ให้เปิดรับสมัครจากบุคคลทั่วไปซึ่งเป็นผู้ที่มีคุณสมบัติ และไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 31 (2) ให้มีคณะกรรมการคัดเลือกประกอบด้วย อดีตผู้พิพากษาในศาลยุติธรรม และอดีตตุลาการในศาล-ปก ครองที่ได้รับการเสนอชื่อและคัดเลือกจากที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา และที่ประชุม ใหญ่ศาลปกครองสูงสุด ประธานรัฐสภา ผู้นำฝ่ายค้านในสภา-ผู้แทนราษฎร อัยการสูงสุด ประธาน	- การแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิใน กขร. พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการฯ มาตรา 27 วรรคหนึ่ง ให้คณะรัฐมนตรีเป็นผู้แต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิจากภาครัฐและภาคเอกชน เนื่องจาก กขร. เป็นกรรมการที่มีอำนาจหน้าที่ในกำหนดนโยบายเรื่องข้อมูลข่าวสารของประเทศ ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับฝ่ายบริหารคือคณะรัฐมนตรี ดังนั้น การให้คณะรัฐมนตรีเป็นผู้พิจารณาแต่งตั้ง จึงเป็นเรื่องที่มีความเหมาะสม แต่ทั้งนี้ ควรมีหลักเกณฑ์หรือแนวทางในการสรรหาแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิที่ชัดเจนเพื่อให้ได้บุคคลที่มีความรู้ความสามารถมาปฏิบัติหน้าที่ให้กับราชการ - **ร่าง พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารสาธารณะฯ**

พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540	ร่าง พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารสาธารณะ พ.ศ. .... ของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	ความเห็น
	กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ประธานกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ประธานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และประธานผู้ตรวจการแผ่นดิน เป็นกรรมการคัดเลือก โดยให้เลือกกันเองเป็นประธานกรรมการคัดเลือกคนหนึ่ง ในกรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งใดหรือมีแต่ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้ผู้รักษาราชการแทนหรือผู้ทำการแทน หรือผู้ปฏิบัติหน้าที่แทน หรือผู้ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งนั้น ทำหน้าที่กรรมการคัดเลือกแทน (3) ให้คณะกรรมการคัดเลือกพิจารณาคัดเลือกบุคคลเป็นกรรมการ ขสธ. จากรายชื่อบุคคลตาม (1) ให้ได้จำนวนตามที่จะต้องแต่งตั้ง (4) ในกรณีที่คณะกรรมการคัดเลือกคัดเลือกบุคคลได้ไม่ครบจำนวนตาม (3) ให้เปิดรับสมัครจากบุคคลทั่วไปเพิ่มเติมตาม (1) ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มีการคัดเลือกบุคคลได้ไม่ครบจำนวนดังกล่าว และให้คณะกรรมการคัดเลือกดำเนินการคัดเลือกเพิ่มเติม (3) เป็นกรรมการ ขสธ. เพิ่มเติมจากที่มีการคัดเลือกบุคคลเป็นกรรมการ ขสธ. ไว้แล้ว (5) เมื่อได้มีการคัดเลือกบุคคลเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ขสธ. ครบ	**กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการสรรหากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการ ขสธ. ไว้ละเอียดชัดเจน และรัดกุม เพื่อที่จะได้ผู้ที่มีความรู้ความสามารถและมีความเป็นอิสระในการปฏิบัติหน้าที่อย่างแท้จริง**

พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540	ร่าง พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารสาธารณะ พ.ศ. .... ของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	ความเห็น
	จำนวนแล้ว ให้ผู้ได้รับการคัดเลือกเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ขสธ. และกรรมการ ขสธ. โดยตำแหน่งประชุมเลือกกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อเป็นประธานกรรมการ ขสธ. คนหนึ่ง และให้คณะกรรมการคัดเลือกแจ้งรายชื่อผู้ได้รับการคัดเลือกเป็นประธาน ขสธ. และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ขสธ. พร้อม เอกสารหลักฐานตามมาตรา 31 วรรคสอง รวมทั้งความยินยอมของบุคคลดังกล่าวต่อนายกรัฐมนตรี **เพื่อนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงแต่งตั้งต่อไป** หลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกกรรมการตาม (2) และ (5) ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการคัดเลือกกำหนด	
ไม่ได้บัญญัติคุณสมบัติผู้ทรงคุณวุฒิไว้	**มาตรา 30** กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ขสธ. ตามมาตรา 28 ต้องมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้ (1) เป็นผู้มีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์ (2) มีสัญชาติไทย (3) มีอายุไม่ต่ำกว่าสี่สิบห้าปีบริบูรณ์ (4) เป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีผลงานหรือเคยปฏิบัติงานที่แสดงให้เห็นถึงการเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเข้าใจ มีประสบการณ์ และความเชี่ยวชาญในด้านการเมือง ด้านการเศรษฐกิจ ด้าน	- พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการฯ ไม่ได้บัญญัติคุณสมบัติของผู้ทรงคุณวุฒิไว้ เมื่อมีการแต่งตั้งอาจทำให้ได้บุคคลที่ไม่เหมาะสมเข้ามาเป็นผู้ทรงคุณวุฒิใน กขร. ได้ การที่ร่าง พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารสาธารณะฯ กำหนดเรื่องคุณสมบัติของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิไว้ จึงเป็นเรื่องที่มีความจำเป็นและเหมาะสม เพื่อให้ได้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นผู้ที่มีความรู้ ความเข้าใจ มีประสบการณ์และความเชี่ยวชาญในด้านต่าง ๆ เข้ามาปฏิบัติหน้าที่

พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540	ร่าง พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารสาธารณะ พ.ศ. .... ของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	ความเห็น
	สังคม ด้านความมั่นคงหรือด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร หรืออื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงความหลากหลาย	
ไม่ได้บัญญัติลักษณะต้องห้ามของผู้ทรงคุณวุฒิไว้	**มาตรา 31** กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ขสธ. ต้องไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้ (1) เป็นผู้มีตำแหน่งในพรรคการเมือง (2) วิกลจริต หรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ (3) เป็นภิกษุ สามเณร นักพรต หรือนักบวช (4) ต้องคุมขังโดยหมายของศาลหรือโดยคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมาย (5) ติดยาเสพติดให้โทษ (6) เป็นบุคคลล้มละลาย (7) ต้องคำพิพากษาให้จำคุกแม้คดีจะยังไม่ถึงที่สุด หรือมีการรอการลงโทษ หรือเคยได้รับโทษจำคุก โดยคำพิพากษาอันถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่ในความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ (8) เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ (9) เคยต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินเพราะร่ำรวยผิดปกติ หรือมี	- การกำหนดลักษณะต้องห้ามตามเป็นเรื่องที่จำเป็นเพื่อให้ได้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่เหมาะสม มีความเป็นอิสระเป็นกลางในการปฏิบัติหน้าที่ ไม่เอื้อประโยชน์ให้ตนเองและพวกพ้องและไม่มีความเสียหายในด้านต่าง ๆ เข้ามาปฏิบัติหน้าที่

พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540	ร่าง พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารสาธารณะ พ.ศ. .... ของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	ความเห็น
	ทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ (10) เคยถูกถอดถอนออกจากตำแหน่งตามรัฐธรรมนูญ (11) เป็นกรรมการหรือที่ปรึกษาของรัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานของรัฐ (12) ดำรงตำแหน่งใดในห้างหุ้นส่วน บริษัท หรือองค์การที่ดำเนินธุรกิจโดยมุ่งหาผลกำไร (13) เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา ข้าราชการการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น (14) เป็นข้าราชการ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามทุจริต เว้นแต่ในฐานะเป็นกรรมการในคณะกรรมการ ขสธ. ผู้ได้รับคัดเลือกเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ขสธ. ผู้ใดมีลักษณะต้องห้ามตามวรรคหนึ่ง ในวันที่ได้รับการคัดเลือก ถ้าผู้นั้นแสดงหลักฐานว่าได้ลาออกจากตำแหน่งตาม (11) (12) และ (14) แล้ว ทั้งนี้ ภายในสามสิบวันนับแต่ที่ได้รับการคัดเลือก ให้คณะกรรมการคัดเลือกดำเนินการต่อไปได้ ถ้าผู้นั้นมิได้แสดงหลักฐานดังกล่าวภายในระยะเวลาที่กำหนดให้ถือว่าบุคคลนั้นไม่ได้รับการคัดเลือก และให้คณะกรรมการคัดเลือกพิจารณาคัดเลือกใหม่โดยจะพิจารณาจาก	

พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540	ร่าง พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารสาธารณะ พ.ศ. .... ของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	ความเห็น
	รายชื่อบุคคลที่สมัครไว้แล้วตามมาตรา 29 (1) หรือจะให้มีการเปิดรับสมัครเพิ่มเติมก็ได้ โดยให้นำบทบัญญัติมาตรา 29 (4) มาใช้บังคับโดยอนุโลม	
มาตรา 29 กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งตามมาตรา 27 มีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสามปีนับแต่วันที่ได้รับแต่งตั้งผู้ที่พ้นจากตำแหน่งแล้วอาจได้รับแต่งตั้งใหม่ได้	**มาตรา 32** กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ขสธ. และเลขาธิการ ขสธ. มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี เมื่อครบกำหนดตามวาระในวรรคหนึ่ง หากยังมิได้มีการแต่งตั้งกรรมการ ขสธ. ขึ้นใหม่ให้กรรมการ ขสธ. ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อดำเนินงานต่อไปจนกว่ากรรมการ ขสธ. ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับตำแหน่งใหม่เข้ารับหน้าที่ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ขสธ. และเลขาธิการ ขสธ. ซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระอาจได้รับการแต่งตั้งอีกได้แต่ต้องไม่เกินสองวาระติดต่อกัน ให้นำบทบัญญัติในวรรคสองมาใช้บังคับกับกรณีการครบวาระการดำรงตำแหน่งของเลขาธิการ ขสธ. โดยอนุโลม	- ต่างกันในเรื่องของวาระการดำรงตำแหน่ง พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารฯ มาตรา 29 กำหนดวาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิไว้ 3 ปี ผู้ที่พ้นจากตำแหน่งแล้วอาจได้รับแต่งตั้งใหม่ได้ไม่จำกัดวาระการดำรงตำแหน่ง ร่าง พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารสาธารณะฯ มาตรา 32 กำหนดไว้ 4 ปี ผู้ที่พ้นจากตำแหน่งตามวาระอาจได้รับการแต่งตั้งอีกได้แต่ต้องไม่เกินสองวาระติดต่อกัน และให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระยังอยู่ในตำแหน่งเพื่อดำเนินงานต่อไปได้จนกว่ากรรมการ ขสธ. ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับตำแหน่งใหม่เข้ารับหน้าที่ ทำให้การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ ขสธ. เป็นไปอย่างต่อเนื่อง ไม่มีช่องว่างในการปฏิบัติหน้าที่ระหว่างการสรรหากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่ง พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารฯ ไม่มีบทบัญญัตินี้ ทำให้ กขร. ต้องหยุดปฏิบัติหน้าที่ในระหว่างการสรรหากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
กำหนดไว้ในมาตรา 30	**มาตรา 33** นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระกรรมการ ขสธ. พ้นจากตำแหน่งเมื่อ	- พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการฯ กำหนดไว้ในมาตรา 30 ว่า นอกจากพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการ

พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540	ร่าง พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารสาธารณะ พ.ศ. .... ของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	ความเห็น
	(1) ตาย (2) มีอายุครบเจ็ดสิบปีบริบูรณ์ (3) ลาออก (4) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 31 (5) คณะกรรมการ ขสธ. มีมติสองในสามของจำนวนกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ให้ออกเพราะบกพร่องต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสีย หรือหย่อนความสามารถ ในกรณีมีปัญหาว่ากรรมการผู้ใดต้องพ้นจากตำแหน่งตาม (5) หรือไม่ ให้คณะรัฐมนตรีเป็นผู้วินิจฉัย การพ้นจากตำแหน่งกรรมการ ขสธ. ตามวรรคหนึ่ง ให้นำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงทราบ	ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งตามมาตรา 27 พ้นจากตำแหน่งเมื่อ (1) ตาย (2) ลาออก (3) คณะรัฐมนตรีให้ออกเพราะมีความประพฤติเสื่อมเสีย บกพร่องหรือไม่สุจริตต่อหน้าที่หรือหย่อนความสามารถ (4) เป็นบุคคลล้มละลาย (5) เป็นคนไร้ความสามารถหรือเสมือนไร้ความสามารถ (6) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ - ร่าง พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารสาธารณะฯ มาตรา 33 วรรคสองในกรณีมีปัญหาว่ากรรมการผู้ใดต้องพ้นจากตำแหน่งตาม (5) หรือไม่ **ให้คณะรัฐมนตรีเป็นผู้วินิจฉัย** เป็นเรื่องที่น่าจะไม่เหมาะสม เพราะคณะกรรมการ ขสธ. ในส่วนของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งและคณะรัฐมนตรีมิได้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการสรรหากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการ ขสธ. ด้วย
ไม่ได้บัญญัติเรื่องที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระไว้	**มาตรา 34** ในกรณีที่กรรมการ ขสธ. พ้นจากตำแหน่งก่อนวาระและยังมิได้แต่งตั้งกรรมการ ขสธ. แทนตำแหน่งที่ว่าง ให้กรรมการ ขสธ. เท่าที่เหลืออยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ และให้ถือว่าคณะกรรมการ ขสธ. ประกอบด้วยกรรมการ ขสธ. เท่าที่มีอยู่ เว้นแต่มีกรรมการ ขสธ. เหลืออยู่ไม่ถึงห้าคน	- ร่าง พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารสาธารณะฯ สามารถแก้ปัญหากรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระและยังมิได้แต่งตั้งกรรมการ ขสธ. แทนตำแหน่งที่ว่าง กรรมการ ขสธ. ที่เหลืออยู่ก็สามารถปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ แต่ พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารฯ ไม่ได้บัญญัติ

พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540	ร่าง พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารสาธารณะ พ.ศ. .... ของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	ความเห็น
	ในกรณีที่ประธานกรรมการ ขสธ. พ้นจากตำแหน่งให้กรรมการ ขสธ. ที่เหลืออยู่เลือกกรรมการ ขสธ. คนหนึ่งทำหน้าที่ประธานกรรมการ ขสธ. ไปจนกว่าประธานกรรมการ ขสธ. ที่ได้รับแต่งตั้งใหม่จะเข้ารับหน้าที่	ในเรื่องนี้ไว้ ทำให้มีปัญหาต่อ กขร. เนื่องจากไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายต่อไปได้ เนื่องจากการที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระ ทำให้ กขร. มีองค์ประกอบของกรรมการไม่ครบตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ กขร. จึงไม่สามารถประชุมเพื่อลงมติอย่างหนึ่งอย่างใดได้
ไม่ได้บัญญัติให้ กขร. หรือ กวฉ. ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน	**มาตรา 35** ให้กรรมการ ขสธ. เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติกำหนดให้ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต	- ไม่จำเป็นต้องกำหนดไว้ในร่าง พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารสาธารณะฯ เนื่องจากการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน เป็นเรื่องที่กำหนดไว้แล้วตาม พ.ร.ป. ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ (ประกาศราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ 21 ก.ค. 61) มาตรา 102 และมาตรา 103 อยู่แล้ว จึงสมควรให้เป็นไปตาม พ.ร.ป. ดังกล่าว
ไม่ได้บัญญัติให้มีการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ได้ **บัญญัติไว้ในมาตรา 31 วรรคแรก ว่า** *การประชุมของคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง*	**มาตรา 36** การประชุมของคณะกรรมการ ขสธ. ให้เป็นไปตามข้อบังคับการประชุม โดยการประชุมอาจกระทำได้โดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ หรือวิธีการอื่นใด ทั้งนี้ ข้อบังคับการประชุมของคณะกรรมการ ขสธ. ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการ ขสธ. ประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา การประชุมคณะกรรมการ ขสธ. ต้องมีกรรมการ ขสธ. มาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการ	- ร่าง พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารสาธารณะฯ กำหนดให้ประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ได้เป็นเรื่องที่เหมาะสม สอดคล้องกับเทคโนโลยีในปัจจุบัน และเป็นการลดเอกสาร อีกทั้งสอดคล้องกับประกาศ คสช. ฉบับที่ 57/2557 ลงวันที่ 27 มิ.ย. 2557 เรื่องการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ อีกด้วย พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการฯ แม้ไม่กำหนดให้สามารถประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ได้ ปัจจุบันก็สามารถประชุมผ่านสื่อ

พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540	ร่าง พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารสาธารณะ พ.ศ. .... ของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	ความเห็น
ของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม **บัญญัติไว้ในมาตรา 31 วรรคสอง ว่า** *ให้ประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการที่มาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม* **บัญญัติไว้ในมาตรา 31 วรรคสาม ว่า** *การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด*	ขสธ. ที่มีอยู่จึงจะเป็นองค์ประชุม ให้ประธานกรรมการ ขสธ. เป็นประธานในที่ประชุม ถ้าไม่มีประธานกรรมการ ขสธ. หรือประธานกรรมการ ขสธ. ไม่มาประชุม หรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการ ขสธ. ที่มาประชุมเลือกกรรมการ ขสธ. คนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมหรือการให้ความเห็นชอบตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ ให้ถือเสียงข้างมากของจำนวนกรรมการ ขสธ. ทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ กรรมการ ขสธ. คนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกหนึ่งเสียงเป็นเสียงชี้ขาด	อิเล็กทรอนิกส์ได้ โดยอาศัยประกาศ คสช. ฉบับที่ 57/2557 ลงวันที่ 27 มิ.ย. 2557 ได้ แต่หากมีการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายนี้ก็ควรกำหนดให้ชัดเจนเช่นเดียวกับร่างพ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารสาธารณะฯ
ไม่ได้บัญญัติไว้	**มาตรา 37** การประชุมให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการ ขสธ. กำหนด การนัดประชุมต้องทำเป็นหนังสือและแจ้งให้กรรมการ ขสธ. ทุกคนทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสามวัน โดยส่งทางไปรษณีย์ หรือแจ้งทางช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ เว้นแต่กรรมการ ขสธ. นั้น จะได้ทราบการบอกนัดในที่ประชุมแล้ว กรณีดังกล่าวนี้จะทำหนังสือแจ้งนัดเฉพาะกรรมการที่ไม่ได้มาประชุมก็	- ร่าง พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารสาธารณะฯ มาตรา 37 วรรคสอง กำหนดวิธีการประชุม โดยเฉพาะวิธีการนัดประชุมไว้ชัดเจนเป็นไปตามพระราชบัญญัติวิธีราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 มาตรา 80 วรรคสอง และวรรคสาม ที่บัญญัติว่าการนัดประชุมต้องทำเป็นหนังสือและแจ้งให้กรรมการทุกคนทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสามวัน เว้นแต่กรรมการนั้นจะได้ทราบการบอกนัดในที่ประชุมแล้ว

พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540	ร่าง พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารสาธารณะ พ.ศ. .... ของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	ความเห็น
	ได้ บทบัญญัติในวรรคสองมิให้นำมาใช้บังคับในกรณีมีเหตุจำเป็นเร่งด่วนซึ่งประธานกรรมการ ขสธ. จะนัดประชุมเป็นอย่างอื่นก็ได้	กรณีดังกล่าวนี้จะทำหนังสือแจ้งนัดเฉพาะกรรมการที่ไม่ได้มาประชุมก็ได้ บทบัญญัติในวรรคสองมิให้นำมาใช้บังคับในกรณีมีเหตุจำเป็นเร่งด่วนซึ่งประธานกรรมการ จะนัดประชุมเป็นอย่างอื่นก็ได้ ทำให้ไม่มีปัญหาในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบการประชุม ซึ่ง พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการฯ ไม่ได้บัญญัติเรื่องนี้ไว้ เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องจึงต้องศึกษาและอาศัย พ.ร.บ. วิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ ในการปฏิบัติหน้าที่ด้วย
ไม่ได้บัญญัติวิธีการดำเนินการประชุมในรูปของคณะกรรมการไว้	**มาตรา 38** ประธานกรรมการ ขสธ. มีอำนาจหน้าที่ดำเนินการประชุมและเพื่อรักษาความเรียบร้อยในการประชุม ให้ประธานกรรมการ ขสธ. มีอำนาจออกคำสั่งใด ๆ ตามความจำเป็นได้ ถ้าประธานกรรมการ ขสธ. ไม่อยู่ในที่ประชุมหรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการที่มาประชุมเลือกกรรมการ ขสธ. คนหนึ่งทำหน้าที่เป็นประธานในที่ประชุม	- ร่าง พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารสาธารณะฯ กำหนดวิธีการดำเนินการประชุมไว้ชัดเจนเป็นไปตามพระราชบัญญัติวิธีราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 มาตรา 81 วรรคหนึ่ง และวรรคสอง ทำให้ไม่มีปัญหาในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบการประชุม ซึ่ง พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการฯ ไม่ได้บัญญัติเรื่องนี้ไว้ เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องจึงต้องศึกษาและอาศัย พ.ร.บ. วิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ ในการปฏิบัติหน้าที่ด้วย
ไม่ได้บัญญัติในเรื่องการประชุมต้องมีการบันทึกรายงานการประชุมไว้	**มาตรา 39** ในการประชุมต้องมีบันทึกรายงานการประชุมเป็นหนังสือ	- ร่าง พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารสาธารณะฯ กำหนดให้มีบันทึกรายงานการประชุมเป็นหนังสือไว้ชัดเจนเป็นไปตามพระราชบัญญัติวิธีราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 มาตรา 83 วรรคหนึ่ง ทำให้ไม่มีปัญหาในการปฏิบัติหน้าที่ของ

พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540	ร่าง พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารสาธารณะ พ.ศ. .... ของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	ความเห็น
		เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบการประชุม ซึ่ง พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการฯ ไม่ได้บัญญัติเรื่องนี้ไว้ เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องจึงต้องศึกษาและอาศัย พ.ร.บ. วิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ ในการปฏิบัติหน้าที่ด้วย
มาตรา 28 คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้ (1) สอดส่องดูแลและให้คำแนะนำเกี่ยวกับการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐและหน่วยงานของรัฐในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ (3) เสนอแนะในการตราพระราชกฤษฎีกาและการออกกฎกระทรวงหรือระเบียบของคณะรัฐมนตรีตามพระราชบัญญัตินี้ (2) ให้คำปรึกษาแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐหรือหน่วยงานของรัฐเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ ตามที่ได้รับคำขอ	**มาตรา 40** คณะกรรมการ ขสธ. มีบทบาท อำนาจและหน้าที่สำคัญในการกำหนดยุทธศาสตร์ นโยบาย และแนวทางในการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาธารณะให้หน่วยงานที่มีหน้าที่นำไปปฏิบัติให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด โดยมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้ (1) กำหนดนโยบาย มาตรการ แผนยุทธศาสตร์ แนวทางดำเนินการเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาธารณะ (2) ส่งเสริม สนับสนุน และกำกับการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาธารณะให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ (3) ออกระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ คำสั่ง หรือปฏิบัติการอื่นใดเพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ (4) เสนอความเห็นต่อนายกรัฐมนตรี คณะรัฐมนตรี รัฐสภา เพื่อกำหนดนโยบาย ปรับปรุงกฎหมายหรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ (5) ให้คำแนะนำ และคำปรึกษา	ร่าง พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารสาธารณะฯ กำหนดอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ขสธ. ไว้มากกว่า กขร. รวมทั้งมีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์คำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาธารณะตามมาตรา 46 ด้วย - กรณีมาตรา 40 (6) กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการจัดทำฐานข้อมูลการจัดเก็บ การประมวลผลการปรับปรุงและแก้ไขข้อมูลข่าวสารสาธารณะเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชนในการรับรู้หรือการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาธารณะ และ (10) ส่งเสริมและสนับสนุนหน่วยงานของรัฐในการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดตั้งศูนย์ให้บริการข้อมูลข่าวสารสาธารณะระบบอิเล็กทรอนิกส์ โดยพัฒนาระบบการให้บริการ และดำเนินการให้มีระบบการเชื่อมต่อฐานข้อมูลกับเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อความสะดวกรวดเร็วในการสืบค้น และการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารสาธารณะ นั้น เนื่องจากอำนาจหน้าที่ดังกล่าวเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับเทคโนโลยี

พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540	ร่าง พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารสาธารณะ พ.ศ. .... ของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	ความเห็น
(4) พิจารณาและให้ความเห็นเรื่องร้องเรียนตามมาตรา ๑๓ (5) จัดทำรายงานเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้เสนอคณะรัฐมนตรีเป็นครั้งคราวตามความเหมาะสม แต่อย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง (7) ดำเนินการเรื่องอื่นตามที่คณะรัฐมนตรีหรือนายกรัฐมนตรีมอบหมาย	เกี่ยวกับการดำเนินการใด ๆ ในการคุ้มครองสิทธิของประชาชนในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารสาธารณะ (6) กำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีการในการจัดทำฐานข้อมูลการจัดเก็บ การประมวลผลการปรับปรุงและแก้ไขข้อมูลข่าวสารสาธารณะเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชนในการรับรู้หรือการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาธารณะ (7) ติดตาม ตรวจสอบ และประ-เมินผลการดำเนินการของหน่วยงานผู้ครอบครองข้อมูลข่าวสารเพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ (8) พิจารณาดำเนินการแสวงหาข้อเท็จจริงและวินิจฉัยเรื่องร้องเรียนตามพระราชบัญญัตินี้ (9) แต่งตั้งคณะกรรมการเฉพาะเรื่อง คณะอนุกรรมการ หรือคณะทำงานเพื่อดำเนินการใด ๆ ตามพระราชบัญญัตินี้ตามความจำเป็นและเหมาะสม (10) ส่งเสริมและสนับสนุนหน่วยงานของรัฐในการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดตั้งศูนย์ให้บริการข้อมูลข่าวสารสาธารณะระบบอิเล็กทรอนิกส์ โดยพัฒนาระบบการให้บริการ และดำเนินการให้มีระบบการเชื่อมต่อฐานข้อมูลกับเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อความสะดวกรวดเร็วในการ	สารสนเทศขั้นสูงซึ่งต้องอาศัยผู้ที่มีองค์ความรู้ ความสามารถ ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์อย่างสูงโดยเฉพาะเพื่อปฏิบัติหน้าที่ การที่ให้คณะกรรมการ ขสธ. ซึ่งเป็นเพียงกรรมการมีอำนาจหน้าที่ในเรื่องที่มีความยุ่งยากซับซ้อนมากขนาดนี้ เป็นเรื่องที่กรรมการ ขสธ. ซึ่งเพียงแต่มาร่วมประชุมให้ความเห็นในที่ประชุมเท่านั้น ไม่ได้ปฏิบัติหน้าที่ประจำเต็มเวลา แม้จะมีสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารสาธารณะรับผิดชอบงานธุรการของคณะกรรมการฯ ซึ่งต้องรับผิดชอบกฎหมายนี้เมื่อมีผลบังคับด้วย น่าจะไม่สามารถปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ดังกล่าวได้ อย่างไรก็ดีโดยที่ปัจจุบันมีสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัลรับผิดชอบการจัดทำมาตรฐาน แนวทางมาตรการหลักเกณฑ์ และวิธีการทางเทคโนโลยีดิจิทัล และกระบวนการดำเนินงานเพื่อให้สามารถเชื่อมโยงข้อมูลและระบบการทำงานระหว่างกันของหน่วยงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีความสอดคล้องกันส่งเสริมและสนับสนุนการบูรณาการ และแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างหน่วยงานของรัฐการเปิดเผยข้อมูลภาครัฐผ่านเทคโน โลยีดิจิทัล และเป็นศูนย์กลางการแลกเปลี่ยนทะเบียนข้อมูลดิจิทัล

พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540	ร่าง พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารสาธารณะ พ.ศ. .... ของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	ความเห็น
(6) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้	สืบค้น และการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารสาธารณะ รวมทั้งการจัดให้มีระบบการให้คำ ปรึกษา สอบถาม หรือการให้ข้อมูลผ่านศูนย์บริการทางโทรศัพท์แก่ประชาชนโดยไม่คิดค่าบริการ (11) จัดทำบัญชีรายชื่อหน่วยงานผู้ให้บริการข้อมูลข่าวสาธารณะ และวางระเบียบในการจัดทำมาตรฐานของฐานข้อมูลกลาง (12) การจัดทำประมวลจริยธรรม ค่านิยม หรือแนวปฏิบัติงานของคณะกรรมการเลขานุการ และเจ้าหน้าที่ (13) จัดทำรายงานเกี่ยวกับการปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้เสนอต่อคณะรัฐมนตรี รัฐสภา หรือสาธารณชนเป็นครั้งคราวตามความเหมาะสมอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง (14) ปฏิบัติการอื่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ ระเบียบ ข้อบังคับ หรือประกาศตามวรรคหนึ่ง ให้ประธานกรรมการ ขสธ. เป็นผู้ลงนามและเมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้ การออกระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ คำสั่ง หรือการกำหนดหลักเกณฑ์ หรือวิธีการใด ๆ อันเป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ขสธ. ตามพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งอาจกระทบต่อสิทธิประชาชน หรือประโยชน์สาธารณะ	ภาครัฐเพื่ออำนวยความสะดวกในการให้บริการประชาชนและในการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐอยู่แล้ว จึงไม่สมควรกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ขสธ. การกำหนดไว้ในลักษณะดังกล่าวอาจเป็นเพียงการกำหนดเพื่อให้เห็นว่าคณะกรรมการและสำนักงานฯ มีอำนาจหน้าที่ที่สำคัญและมีความรับผิดชอบมากขึ้นเพื่อที่จะยกฐานะของสำนักงาน ขสธ. ให้มีฐานะเป็นกรมตามมาตรา 44

พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540	ร่าง พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารสาธารณะ พ.ศ. .... ของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	ความเห็น
	ให้คณะกรรมการ ขสธ. จัดการประชุมรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนและจะต้องประกาศในราชกิจจานุเบกษาเพื่อใช้บังคับเป็นการทั่วไป รวมทั้งจะต้องจัดทำช่องทางในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารสาธารณะผ่านเว็บไซต์ หรือเครือข่ายสารสนเทศที่ประชาชนสามารถเข้าถึงได้โดยสะดวก ในกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงของนโยบาย แนวทางการปฏิบัติ หรือการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีซึ่งมีผลกระทบโดยตรงต่อการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาธารณะตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ คณะกรรมการ ขสธ. มีหน้าที่เสนอความเห็นต่อนายกรัฐมนตรี คณะรัฐมนตรี รัฐสภา เพื่อกำหนดนโยบาย ปรับปรุงกฎหมายหรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง	
มาตรา 29 กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งตามมาตรา ๒๗ มีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสามปีนับแต่วันที่ได้รับแต่งตั้ง ผู้ที่พ้นจากตำแหน่งแล้วอาจได้รับแต่งตั้งใหม่ได้	**มาตรา 32** กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ขสธ. และเลขาธิการ ขสธ. มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี เมื่อครบกำหนดตามวาระในวรรคหนึ่ง หากยังมิได้มีการแต่งตั้งกรรมการ ขสธ. ขึ้นใหม่ให้กรรมการ ขสธ. ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่ง ตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อดำเนินงานต่อไปจนกว่ากรรมการ ขสธ. ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับตำแหน่งใหม่เข้ารับหน้าที่ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ขสธ. และ	- ต่างกันในเรื่องของวาระการดำรงตำแหน่ง พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการฯ มาตรา 29 กำหนดวาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิไว้ 3 ปี และผู้ที่พ้นจากตำแหน่งแล้วอาจได้รับแต่งตั้งใหม่ได้ ร่าง พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารสาธารณะฯ มาตรา 32 กำหนดไว้ 4 ปี ผู้ที่พ้นจากตำแหน่งตามวาระอาจได้รับการแต่งตั้งอีกได้แต่ต้องไม่เกินสองวาระติดต่อกัน

พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540	ร่าง พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารสาธารณะ พ.ศ. .... ของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	ความเห็น
	เลขาธิการ ขสธ. ซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระอาจได้รับการแต่งตั้งอีกได้แต่ต้องไม่เกินสองวาระติดต่อกัน ให้นำบทบัญญัติในวรรคสองมาใช้บังคับกับกรณีการครบวาระการดำรงตำแหน่งของเลขาธิการ ขสธ. โดยอนุโลม	
มาตรา 30 นอกจากพ้นจากตำแหน่งตามวาระกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งตามมาตรา 27 พ้นจากตำแหน่งเมื่อ (1) ตาย (2) ลาออก (3) คณะรัฐมนตรีให้ออกเพราะมีความประพฤติเสื่อมเสีย บกพร่องหรือไม่สุจริตต่อหน้าที่หรือหย่อนความสามารถ (4) เป็นบุคคลล้มละลาย (5) เป็นคนไร้ความสามารถหรือเสมือนไร้ความสามารถ (6) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ	**มาตรา 33** นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระกรรมการ ขสธ. พ้นจากตำแหน่งเมื่อ (1) ตาย (2) มีอายุครบเจ็ดสิบปีบริบูรณ์ (3) ลาออก (4) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๓๑ (5) คณะกรรมการ ขสธ. มีมติสองในสามของจำนวนกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ให้ออกเพราะบกพร่องต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสีย หรือหย่อนความสามารถ ในกรณีมีปัญหาว่ากรรมการผู้ใดต้องพ้นจากตำแหน่งตาม (5) หรือไม่ ให้คณะรัฐมนตรีเป็นผู้วินิจฉัย การพ้นจากตำแหน่งกรรมการ ขสธ. ตามวรรคหนึ่ง ให้นำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงทราบ	- ร่าง พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารสาธารณะฯ มาตรา 33 วรรคหนึ่ง กำหนดไม่ชัดเจนกรณีการพ้นจากตำแหน่งตามของคณะกรรมการ ขสธ. เนื่องจากคณะกรรมการ ขสธ. มีทั้งกรรมการโดยตำแหน่ง และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ดังนั้น ควรกำหนดให้มีความชัดเจนด้วยว่าหมายถึงกรรมการประเภทใด หรือหมายถึงทั้งกรรมการโดยตำแหน่ง และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ - -มาตรา 33 วรรคสาม ที่กำหนดให้การพ้นจากตำแหน่งกรรมการ ขสธ. ตามวรรคหนึ่ง ให้นำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงทราบ กำหนดเพื่อให้สอดรับกับมาตรา 29 (5) ที่ให้คณะกรรมการคัดเลือกแจ้งรายชื่อผู้ได้รับการคัดเลือกเป็นประธาน ขสธ. และกรรมการผู้ทรง คุณวุฒิ ขสธ. ต่อนายกรัฐมนตรีเพื่อนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงแต่งตั้งต่อไป ซึ่งจะต้องพิจารณาถึงความจำเป็นด้วยว่าการแต่งตั้ง และการพ้นจากตำแหน่งของประธาน ขสธ. และ

พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540	ร่าง พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารสาธารณะ พ.ศ. .... ของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	ความเห็น
		กรรมการผู้ทรง คุณวุฒิ ขสธ. ต้องนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงทราบด้วยหรือไม่
มาตรา 31 การประชุมของคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม ให้ประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการที่มาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด	**มาตรา 36** การประชุมของคณะกรรมการ ขสธ. ให้เป็นไปตามข้อบังคับการประชุม โดยการประชุมอาจกระทำได้โดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์หรือวิธีการอื่นใด ทั้งนี้ ข้อบังคับการประชุมของคณะกรรมการ ขสธ. ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการ ขสธ. ประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา การประชุมคณะกรรมการ ขสธ. ต้องมีกรรมการ ขสธ. มาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการ ขสธ. ที่มีอยู่จึงจะเป็นองค์ประชุม ให้ประธานกรรมการ ขสธ. เป็นประธานในที่ประชุม ถ้าไม่มีประธานกรรมการ ขสธ. หรือประธานกรรมการ ขสธ. ไม่มาประชุม หรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการ ขสธ. ที่มาประชุมเลือกกรรมการ ขสธ. คนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมหรือการให้ความเห็นชอบ ตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ให้ถือเสียงข้างมากของจำนวนกรรมการ ขสธ. ทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ กรรมการ ขสธ. คนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานใน	- ร่าง พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารสาธารณะฯ กำหนดให้ประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ได้เป็นเรื่องที่เหมาะสม สอดคล้องกับเทคโนโลยีในปัจจุบัน และเป็นการลดเอกสาร อีกทั้งสอดคล้องกับประกาศ คสช. ฉบับที่ 57/2557 ลงวันที่ 27 มิ.ย. 2557 เรื่องการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ อีกด้วย พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการฯ แม้ไม่กำหนดให้สามารถประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ได้ ปัจจุบันก็สามารถประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ได้ โดยอาศัยประกาศ คสช. ฉบับที่ 57/2557 ลงวันที่ 27 มิ.ย. 2557 ได้ แต่หากมีการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายนี้ก็ควรกำหนดให้ชัดเจนเช่นเดียวกับร่างพ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารสาธารณะฯ

พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540	ร่าง พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารสาธารณะ พ.ศ. .... ของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	ความเห็น
	ที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกหนึ่งเสียง เป็นเสียงชี้ขาด	
ไม่ได้บัญญัติไว้ - กขร. มีอำนาจหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 28 - กวฉ. มีอำนาจหน้าที่ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 35 คือ พิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์คำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามมาตรา 14 หรือมาตรา 15 หรือไม่รับฟังคำคัดค้านตามมาตรา 17 และคำสั่งไม่แก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือลบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลตามมาตรา 25	**มาตรา 41** ให้คณะกรรมการ ขสธ. จัดทำและเผยแพร่แนวปฏิบัติในการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารสาธารณะหรือหน้าที่ในการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาธารณะของหน่วยงานของรัฐ และติดตาม ประเมินผล ตลอดจนการพิจารณาทบทวนแนวทางให้สอดคล้องกับเหตุผลความจำเป็น สภาพการณ์ของการพัฒนา หรือการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีที่นำมาใช้ รวมทั้งจะต้องประเมินผลการปฏิบัติการตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ขสธ. เป็นประจำทุกปี รายงานผลการดำเนินงาน ปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะหรือข้อคิดเห็น ต่อนายกรัฐมนตรี คณะรัฐมนตรี และรัฐสภา ทั้งนี้ กรณีต้องมีการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติของกฎหมาย หรือกฎหมายอื่นใดที่เกี่ยวข้องให้คณะกรรมการ ขสธ. จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนและผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นข้อมูลประกอบการนำเสนอข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะต่อนายกรัฐมนตรีและคณะรัฐมนตรี เมื่อต้องมีการดำเนินการในแต่ละคราว ให้คณะกรรมการ ขสธ. เปิดเผย	- ร่างมาตรา 41 สมควรไปกำหนดรวมในเรื่องบทบาท อำนาจหน้าที่ ของคณะกรรมการ ขสธ. ตามมาตรา 40

พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540	ร่าง พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารสาธารณะ พ.ศ. .... ของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	ความเห็น
	รายงานผลการดำเนินการตามวรรคหนึ่งให้สาธารณชนรับทราบผ่านทางเว็บไซต์หรือระบบเครือข่ายสารสนเทศอื่นใด	
ไม่ได้บัญญัติไว้ แต่ กขร. และ กวฉ. ได้รับเบี้ยประชุมตามพระราชกฤษฎีกาเบี้ยประชุมกรรมการ พ.ศ. 2547 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ประกอบกับประกาศกระทรวงการคลัง ลงวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2557 เรื่อง กำหนดรายชื่อคณะกรรมการและคณะอนุกรรมการที่มีสิทธิได้รับเบี้ยประชุมเป็นรายเดือน และอัตราเบี้ยประชุมเป็นรายเดือนและเป็นรายครั้ง สำหรับกรรมการ อนุกรรมการ เลขานุการและผู้ช่วยเลขานุการ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2557 โดยเหมาจ่ายเป็นรายเดือน ดังนี้ ประธาน กขร. ในอัตรา 10,000 บาท กขร. ในอัตรา 8,000 บาท ประธาน กวฉ. ในอัตรา 6,250 บาท และ กวฉ. ในอัตรา 5,000 บาท	**มาตรา 42** ให้คณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ และคณะทำงาน ที่คณะกรรมการ ขสธ. แต่งตั้ง หรือคณะทำงานที่เลขานุการแต่งตั้ง โดยได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการ ขสธ. ได้รับเบี้ยประชุมและประโยชน์ตอบแทน ตามระเบียบคณะกรรมการ ขสธ. โดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง และประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา	- ในหลักการแม้จะไม่ได้บัญญัติในเรื่องเบี้ยประชุมกรรมการไว้ในกฎหมายคณะกรรมการ และอนุกรรมการ ตามกฎหมายก็มีสิทธิได้รับเบี้ยประชุมตามพระราชกฤษฎีกาเบี้ยประชุมกรรมการ พ.ศ. 2547 และที่แก้ไขเพิ่มเติม อยู่แล้ว การกำหนดในร่างกฎหมายลักษณะนี้ผู้ร่างน่าจะมีความประสงค์ที่จะให้คณะกรรมการ ขสธ. คณะอนุกรรมการ ขสธ. และคณะทำงาน ที่ ขสธ. แต่งตั้ง รวมทั้งคณะทำงานที่เลขานุการแต่งตั้ง มีสิทธิได้รับเบี้ยประชุม ในอัตราที่สูงกว่าที่กระทรวงการคลังกำหนด (โดยปกติถ้าหน่วยงานเห็นว่าคณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการ ชุดใด มีความสำคัญมีภาระหน้าที่ความรับผิดชอบสูงก็สามารถทำความตกลงกับกระทรวงการคลังในเรื่องเบี้ยประชุมได้อยู่แล้ว) สำหรับคณะทำงานที่คณะกรรมการ ขสธ. แต่งตั้ง หรือคณะทำงานที่เลขานุ การแต่งตั้ง โดยปกติไม่มีสิทธิได้รับเบี้ยประชุมตามพระราชกฤษฎีกาเบี้ยประชุมกรรมการ พ.ศ. 2547 และที่แก้ไขเพิ่มเติม อยู่แล้ว การกำหนดตามมาตรา 42 ก็เพื่อที่จะให้คณะทำงานที่คณะกรรมการ ขสธ. แต่งตั้ง และ

พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540	ร่าง พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารสาธารณะ พ.ศ. .... ของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	ความเห็น
		คณะทำงานที่เลขานุ การแต่งตั้งมีสิทธิได้รับเบี้ยประชุมและประโยชน์ตอบแทนด้วย การดำเนินการตามร่าง พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารสาธารณะฯ จึงมีค่าใช้จ่ายที่สูงและเป็นภาระเรื่องงบประมาณกับรัฐบาลมากกว่า พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการฯ มาก
มาตรา 32 ให้คณะกรรมการมีอำนาจเรียกให้บุคคลใดมาให้ถ้อยคำหรือให้ส่งวัตถุ เอกสาร หรือพยานหลักฐานมาประกอบการพิจารณาได้ **มาตรา 33** ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐปฏิเสธว่าไม่มีข้อมูลข่าวสารตามที่มีคำขอไม่ว่าจะเป็นกรณีตามมาตรา 11 หรือมาตรา 25 ถ้าผู้มีคำขอไม่เชื่อว่าเป็นความจริงและร้องเรียนต่อคณะกรรมการตามมาตรา 13 ให้คณะกรรมการมีอำนาจเข้าดำเนินการตรวจสอบข้อมูลข่าวสารของราชการที่เกี่ยวข้องได้ และแจ้งผลการตรวจสอบให้ผู้ร้องเรียนทราบ หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐต้องยินยอมให้คณะกรรมการหรือผู้ซึ่ง	**มาตรา 43** คณะกรรมการ ขสธ. มีอำนาจในการสั่งให้หน่วยงาน หรือบุคคลใดส่งเอกสารหรือให้ข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องที่มีผู้ร้องเรียนหรือเรื่องอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาธารณะตามพระราชบัญญัตินี้ รวมทั้งให้มีอำนาจในการเรียกบุคคลใดมาชี้แจงข้อเท็จจริงก็ได้ ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะ กรรมการ ขสธ. กำหนด กรณีหน่วยงานของรัฐใดถูกร้องเรียนว่าไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ คณะกรรมการ ขสธ. อาจแต่งตั้งหรือมอบหมายให้อนุกรรมการหรือเจ้าหน้าที่สำนักงาน ขสธ. ตรวจสอบและแสวงหาข้อเท็จจริงหรือดำเนินการอื่นใดได้ตามความเหมาะสมเพื่อเสนอความเห็นในข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายต่อคณะกรรมการ ขสธ. ตลอดจนดำเนินการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องร้องเรียนนั้น รวมทั้งอาจขอให้หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของหน่วยงาน-	หลักการเป็นไปในแนวทางเดียวกัน

พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540	ร่าง พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารสาธารณะ พ.ศ. .... ของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	ความเห็น
คณะกรรมการมอบหมายเข้าตรวจสอบข้อมูลข่าวสารที่อยู่ในความครอบครองของตนได้ ไม่ว่าจะเป็นข้อมูลข่าวสารที่เปิดเผยได้หรือไม่ก็ตาม	ของรัฐให้ความช่วยเหลือสนับสนุนหรือเข้าร่วมปฏิบัติหน้าที่ได้ตามความ-เหมาะสม โดยให้หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐปฏิบัติการตามที่ขอได้ตามสมควรแก่กรณี ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการ ขสธ. ประกาศกำหนด และภายใต้บังคับของกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลข่าวสารสาธารณะของหน่วยงานรัฐดังกล่าวในการพิจารณาดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องร้องเรียนตามมาตรา 40 (7)	
มาตรา 34 คณะกรรมการจะแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติงานอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่คณะกรรมการมอบหมายก็ได้ และให้นำความในมาตรา 31 มาใช้บังคับโดยอนุโลม	**มาตรา 40** คณะกรรมการ ขสธ. มีบทบาท อำนาจและหน้าที่สำคัญในการกำหนดยุทธศาสตร์ นโยบาย และแนวทางในการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาธารณะให้หน่วยงานที่มีหน้าที่นำไปปฏิบัติให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด โดยมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้ (9) แต่งตั้งคณะกรรมการเฉพาะเรื่อง คณะอนุกรรมการ หรือคณะทำงานเพื่อดำเนินการใด ๆ ตามพระราชบัญญัตินี้ตามความจำเป็นและเหมาะสม	**หลักการเป็นไปในแนวทางเดียวกัน**
	หมวด 8 **สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารสาธารณะ**	
มาตรา 6 ให้จัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ	**มาตรา 44** ให้มีสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารสาธารณะเป็นส่วน	- ร่าง พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารสาธารณะฯ บัญญัติให้สำนักงานคณะกรรมการ

พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540	ร่าง พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารสาธารณะ พ.ศ. .... ของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	ความเห็น
ขึ้นในสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี มีหน้าที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับงานวิชาการและธุรการให้แก่คณะกรรมการและคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ประสานงานกับหน่วยงานของรัฐ และให้คำปรึกษาแก่เอกชนเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้	ราชการที่มีฐานะเป็นกรม ไม่สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวง หรือทบวง โดยมีเลขาธิการ ขสธ. เป็นหัวหน้าผู้รับผิดชอบสูงสุดในการปฏิบัติงานขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรี มีหน้าที่ควบคุมดูแล และรับผิดชอบการปฏิบัติราชการของสำนักงานต่อคณะกรรมการ ขสธ. และเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและเจ้าหน้าที่ในสำนักงาน โดยมีรองเลขาธิการ ขสธ. เป็นผู้ช่วยสั่งและปฏิบัติราชการ สำนักงานมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้ (1) รับผิดชอบในงานธุรการของคณะกรรมการ ขสธ. รวมตลอดทั้งสนับสนุนและอำนวยความสะดวกให้การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ ขสธ. เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ (2) ออกระเบียบ และบริหารงานบุคคล (3) ประสานงานและให้ความร่วมมือกับส่วนราชการและหน่วย งานของรัฐอื่นที่เกี่ยวข้องกับการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาธารณะ และการปฏิบัติเพื่อให้เป็นไปตามพระราช บัญญัตินี้ (4) ประสานงานและให้ความร่วมมือระหว่างประเทศเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาธารณะ (5) รวบรวมและเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร	ข้อมูลข่าวสารสาธารณะ เป็นส่วนราชการที่มีฐานะเป็นกรมไม่สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวง หรือทบวง **เป็นการตั้งส่วนราชการขึ้นใหม่ซึ่งจะต้องมีการเพิ่มกรอบอัตรากำลังสำหรับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติหน้าที่จำนวนมาก อันจะเป็นเพิ่มภาระด้านงบประมาณภาครัฐเป็นจำนวนมาก** ในเบื้องแรกอาจให้ สขร. ปฏิบัติหน้าที่ไปก่อน และพิจารณาการจัดตั้งเป็นกรมขึ้นภายหลัง จนกว่าจะแน่ใจว่าจะสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย และมีปริมาณงานที่สามารถจัดตั้งเป็นกรมต่อไปได้ - นอกจากนี้ ยังมีการเพิ่มอำนาจหน้าที่ให้กับ ขสธ. โดยเฉพาะการออกระเบียบ และบริหารงานบุคคล ตามมาตรา 44 (2) นั้นเนื่องจากตามร่างกฎหมายนี้ยกฐานะเป็นหน่วยงานระดับกรมที่ขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรี จึงต้องมีอำนาจหน้าที่ในส่วนนี้ด้วย นอกจากเรื่องตามมาตรา 44 (2) แล้วอำนาจหน้าที่ในเรื่องอื่น ๆ มีอำนาจหน้าที่ในลักษณะเดียวกันกับ สขร. เพียงแต่ ขสธ. จำแนกอำนาจหน้าที่ออกให้เห็นชัดเจนยิ่งขึ้นเท่านั้น

พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540	ร่าง พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารสาธารณะ พ.ศ. .... ของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	ความเห็น
	สาธารณะ (6) ดำเนินการจัดหรือจัดให้มีการศึกษา อบรม เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ ทักษะ ความรู้ตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ รวมทั้งการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการบริหารและการให้บริการประชาชน (7) ปฏิบัติการอื่นตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้และกฎหมายอื่นหรือตามที่คณะกรรมการ ขสธ. มอบหมาย	- ที่ผ่านมา สขร. สามารถปฏิบัติหน้าที่ตาม พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารฯ ได้ดีเป็นที่พึงพอใจของประชาชน แต่เนื่องจากเทคโนโลยี และการสื่อสารได้พัฒนาขึ้นอย่างรวดเร็ว เข้าสู่ยุคไทยแลนด์ 4.0 สขร. ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับงานวิชาการและธุรการให้แก่ กขร. และ กวฉ. พัฒนาหน่วยงานไม่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมและเทคโนโลยีสารสนเทศ ทำให้การดำเนินการตามกฎหมายมีความล่าช้า ไม่มีความสะดวก และรวดเร็วทันต่อความต้องการของประชาชนในปัจจุบันที่จะก้าวสู่ยุคไทยแลนด์ 4.0
ไม่ได้บัญญัติไว้	**มาตรา ๔๕** ให้เลขาธิการ ขสธ. เป็นข้าราชการพลเรือนสามัญ ซึ่งคณะรัฐมนตรีนำความกราบบังคมทูลเพื่อโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งตามผลการคัดเลือกของคณะกรรมการ ขสธ. โดยความเห็นชอบของวุฒิสภา ให้คณะกรรมการ ขสธ. เป็นผู้คัดเลือกบุคคลเพื่อดำรงตำแหน่งเลขาธิการ ขสธ. แล้วเสนอคณะรัฐมนตรีดำเนินการต่อไป ทั้งนี้ คุณสมบัติและวิธีการคัดเลือกให้เป็นไปตามระเบียบที่ประธานกรรมการ ขสธ. ประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน	

พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540	ร่าง พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารสาธารณะ พ.ศ. .... ของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	ความเห็น
	ในส่วนที่เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของสำนักงาน ให้สำนักงานมีคณะอนุกรรมการสามัญประจำกระทรวงให้ถือว่าประธานกรรมการ ขสธ. มีฐานะเป็นประธานอนุกรรมการสามัญประจำกระทรวง และเลขาธิการ ขสธ. มีฐานะเป็นรองประธานอนุกรรมการสามัญประจำกระทรวง	
หมวด 6 **คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร**	**หมวด 9** **การวินิจฉัยคำอุทธรณ์การเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร**	
มาตรา 35 ให้มีคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาต่างๆ ตามความเหมาะสม ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งตามข้อเสนอของคณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่พิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์คำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามมาตรา 14 หรือมาตรา 15 หรือคำสั่งไม่รับฟังคำคัดค้านตามมาตรา 17 และคำสั่งไม่แก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือลบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลตามมาตรา 25 การแต่งตั้งคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามวรรคหนึ่ง ให้แต่งตั้งตามสาขาความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านของข้อมูลข่าวสารของราชการ เช่น ความมั่นคงของประเทศ เศรษฐกิจและการคลังของประเทศ หรือการบังคับใช้กฎหมาย **มาตรา 36** คณะกรรมการวินิจฉัยการ	**มาตรา 46** ให้คณะกรรมการ ขสธ. มีอำนาจในการรับคำอุทธรณ์และวินิจฉัยการเปิดเผยหรือไม่จัดหาข้อมูลข่าวสารสาธารณะให้แก่ผู้ขอ หรือการอุทธรณ์คำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาธารณะหรือคำสั่งไม่รับฟังคำคัดค้านตาม หรือคำสั่งไม่แก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือลบข้อมูลส่วนบุคคล คณะกรรมการ ขสธ. อาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาธารณะ เพื่อทำหน้าที่วินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาธารณะได้ตามความเหมาะสม เพื่อพิจารณากลั่นกรองคำอุทธรณ์ ทั้งนี้ เมื่อมีผู้ยื่นอุทธรณ์ให้คณะกรรมการ ขสธ. พิจารณาส่งคำขออุทธรณ์ให้	- พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารของราชการฯ กำหนดให้ กวฉ. มีอำนาจหน้าที่พิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์คำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามมาตรา 14 หรือมาตรา 15 หรือคำสั่งไม่รับฟังคำคัดค้านตามมาตรา 17 และคำสั่งไม่แก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือลบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลตามมาตรา 25 แยกต่างหากจาก กขร. ซึ่งทำหน้าที่ในการกำหนดนโยบายเรื่องข้อมูลข่าวสารของราชการของประเทศ เพื่อให้ กวฉ. มีความเป็นอิสระและเป็นกลางในการพิจารณาวินิจฉัย โดยการแต่งตั้ง กวฉ. มาตรา 35 ให้คณะรัฐมนตรีเป็นผู้แต่งตั้ง กวฉ. ตามข้อเสนอของ กขร. โดยให้แต่งตั้งตามสาขาความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านของข้อมูลข่าวสารของราชการ ทำให้มีความหลากหลายและความเชี่ยวชาญ

พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540	ร่าง พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารสาธารณะ พ.ศ. .... ของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	ความเห็น
เปิดเผยข้อมูลข่าวสาร คณะหนึ่ง ๆ ประกอบด้วยบุคคลตามความจำเป็น แต่ต้องไม่น้อยกว่าสามคน และให้ข้าราชการที่คณะกรรมการแต่งตั้งปฏิบัติหน้าที่เป็นเลขานุการและผู้ช่วยเลขานุการ ในการพิจารณาเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานของรัฐแห่งใด กรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารซึ่งมาจากหน่วยงานของรัฐแห่งนั้นจะเข้าร่วมพิจารณาด้วยไม่ได้ กรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารจะเป็นเลขานุการหรือผู้ช่วยเลขานุการไม่ได้ **มาตรา 37** ให้คณะกรรมการพิจารณาส่งคำอุทธรณ์ให้คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร โดยคำนึงถึงความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารแต่ละสาขาภายในเจ็ดวัน นับแต่วันที่คณะกรรมการได้รับคำอุทธรณ์ คำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารให้เป็นที่สุด และในการมีคำวินิจฉัยจะมีข้อสังเกตเสนอแนะต่อคณะกรรมการเพื่อให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องปฏิบัติเกี่ยวกับกรณีใดตามที่เห็นสมควรก็ได้ ให้นำความในมาตรา ๑๓ วรรคสอง	คณะอนุกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลโดยคำนึงถึงความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านของคณะอนุกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลแต่ละสาขาภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับคำอุทธรณ์ การแต่งตั้งคณะอนุกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลตามวรรคสองให้แต่งตั้งผู้ทรง คุณวุฒิตามความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เช่น ด้านเศรษฐกิจดิจิทัล ด้านความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ ด้านสื่อสารข้อมูลด้านการข่าวกรอง การทหาร และความมั่นคง ด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ด้านการศึกษาวิจัย ด้านการเมือง เศรษฐกิจและสังคม ด้านศิลปวัฒนธรรม และโบราณคดี ด้านนิเทศศาสตร์หรือสื่อสารมวลชน ด้านประชาสังคม ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน ด้านการปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านนิติศาสตร์ หรือด้านอื่นใดที่เป็นประโยชน์ต่อการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาธารณะ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการ ขสธ. ประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา ในการดำเนินกระบวนการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาธารณะของคณะกรรมการ ขสธ. ตามวรรคหนึ่ง	ของสาขาในการพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ของข้อมูลข่าวสารของราชการแต่ละเรื่อง ปัจจุบันคณะรัฐมนตรีได้มีการแต่งตั้ง กวฉ. ขึ้น จำนวน 5 สาขา ดังนี้ 1) สาขาต่างประเทศและความมั่นคงของประเทศ 2) สาขาเศรษฐกิจ และการคลังของประเทศ 3) สาขาการแพทย์และสาธารณสุข 4) สาขาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อุตสาหกรรม และการเกษตร และ 5) สาขาสังคมการบริหารราชการแผ่นดิน และการบังคับใช้กฎหมาย สำหรับสาขาสังคม เนื่องจากมีปริมาณเรื่องอุทธรณ์เข้ามาเป็นจำนวนมาก จึงแต่งตั้งเป็น 4 องค์คณะในการพิจารณาเรื่องอุทธรณ์ ซึ่งเป็นไปตามมาตรา 38 ประกอบกับระเบียบ กขร.ว่าด้วย อำนาจหน้าที่ วิธีพิจารณาและองค์คณะในการพิจารณาและวินิจฉัยของ กวฉ. พ.ศ. 2542 ซึ่งตลอดระยะเวลากว่า 20 ปี ที่ผ่านมาการพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ของ กวฉ. มีเรื่องที่มีคำวินิจฉัยเสร็จประมาณ 4,000 เรื่อง เป็นที่ยอมรับของหน่วยงานของรัฐ และประชาชนผู้ใช้สิทธิในการอุทธรณ์ หน่วยงานของรัฐได้ใช้คำวินิจฉัยของ กวฉ. ดังกล่าวเป็นแนวทางในการพิจารณาเปิดเผยข้อมูลข่าวสารให้แก่ผู้ที่มาใช้สิทธิขอข้อมูลข่าวสารของราชการ

พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540	ร่าง พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารสาธารณะ พ.ศ. .... ของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	ความเห็น
มาใช้บังคับการพิจารณาอุทธรณ์ของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารโดยอนุโลม **มาตรา 38** อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารแต่ละสาขา วิธีพิจารณาและวินิจฉัย และองค์คณะในการพิจารณาและวินิจฉัย ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา **มาตรา 37 วรรคสาม** ให้นำความในมาตรา 13 วรรคสอง มาใช้บังคับการพิจารณาอุทธรณ์ของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารโดยอนุโลม *(มาตรา 13 วรรคสอง ในกรณีที่มีการร้องเรียนต่อคณะกรรมการตามวรรคหนึ่ง คณะกรรมการต้องพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในสา สิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำร้องเรียนในกรณีที่มีเหตุจำเป็นให้ขยายเวลาออกไปได้ แต่ต้องแสดงเหตุผลและรวมเวลาทั้งหมดแล้วต้องไม่เกินหกสิบวัน)* **มาตรา 39** ให้นำบทบัญญัติมาตรา 29 มาตรา 30 มาตรา 32 และบทกำหนดโทษที่ประกอบกับบทบัญญัติดังกล่าวมาใช้	หรือคณะอนุกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาธารณะตามวรรคสอง ต้องมีคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาธารณะไม่น้อยกว่าสามคน โดยมีเลขานุการ หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งเลขานุการมอบหมายปฏิบัติหน้าที่เลขานุการและผู้ช่วยเลขานุการ ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการ ขสธ. ประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา ให้คณะกรรมการ ขสธ. หรือคณะอนุกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาธารณะพิจารณาวินิจฉัยคำอุทธรณ์ให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำอุทธรณ์ ในกรณีที่มีเหตุจำเป็นเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรมให้ขยายระยะเวลาได้คราวละเจ็ดวันโดยแสดงเหตุผลความจำเป็น ทั้งนี้ รวมกันแล้วต้องไม่เกินหกสิบวันนับจากวันที่ได้รับคำ-อุทธรณ์ การวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาธารณะของคณะกรรมการ ขสธ. หรือคณะอนุกรรมการ จะต้องคำนึงถึงบทบัญญัติของกฎหมาย รวมถึงประโยชน์สาธารณะ และประโยชน์ของประเทศชาติเป็นสำคัญ	- สำหรับการวินิจฉัยอุทธรณ์การเปิดเผยข้อมูล ตามร่าง พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารสาธารณะฯ จะบัญญัติให้คณะกรรมการ ขสธ. ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในเรื่องนโยบายเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาธารณะมีอำนาจที่ในการพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์คำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาธารณะ หรือคำสั่งไม่รับฟังคำคัดค้าน หรือคำสั่งไม่แก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือลบข้อมูลส่วนบุคคลด้วย โดย ขสธ. สามารถแต่งตั้งคณะอนุกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาธารณะเพื่อทำหน้าที่วินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาธารณะได้ตามความเหมาะสมด้วย ซึ่งอาจทำให้มองได้ว่า การทำหน้าที่ในการพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ดังกล่าวอาจไม่มีความเป็นอิสระ และไม่มีความเป็นกลางได้ เพราะการพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ไปรวมอยู่กับคณะกรรมการ ขสธ. ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในเรื่องนโยบายเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาธารณะด้วย

พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540	ร่าง พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารสาธารณะ พ.ศ. .... ของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	ความเห็น
บังคับกับคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารโดยอนุโลม		
หมวด 7 **บทกำหนดโทษ**	**หมวด 10** **การคุ้มครอง การบังคับทางปกครอง และบทลงโทษ**	
ไม่ได้บัญญัติไว้	**มาตรา 47** หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ หรือตามอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานตามบทบัญญัติของกฎหมาย หรือตามความจำเป็นเพื่อประโยชน์สาธารณะ หรือการปฏิบัติราชการ ย่อมได้รับการคุ้มครองมิให้ผู้ใดฟ้องร้อง หรือกล่าวหาว่าได้กระทำความผิดทางอาญาหรือทางแพ่ง เว้นแต่จะได้กระทำโดยประมาทเลินเล่อหรือกระทำโดยไม่สุจริต หรือโดยเจตนาในการแสวงผลประโยชน์ที่มิควรได้หรือมิชอบด้วยกฎหมาย หรือเจตนาก่อให้เกิดความเสียหายแก่บุคคลหนึ่งบุคคลใด	
มาตรา 40 ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการที่สั่งตามมาตรา ๓๒ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ *(มาตรา 32 ให้คณะกรรมการมีอำนาจเรียกให้บุคคลใดมาให้ถ้อยคำหรือให้ส่งวัตถุ เอกสาร หรือพยานหลักฐานมาประกอบการพิจารณาได้)*	**มาตรา 48** ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการ ขสธ. ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ	

พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540	ร่าง พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารสาธารณะ พ.ศ. .... ของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	ความเห็น
มาตรา 41 ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามข้อจำกัดหรือเงื่อนไขที่เจ้าหน้าที่ของรัฐกำหนดตามมาตรา ๒๐ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ	**ไม่ได้บัญญัติไว้**	
ไม่ได้บัญญัติไว้	**มาตรา 49** ผู้ใดกระทำการขอข้อมูลข่าวสารสาธารณะตามพระราชบัญญัติโดยเจตนาไม่สุจริตหรือเพื่อแสวงผลประโยชน์ที่มิชอบด้วยกฎหมายเพื่อตนเองหรือผู้อื่น ต้องรับโทษปรับทางปกครองไม่เกินห้าหมื่นบาท	- ร่าง พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารสาธารณะฯ กำหนดให้มีโทษปรับทางปกครองกับผู้ขอข้อมูลข่าวสารสาธารณะโดยไม่สุจริต ซึ่งการที่พิสูจน์ความสุจริตในการใช้สิทธินั้นเป็นเรื่องที่พิสูจน์ได้ยาก และอาจเป็นเหตุให้ประชาชนจะไม่อยากที่จะใช้สิทธิในการขอข้อมูลข่าวสารจากหน่วยงานของรัฐ เพื่อตรวจสอบการทำงานของหน่วยงานรัฐ เพราะเกรงว่าจะเป็นการใช้สิทธิโดยไม่สุจริต ขัดกับเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราช-อาณาจักรไทยที่ต้องการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการปกครอง และสิทธิได้รู้อันเป็นสิทธิพื้นฐานของประชาชน การกำหนดโทษทางปกครองแก่ผู้ใช้สิทธิโดยไม่สุจริตแม้จะเป็นเพียงการกำหนดไว้เพื่อเป็นการป้องปรามก็ตามน่าจะไม่เกิดผลดีต่อกฎหมายนี้ที่มุ่งให้ประชาชนใช้สิทธิตามกฎหมายข้อมูลข่าวสาร เพื่อที่ประชาชนจะได้เข้ามามีส่วนร่วม รับทราบการดำเนินการของภาครัฐ และตรวจสอบภาครัฐ เพื่อให้เกิดความโปร่งใสในการปฏิบัติหน้าที่ของรัฐ

พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540	ร่าง พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารสาธารณะ พ.ศ. .... ของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	ความเห็น
ไม่ได้บัญญัติไว้	**มาตรา 50** ให้คณะกรรมการ ขสธ. มีอำนาจปรับทางปกครองตามหมวดนี้กับหน่วยงานของรัฐ และเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจตามกฎหมาย โดยคำนึงถึงความร้ายแรงในการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย หรือคำสั่งของคณะกรรมการ ขสธ. และผลประโยชน์ที่ได้รับจากการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามที่กฎหมายกำหนด ในกรณีที่ไม่มีการชำระค่าปรับทางปกครองให้ดำเนินการบังคับทางปกครองตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง	- ร่าง พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารสาธารณะฯ กำหนดให้ ขสธ. มีอำนาจปรับทางปกครองกับหน่วยงานของรัฐและเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ไม่ปฏิบัติตามกฎหมายด้วย เป็นเรื่องที่มีความเหมาะสม เพื่อให้หน่วยงานของรัฐ และเจ้าหน้าที่ของรัฐมีความตื่นตัว และกระตือรือร้นในการปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมายนี้ เนื่องจากที่ผ่านมา พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารฯ ไม่มีบทกำหนดโทษใด ๆ ที่จะใช้กับเจ้าหน้าที่ของรัฐ และหน่วยงานของรัฐ ทำให้เจ้าหน้าที่ของรัฐ และหน่วยงานของรัฐละเลยไม่สนใจที่จะปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมาย จึงเป็นเหตุให้ประชาชนไม่ได้รับการบริการที่ดี และใช้สิทธิร้องเรียน และอุทธรณ์ต่อ กขร. และ กวฉ. เป็นจำนวนมาก
บทเฉพาะกาล	**บทเฉพาะกาล**	
มาตรา 42 บทบัญญัติมาตรา 7 มาตรา 8 และมาตรา 9 มิให้ใช้บังคับกับข้อมูลข่าวสารของราชการที่เกิดขึ้นก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้หน่วยงานของรัฐจัดพิมพ์ข้อมูลข่าวสารตามวรรคหนึ่ง หรือจัดให้มีข้อมูลข่าวสารตามวรรคหนึ่งไว้เพื่อให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้ แล้วแต่กรณี ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการจะกำหนด	**ไม่ได้บัญญัติ**	
มาตรา 43 ให้ระเบียบว่าด้วยการรักษา	**ไม่ได้บัญญัติ**	

พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540	ร่าง พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารสาธารณะ พ.ศ. .... ของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	ความเห็น
ความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ. 2517 ในส่วนที่เกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารของราชการยังคงใช้บังคับต่อไปได้เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งต่อพระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่ระเบียบที่คณะรัฐมนตรีกำหนดตามมาตรา 16 จะได้กำหนดเป็นอย่างอื่น		
	มาตรา 51 ให้คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ยังคงปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะมีการแต่งตั้งคณะกรรมการตามพระราชบัญญัตินี้ การสรรหาและแต่งตั้งคณะกรรมการ ขสธ. ตามมาตรา ๒๘ จะต้องแล้วเสร็จภายในเก้าสิบวันนับจากวันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลบังคับใช้ ทั้งนี้ เมื่อมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งคณะกรรมการ ขสธ. แล้ว ให้คณะกรรมการ ขสธ. ดำเนินการสรรหาเลขาธิการ ขสธ. ตามมาตรา 45 ให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวัน เพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีดำเนินการต่อไป	
	มาตรา 52 ให้โอนบรรดากิจการ ทรัพย์สิน สิทธิหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการที่มีอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับไปเป็นของสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารสาธารณะ เว้นแต่เงินงบประมาณหมวดเงินเดือนและค่าจ้างประจำซึ่งมีผู้ครองอยู่ให้โอนไปเป็นของ	

พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540	ร่าง พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารสาธารณะ พ.ศ. .... ของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	ความเห็น
	สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี	
	มาตรา 53 เจ้าหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการที่ดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ถ้าสมัครใจจะโอนไปเป็นเจ้าหน้าที่ของสำนักงานเมื่อได้แจ้งความจำนงเป็นหนังสือต่อผู้บังคับบัญชาภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับให้สำนักงานบรรจุและแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ผู้นั้นเป็นเจ้าหน้าที่ของสำนักงานตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด แต่จะกำหนดให้ได้รับเงินเดือนหรือค่าจ้างต่ำกว่าเงินเดือนหรือค่าจ้างที่ได้รับอยู่เดิมไม่ได้ สำหรับผู้ที่ไม่ได้แจ้งความจำนงภายในระยะเวลาดังกล่าวให้กลับไปปฏิบัติหน้าที่ในสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ในระหว่างที่ยังไม่มีคณะกรรมการตามพระราชบัญญัตินี้ให้อำนาจของคณะกรรมการตามวรรคหนึ่งเป็นอำนาจของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการที่ได้แต่งตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐	
	มาตรา 54 ให้บรรดา ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ หรือคำสั่งที่ออกตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ซึ่งชอบด้วยกฎหมายและมีผลบังคับได้อยู่ในพระราชบัญญัตินี้	

พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540	ร่าง พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารสาธารณะ พ.ศ. .... ของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	ความเห็น
	ใช้บังคับยังคงใช้บังคับได้ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ จนกว่าจะมีระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ หรือคำสั่งที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ	
	มาตรา 55 ภายในหนึ่งปีนับจากวันที่มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งคณะกรรมการ ขสธ. ตามมาตรา ๒๘ คณะกรรมการ ขสธ. จะต้องประกาศกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการตามที่ได้บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ให้ครบถ้วน	

4.4 วิเคราะห์ผลการเปรียบเทียบหลักการการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาธารณะตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 กับร่างพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารสาธารณะ พ.ศ. ....

เมื่อพิจารณาจากเหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ที่ระบุว่า “ในระบอบประชาธิปไตย การให้ประชาชนมีโอกาสกว้างขวางในการได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินการต่าง ๆ ของรัฐเป็นสิ่งจำเป็น เพื่อที่ประชาชนจะสามารถแสดงความคิดเห็นและใช้สิทธิทางการเมืองได้โดยถูกต้องกับความเป็นจริง อันเป็นการขนส่งเสริมให้มีความเป็นรัฐบาลโดยประชาชนมากยิ่งขึ้น สมควรกำหนดให้ประชาชนมีสิทธิได้รู้ข้อมูลข่าวสารของราชการ โดยมีข้อยกเว้นอันไม่ต้องเปิดเผยที่แจ้งชัดและจำกัดเฉพาะข้อมูลข่าวสารที่หากเปิดเผยจะเกิดความเสียหายต่อประเทศชาติหรือต่อประโยชน์ที่สำคัญของเอกชน ทั้งนี้ เพื่อพัฒนาระบอบประชาธิปไตยให้มั่นคงและจะยังผลให้ประชาชนมีโอกาสรู้ถึงสิทธิหน้าที่ของตนอย่างเต็มที่ เพื่อที่จะปกปักรักษาประโยชน์ของตนได้อีกประการหนึ่งด้วย ประกอบกับสมควรคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคลในส่วนที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลข่าวสารของราชการไปพร้อมกัน” จะเห็นได้ว่าพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 เป็นกฎหมายที่กำหนดให้สิทธิแก่ประชาชนในการที่จะเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของราชการได้ ขณะเดียวกันจากบทบัญญัติของพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 สามารถจำแนกประเภทของข้อมูลข่าวสารที่อยู่ในความครอบครองหรือควบคุมดูแลของหน่วยงานของรัฐ ได้เป็น 5 ประเภท ดังนี้

1) ข้อมูลข่าวสารของราชการที่เปิดเผยได้เป็นการทั่วไปโดยไม่ต้องร้องขอ (ข้อมูลข่าวสารสาธารณะ) เป็นข้อมูลข่าวสารที่กำหนดไว้ในมาตรา 7 และมาตรา 9

2) ข้อมูลข่าวสารของราชการที่เปิดเผยให้ประชาชนทราบได้เมื่อมีการร้องขอ ตามมาตรา 11

3) ข้อมูลข่าวสารที่เป็นความลับของราชการ หรือที่เปิดเผยไม่ได้ ตามมาตรา 14 และมาตรา 15

4) ข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล

5) เอกสารประวัติศาสตร์

และกำหนดให้เป็นหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐในการนำข้อมูลข่าวสารของราชการไปเปิดเผยให้ประชาชนได้รับทราบ เป็น 3 วิธี ตามประเภทของข้อมูลข่าวสาร คือ 1) การนำข้อมูลข่าวสารตามมาตรา 7 (1) - (5) ไปลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา 2) การจัดข้อมูลข่าวสารตามมาตรา 9 (1) - (8) ไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้ และ 3) การจัดหาข้อมูลข่าวสารให้กับประชาชนเป็นการเฉพาะรายเมื่อได้รับการร้องขอตามมาตรา 11 (ซึ่งการจัดหาข้อมูลข่าวสารให้ตามมาตรา 11 นี้ ต้องมิใช่เป็นข้อมูลข่าวสารตามมาตรา 7 (1) - (5) และมิใช่ข้อมูลข่าวสารตามมาตรา 9 (1) - (8)) ซึ่ง กขร. ได้อาศัยอำนาจตามมาตรา 9 (8) กำหนดให้หน่วยงานของรัฐจัดข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนเข้าตรวจดูเพิ่มเติมจากที่กำหนดไว้แล้วในมาตรา 9 (1) – (8) เพื่อให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์ที่อาจเปลี่ยนแปลงไปในแต่ละช่วงเวลาได้อีกด้วย ซึ่งที่ผ่านมา กขร. ได้ออกประกาศให้หน่วยงานของรัฐจัดข้อมูลข่าวสารไว้ให้ประชาชนตรวจดูเพิ่มเติม ตามที่กล่าวมาในบทที่ 2 ข้อ 2.3.2 2 ไว้แล้ว โดยสรุปได้ ดังนี้

- ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุโดยวิธีการประกาศเชิญชวนทั่วไป ประกาศผลผู้ชนะการจัดซื้อจัดจ้าง และสัญญาที่ได้มีการอนุมัติสั่งซื้อสั่งจ้างแล้ว ตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560
- ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับผลการพิจารณาการจัดซื้อจัดจ้างของหน่วยงานของรัฐเป็นข้อมูลข่าวสารที่ต้องจัดไว้ให้ประชาชนตรวจดูได้ (โดยให้จัดทำตามแบบ สขร. 1)
- ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ
- ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับข้อมูลตามเกณฑ์มาตรฐานความโปร่งใสและตัวชี้วัดความโปร่งใสของหน่วยงานของรัฐ ประกอบด้วย
    - ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการจัดหาพัสดุ
    - ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการประชาชน
    - ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานของหน่วยงาน
    - ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงบประมาณของหน่วยงาน
    - ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานบุคคลของหน่วยงาน และ
    - ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน
- ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับงานวิจัยที่ใช้เงินงบประมาณ
- ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับที่สาธารณประโยชน์

- ข้อมูลเกี่ยวกับรายชื่อผู้เข้ารับการฝึกอบรมของหน่วยงานต่าง ๆ

สำหรับการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาธารณะ ตามร่างพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารสาธารณะ พ.ศ. .... เมื่อพิจารณาตามร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวแล้ว สามารถจำแนกประเภทข้อมูลข่าวสารออกได้เป็น 5 ประเภท เช่นเดียวกับพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 คือ 1) ข้อมูลข่าวสารสาธารณะที่เปิดเผยได้เป็นการทั่วไป โดยไม่ต้องร้องขอ ตามมาตรา 11 และมาตรา 12 2) ข้อมูลข่าวสารของราชการที่เปิดเผยให้ประชาชนทราบได้เมื่อมีการร้องขอ ตามมาตรา 15 3) ข้อมูลข่าวสารที่เป็นความลับของราชการ หรือที่เปิดเผยไม่ได้ ตามมาตรา 18 และมาตรา 19 4) ข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล ตามมาตรา 24 – มาตรา 26 และ 5) ข้อมูลประวัติศาสตร์ ตามมาตรา 27

ตารางเปรียบเทียบการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาธารณะ ตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 กับ ร่างพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารสาธารณะ พ.ศ. ....

พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540	**ร่างพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารสาธารณะ พ.ศ. ....**
มาตรา 7 หน่วยงานของรัฐต้องส่งข้อมูลข่าวสารของราชการอย่างน้อยดังต่อไปนี้ลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา	**มาตรา 11** หน่วยงานของรัฐมีหน้าที่ต้องจัดให้มี **ระบบข้อมูลฐานข้อมูล** และ**การประมวลผลข้อมูลข่าวสารสาธารณะที่เป็นปัจจุบัน รวดเร็ว ถูกต้อง** เพื่อให้ประชาชนได้รับรู้ เข้าถึง หรือขอข้อมูลข่าวสารสาธารณะได้อย่างสะดวก ง่าย รวดเร็ว ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการ ขสธ. ประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา หน่วยงานของรัฐต้องเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาธารณะอย่างน้อย ดังต่อไปนี้
(1) โครงสร้างและการจัดองค์กรในการดำเนินงาน	(1) โครงสร้างการบริหาร และรายนามผู้บริหาร หน่วยงาน สถานที่ปฏิบัติงาน หมายเลขโทรศัพท์ ที่อยู่สำหรับการติดต่อทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (E-mail address) พร้อมข้อมูลสำหรับการติดต่อ (2) วิสัยทัศน์ พันธกิจ ยุทธศาสตร์ แผนการดำเนินงาน หรือกิจกรรมการดำเนินงาน

(2) สรุปอำนาจหน้าที่ที่สำคัญและวิธีการดำเนินงาน (3) สถานที่ติดต่อเพื่อขอรับข้อมูลข่าวสารหรือคำแนะนำในการติดต่อกับหน่วยงานของรัฐ (4) กฎ มติคณะรัฐมนตรี ข้อบังคับ คำสั่ง หนังสือเวียน ระเบียบ แบบแผน นโยบาย หรือการตีความ ทั้งนี้ เฉพาะที่จัดให้มีขึ้นโดยมีสภาพอย่างกฎ เพื่อให้มีผลเป็นการทั่วไปต่อเอกชนที่เกี่ยวข้อง (5) ข้อมูลข่าวสารอื่นตามที่คณะกรรมการกำหนด *(กขร. ยังไม่มีกำหนดเพิ่มเติม)*	(3) อำนาจและหน้าที่ตามกฎหมายกำหนด พร้อมกับวิธีการดำเนินงาน (4) ช่องทาง หรือสถานที่ในการติดต่อเพื่อขอรับข้อมูลข่าวสาร หรือคำแนะนำในการติดต่อกับหน่วยงานของรัฐ (5) ข้อมูลข่าวสารของราชการที่เกี่ยวข้องกับหลักเกณฑ์ วิธีการ กระบวนการ ขั้นตอนที่เกี่ยวเนื่องหรือเกี่ยวข้องกับการจัดหาพัสดุ การประกอบกิจการ การให้บริการแก่ประชาชน การบริหารงบประมาณของหน่วยงาน การบริหารงานบุคคล การติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานของหน่วยงาน (6) ข้อมูลข่าวสารของราชการอื่นตามที่คณะกรรมการ ขสธ. กำหนด หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจตามกฎหมายซึ่งเป็นผู้มีอำนาจในการให้ความเห็นชอบ การอนุมัติ การอนุญาต การจดทะเบียน การขึ้นทะเบียน การลงทะเบียน หรือการแจ้งที่มีกฎหมาย หรือกฎกำหนดให้ต้องขอความเห็นชอบ ขออนุมัติ ขออนุญาต ขอจดทะเบียน ขอขึ้นทะเบียน ของลงทะเบียนหรือแจ้งข้อมูลก่อนดำเนินการ **ต้องเปิดเผยหลักเกณฑ์ วิธีการ กระบวนการ ขั้นตอน หรือการดำเนินการที่ต้องปฏิบัติในการยื่นคำขอความเห็นชอบ** ขออนุมัติ ขอรับอนุญาต การจดทะเบียน การขึ้นทะเบียน การลงทะเบียนหรือการแจ้งข้อมูลที่มีกฎหมาย หรือกฎกำหนดให้ต้องขออนุญาต

ข้อมูลข่าวสารใดที่ได้มีการจัดพิมพ์เพื่อให้แพร่หลายตามจำนวนพอสมควรแล้ว ถ้ามีการลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษาโดยอ้างอิงถึงสิ่งพิมพ์นั้นก็ให้ถือว่าเป็นการปฏิบัติตามบทบัญญัติวรรคหนึ่งแล้ว ให้หน่วยงานของรัฐรวบรวมและจัดให้มีข้อมูลข่าวสารตามวรรคหนึ่งไว้เผยแพร่เพื่อขายหรือจำหน่ายจ่ายแจก ณ ที่ทำการของหน่วยงานของรัฐแห่งนั้นตามที่เห็นสมควร	รวมทั้งจะต้องแจ้งขั้นตอนการพิจารณาและรายงานผลการพิจารณาให้ประชาชนทราบความคืบหน้าโดยสอดคล้องกับคู่มือสำหรับประชาชนตามกฎหมายว่าด้วยการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ รวมถึงหลักเกณฑ์หรือแนวทางการปฏิบัติอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนด
มาตรา 9 ภายใต้บังคับมาตรา 14 และมาตรา 15 หน่วยงานของรัฐต้องจัดให้มีข้อมูลข่าวสารของราชการอย่างน้อยดังต่อไปนี้ไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด (1) ผลการพิจารณาหรือคำวินิจฉัยที่มีผลโดยตรงต่อเอกชน รวมทั้งความเห็นแย้งและคำสั่งที่เกี่ยวข้องในการพิจารณาวินิจฉัยดังกล่าว (2) นโยบายหรือการตีความที่ไม่เข้าข่ายต้องลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษาตามมาตรา 7 (4) (3) แผนงาน โครงการ และงบประมาณรายจ่ายประจำปีของปีที่กำลังดำเนินการ (4) คู่มือหรือคำสั่งเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีผลกระทบถึงสิทธิหน้าที่ของเอกชน	**มาตรา 12** ให้หน่วยงานของรัฐมีหน้าที่อำนวยความสะดวกแก่ประชาชนในการขอตรวจสอบหรือขอข้อมูลข่าวสารสาธารณะ ดังต่อไปนี้ (1) ผลการพิจารณา คำวินิจฉัย หรือคำสั่งที่มีผลโดยตรงต่อเอกชน ความเห็นแย้งและคำสั่งในทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาวินิจฉัยดังกล่าว รวมถึงคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลด้วย (2) นโยบาย หรือการตีความที่ไม่เข้าข่ายต้องประกาศในราชกิจจานุเบกษา (3) แผนงาน โครงการ และงบประมาณรายจ่ายประจำปีของปีที่กำลังดำเนินการ (4) คู่มือ หรือคำสั่งเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งมีผลกระทบถึงสิทธิและหน้าที่ของเอกชน

(5) สิ่งพิมพ์ที่ได้มีการอ้างอิงถึงตามมาตรา 7 วรรคสอง	(5) สิ่งพิมพ์ที่มีการอ้างอิงถึง
(6) สัญญาสัมปทาน สัญญาที่มีลักษณะเป็นการผูกขาดตัดตอนหรือสัญญาร่วมทุนกับเอกชนในการจัดทำบริการสาธารณะ	(6) ใบอนุญาตและเงื่อนไขของการอนุญาตประกอบกิจการ สัญญาอนุญาต สัญญาร่วมงานในโครงการของรัฐ สัญญาสัมปทาน หรือสัญญาที่มีลักษณะเป็นการผูกขาดตัดตอน หรือการให้บริการสาธารณะหรือการจัดทำบริการสาธารณะ หรือการใช้ทรัพยากรสาธารณะ หรือสาธารณสมบัติของแผ่นดินในการประกอบกิจการหรือการดำเนินการ รวมทั้งข้อมูลการครอบครอง หรือการถือครองที่ดินของบุคคลหรือนิติบุคคล หรือการอนุญาตให้ถือครองที่ดินหรือใช้ประโยชน์ในที่ดิน ซึ่งไม่อาจออกเอกสารสิทธิหรือออกหลักฐานการถือกรรมสิทธิ์ได้
(7) มติคณะรัฐมนตรี หรือมติคณะกรรมการที่แต่งตั้งโดยกฎหมาย หรือโดยมติคณะรัฐมนตรี ทั้งนี้ ให้ระบุรายชื่อรายงานทางวิชาการ รายงานข้อเท็จจริง หรือข้อมูลข่าวสารที่นำมาใช้ในการพิจารณาไว้ด้วย	(7) บันทึกการประชุม รายงานการประชุม เอกสารประกอบการนำเสนอต่อที่ประชุมคณะรัฐมนตรีและมติคณะรัฐมนตรี รวมทั้งองค์กรกำกับดูแลการประกอบกิจการตามกฎหมายอื่นใด (8) บันทึกการประชุม รายงานการประชุม เอกสารประกอบการนำเสนอต่อที่ประชุมของคณะกรรมการที่แต่งตั้งโดยกฎหมาย หรือโดยมติคณะรัฐมนตรี (9) รายงานงบการเงินประจำปี และผลการดำเนินงานของหน่วยงานรัฐ
(8) ข้อมูลข่าวสารอื่นตามที่คณะกรรมการกำหนด (กขร. ได้มีการออกประกาศให้หน่วยงานของรัฐจัดข้อมูลข่าวสารไว้ให้ประชาชนตรวจดูเพิ่มเติมตามที่กล่าวมาในข้อ 2.3.2.2)	(10) ข้อมูลการประกอบกิจการ หรือการให้บริการทางธุรกิจอันเกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐ รวมถึงข้อมูลข่าวสารอื่นตามที่คณะกรรมการ ขสธ. กำหนด
ข้อมูลข่าวสารที่จัดให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้ตามวรรคหนึ่ง ถ้ามีส่วนที่ต้องห้ามมิให้เปิดเผยตามมาตรา 14 หรือมาตรา 15 อยู่ด้วย ให้ลบหรือตัดทอนหรือทำโดยประการอื่นใดที่ไม่เป็น	ข้อมูลข่าวสารสาธารณะที่จัดให้ประชาชนเข้าตรวจสอบตามวรรคหนึ่ง ถ้ามีส่วนที่ต้องห้ามมิให้เปิดเผยตามพระราชบัญญัตินี้ ให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการปกปิด ลบ ตัดทอนข้อความหรือ

การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารส่วนนั้น	กระทำโดยการอื่นใด เพื่อมิให้มีการเปิดเผยซึ่งข้อมูลข่าวสารสาธารณะเช่นว่านั้นได้
มาตรา 11 นอกจากข้อมูลข่าวสารของราชการที่ลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษาแล้วหรือที่จัดไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้แล้วหรือที่มีการจัดให้ประชาชนได้ค้นคว้าตามมาตรา 26 แล้ว ถ้าบุคคลใดขอข้อมูลข่าวสารอื่นใดของราชการและคำขอของผู้นั้นระบุข้อมูลข่าวสารที่ต้องการในลักษณะที่อาจเข้าใจได้ตามควร **ให้หน่วยงานของรัฐผู้รับผิดชอบจัดหาข้อมูลข่าวสารนั้นให้แก่ผู้ขอภายในเวลาอันสมควร** เว้นแต่ผู้นั้นขอจำนวนมากหรือบ่อยครั้งโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร ข้อมูลข่าวสารของราชการใดมีสภาพที่อาจบูบสลายง่าย หน่วยงานของรัฐจะขอขยายเวลาในการจัดหาให้หรือจะจัดทำสำเนาให้ในสภาพอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อมิให้เกิดความเสียหายแก่ข้อมูลข่าวสารนั้นก็ได้ ข้อมูลข่าวสารของราชการที่หน่วยงานของรัฐจัดหาให้ตามวรรคหนึ่ง ต้องเป็นข้อมูลข่าวสารที่มีอยู่แล้วในสภาพที่พร้อมจะให้ได้ มิใช่เป็นการต้องไปจัดทำ วิเคราะห์ จำแนก รวบรวม หรือจัดให้มีขึ้นใหม่ เว้นแต่เป็นการแปรสภาพเป็นเอกสารจากข้อมูลข่าวสารที่บันทึกไว้ในระบบการบันทึกภาพหรือเสียง ระบบคอมพิวเตอร์ หรือระบบอื่นใด ทั้งนี้ ตามที่คณะกรรมการกำหนด แต่ถ้าหน่วยงานของรัฐเห็นว่ากรณีที่ขอนั้นมิใช่การแสวงหาผลประโยชน์ทางการค้า และเป็นเรื่องที่จำเป็นเพื่อปกป้องสิทธิเสรีภาพสำหรับผู้นั้นหรือเป็นเรื่องที่จะเป็นประโยชน์แก่สาธารณะ หน่วยงานของรัฐจะจัดหาข้อมูลข่าวสารนั้นให้ก็ได้ บทบัญญัติวรรคสามไม่เป็นการห้ามหน่วยงานของรัฐที่จะจัดให้มีข้อมูลข่าวสารของราชการใดขึ้นใหม่ให้แก่ผู้ร้องขอหากเป็นการสอดคล้องด้วย	**มาตรา 15** ถ้าบุคคลใดขอข้อมูลข่าวสารของราชการอื่นใด และคำขอของบุคคลผู้นั้นระบุข้อมูลข่าวสารที่ต้องการลักษณะที่อาจจัดให้ได้ตามสมควร ให้หน่วยงานของรัฐจัดหาข้อมูลข่าวสารของราชการนั้นให้แก่ผู้ขอ**ภายในกำหนดเวลาสิบห้าวัน**นับจากวันรับคำขอ เว้นแต่กรณีมีเหตุขัดข้องเจ้าหน้าที่**อาจขอเลื่อน**ระยะการส่งมอบข้อมูลข่าวสารของราชการดังกล่าวได้**คราวละไม่เกินเจ็ดวัน** ทั้งนี้ **รวมกันแล้วจะต้องไม่เกินสามสิบวันนับตั้งแต่วันยื่นคำขอ** เจ้าหน้าที่อาจปฏิเสธคำขอตามวรรคหนึ่งได้หากบุคคลผู้ขอนั้นขอข้อมูลข่าวสารของราชการซึ่งต้องจัดทำเป็นเอกสารจำนวนมาก หรือบ่อยครั้ง โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร ข้อมูลข่าวสารของราชการที่หน่วยงานจัดหาให้ตามวรรคหนึ่ง ต้องเป็นข้อมูลข่าวสารของราชการที่มีอยู่แล้วในสภาพที่พร้อมจะให้ได้ มิใช่เป็นการต้องไปจัดทำ วิเคราะห์ จำแนก รวบรวม หรือจัดให้มีขึ้นใหม่ เว้นแต่เป็นการแปรสภาพเป็นเอกสารจากข้อมูลข่าวสารของราชการที่บันทึกไว้ในระบบการบันทึก ภาพหรือเสียง ระบบอิเล็กทรอนิกส์หรือระบบอื่นใด แต่ถ้าหน่วยงานของรัฐว่ากรณีที่ขอนั้น มิใช่การแสวงหาประโยชน์ทางการค้า และเป็นเรื่องที่จำเป็นเพื่อปกป้องสิทธิเสรีภาพสำหรับผู้นั้นหรือเป็นเรื่องที่จะเป็นประโยชน์แก่สาธารณะ หน่วยงานของรัฐนั้น

อำนาจหน้าที่ตามปกติของหน่วยงานของรัฐนั้นอยู่แล้ว ให้นำความในมาตรา ๙ วรรคสอง วรรคสาม และวรรคสี่ มาใช้บังคับแก่การจัดหาข้อมูลข่าวสารให้ตามมาตรานี้ โดยอนุโลม	
มาตรา 14 ข้อมูลข่าวสารของราชการที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อสถาบันพระมหากษัตริย์จะเปิดเผยมิได้	**มาตรา 18** ข้อมูลข่าวสารสาธารณะที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อสถาบันพระมหากษัตริย์จะเปิดเผยมิได้
มาตรา 15 ข้อมูลข่าวสารของราชการที่มีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้ หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐอาจมีคำสั่งมิให้เปิดเผยก็ได้ โดยคำนึงถึงการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายของหน่วยงานของรัฐ ประโยชน์สาธารณะ และประโยชน์ของเอกชนที่เกี่ยวข้องประกอบกัน (1) การเปิดเผยจะก่อให้เกิดความเสียหายต่อความมั่นคงของประเทศ ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ หรือความมั่นคงในทางเศรษฐกิจหรือการคลังของประเทศ (2) การเปิดเผยจะทำให้การบังคับใช้กฎหมายเสื่อมประสิทธิภาพ หรือไม่อาจสำเร็จตามวัตถุประสงค์ได้ ไม่ว่าจะเกี่ยวกับการฟ้องคดี การป้องกัน การปราบปราม การทดสอบ การตรวจสอบ หรือการรู้แหล่งที่มาของข้อมูลข่าวสารหรือไม่ก็ตาม (3) ความเห็นหรือคำแนะนำภายในหน่วยงานของรัฐในการดำเนินการเรื่องหนึ่งเรื่องใด แต่ทั้งนี้ไม่รวมถึงรายงานทางวิชาการ รายงานข้อเท็จจริง หรือข้อมูลข่าวสารที่นำมาใช้ในการทำความเห็นหรือคำแนะนำภายในดังกล่าว (4) การเปิดเผยจะก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิตหรือความปลอดภัยของบุคคลหนึ่งบุคคลใด (5) รายงานการแพทย์หรือข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล ซึ่งการเปิดเผยจะเป็นการรุกล้ำสิทธิส่วน	**มาตรา 19** ข้อมูลข่าวสารสาธารณะที่มีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ อาจมีคำสั่งมิให้เปิดเผยก็ได้โดยคำนึงถึงการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายของหน่วยงาน ประโยชน์สาธารณะ และประโยชน์ของเอกชนที่เกี่ยวข้องประกอบกัน (1) การเปิดเผยจะก่อให้เกิดความเสียหายต่อความมั่นคงของประเทศ ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศหรือความมั่นคงในทางเศรษฐกิจหรือการคลังของประเทศ (2) การเปิดเผยจะทำให้การบังคับใช้กฎหมายเสื่อมประสิทธิ ภาพหรือไม่อาจสำเร็จตามวัตถุประสงค์ได้ไม่ว่าจะเกี่ยวกับการฟ้องคดี การป้องกัน การปราบปราม การทดสอบ การตรวจสอบ หรือการรู้แหล่งที่มาของข้อมูลข่าวสารหรือไม่ก็ตาม (3) ความเห็นหรือคำแนะนำภายในหน่วยงานของรัฐในการดำเนินการเรื่องหนึ่งเรื่องใด แต่ทั้งนี้ไม่ร่วมถึงรายงานทางวิชาการ รายงานข้อเท็จจริง หรือข้อมูลข่าวสารที่นำมาใช้ในการทำความเห็นหรือคำแนะนำภายในดังกล่าว (4) การเปิดเผยจะก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิตหรือความปลอดภัยของบุคคลหนึ่งบุคคลใด (5) รายงานการแพทย์หรือข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล ซึ่งการเปิดเผยจะเป็นการรุกล้ำสิทธิส่วน

บุคคลโดยไม่สมควร (6) ข้อมูลข่าวสารของราชการที่มีกฎหมายคุ้มครองมิให้เปิดเผย หรือข้อมูลข่าวสารที่มีผู้ให้มาโดยไม่ประสงค์ให้ทางราชการนำไปเปิดเผยต่อผู้อื่น (7) กรณีอื่นตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา คำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการจะกำหนดเงื่อนไขอย่างใดก็ได้ แต่ต้องระบุไว้ด้วยว่าที่เปิดเผยไม่ได้เพราะเป็นข้อมูลข่าวสารประเภทใดและเพราะเหตุใด และให้ถือว่าการมีคำสั่งเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการเป็นดุลพินิจโดยเฉพาะของเจ้าหน้าที่ของรัฐตามลำดับสายการบังคับบัญชา แต่ผู้ขออาจอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารได้ตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้	บุคคลโดยไม่สมควร (6) ข้อมูลข่าวสารสาธารณะที่มีกฎหมายคุ้มครองมิให้เปิดเผยหรือข้อมูลข่าวสารที่มีผู้ให้มาโดยไม่ประสงค์ให้หน่วยงานนำไปเปิดเผยต่อบุคคลที่ไม่เกี่ยวข้อง (7) กรณีอื่นตามที่คณะกรรมการ ขสธ. กำหนด คำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาธารณะจะกำหนดเงื่อนไขอย่างใดก็ได้แต่ต้องระบุไว้ด้วยว่าที่เปิดเผยไม่ได้เพราะเป็นข้อมูลข่าวสารสาธารณะประเภทใดและเพราะเหตุใดและให้ถือว่าการมีคำสั่งเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาธารณะเป็นดุลพินิจโดยเฉพาะของเจ้าหน้าที่ตามลำดับสาย-การบังคับบัญชาแต่ผู้ขอข้อมูลข่าวสารสาธารณะอาจอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการ ขสธ. ได้ตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้

นอกจากนี้ ผู้ศึกษา เห็นว่า ที่ผ่านมาพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 มีปัญหาอุปสรรคในการบังคับใช้กฎหมายด้วยกัน หลายประการ เช่น

1) กรณีข้อมูลข่าวสารตามมาตรา 7 ที่กำหนดให้มีการส่งไปลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา และข้อมูลข่าวสารตามมาตรา 9 ที่ให้จัดไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจสอบได้ การระบุประเภทของข้อมูลข่าวสารดังกล่าวไม่มีความชัดเจนเพียงพอที่เจ้าหน้าที่ของรัฐ และประชาชนผู้ใช้สิทธิสามารถทราบได้อย่างชัดเจนว่าเป็นข้อมูลข่าวสารใดบ้าง ทำให้ต้องอาศัยการตีความจาก กขร. และ สขร. มาโดยตลอด ข้อมูลข่าวสารที่กำหนดไว้ในอนุมาตราต่าง ๆ ไม่เป็นที่สนใจของประชาชน ประกอบกับข้อมูลข่าวสารตามมาตรา 7 ที่ให้เผยแพร่โดยการประกาศในราชกิจจานุเบกษาก็เป็นช่องทางที่ประชาชนส่วนใหญ่เข้าถึงได้ยาก สำหรับข้อมูลข่าวสารตามมาตรา 11 ซึ่งเป็นกรณีที่ประชาชนเข้ามาติดต่อขอข้อมูลข่าวสารจากหน่วยงานของรัฐโดยตรง กฎหมายบัญญัติไว้แต่เพียงว่า ให้หน่วยงานของรัฐจัดหาข้อมูลข่าวสารนั้นให้แก่ผู้ขอภายในเวลาอันสมควร ไม่ได้กำหนดระยะเวลาดำเนินการสำหรับเจ้าหน้าที่ไว้ กขร. จึงได้เสนอคณะรัฐมนตรีมีมติแจ้งตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร 0504/ว 271 ลงวันที่ 30 ธันวาคม 2547 โดยสรุปว่า 1) กรณีที่มีผู้ขอข้อมูลข่าวสารจากหน่วยงานของรัฐ และหน่วยงานของรัฐมีพร้อมที่จะจัดหาให้ได้ หน่วยงานของรัฐต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จโดยเร็ว หรือภายในวันที่รับคำขอ และ 2) กรณีข้อมูลข่าวสารนั้นมีเป็นจำนวนมาก หรือไม่สามารถดำเนินการให้แล้วเสร็จได้ภายใน 15 วัน จะต้องแจ้งผู้ขอภายใน 15 วัน รวมทั้งแจ้งกำหนดวันที่จะดำเนินการแล้วเสร็จให้ผู้ขอทราบด้วย (พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 มิได้

ให้อำนาจคณะรัฐมนตรีในการที่จะออกหลักเกณฑ์ดังกล่าวได้ กรณีนี้เป็นเพียงการแก้ไขปัญหาในทางบริหารเท่านั้น) แต่ตามมาตรา 15 ของร่างพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารสาธารณะ พ.ศ. .... กำหนดให้หน่วยงานของรัฐจัดหาข้อมูลข่าวสารของราชการนั้นให้แก่ผู้ขอภายในกำหนดเวลา 15 วัน นับจากวันรับคำขอ ถ้ามีเหตุขัดข้องขอเลื่อนระยะเวลาการส่งมอบได้คราวละไม่เกิน 7 วัน ทั้งนี้ รวมกันแล้วต้องไม่เกิน 30 วันนับตั้งแต่วันยื่นคำขอ

2) หน่วยงานของรัฐไม่ได้เร่งรัดปฏิบัติตามคำแนะนำของ กขร. และไม่เร่งรัดในการปฏิบัติตามคำวินิจฉัยของ กวฉ. รวมทั้งไม่เร่งรัดในการให้รายละเอียดข้อเท็จจริง และส่งมอบเอกสารหลักฐาน เพื่อประกอบการพิจารณาของ กขร. และ กวฉ. โดยเฉพาะองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญบางองค์กร ทั้ง ๆ ที่มีคำพิพากษาของศาลปกครองสูงสุดไว้แล้วก็ตาม ทำให้เป็นปัญหาในการบังคับใช้กฎหมายข้อมูลข่าวสารอย่างมากกับหน่วยงานดังกล่าวมาจนถึงปัจจุบัน

ผู้ศึกษา เห็นว่า พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 และร่างพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารสาธารณะ พ.ศ. .... มีความแตกต่างที่เป็นสาระสำคัญ คือ

1) การนำเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยมาใช้กับกฎหมาย ร่างพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารสาธารณะ พ.ศ. .... มีเนื้อหาและวัตถุประสงค์สำคัญคือต้องการให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่เป็นข้อมูลข่าวสารสาธารณะได้อย่างเหมาะสม โดยสะดวก รวดเร็ว ทันต่อเวลา และไม่เสียค่าใช้จ่ายที่สูงเกินสมควร ซึ่งสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 59 ที่บัญญัติว่า “รัฐต้องเปิดเผยข้อมูลหรือข่าวสารสาธารณะในครอบครองของหน่วยงานของรัฐ ที่มิใช่ข้อมูลเกี่ยวกับความมั่นคงของรัฐหรือเป็นความลับของทางราชการตามที่กฎหมายบัญญัติ และ**ต้องจัดให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลหรือข่าวสารดังกล่าวได้โดยสะดวก**” (ต่างจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 และพุทธศักราช 2550 ที่ผ่านมาบัญญัติในลักษณะเดียวกันว่า “บุคคลยอมมีสิทธิไดรับทราบขอมูล หรือขาวสารสาธารณะ ในครอบครองของหนวยราชการ หนวยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการสวนทองถิ่น เวนแตการเปดเผยขอมูลนั้นจะกระทบตอความมั่นคงของรัฐ ความปลอดภัยของประชาชน หรือสวนไดเสียอันพึงไดรับความคุมครองของบุคคลอื่น ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ” เท่านั้น) ร่างกฎหมายดังกล่าวมีการบัญญัติให้มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศในยุคปัจจุบันมาใช้กับระบบการรวบรวม จัดทำ จัดพิมพ์ จัดเก็บ การเปิดเผย เผยแพร่ซึ่งข้อมูลข่าวสารสาธารณะ โดยให้หน่วยงานต้องมีระบบฐานข้อมูลกลาง ระบบสารสนเทศสำหรับการสืบค้นข้อมูลที่มีการจัดเก็บด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ และระบบเครือข่ายสารสนเทศ หรือเว็บไซต์ของหน่วยงานที่ประชาชนสามารถเข้าถึงได้ผ่านระบบสารสนเทศและระบบสื่อสารโทรคมนาคมอื่น (มาตรา 7 มาตรา 10 และมาตรา 11 ของร่างกฎหมายดังกล่าว) เนื่องจากปัจจุบันการจัดเก็บข้อมูลมีรูปแบบที่หลากหลายและถูกพัฒนาไปตามความเจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยี ได้มีการคิดค้นวิธีการ ปรับปรุงและปฏิบัติการเพื่อจัดเก็บข้อมูลให้อยู่ในรูปแบบที่เหมาะสม เพื่อให้มีการนำไปใช้ประโยชน์ให้เกิดประสิทธิภาพมากที่สุด ซึ่งแต่เดิมนั้นมีการจัดเก็บข้อมูลในรูปของกระดาษหรือเอกสาร เป็นข้อมูลที่จับต้องได้ (Hard Copy) มีการจัดเก็บและรวบรวมให้อยู่ในแฟ้มเอกสารมีการจัดเรียงและแบ่ง

ประเภทอย่างเป็นหมวดหมู่เพื่อง่ายต่อการนำมาใช้ประโยชน์ ข้อมูลในลักษณะนี้จึงเป็นสิ่งที่จับต้องได้อย่างเป็นรูปธรรม แต่เมื่อเทคโนโลยีสารสนเทศได้เข้ามามีอิทธิพลมากขึ้นในสังคมปัจจุบันระบบอินเทอร์เน็ตกลายเป็นสิ่งที่ได้รับความนิยมอย่างแพร่หลาย ข้อมูลในปัจจุบันจึงถูกจัดเก็บให้อยู่ในรูปแบบของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ กลายเป็นข้อมูลที่มีความเป็นนามธรรม ไม่สามารถจับต้องได้ (Soft Copy) ส่งผลให้ข้อมูลที่อยู่ในรูปของกระดาษหรือเอกสารถูกแปรสภาพเป็นข้อมูลในรูปดิจิทัล (Digital Format) โดยมีเครื่องมือสำคัญที่ใช้สำหรับจัดการอันประกอบด้วย 1) ระบบคอมพิวเตอร์ 2) โปรแกรมจัดการฐานข้อมูล 3) โปรแกรมประมวลผลข้อมูล 4) เครือข่ายคอมพิวเตอร์ และ 5) บุคคลากรที่เกี่ยวข้อง เช่น พนักงานป้อนข้อมูล โปรแกรมเมอร์ นักวิเคราะห์ระบบ เป็นต้น การเกิดขึ้นของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ได้ส่งผลให้รูปแบบการจัดเก็บข้อมูลส่วนบุคคลมีความเปลี่ยนแปลงไปดังที่กล่าวไว้ข้างต้น อีกทั้งยังส่งผลให้เกิดความเปลี่ยนแปลงสำคัญใน 5 ประการด้วยกันคือ[12]

1.1) การสร้าง ส่งหรือเก็บข้อมูลสามารถทำได้ง่ายและสะดวกกว่าการทำให้อยู่ในรูปแบบปกติ

1.2) การเก็บข้อมูลในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ทำให้เกิดการลดต้นทุนทางธุรกิจในการสร้าง ส่ง หรือเก็บข้อมูล โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อกระทำการผ่านระบบอินเทอร์เน็ต

1.3) เมื่อสังคมก้าวเข้าสู่ยุคสังคมสารสนเทศแล้ว ทำให้ข้อมูลที่อยู่ในรูปของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์มีมูลค่าในตัวเอง สามารถซื้อขายได้ หรือนำไปทำธุรกรรมอื่น ๆ ได้

1.4) คุณสมบัติและความสามารถของระบบคอมพิวเตอร์และเครือข่าย ที่เอื้ออำนวยให้เกิดการใช้มากขึ้น เช่น ความสามารถในการสำรองข้อมูล (Back-up) เพื่อป้องกันการสูญหายของข้อมูล

1.5) การประมวลผลข้อมูลสามารถกระทำได้โดยง่ายผ่านการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ (Software) มาช่วยในการประมวลผลข้อมูล

ปัจจุบันจำนวนข้อมูลมีมากขึ้น การส่งต่อข้อมูลจากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่งได้อย่างรวดเร็ว การเชื่อมโยงและการเข้าถึงข้อมูลอย่างอิสระไร้พรมแดน หรือการนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ในทางต่าง ๆ ก็ตามเป็นเหตุผลสำคัญที่ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์จำเป็นจะต้องถูกจัดเก็บอย่างเป็นระบบเป็นหมวดหมู่มีประสิทธิภาพสะดวกต่อการนำมาใช้ประโยชน์ และต้องคำนึงถึงความปลอดภัยของข้อมูลเป็นหลัก โดยวิธีการดังกล่าวเรียกว่าการจัดการข้อมูล (Data Management) อันหมายถึงกระบวนการ วิธีที่องค์กรต่าง ๆ วางแผน จัดเก็บ จัดระบบ นำมาใช้ ควบคุม เผยแพร่ และกำจัดข้อมูลอย่างมี

[12] กิตติพงศ์ กมลธรรมวงศ์, “การคุ้มครองข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลในระบบกฎหมายไทย : ปัญหาและแนวทางการแก้ไข”, (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2549), น. 379.

ประสิทธิภาพผ่านการใช้วิธีการที่หลากหลาย ทั้งการจัดหมวดหมู่และกำหนดรหัสการให้ดัชนีหัวเรื่อง วิชา สาขา โดยใช้ระบบคอมพิวเตอร์หรือโปรแกรมที่เกี่ยวข้อง[13]

ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่ถูกจัดเก็บอยู่ภายในระบบหรือบนเครือข่าย ซึ่งนิยมเรียกข้อมูลที่ถูกจัดเก็บบนระบบผ่านการจัดการโดยเทคโนโลยีสมัยใหม่นี้ว่า “ฐานข้อมูล” พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 ได้ให้นิยามความหมายคำว่าฐานข้อมูลไว้ว่า ฐานข้อมูล หมายถึง ที่ตั้งของข้อเท็จจริงหรือสิ่งที่ยอมรับว่าเป็นข้อเท็จจริงที่มีการจัดระบบและมีระเบียบอย่างดี ฐานข้อมูลเป็นสิ่งที่มีความสำคัญอย่างน้อย 5 ประการด้วยกัน คือ 1) เก็บข้อมูลได้มาก 2) สามารถจัดระบบจัดกลุ่ม ตลอดจนเปรียบเทียบความแตกต่างของข้อมูลชุดต่าง ๆ ได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ 3) สามารถปรับปรุง แก้ไข หรือเพิ่มเติมให้ทันสมัยได้ตลอดเวลา 4) การสืบค้นมีความสะดวกรวดเร็ว ถูกต้องและแม่นยำ 5) สืบค้นได้หลายระดับอย่างละเอียดและกว้างขวาง ไม่จำกัดเวลาและสถานที่ อีกทั้งคนจำนวนมากสามารถเข้าถึงข้อมูลได้พร้อม ๆ กัน[14]

พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 บังคับใช้มาแล้วประมาณ 21 ปี ที่ผ่านมาระบบการจัดเก็บ การรวบรวม การจัดพิมพ์ การใช้ การเปิดเผย ของหน่วยงานของรัฐจะกระทำกันอยู่ในรูปแบบของเอกสารเป็นหลัก มิได้มีการดำเนินการในรูปแบบของเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ ระบบงานที่เกี่ยวกับการบริหารงานเอกสารของราชการ ซึ่งเริ่มตั้งแต่การจัดทำ การรับ การส่ง การเก็บรักษา การยืม จนถึงการทำลาย หน่วยงานต่าง ๆ ของรัฐ ถือปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยงานสารบรรณ พ.ศ. 2526 และที่แก้ไขเพิ่มเติม เป็นหลัก ที่จัดทำอยู่ในรูปของกระดาษหรือเอกสาร มีการจัดเก็บและรวบรวมให้อยู่ในแฟ้มเอกสาร มีการจัดเรียงและแบ่งประเภทอย่างเป็นหมวดหมู่ เพื่อให้ง่ายต่อการนำมาใช้ประโยชน์ ประกอบกับหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบ **กฎหมายฉบับนี้ไม่มีการดำเนินการพัฒนาปรับปรุงแก้ไขกฎหมายให้สอดรับกับเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยเพื่อนำไปใช้กับระบบข้อมูลข่าวสารของราชการ** เพียงแต่มีการเสนอคณะรัฐมนตรีให้มีมติเห็นชอบให้หน่วยงานของรัฐถือปฏิบัติในเรื่องการนำข้อมูลข่าวสารตามมาตรา 7 และมาตรา 9 แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 เผยแพร่ผ่านทางเว็บไซต์ของหน่วยงานของรัฐทุกหน่วยงานเท่านั้น (มติคณะรัฐมนตรีแจ้งตามสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร 0505/ว 57 ลงวันที่ 29 เมษายน 2554) ทั้ง ๆ ที่**พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 เอง มิได้มีบทบัญญัติที่ให้อำนาจคณะรัฐมนตรีที่จะออกหลักเกณฑ์ในเรื่องนี้ได้ เป็นเพียงการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ในทางบริหารเท่านั้น** ทำให้การเข้าถึง

---

[13] วรพจน์ นวลวกุล. “ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ (Management Information System)” (2546), https://www.lib.ubu.ac.th/techno/Down%20Load/bod_009.doc., เข้าถึงเมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม 2561.

[14] นันทา วิทวุฒิศักดิ์. “สารสนเทศเพื่อการศึกษาค้นคว้า”, กรุงเทพฯ: ดีดี บุ๊คสโตร์, (2540)

ข้อมูลข่าวสารของประชาชนในปัจจุบันยังเป็นไปได้ยากไม่มีความสะดวกรวดเร็วเท่าที่ควร เนื้อหาของร่าง**พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารสาธารณะ พ.ศ. .... มีวัตถุประสงค์ที่จะพัฒนาการบริหารงานเอกสารของราชการให้เป็นระบบดิจิทัล โดยให้มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศในยุคปัจจุบันมาใช้กับการจัดเก็บ การใช้ การเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร เพื่อการบูรณาการของข้อมูลที่จะนำไปใช้ประโยชน์ด้านเศรษฐกิจที่อาศัยเทคโนโลยีระบบสารสนเทศเป็นตัวขับเคลื่อนตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ที่มุ่งเน้นให้เป็นระบบ ไทยแลนด์ 4.0 เพื่อเป็นการเพิ่มความสะดวกในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของภาครัฐทั้งทางตรงและทางอ้อม ในลักษณะที่ประชาชนได้มีส่วนร่วม มีความโปร่งใส สามารถติดตามตรวจสอบการดำเนินการต่าง ๆ ของรัฐได้ทุกขั้นตอน ตามที่กฎหมายกำหนด เพื่อประโยชน์สาธารณะ และอำนวยความสะดวกในการนำข้อมูลข่าวสารมาใช้ดำเนินการที่เกี่ยวข้องในทางเศรษฐกิจได้อย่างถูกต้อง รวดเร็ว มีประสิทธิภาพ ด้วยเทคโนโลยีที่ทันสมัย**

2) หน่วยงานที่อยู่ในบังคับของกฎหมาย ร่างพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารสาธารณะ พ.ศ. .... ได้บัญญัตินิยามคำว่า “หน่วยงานของรัฐ” ที่อยู่ในบังคับของกฎหมายมีความหมายชัดเจนครอบคลุมหน่วยงานของรัฐทุกหน่วยงาน ไม่ว่าหน่วยงานนั้นจะมีสถานะ หรือจัดอยู่ในรูปแบบใดก็ตาม และยังหมายความรวมถึงหน่วยงานเอกชนที่ได้รับสัมปทานหรือดำเนินกิจการสาธารณะหรือบริการสาธารณะแทนรัฐ รวมถึงองค์กรหรือหน่วยงานที่ได้รับมอบหมายให้ใช้อำนาจปกครองหรือให้ดำเนินกิจการทางปกครองโดยไม่ว่าองค์กรหรือหน่วยงานดังกล่าวจะได้รับงบประมาณแผ่นดินหรือไม่ก็ตามอีกด้วย ซึ่งจะทำให้ประชาชนมีโอกาสอย่างกว้างขวางที่จะสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารสาธารณะที่เกี่ยวกับการดำเนินการต่าง ๆ ของรัฐ ทั้งอยู่ในหน่วยงานภาครัฐ และภาคเอกชนที่ได้รับสัมปทานหรือดำเนินกิจการสาธารณะหรือบริการสาธารณะแทนรัฐ อันเป็นกลไกสำคัญในการเรียนรู้และ**การมีส่วนร่วมของประชาชนในการติดตามและตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐให้มีความโปร่งใส เป็นการพิทักษ์สิทธิประโยชน์สาธารณะ และเป็นกลไกสำคัญในการป้องกันปัญหาการทุจริตและประพฤติมิชอบได้เป็นอย่างดี ครอบคลุมและมีประสิทธิภาพมากยิ่งกว่าพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540**

พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ได้กำหนดนิยามคำว่า “หน่วยงานของรัฐ” ไว้อย่างจำกัดไม่ครอบคลุมหน่วยงานเท่าที่ควร โดยหมายความเพียงว่า ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ ส่วนราชการสังกัดรัฐสภา ศาลเฉพาะในส่วนที่ไม่เกี่ยวกับการพิจารณาพิพากษาคดี องค์กรควบคุมการประกอบวิชาชีพ หน่วยงานอิสระของรัฐ และหน่วยงานอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง โดยหน่วยงานอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง นั้นจนถึงปัจจุบันยังไม่มีการออกกฎกระทรวงเพื่อกำหนดหน่วยงานของรัฐเพิ่มเติมจากที่กำหนดไว้ ทำให้มีปัญหาในการพิจารณาของ กขร. และ กวฉ. ตามมาด้วยว่า หน่วยงานนั้น ถือเป็นหน่วยงานของรัฐ ตามความหมาย และอยู่ในบังคับของพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 หรือไม่ เช่น กรณีของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ และเลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ที่ไม่ยอมปฏิบัติตามคำวินิจฉัยของ กวฉ. ที่ได้

มีคำวินิจฉัยให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เปิดเผยข้อมูลข่าวสารให้ผู้อุทธรณ์แล้ว แต่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ และเลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ไม่ปฏิบัติตามคำวินิจฉัย โดยอ้างว่าพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ไม่มีผลใช้บังคับกับคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ที่เป็นหน่วยงานอิสระไม่อยู่ภายใต้การบังคับบัญชาของฝ่ายบริหาร ตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ซึ่ง กวฉ. เป็นองค์กรของฝ่ายบริหารตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ดังนั้น องค์กรของฝ่ายบริหารจึงไม่อาจแทรกแซงและสั่งการองค์กรอิสระได้ ผู้อุทธรณ์จึงได้ฟ้องคดีต่อศาลปกครองกลางจนคดีไปสู่การพิจารณาของศาลปกครองสูงสุด และได้มีคำพิพากษาว่าคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ และเลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ปฏิบัติงานให้แก่หน่วยงานของรัฐ ตามมาตรา 4 พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 กวฉ. จึงมีอำนาจวินิจฉัยอุทธรณ์ ตามคำพิพากษาของศาลปกครองสูงสุด คดีหมายเลขดำที่ อ.372/2559 คดีหมายเลขแดงที่ อ.427/2551 และกรณีของสภากาชาดไทยและโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ สภากาชาดไทย โรงเรียนเอกชน และมหาวิทยาลัยเอกชน ซึ่งมีสภานะเป็นเอกชนแต่ใช้อำนาจรัฐในการจัดการเรียนการสอนแทนรัฐ แต่ กขร. และ กวฉ. เห็นว่า มิใช่เป็นหน่วยงานของรัฐที่อยู่ในบังคับของพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 เป็นต้น ประชาชนจึงไม่สามารถใช้สิทธิที่มีตามกฎหมายกับหน่วยงานดังกล่าวได้ ร่างพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารสาธารณะ พ.ศ. .... จะสามารถแก้ปัญหาไขปัญหากรณีนี้ได้และจะทำให้ประชาชนได้มีโอกาสอย่างกว้างขวางที่จะสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารสาธารณะที่เกี่ยวกับการดำเนินการต่าง ๆ ของรัฐ ได้ดี และมีประสิทธิภาพมากกว่าพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540

3) การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาธารณะ ร่างพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารสาธารณะ พ.ศ. .... มีแนวทางในการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาธารณะที่**มีลักษณะเป็นการปกป้อง และรักษาสิทธิประโยชน์ของประชาชนในการติดต่อขอรับบริการต่าง ๆ กับหน่วยงานของรัฐ เพิ่มเติมชัดเจนกว่าพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540** อันเป็นการอำนวยความสะดวกให้กับประชาชน ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. 2558 โดยมาตรา 11 วรรคสาม ของร่างพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารสาธารณะ พ.ศ. .... กำหนดให้หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจตามกฎหมาย ซึ่งเป็นผู้มีอำนาจในการให้ความเห็นชอบ การอนุมัติ การอนุญาต การจดทะเบียน การขึ้นทะเบียน การลงทะเบียน หรือการแจ้งที่มีกฎหมาย หรือกฎกำหนดให้ต้องขอความเห็นชอบ ขออนุมัติ ขออนุญาต ขอจดทะเบียน ขอขึ้นทะเบียน ขอลงทะเบียน หรือแจ้งข้อมูลก่อนดำเนินการ ต้องเปิดเผยหลักเกณฑ์ วิธีการ กระบวนการ ขั้นตอน หรือการดำเนินการที่ต้องปฏิบัติในการยื่นคำขอความเห็นชอบ ขออนุมัติ ขอรับอนุญาต การจดทะเบียน การขึ้นทะเบียน การลงทะเบียน หรือการแจ้งข้อมูลที่มีกฎหมายหรือกฎกำหนดให้ต้องขออนุญาต รวมทั้งจะต้องแจ้งขั้นตอนการพิจารณา และรายงานผลการ

พิจารณาให้ประชาชนทราบความคืบหน้าโดยสอดคล้องกับคู่มือสำหรับประชาชน ตามกฎหมายว่าด้วยการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ รวมทั้งหลักเกณฑ์หรือแนวทางการปฏิบัติอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนด

4) องค์ประกอบ การสรรหา และอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ

4.1) พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 มาตรา 27 วรรคหนึ่ง กำหนดองค์ประกอบของ กขร. มีทั้งกรรมการโดยตำแหน่ง และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ประกอบด้วย ประธานกรรมการ 1 คน กรรมการโดยตำแหน่ง 13 คน กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ 9 คน รวม 23 คน **เป็นคณะกรรมการที่มีขนาดใหญ่ ทำให้ไม่มีความคล่องตัวในการปฏิบัติหน้าที่** สำหรับกรรมการ ขสธ. ร่างพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารสาธารณะ พ.ศ. .... มาตรา 28 กำหนดให้มีจำนวน 9 คน ประกอบด้วยกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ 5 คน และกรรมการโดยตำแหน่ง 4 คน มีจำนวนพอสมควร ทำให้เกิดความคล่องตัวในการปฏิบัติหน้าที่มากกว่า กขร.

4.2) ในการสรรหากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 มาตรา 27 วรรคหนึ่ง ให้คณะรัฐมนตรีเป็นผู้แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจากภาครัฐและภาคเอกชน โดยไม่ได้กำหนดวิธีการสรรหากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิไว้แต่อย่างใด กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระในการดำรงตำแหน่งคราวละ 3 ปี ผู้ที่พ้นจากตำแหน่งอาจได้รับการแต่งตั้งใหม่ได้ โดยไม่จำกัดวาระในการดำรงตำแหน่ง ร่างพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารสาธารณะ พ.ศ. .... มาตรา 29 ได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการสรรหากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการ ขสธ. ไว้ โดยให้มีการเปิดรับสมัครจากบุคคลทั่วไป ที่มีคุณสมบัติ และไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่กำหนดไว้ โดยมีคณะกรรมการคัดเลือก จำนวน 9 คน ประกอบด้วย อดีตผู้พิพากษาในศาลยุติธรรม และอดีตตุลาการในศาลปกครองที่ได้รับการเสนอชื่อและคัดเลือกจากที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา และที่ประชุมใหญ่ศาลปกครองสูงสุด ประธานรัฐสภา ผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร อัยการสูงสุด ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ประธานกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ประธานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และประธานผู้ตรวจการแผ่นดิน ทำให้ได้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่เชื่อถือได้ว่า ผู้ที่ได้รับการคัดเลือกเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ และมีความเป็นอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ได้เป็นอย่างดี ผู้ได้รับการคัดเลือกอยู่ในตำแหน่งคราวละ 4 ปี ผู้ที่พ้นจากตำแหน่งอาจได้รับการแต่งตั้งอีกได้แต่ไม่เกิน 2 วาระติดต่อกัน และให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระยังอยู่ในตำแหน่งเพื่อดำเนินงานต่อไปได้จนกว่ากรรมการ ขสธ. ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับตำแหน่งใหม่เข้ารับหน้าที่ ทำให้การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ ขสธ. เป็นไปอย่างต่อเนื่องไม่มีช่องว่างในการปฏิบัติหน้าที่ระหว่างการสรรหากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ไม่มีบทบัญญัตินี้ ทำให้ กขร. ต้องหยุดปฏิบัติหน้าที่ในระหว่างที่รอการสรรหากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

4.3 อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ร่างพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารสาธารณะ พ.ศ. .... กำหนดอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ขสธ. ไว้ในมาตรา 40 และมาตรา 41 โดยมีรายละเอียด

ชัดเจนมากกว่าอำนาจหน้าที่ของ กขร. ซึ่งกำหนดไว้ในมาตรา 28 และมาตรา 33 ของพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 รวมทั้งให้คณะกรรมการ ขสธ. มีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์คำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาธารณะ ตามมาตรา 46 อีกด้วย เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายข้อมูลข่าวสารสาธารณะเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารสาธารณะได้โดยสะดวก รวดเร็ว มีประสิทธิภาพ เพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับทราบและตรวจสอบการดำเนินงานของภาครัฐได้อย่างแท้จริง ซึ่งจะทำให้ป้องกันปัญหาการทุจริตและประพฤติมิชอบในภาครัฐได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

5) การคุ้มครอง การบังคับทางปกครอง และบทลงโทษ

ร่างพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารสาธารณะ พ.ศ. .... มีบทบัญญัติคุ้มครองหน่วยงานของรัฐและเจ้าหน้าที่ของรัฐ ที่ปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายให้ได้รับความคุ้มครองมิให้มีการฟ้องร้องทั้งทางแพ่งและอาญา เว้นแต่จะได้กระทำโดยประมาทเลินเล่อหรือกระทำโดยไม่สุจริต ไว้ในมาตรา 47 ซึ่งจะทำให้เจ้าหน้าที่มีความพร้อมและกล้าที่จะปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามกฎหมาย ซึ่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 มิได้มีบทบัญญัติในเรื่องนี้ไว้ มีโทษอาญาทั้งจำทั้งปรับกับผู้ฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการ ขสธ. ในร่างมาตรา 48 โดยมีอัตราโทษสูงกว่าที่กำหนดไว้ในมาตรา 40 ของพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ที่ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของ กขร. ที่เรียกมาให้ถ้อยคำ หรือให้ส่งวัตถุ เอกสาร หรือพยานหลักฐานมาประกอบการพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารสาธารณะ พ.ศ. .... มาตรา 49 กำหนดโทษปรับทางปกครองกับผู้ขอข้อมูลข่าวสารสาธารณะโดยไม่สุจริต หรือแสวงหาประโยชน์ที่มิชอบด้วยกฎหมายสำหรับตนเองหรือผู้อื่น ซึ่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ไม่มีบทบัญญัติในเรื่องนี้ กรณีนี้เป็นเรื่องที่ต้องพิจารณาผลดีผลเสียด้วย เพราะมิฉะนั้นจะทำให้ประชาชนไม่อยากมาใช้สิทธิในการขอข้อมูลข่าวสารจากหน่วยงานของรัฐ และร่างมาตรา 50 ให้คณะกรรมการ ขสธ. มีอำนาจปรับทางปกครองกับหน่วยงานของรัฐ และเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจตามกฎหมาย ซึ่งเรื่องนี้จะเป็นผลดีทำให้หน่วยงานของรัฐ และเจ้าหน้าที่ของรัฐมีความตั้งใจ และตื่นตัว ในการปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมายมากยิ่งขึ้น ซึ่งในการบังคับใช้พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ที่ผ่านมาหน่วยงานของรัฐ และเจ้าหน้าที่ของรัฐ มิได้ให้ความสนใจย่อหย่อนในการปฏิบัติตามกฎหมาย ทำให้ประชาชนไม่ได้รับการบริการที่ดีและใช้สิทธิร้องเรียนต่อ กขร. และใช้สิทธิอุทธรณ์ต่อ กวฉ. เป็นจำนวนมากมาโดยตลอด

สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีได้ดำเนินการแก้ไขปรับปรุงพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 และเสนอให้ กขร. พิจารณา ในการประชุมครั้งที่ 3/2561 เมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม 2561 แล้ว มีมติเห็นชอบในหลักการร่างพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ (ฉบับที่..) พ.ศ. .... และให้นำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป ซึ่งต่อมาสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีได้มีหนังสือ ที่ นร 0108/6992 ลงวันที่ 28 กันยายน 2561 ถึงเลขาธิการคณะรัฐมนตรี เพื่อขอให้นำร่าง

พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ (ฉบับที่..) พ.ศ. .... เสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป โดยร่างพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ (ฉบับที่..) พ.ศ. .... มีเนื้อหาสาระในการแก้ไขปรับปรุงพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ดังนี้

มาตรา 3 การดำเนินการเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารของราชการโดยหน่วยงานของรัฐให้เป็นไปตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่ในกรณีที่กฎหมายใดกำหนดหลักเกณฑ์ในการดำเนินการไว้โดยเฉพาะและมีมาตรฐานในการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการแก่ประชาชนหรือมีหลักประกันในการคุ้มครองข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลไม่ต่ำกว่าหลักเกณฑ์ที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 4 เพิ่มบทนิยามคำว่า “ข้อมูลข่าวสารสาธารณะ”

ในพระราชบัญญัตินี้ ““ข้อมูลข่าวสารสาธารณะ” หมายความว่า ข้อมูลข่าวสารของราชการที่หน่วยงานของรัฐต้องเปิดเผยให้ประชาชนได้รับรู้ รับทราบ หรือตรวจสอบได้โดยไม่จำเป็นต้องร้องขอ”

มาตรา 4/1 ให้ยกเลิกบทนิยามคำว่า “หน่วยงานของรัฐ” ในมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

““หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า กระทรวง ทบวง กรม หรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรม ราชการส่วนภูมิภาคราชการส่วนท้องถิ่น ส่วนราชการสังกัดรัฐสภา ศาล เฉพาะในส่วนที่ไม่เกี่ยวกับการพิจารณาพิพากษาคดี สำนักงานอัยการสูงสุด หน่วยงานธุรการขององค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ รัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณองค์การมหาชนตามกฎหมายว่าด้วยองค์การมหาชน มหาวิทยาลัย หรือสถาบันอุดมศึกษาของรัฐซึ่งไม่เป็นส่วนราชการและอยู่ในกำกับของรัฐ องค์กรควบคุมการประกอบวิชาชีพ และหน่วยงานหรือองค์กรที่ใช้อำนาจรัฐในทำนองเดียวกันไม่ว่าจะได้รับงบประมาณแผ่นดินหรือไม่ก็ตาม”

มาตรา 4/2 ให้ยกเลิกบทนิยามคำว่า “คนต่างด้าว” ในมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540

มาตรา 5 ให้ยกเลิกความในมาตรา 9 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา 9 ภายใต้บังคับมาตรา 14 และมาตรา 15 หน่วยงานของรัฐต้องจัดให้มีข้อมูลข่าวสารของราชการที่เป็นข้อมูลข่าวสารสาธารณะอย่างน้อยดังต่อไปนี้ ไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

(1) ผลการพิจารณาหรือคำวินิจฉัยที่มีผลโดยตรงต่อเอกชน รวมทั้งความเห็นแย้งและคำสั่งที่เกี่ยวข้องในการพิจารณาวินิจฉัยดังกล่าว

(2) นโยบายหรือการตีความที่ไม่เข้าข่ายต้องลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษาตามมาตรา 7 (4)

(3) แผนงาน โครงการ และงบประมาณรายจ่ายประจำปีของปีที่กำลังดำเนินการ

(4) คู่มือหรือคำสั่งเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีผลกระทบถึงสิทธิหน้าที่ของเอกชน

(5) สิ่งพิมพ์ที่ได้มีการอ้างอิงถึงตามมาตรา 7 วรรคสอง

(6) สัญญาและการบริหารสัญญาสัมปทาน สัญญาที่มีลักษณะเป็นการผูกขาดตัดตอน สัญญาร่วมทุนกับเอกชนในการจัดทำบริการสาธารณะหรือแสวงหาประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ สัญญาอนุญาต และใบอนุญาตที่มีลักษณะเป็นการอนุญาตให้ประกอบกิจการที่เป็นบริการสาธารณะและเงื่อนไขของการประกอบกิจการนั้น

(7) มติคณะรัฐมนตรี หรือมติคณะกรรมการที่แต่งตั้งโดยกฎหมาย หรือโดยมติคณะรัฐมนตรี ทั้งนี้ ให้ระบุรายชื่อรายงานทางวิชาการ รายงานข้อเท็จจริง หรือข้อมูลข่าวสารที่นำมาใช้ในการพิจารณาไว้ด้วย

(8) ข้อมูลข่าวสารสาธารณะอื่นตามที่คณะกรรมการกำหนด”

มาตรา 5/1 ให้ยกเลิกวรรคสี่ของมาตรา 9 แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540

มาตรา 6 ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา 9/1 แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540

“มาตรา 9/1 ให้หน่วยงานของรัฐเผยแพร่หรือเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการตามมาตรา 7 และมาตรา 9 โดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ด้วย”

มาตรา 7 ให้ยกเลิกความในมาตรา 10 แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา 10 บทบัญญัติมาตรา 7 มาตรา 9 และมาตรา 9/1 ไม่กระทบถึงข้อมูลข่าวสารของราชการที่มีกฎหมายเฉพาะกำหนดให้มีการเผยแพร่หรือเปิดเผยด้วยวิธีการอย่างอื่น”

มาตรา 8 ให้ยกเลิกความในมาตรา 11 แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา 11 นอกจากข้อมูลข่าวสารของราชการที่ลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา หรือที่จัดไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้ หรือที่มีการจัดให้ประชาชนได้ค้นคว้าตามมาตรา ๒๖ แล้ว ถ้าบุคคลใดขอข้อมูลข่าวสารอื่นใดของราชการ และคำขอของผู้นั้นระบุข้อมูลข่าวสารที่ต้องการในลักษณะที่อาจเข้าใจได้ตามควร ให้หน่วยงานของรัฐผู้รับผิดชอบจัดหาข้อมูลข่าวสารนั้นให้แก่ผู้ขอภายในเวลาอันสมควรแต่ต้องไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำขอ เว้นแต่ผู้นั้นขอจำนวนมากหรือบ่อยครั้งโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร

ข้อมูลข่าวสารของราชการใดมีสภาพที่อาจบุบสลายง่าย หน่วยงานของรัฐจะขอขยายเวลาในการจัดหาให้ หรือจะจัดทำสำเนาให้ในสภาพอย่างหนึ่งอย่างใด เพื่อมิให้เกิดความเสียหายแก่ข้อมูลข่าวสารนั้นก็ได้

ข้อมูลข่าวสารของราชการที่หน่วยงานของรัฐจัดหาให้ตามวรรคหนึ่ง ต้องเป็นข้อมูลข่าวสารที่มีอยู่แล้วในสภาพที่พร้อมจะให้ได้ มิใช่เป็นการต้องไปจัดทำ วิเคราะห์ จำแนก รวบรวม จัดให้มีขึ้นใหม่ หรือแปลเป็นภาษาต่างประเทศ เว้นแต่เป็นการแปรสภาพเป็นเอกสารจากข้อมูลข่าวสารที่บันทึกไว้ในระบบการบันทึกภาพหรือเสียง ระบบคอมพิวเตอร์ หรือระบบอื่นใด ทั้งนี้ ตามที่

คณะกรรมการกำหนด แต่ถ้าหน่วยงานของรัฐเห็นว่ากรณีที่ขอนั้นมิใช่การแสวงหาผลประโยชน์ทางการค้า และเป็นเรื่องที่จำเป็นเพื่อปกป้องสิทธิเสรีภาพสำหรับผู้นั้นหรือเป็นเรื่องที่จะเป็นประโยชน์แก่สาธารณะ หน่วยงานของรัฐจะจัดหาข้อมูลข่าวสารนั้นให้ก็ได้

บทบัญญัติวรรคสามไม่เป็นการห้ามหน่วยงานของรัฐที่จะจัดให้มีข้อมูลข่าวสารของราชการใดขึ้นใหม่ให้แก่ผู้ร้องขอ หากเป็นการสอดคล้องด้วยอำนาจหน้าที่ตามปกติของหน่วยงานของรัฐนั้นอยู่แล้ว

ให้นำความในมาตรา ๙ วรรคสอง และวรรคสาม มาใช้บังคับกับการจัดหาข้อมูลข่าวสารให้ตามมาตรานี้โดยอนุโลม

คำขอตามวรรคหนึ่งให้ยื่นต่อหน่วยงานของรัฐที่ครอบครองหรือควบคุมดูแลข้อมูลข่าวสารนั้น ทั้งนี้ คำขอให้จัดทำเป็นภาษาไทยและเป็นไปตามแบบที่คณะกรรมการกำหนด”

มาตรา 9 ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา 11/1 แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540

“มาตรา 11/1 เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติตามมาตรา 11 วรรคหนึ่ง ให้หน่วยงานของรัฐแต่งตั้งคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารประจำหน่วยงาน ซึ่งประกอบด้วยเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งปฏิบัติงานในหน่วยงานของรัฐนั้น โดยมีอำนาจหน้าที่จัดวางระบบการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการของหน่วยงาน และให้คำปรึกษาแก่หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ตามที่ได้รับคำขอ

ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐได้ขอคำปรึกษาจากคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารประจำหน่วยงานตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารประจำหน่วยงานดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับการร้องขอ ทั้งนี้ ให้นับรวมกำหนดเวลาตามมาตรานี้เข้ากับกำหนดเวลาตามมาตรา ๑๑ วรรคหนึ่ง ด้วย”

มาตรา 10 ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสาม ของมาตรา 13 แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540

“เมื่อความปรากฏแก่คณะกรรมการว่า กรณีที่มีการร้องเรียนต่อคณะกรรมการตามวรรคหนึ่งเกิดจากการไม่ปฏิบัติตามคำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร ให้คณะกรรมการแจ้งไปยังผู้บังคับบัญชาผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอน ผู้กำกับดูแล หรือผู้ควบคุม ดูแล ของเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้นเพื่อสั่งการหรือดำเนินการตามอำนาจหน้าที่หรือลงโทษทางวินัยต่อไป”

มาตรา 11 ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา 24/1 แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540

“มาตรา 24/1 ในกรณีที่มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการด้วยการเชื่อมโยง หรือแลกเปลี่ยนข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ระหว่างหน่วยงานของรัฐ หากข้อมูลข่าวสารนั้นมีข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลรวมอยู่ด้วย หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องต้องจัดให้มีระบบการรักษาความปลอดภัยของข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล เพื่อป้องกันมิให้มีการนำไปใช้หรือเปิดเผยโดยไม่เหมาะสมหรือเป็นผลร้าย

ต่อเจ้าของข้อมูล หรือเพื่อป้องกันการทำให้เสียหาย ถูกทำลาย ถูกเรียกดู สืบค้นเชื่อมโยง ใช้ เปิดเผย ทำสำเนา หรือเปลี่ยนแปลงข้อมูลโดยไม่มีสิทธิ หรือไม่ชอบด้วยกฎหมาย โดยอย่างน้อย ต้องมีหลักเกณฑ์ในเรื่อง ดังต่อไปนี้

(1) การเข้าถึงและการใช้งานสารสนเทศ อุปกรณ์ ระบบ และสถานที่

(2) การจัดให้มีระบบสารสนเทศและระบบสำรอง ของสารสนเทศซึ่งอยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน และจัดทำแผนเตรียมพร้อมกรณีฉุกเฉินในกรณีที่ไม่สามารถดำเนินการด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อให้สามารถใช้งานสารสนเทศได้ตามปกติอย่างต่อเนื่อง

(3) การตรวจสอบและประเมินความเสี่ยงด้านสารสนเทศอย่างสม่ำเสมอ

(4) หลักเกณฑ์อื่นที่คณะกรรมการประกาศกำหนด”

มาตรา 12 ให้ยกเลิกความในมาตรา 27 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา 27 ให้มีคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ประกอบด้วยรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นประธาน ปลัดกระทรวงทุกกระทรวง เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา เลขาธิการคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ผู้อำนวยการสำนักข่าวกรองแห่งชาติ ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ และผู้ทรงคุณวุฒิอื่นจากภาครัฐ และภาคเอกชน ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งอีกเก้าคน เป็นกรรมการ”

มาตรา 13 ให้ยกเลิกความใน (2) ของมาตรา 28 แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(2) ให้คำแนะนำ และคำปรึกษาแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐหรือหน่วยงานของรัฐ และประชาชนเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ตามที่ได้รับคำขอ รวมทั้งการดำเนินการใด ๆ ในการคุ้มครองสิทธิของประชาชนในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของราชการ”

มาตรา 13/1 ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (3/1) ของมาตรา 28 แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540

“(3/1) เสนอความเห็นต่อนายกรัฐมนตรีหรือคณะรัฐมนตรี เพื่อกำหนดนโยบายหรือปรับปรุงพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้”

มาตรา 14 ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา 28/1 มาตรา 28/2 และมาตรา 28/3 แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540

“มาตรา 28/1 กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(1) มีสัญชาติไทย

(2) มีอายุไม่ต่ำกว่าสามสิบห้าปีบริบูรณ์

(3) ไม่เป็นข้าราชการการเมือง ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง กรรมการบริหารพรรคการเมือง หรือผู้ดำรงตำแหน่งในพรรคการเมือง

(4) ไม่เป็นผู้มีความผิดปกติทางจิตอันเป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติงาน

(5) ไม่เคยถูกลงโทษทางวินัยถึงไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากหน่วยงานของรัฐ หรือให้ออกจากหน่วยงานของเอกชนเพราะทุจริตต่อหน้าที่หรือประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง

(6) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ”

“มาตรา 28/2 ให้มีคณะกรรมการสรรหากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นคณะหนึ่ง ประกอบด้วย ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี เป็นประธานกรรมการสรรหา ปลัดกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ปลัดกระทรวงมหาดไทย เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา และเลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ เป็นกรรมการสรรหา

ให้ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี เป็นเลขานุการ และข้าราชการในสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการซึ่งผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการแต่งตั้งอีกไม่เกินสองคน เป็นผู้ช่วยเลขานุการ

ให้นำความในมาตรา 31 มาใช้บังคับกับการประชุมของคณะกรรมการสรรหาโดยอนุโลม”

“มาตรา 28/3 คณะกรรมการสรรหามีหน้าที่สรรหาและคัดเลือกบุคคลที่มีความเหมาะสมที่จะเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจากภาครัฐและภาคเอกชนจำนวนเก้าคน ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในด้านนิติศาสตร์ ด้านรัฐศาสตร์ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และด้านสื่อสารมวลชน ด้านละหนึ่งคน

ในการสรรหาและคัดเลือกกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามวรรคหนึ่ง อาจมาจากการเสนอชื่อโดยกรรมการสรรหา หรือสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ หรือการรับสมัครจากบุคคลทั่วไปก็ได้

เมื่อคณะกรรมการสรรหาได้ดำเนินการสรรหาและคัดเลือกบุคคลที่จะเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิครบจำนวนแล้ว ให้เสนอรายชื่อผู้ได้รับการคัดเลือกต่อประธานกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการพิจารณา และเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อแต่งตั้งต่อไป

หลักเกณฑ์และวิธีการสรรหาให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการสรรหากำหนด

ให้นำความในมาตรานี้ไปใช้บังคับกับการสรรหากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทนตำแหน่งที่ว่างตามมาตรา ๒๙ โดยอนุโลม”

มาตรา 15 ให้ยกเลิกความในมาตรา 29 แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา 29 กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา 27 มีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสามปีนับแต่วันที่ได้รับแต่งตั้ง ผู้ที่พ้นจากตำแหน่งแล้วอาจได้รับแต่งตั้งใหม่ได้แต่ต้องไม่เกินสองวาระ

ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระ ให้ดำเนินการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทนตำแหน่งที่ว่างภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ตำแหน่งว่างลง และให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้รับแต่งตั้งแทนอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน เว้นแต่วาระที่เหลืออยู่ไม่ถึงเก้าสิบวันจะไม่แต่งตั้งแทนก็ได้ ในกรณีเช่นนี้ให้คณะกรรมการเท่าที่เหลืออยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้

ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งตามวาระ และยังไม่มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒินั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะได้แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่”

มาตรา 16 ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสี่ และวรรคห้า ของมาตรา 37 แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540

“ในกรณีที่ผู้อุทธรณ์ไม่เห็นด้วยกับคำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ให้ผู้อุทธรณ์ฟ้องคดีต่อศาลปกครองสูงสุดภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ทราบหรือถือว่าทราบคำวินิจฉัยนั้น

หลักเกณฑ์ วิธีการพิจารณาสรรหา คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร และวิธีพิจารณาอุทธรณ์ให้เป็นไปตามที่ประกาศในพระราชกฤษฎีกา”

ผู้ศึกษา เห็นว่า เนื้อหาของร่างพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ที่สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาดังกล่าว มีเนื้อหาสาระที่ยังไม่สอดคล้องกับสภาพของสังคม เศรษฐกิจและเทคโนโลยีสารสนเทศที่เปลี่ยนแปลงไป อีกทั้ง ไม่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561 – 2580 ในด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขันที่มุ่งเน้นการยกระดับศักยภาพของประเทศในหลายมิติเพื่อให้เกิดการพัฒนาเศรษฐกิจที่ต่อเนื่องและยั่งยืนในด้านต่าง ๆ ตามที่กำหนดไว้ดังนี้ 1) การเกษตรสร้างมูลค่า 2) อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต 3) สร้างความหลากหลายด้านการท่องเที่ยว 4) โครงสร้างพื้นฐาน เชื่อมไทย เชื่อมโลก 5) พัฒนาเศรษฐกิจบนพื้นฐานผู้ประกอบการยุคใหม่ที่มีความสามารถในการแข่งขัน โดย 5.1) สร้างผู้ประกอบการอัจฉริยะ 5.2) สร้างโอกาสเข้าถึงบริการทางการเงิน 5.3) สร้างโอกาสเข้าถึงตลาด 5.4) สร้างโอกาสเข้าถึงข้อมูล 5.5) ปรับบทบาทและโอกาสการเข้าถึงบริการภาครัฐ ซึ่งการสร้างโอกาสในการเข้าถึงข้อมูล ตามข้อ 5.4) นั้น ยุทธศาสตร์ชาติ มองว่า อนาคตของโลกมีการแข่งขันบนฐานข้อมูล ผู้ประกอบการต้องเข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่จำเป็นและทันสมัย เพื่อการวางแผนธุรกิจ จึงต้องสร้างโอกาสให้ผู้ประกอบการสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยี และฐานข้อมูลขนาดใหญ่ผ่านระบบออนไลน์เพื่อต่อยอดพัฒนาธุรกิจเดิมและสร้างธุรกิจใหม่ สร้างและพัฒนาศูนย์บริการข้อมูลผู้ประกอบการ เพื่อเป็นช่องทางในการให้ข้อมูลและคำปรึกษา และเป็นแหล่งรวมที่ปรึกษาทางธุรกิจ การพัฒนาระบบฐานข้อมูลและสร้างระบบเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานภาครัฐให้มีมาตรฐานเดียวกัน รวมถึงฐานข้อมูลความรู้ วิจัย และนวัตกรรม เป็นข้อมูลที่มีความทันสมัย บูรณาการ และต่อเนื่อง เพื่อประโยชน์ในการสืบค้น

ต่อยอดในทุก ๆ ด้าน เพื่อผู้ประกอบการสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ร่วมกันในการวางแผนธุรกิจในอนาคต เพื่อลดต้นทุนของทั้งภาครัฐและเอกชน และเป็นแหล่งแลกเปลี่ยนนวัตกรรมและเชื่อมต่อธุรกิจระหว่างกันอีกทางหนึ่ง จึงสมควรที่จะได้มีการแก้ไขปรับปรุงพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ให้สอดคล้องและเหมาะสมกับสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างมากในปัจจุบัน โดยเฉพาะในเรื่องของเทคโนโลยีสารสนเทศ สมควรที่จะได้มีการนำมาใช้กับการจัดเก็บการใช้ การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารอย่างเต็มรูปแบบ และเพื่อแก้ไขปัญหาอุปสรรคในการบังคับใช้กฎหมายข้อมูลข่าวสารในเรื่องต่าง ๆ ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาไปในคราวเดียวกัน เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้โดยสะดวก ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และเพื่อพัฒนาให้มีการนำข้อมูลข่าวสารไปใช้ประโยชน์ด้านเศรษฐกิจที่อาศัยเทคโนโลยีระบบสารสนเทศเป็นตัวขับเคลื่อนต่อไปในอนาคตสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561 – 2580 แต่เมื่อพิจารณาจากเนื้อหาของพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 แล้ว เห็นว่ามีประเด็นรายละเอียดที่จะต้องดำเนินการแก้ไขปรับปรุงอย่างมาก การดำเนินการในรูปแบบของการแก้ไขปรับปรุงพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 น่าจะไม่เหมาะสม สมควรที่จะได้มีการยกร่างกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการขึ้นใหม่ เพื่อวางระบบข้อมูลข่าวสาร และการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของประเทศให้เหมาะสมกับสภาพของสังคม เศรษฐกิจ และเทคโนโลยีสารสนเทศที่เปลี่ยนแปลงไป และสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 2561 – 2580 ในด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน โดยนำร่างพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารสาธารณะ พ.ศ. .... ฉบับที่สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศได้ยกร่างไว้ มาปรับปรุงในประเด็นที่ยังไม่ครอบคลุมตามที่ระบุไว้ในหัวข้อการเปรียบเทียบกัน ระหว่าง พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสาร พ.ศ. 2540 กับร่างพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารสาธารณะ พ.ศ. .... ในขั้นตอนการพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา หรือคณะกรรมาธิการพิจารณาร่างกฎหมายของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

บทที่ 5
สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการศึกษา

รายงานการศึกษาเอกสารวิชาการส่วนบุคคลเรื่องข้อดีข้อเสียของพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 และร่างพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารสาธารณะ พ.ศ. .... มีวัตถุประสงค์ของการศึกษาเพื่อเปรียบเทียบให้เห็นข้อดีและข้อเสียของพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 กับร่างพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารสาธารณะ พ.ศ. .... ซึ่งสามารถใช้เป็นแนวทางในการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการได้ต่อไป เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าว จึงกำหนดวิธีการศึกษาโดยใช้วิธีการศึกษาเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ด้วยวิธีการวิจัยเอกสารที่เกี่ยวข้องกับสิทธิในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของราชการ

ผลการศึกษาพบว่า สิทธิในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของราชการเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชนในรัฐเสรีนิยมประชาธิปไตยซึ่งมีหลักการพื้นฐานว่าประชาชนต้องมีส่วนร่วมในการปกครองประเทศให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ แต่ต้องไม่เป็นอุปสรรคต่อการปกครอง ซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มีบทบัญญัติรองรับสิทธิในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารสาธารณะที่อยู่ในความครอบครองของหน่วยงานของรัฐซึ่งเป็นหลักประกันแก่ประชาชนว่ามีสิทธิขั้นพื้นฐานในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารสาธารณะที่อยู่ในความครอบครองของราชการได้ โดยปัจจุบันมีพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ซึ่งเป็นกฎหมายกลางที่กำหนดรายละเอียดรองรับสิทธิในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของราชการของประชาชนไว้อีกด้วย แต่เนื่องจากสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ เห็นว่า พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ใช้บังคับมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2540 สมควรปรับปรุงเพื่อให้สอดคล้องกับการพัฒนาด้านเศรษฐกิจดิจิทัลที่มีการเชื่อมโยงเทคโนโลยีทำให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารสาธารณะได้โดยสะดวกและมีประสิทธิภาพ เป็นการลดความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารสาธารณะ อันเป็นการเปิดโอกาสให้ภาคประชาชนมีส่วนร่วมในการรับทราบและตรวจสอบการดำเนินงานของภาครัฐซึ่งจะทำให้การป้องกันปัญหาการทุจริตและประพฤติมิชอบในภาครัฐมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ เพื่อเป็นการสอดคล้องกับพันธกรณีระหว่างประเทศในด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และสอดรับกับรัฐธรรมนูญที่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม รวมทั้งกำหนดให้รัฐมีหน้าที่ต้องให้บริการข้อมูลภาครัฐต่อประชาชนอย่างทั่วถึง จึงได้มีการยกร่างพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารสาธารณะ

พ.ศ. .... ขึ้น ซึ่งร่างพระราบัญญัติดังกล่าวมีแนวคิดสอดรับกับมาตรา 41 และมาตรา 59 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ที่ว่า บุคคลและชุมชนย่อมมีสิทธิได้รับทราบและเข้าถึงข้อมูลหรือข่าวสารสาธารณะในครอบครองของหน่วยงานของรัฐตามที่กฎหมายบัญญัติ และรัฐมีหน้าที่ต้องเปิดเผยข้อมูลหรือข่าวสารสาธารณะในครอบครองของหน่วยงานของรัฐที่มิใช่ข้อมูลเกี่ยวกับความมั่นคงของรัฐหรือเป็นความลับของทางราชการตามที่กฎหมายบัญญัติ และต้องจัดให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลหรือข่าวสารดังกล่าวได้โดยสะดวก โดยร่างพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารสาธารณะ พ.ศ. .... มีผลเป็นการยกเลิกพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ปัจจุบันร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวได้มีการนำเสนอถึงขั้นของคณะกรรมการประสานงานรวม 3 ฝ่าย (คณะรัฐมนตรี สภานิติบัญญัติแห่งชาติ และสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ) พิจารณาแล้ว ซึ่งได้มีมติให้ส่งเรื่องให้คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี รับไปพิจารณาต่อไป

ผู้ศึกษาได้รวบรวมข้อมูลที่ได้จากเอกสารต่าง ๆ แล้วนำมาวิเคราะห์พบว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ต่างก็มีบทบัญญัติรองรับสิทธิของประชาชนในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารสาธารณะที่อยู่ในความครอบครองของหน่วยงานของรัฐด้วยกันทั้งสิ้น แต่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มีบทบัญญัติเพิ่มเติมนอกเหนือจากการรองรับสิทธิในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารสาธารณะที่อยู่ในความครอบครองของหน่วยงานของรัฐแล้ว ยังกำหนดให้เป็นหน้าที่ของรัฐที่ต้องเปิดเผยข้อมูลหรือข่าวสารสาธารณะในครอบครอง**และต้องจัดให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสารดังกล่าวได้โดยสะดวกอีกด้วย** โดยที่พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 มีผลบังคับใช้มาแล้วประมาณ 21 ปี และร่างพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ (ฉบับที่..) พ.ศ. .... ที่สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี เสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา มีเนื้อหาสาระที่ไม่สอดคล้องกับสภาพของสังคม เศรษฐกิจ และเทคโนโลยีสารสนเทศที่เปลี่ยนแปลงไปในปัจจุบัน ข้อมูลข่าวสารที่บัญญัติให้เปิดเผยได้เป็นการทั่วไป ยังไม่ตอบสนองความต้องการของประชาชนเท่าที่ควร ประชาชนไม่สามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้โดยสะดวกรวดเร็ว ตามระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่เปลี่ยนแปลงไป แต่ขึ้นอยู่กับการตัดสินใจของเจ้าหน้าที่และหน่วยงานของรัฐเป็นหลัก และไม่รองรับกับบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ที่ต้องการให้ประชาชน**เข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้โดยสะดวก** อันจะเป็นปัญหาอุปสรรคต่อการดำเนินการให้เป็นไปตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561 – 2580 ในด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ที่มุ่งเน้นการยกระดับศักยภาพของประเทศในหลายมิติ เพื่อให้เกิดการพัฒนาเศรษฐกิจที่ต่อเนื่องและยั่งยืน โดยเฉพาะการสร้างโอกาสเข้าถึงข้อมูลของรัฐบาล โดยที่ร่างพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารสาธารณะ พ.ศ. .... ที่สภาปฏิรูปประเทศได้ยกร่าง บัญญัติให้มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศในยุคปัจจุบันมาใช้กับการรวบรวม จัดทำ จัดพิมพ์ จัดเก็บ การเปิดเผย เผยแพร่ซึ่งข้อมูลข่าวสารสาธารณะ โดยให้หน่วยงานต้องมีฐานข้อมูลกลางระบบสารสนเทศสำหรับ

การสืบค้นข้อมูลที่มีการจัดเก็บด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ และระบบเครือข่ายสารสนเทศ หรือเว็บไซต์ของหน่วยงาน ที่ประชาชนสามารถเข้าถึงได้ ผ่านระบบสารสนเทศและระบบสื่อสารโทรคมนาคม ไว้อย่างชัดเจน ในมาตรา 7 มาตรา 10 และมาตรา 11 อันจะทำให้ประชาชนมีความสะดวกในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของภาครัฐ อีกทั้ง ข้อมูลข่าวสารที่ให้เปิดเผยตามร่างพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารสาธารณะ พ.ศ. .... นอกจากเป็นไปตามแนวทางเดียวกับข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 แล้วยังให้มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่มีลักษณะเป็นการปกป้อง และรักษาสิทธิประโยชน์ ของประชาชน โดยเฉพาะเรื่องการติดต่อขอรับบริการต่าง ๆ กับหน่วยงานของรัฐอีกด้วย ซึ่งเป็นข้อมูลข่าวสารที่ประชาชนให้ความสนใจ (ข้อมูลตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. 2558) ร่างพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารสาธารณะดังกล่าว จึงมีเนื้อหาที่รองรับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ที่ต้องการให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้โดยสะดวก และสอดคล้องกับสภาพของสังคม เศรษฐกิจ และเทคโนโลยีสารสนเทศที่เปลี่ยนแปลงไป อีกทั้ง จะช่วยส่งเสริมให้รัฐบาลสามารถดำเนินการให้เป็นไปตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561 – 2580 เรื่องการสร้างโอกาสเข้าถึงข้อมูลได้ ผู้ศึกษา จึงเห็นสมควร ที่จะแก้ไขปรับปรุงพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 โดยนำร่างพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารสาธารณะ พ.ศ. .... ที่สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศได้ยกร่างไว้มาเป็นแนวทางในการแก้ไขปรับปรุง หรือยกร่างกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการให้มีความเหมาะสมต่อไป

5.2 ข้อเสนอแนะ

5.2.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

5.2.1.1 เสนอให้มีการแก้ไขปรับปรุงพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ให้สอดคล้องกับสภาพของสังคม เศรษฐกิจ และเทคโนโลยีสารสนเทศที่เปลี่ยนแปลงไป และสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561 – 2580 เพื่อให้เกิดความน่าสนใจของข้อมูลข่าวสารสาธารณะที่หน่วยงานของรัฐต้องเปิดเผยให้กับประชาชนได้รับทราบ เพื่อประชาชนจะได้ใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารสาธารณะดังกล่าวอย่างเต็มที่ การนำเทคโนโลยีสารสนเทศในยุคปัจจุบันมาใช้กับการจัดการระบบข้อมูลข่าวสาร ไม่ว่าการจัดเก็บ การใช้ การเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร เพื่อการบูรณาการของข้อมูลข่าวสารระหว่างหน่วยงานภาครัฐ เพื่อที่จะได้มีช่องทางในการนำข้อมูลข่าวสารดังกล่าวไปใช้ประโยชน์ทางด้านเศรษฐกิจที่อาศัยเทคโนโลยีระบบสารสนเทศเป็นตัวขับเคลื่อนตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561 – 2580 ที่มุ่งเน้นให้เป็นระบบไทยแลนด์ 4.0 และเป็นการเพิ่มความสะดวกในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของรัฐ ทั้งทางตรงและทางอ้อม เพื่อประโยชน์สาธารณะ และอำนวยความสะดวกในการนำข้อมูลข่าวสารมาดำเนินการที่เกี่ยวข้องในทางเศรษฐกิจได้อย่างถูกต้อง รวดเร็ว มีประสิทธิภาพด้วยเทคโนโลยีที่ทันสมัย

5.2.1.2 เสนอให้มีการเปรียบเทียบข้อดีข้อเสียของพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 และร่างพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารสาธารณะ พ.ศ. .... ให้รอบคอบ

รวมทั้งกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของราชการ และการบริการภาครัฐ เช่น พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 และพระราชบัญญัติอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. 2558 ด้วย เพื่อประโยชน์ในการปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ให้มีความสอดคล้องต้องกันกับกฎหมายดังกล่าวในโอกาสต่อไป

5.2.2 ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ปฏิบัติ

5.2.2.1 ในระหว่างที่ยังไม่มีการแก้ไขปรับปรุงพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ สมควรที่จะได้จัดทำคู่มือพร้อมคำอธิบาย พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 พร้อมทั้ง พระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง ระเบียบ มติคณะรัฐมนตรี และประกาศคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการที่เกี่ยวข้อง แจกจ่ายให้กับหน่วยงานของรัฐและเจ้าหน้าที่ของรัฐ เพื่อใช้ศึกษาและเป็นแนวทางปฏิบัติ

5.2.2.2 สร้างความเข้าใจที่ถูกต้องตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 โดยเฉพาะในเรื่องข้อมูลข่าวสารที่เปิดเผยได้เป็นการทั่วไปตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 7 และมาตรา 9 แก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน เพื่อให้หน่วยงานของรัฐมีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารดังกล่าวบนเว็บไซต์ของหน่วยงานได้อย่างถูกต้องและเป็นปัจจุบัน

5.2.2.3 นำคำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่ผ่านมา จัดทำเป็นสรุปแนวทาง เพื่อให้หน่วยงานของรัฐ และเจ้าหน้าที่ของรัฐ ใช้เป็นแนวทางในการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารให้กับประชาชน

.....

บรรณานุกรม

กิตติพงศ์ กมลธรรมวงศ์. 2549. การคุ้มครองข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลในระบบกฎหมายไทย : ปัญหาและแนวทางการแก้ไข. มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. กรุงเทพฯ.

นันทา วิทวุฒิศักดิ์. 2540. สารสนเทศเพื่อการศึกษาค้นคว้า.กรุงเทพฯ: ดีดี บุ๊คสโตร์

ชัยวัฒน์ วงศ์วัฒนศานต์, คู่มือพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540, กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ, 2541.

วรพจน์ นวลวกุล.2546. ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ (Management Information System). สืบค้นเมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม 2561 จาก https://www.lib.ubu.ac.th/techno/Down%20Load/bod_009.doc.,

วัชรา ไชยสาร. (2544). สิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสาร, กรุงเทพ ฯ : นิติธรรม.

Frederic Sudre, « Misere et Convention europeenne des Droits de l'homme ». Revue Quart Mode, Annee 1994, No 151 – Droits Humains, affaire de citoyens.

Organization for the security and Co-operation in Europe. (2012). Comments on the second draft of the law on transparency, access to information and good governance, สืบค้นเมื่อ 16 กรกฎาคม 2561 จาก https://wcd.coe.int/ViewDoc.jsp?id=1377737

Tae Hoon Park. (1998). Human right committee, สืบค้นเมื่อ 10 กันยายน 2561. จาก http://www1.umn.edu/humanrts/undocs/session64/view628.htm.

The Public's Right to Know: Principles of Freedom of information Legislation.(1999). 33 Islington Hight St.,London. สืบค้นเมื่อ 14 กันยายน 2561 จาก www.article19.org/pdfs/standards/righttoknow.pdf

ภาคผนวก